

ИЗБРАНА
СВЕТОВНА
ФАНТАСТИКА

От автора на ДЖУРАСИК ПАРК
и ЩАМЪТ АНДРОМЕДА

ФАНТАСТИКА

12

МАЙКЪЛ КРАЙТЪН

СФЕРА

БАРД

ИЗДАТЕЛСКА
КЪЩА

Разум от друга вселена,
проход към нови светове или
смъртна заплаха
за човечеството.

МАЙКЪЛ КРАЙТЪН СФЕРА

Превод: Юлиян Стойнов

chitanka.info

На дъното, дълбоко под повърхността на Тихия океан, лежи тайнствен космически кораб. Необяснимо и странно е всичко свързано с него, но най-вече СФЕРАТА.

Посвещава се на Лин Несбит

*„Когато един учен изучава света, той
никога не мисли за необикновеното.“*

Луис Кан

„Не можеш да излъжеш природата.“

Ричард Фейнман

ПОВЪРХНОСТТА

ЗАПАДНО ОТ ТОНГА

От известно време хоризонтът беше като монотонна, плоска, синя лента, отделяща океана от небето. Хеликоптерът на военноморските сили се носеше в бърснешц полет, ниско над вълните. Въпреки оглушителния шум и вибрациите идещи от перките, Норман Джонсън се унесе в сън. Умората го налегна — през последните четиринадесет часа беше сменил няколко военни самолета. Нещо нетипично за един петдесет и три годишен професор по психология.

Нямаше представа колко време е спал. Когато се събуди, забеляза че хоризонтът е все така равен, но далеч пред тях се виждаха белезникавите полумесеци на кораловите атоли. Попита в ларингофона:

— Какво е това?

— Островите Нинихина и Тафахи — отвърна пилотът. — Формално принадлежат на Тонга, но практически са незаселени. Добре ли спяхте?

— Горедолу — Норман извърна глава към плъзгащите се под тях острови — снежнобяла плажна ивица, няколко палмови дръвчета, после отново океанът.

— Откъде ви докараха? — запита пилотът.

— Сан Диего — извика Норман. — Тръгнах вчера.

— През Хонолулу, Гуам и Паго, така ли?

— Точно така.

— Дълго пътуване — отбеляза пилотът. — С какво се занимавате, сър?

— Психолог съм — рече Норман.

— Смахнато, а? — пилотът се ухили. — Защо пък не? Вече опитаха с всички останали.

— Какво искате да кажете?

— От два дена насам непрестанно превозваме хора от Гуам. Физици, биолози, математици, каквото ви хрумне. Целият свят се е понесъл към сърцето на нищото в Тихия океан.

— Какво става в същност? — поинтересува се Норман.

Пилотът го погледна с неразгадаемо изражение зад тъмните очила.

— Нищо не ни казват, сър. А на вас? Обясниха ли ви нещо?

— Казаха ми, — отговори Норман, — че имало самолетна катастрофа.

— А-ха — кимна пилотът. — Викат ви при катастрофи, така ли?

— Да, случва се.

Вече близо десет години Норман Джонсън се числеше в списъка на екипа от експерти за неотложна помощ при самолетни катастрофи. За първи път го потърсиха през 76-та, след катастрофата на самолет на „Юнайтед еърлайнз“ над Сан Диего, последва Чикаго 78-ма и Далас, през 82-ра. Всеки път по един и същ начин — тревожно телефонно обаждане, трескаво събиране на багажа, отсъствие от работа, за около седмица. Но този път жена му, Елен, бе направо бясна. Повикването дойде на първи юли, а това означаваше, че няма да го има и на четвърти — за традиционната скара. На всичко отгоре предстоеше да се завърне и Тим, приключил успешно втори курс в Чикагския университет и на път за лятната работа в Каскадите. А и Ейми, вече на шестнадесет, току що си бе дошла от Андоувър, а Ейми и Елен никак не се погаждаха, когато го нямаше Норман да успокоява топката. Волвото пак създаваше проблеми. По всичко изглеждаше, че ще пропусне и рожденият ден на мама, през следващата седмица. „Каква катастрофа? — гневеше се Елен. — Не съм чувала за никаква катастрофа.“ Тя бе включила радиото, докато Норман си събираше багажа. В новините не съобщиха нищо за самолетна катастрофа.

За изненада на Норман, колата която спря пред къщата беше с флотски номер, а шофьорът носеше военна униформа.

— Никога досега не са пращали военни — рече Елен, която го бе последвала надолу по стълбите. — Да не е военна катастрофа?

— Не зная — отвърна той.

— Кога ще се върнеш?

Той я целуна.

— Ще ти се обадя. Обещавам.

Но не се обади. Държаха се с него вежливо и с уважение, но не го допускаха до телефона. Първо на летище „Хикъм“ в Хонолулу, а после във военно-морската въздушна база в Гуам, където бе пристигнал в два след полунощ и прекара половин час в някаква

вмирисана на аеробензин стая, загледан тъпо в броя на „Американ джърнъл ъф сайкологджи“, който бе взел със себе си преди да тръгне. Пристигнаха в Паго Паго малко преди зазоряване. Веднага го качиха на голям хеликоптер от типа „Морски рицар“, който незабавно се отлепи от тармаковата писта и се насочи на запад, над палмовите дървета и ръждивите покриви, право към открития океан.

Летяха близо два часа, които Норман прекара в сън. Елен, Тим, Ейми и рождения ден на мама изглеждаха безкрайно далеч.

— Къде се намираме всъщност?

— В южния Пасифик — между Самоа и Фиджи — отвърна пилотът.

— Можете ли да ми го покажете на картата?

— Не ми е разрешено, сър. Пък и няма какво да се види. Точно в този момент най-близката земя е поне на двеста мили от тук.

Норман впери поглед в равния хоризонт, все така син и лишен от очертания. Не мога да повярвам, помисли си той. Сетне се прозя.

— Не ви ли омръзва да го гледате?

— Да ви кажа право — не, сър, — отвърна пилотът. — Щастлив съм, че мога да летя. — Поне времето си го бива. Но няма да се задържи така. Над Адмиралтейските острови се оформя циклон и до няколко дни ще цъфне и тук.

— И тогава какво?

— Всеки ще се спасява както може. Временцето си го бива в тая част на света, сър. Аз съм от Флорида, като дете съм виждал доста урагани, но никога не съм наблюдавал нещо подобно на тихоокеанския циклон.

Норман кимна.

— Колко още ще летим?

— Почти стигнахме, сър.

След два часа на еднообразие, разпръснатите наоколо кораби бяха необичайно интересна гледка. Имаше повече от дузина разнокалибрени съдове, заели приблизително кръгова позиция. На външния периметър Норман изброи осем разрушителя. По-близо до центъра се намираха големите кораби с просторни двойни палуби, които приличаха на плаващи сушилни, до тях имаше няколко кораба с вертолетни площадки, а в центъра на цялата тази флотска сивота

белееха два парахода с бясно въртящи се локатори и изрисувани мишени на площадките.

Пилотът се зае да ги изброява.

— Отвън са разположени разрушителите, които осигуряват охраната, онзи там е ДПР, тоест Дистанционна Поддръжка на Роботите, по-нататък са съдовете с припаси за експедицията, а в центъра — СОПИ.

— СОПИ?

— Съдове за Океанографско Проучване и Изследване — пилотът сочеше белите кораби. — В ляво е „Джон Хоуз“, а в дясно „Уилям Артът“. Ще кацнем на „Хоуз“.

Вертолетът направи кръг над формацията. Норман съвсем ясно различаваше щъкащите между корабите моторници, които оставяха белезникави дири по синята повърхност на водата.

— И всичко това заради една самолетна катастрофа? — учуди се Норман.

— Ей — ухили се пилотът. — Не съм споменавал катастрофа. Завържете си колана, сър. Ще кацаме.

БАРНС

Мишената ставаше все по-голяма докато накрая хеликоптерът опря в центъра ѝ. Норман още се бореше със закопчалката на колана си, а през това време някакъв военен дотича и отвори неговата врата.

— Доктор Джонсън? Норман Джонсън?

— Той самият.

— Имате ли багаж, сър?

— Само това — Норман се пресегна назад и вдигна едно малко куфарче. Офицерът го взе.

— Някакви прибори, или нещо подобно?

— Не. Това е всичко.

— От тук, сър. Дръжте главата си ниско и ме последвайте.

Норман слезе и приведе глава под въртящите се перки. Офицерът го поведе надолу по тясна стълба. Металните перила бяха направо горещи. Зад тях хеликоптерът се вдигна, а пилотът помахаша за сбогом. Веднага щом машината се отдалечи, лъхна ги горещият въздух на южния Пасифик.

— Добре ли пътувахте, сър?

— Чудесно.

— Искате ли да отидете, сър?

— Та аз току що пристигнах — рече Норман.

— Не, искам да кажа, имате ли нужда да отидете до едното място, сър?

— Не — поклати глава Норман.

— Добре. Избягвайте да ходите там, всички тоалетни са задръстени.

— Хубаво.

— От снощи тръбите са запушени. Работим по въпроса, но още не можем да се похвалим с успех — той вдигна очи към Норман. — Имаме доста жени на борда, сър.

— Ясно — рече Норман.

— Ако ви потрябва, да знаете че химическия кенеф работи.

— Няма нужда, благодаря.

— В такъв случай, капитан Барнс би искал да ви види незабавно, сър.

— Бих искал да се обадя у дома.

— Можете да попитате капитан Барнс, сър.

Шмугнаха се през една ниска врата, напечената от слънцето площадка остана зад тях, а те продължиха по осветен от флуоресцентни лампи коридор. Тук бе значително по-хладно.

— Въздушният кондиционер все още работи — отбеляза офицерът. — Поне той ни остана верен.

— И той ли се разваля често?

— Само когато е прекалено горещо.

Минаха още една врата и попаднаха в просторна работилница: метални стени, рафтове с инструменти, блясък на ацетиленови горелки и хвърчащи по пода искри, странни на вид машини, виещи се в краката им кабели.

— Тук ремонтираме АДУ-тата — извика офицерът, за да надвие грохота. Грубата работа се върши отвън, на платформата. Вътре работят по електрониката. Оттук, сър.

Още една врата, поредният дълъг коридор, докато накрая влязоха в просторна зала, с нисък, отрупан с видеомонитори екран. Половин дузина техници седяха в полумрака, вперили погледи в цветните екрани. Норман се спря и се огледа.

— Това са мониторите на АДУ-тата — обясни офицерът. — Имаме три или четири работа на дъното почти по всяко време. Плюс подводница и кабелна връзка.

Норман се заслуша в съскането и пукането на радиовръзките, в металическите гласове, чийто думи не можеше да различи. На екрана се виждаше крачещ по дъното водолаз. Фигурата бе осветена от ярка изкуствена светлина и облечена в непознат за Норман тип водолазен костюм от плътна синя материя и странно изработен яркожълт шлем.

Норман посочи с ръка.

— На каква дълбочина се намира?

— Не зная. Хиляда, може би две хиляди фута — нещо такова.

— И какво са открили там?

— Досега, само една голяма перка от титан — офицерът се огледа. — В момента не се вижда на нито един от мониторите. Бил, ще бъдеш ли така добър да покажеш на доктор Джонсън перката?

— Съжалявам, сър — отвърна техникът. — В момента работим на север, в седми квадрант.

— Ах. Седми квадрант е на близо половин миля от перката — обясни офицерът на Норман. — Жалко — заслужава си да я види човек. Но ще имате възможност по-късно, сигурен съм. За капитан Барнс е насам.

Известно време вървяха мълчаливо по коридора, след това офицерът запита:

— Познавате ли капитана, сър?

— Не, защо?

— Просто се чудех. Нямахме търпение да се срещне с вас. На всеки всеки час се обаждаше на техниците да ги пита кога ще дойдете.

— Не — повтори Норман. — Никога не съм го срещал.

— Приятен човек.

— Уверен съм.

Офицерът погледна през рамо.

— Знаете ли какво казват за капитана? — попита той.

— Не. Какво?

— Ами казват, че по-лошо хапел, отколкото лаел.

* * *

На вратата пишеше „Командир на експедицията“, а отдолу бе прикрепен надписът „капитан Харълд К. Барнс, ВМФ на САЩ“. Офицерът му стори път и Норман влезе в тесен кабинет. Едър мъж със засукани ръкави го гледаше из зад купчината папки.

Капитан Барнс бе от този тип опрятни военни, които караха Норман да се чувства дебел и отпуснат. Някъде в средата на четирийсетте, Хал Барнс притежаваше изправена военна стойка, имаше остри черти, къса коса, стегнат корем и здраво ръкостискане на политик.

— Добре дошли на борда на „Хоуз“, доктор Джонсън. Как се чувствате?

— Уморен — промърмори Норман.

— Сигурно, сигурно. Идвате от Сан Диего, нали?

— Да.

— Значи пътували сте горе-долу петнадесет часа. Искате ли да си починете?

— Бих искал да науча какво става — отвърна Норман.

— Напълно разбираемо — кимна Барнс. — И какво ви казаха?

— Кой?

— Хората, които ви взеха от Сан Диего, които ви докараха до тук, персонала в Гуам. Какво научихте от тях?

— Нищо не ми казаха.

— Видяхте ли някакви репортери, хора от пресата?

— Не, нищо такова.

Барнс се усмихна.

— Добре. Радвам се да го чуя — той махна с ръка на Норман да се разполага. Норман кимна с благодарност. — Малко кафе? — предложи Барнс и се отправи към кафемашината в ъгъла, но в този миг светлината угасна. Стаята потъна в мрак, бледо сияние се прокрадваше през плътно затворения люк.

— Дявол да го вземе! — възкликна Барнс. — Ето пак! Емерсън! Емерсън!

На вратата се изправи един лейтенант.

— Сър! Работим по въпроса.

— Какво стана този път?

— Гръмна едно АДУ във втори хангар, сър.

— Мисля че във втори хангар монтирахме допълнителни кабели.

— Изглежда е станало претоварване, сър.

— Искам да го оправите веднага, Емерсън!

— Колкото се може по-бързо, сър.

Вратата се затвори, Барнс опря гръб в креслото. Норман се заслуша в гласа, идещ към него от тъмнината.

— Вината не е тяхна. Тези кораби не са построени за подобно енергийно свръхнатоварване и затова... да, ето — светлините отново блеснаха. Барнс се усмихна. — Не разбрах, искате ли кафе, доктор Джонсън?

— Предпочитам го черно — рече Норман.

Барнс му наля една чаша.

— Та казвах, радвам се че не сте разговаряли с никого. В нашата работа, доктор Джонсън, сигурността е по-важна от всичко. Особено когато става дума за подобно откритие. Ако изтече информация за

местонахождението, ще си имаме страхотни проблеми. Толкова много хора са посветени в... дявол да го вземе, от щаба на командването категорично отказваха да ми отпуснат разрушители, докато не споменах за съветски разузнавателни подводници. Веднага след това се появиха четири, а после разрушителите станаха осем.

— Съветски разузнавателни подводници? — попита Норман.

— Точно това им казах на ония в Хонолулу — ухили се Барнс. — Дребна шмекерия, за да получи онова, от което се нуждае. Трябва да си наясно как да изстискваш средства от флотата в наши дни. Но естествено, руснаците едва ли ще дойдат насам.

— Няма ли? — Норман се чувстваше, сякаш е проспал началото на разговора и сега се мъчи да навакса.

— Малко вероятно е. О, те знаят че сме тук. Спътниците им са ни открили още преди два дни, но ние усилено обменяме съобщения за хода на учебната подготовка по издирване и спасяване в южния Пасифик. Спасителните операции не са от нещата, които биха ги заинтригували, макар без съмнение да предполагат, че наистина сме загубили някой самолет. Възможно е дори да подозират, че се опитваме да вдигнем от дъното потънали ядрени бойни глави, както направихме край Испания през 68-ма. Но няма да ни се пречкат, защото не биха желали да се забъркват политически с нашите ядрени проблеми. А и знаят, че напоследък си имаме ядове с Нова Зеландия.

— И заради това ли е всичко? — запита Норман. — Заради ядрени глави?

— Не — поклати глава Барнс. — Слава Богу. Чуют ли нещо подобно в Белия дом, и веднага ги засърбява да правят изявления. Но засега поне от тях съумяхме да го запазим в тайна. Да си призная, не знаят дори в Комитета на началник-щабове. Всички доклади заминават право при военния съветник на президента — той почука с кокалчета по бюрото. — До тук, добре. Вие сте последният, когото чакахме. След като сте тук, можем да спуснем завесата. Да хлопнем мандалото, така да се каже.

Норман все още не можеше да схване за какво става дума.

— Щом катастрофата не е свързана с ядрени глави, — попита той, — тогава защо е необходима тази свръхсекретност?

— Ами, — завъртя глава Барнс, — все още не разполагаме с всички факти.

— Катастрофата в океана ли стана?

— Да. Горедолу под мястото, където се намираме в момента.

— Значи няма оцелели.

— Оцелели? — Барнс изглеждаше учуден. — Не, не мисля.

— Тогава, защо ме повикахте?

Барнс го погледна неразбиращо.

— Всъщност, — зае се да обяснява Норман, — обикновено ме викат в района на катастрофата, когато там има оцелели. Затова и в екипа беше включен психолог — за да се справя с остри психотравматични проблеми при оцелелите пътници, свързани със стреса от катастрофата и нередко — загубата на близки роднини. С чувствата, страховете и назряващите кошмари. Оцелелите след катастрофа често се измъчват от неоправдано чувство за вина и тревога, защото са се спасили те, а други са загинали. Представете си някоя жена, която си седи до мъжа и детето си и изведнъж ги изгубва, а тя остава сама на този свят. Ето такива неща са част от работата ми — Норман се облегна назад. — Но в конкретния случай — самолет, потънал на близо хиляда фута под повърхността — едва ли ще има подобни проблеми. Така че — защо съм тук?

Барнс продължаваше да го гледа изцъклено. Имаше малко объркан вид. Той постави ръка на папките пред него.

— Всъщност, доктор Джонсън, не се намираме в район на самолетна катастрофа.

— А какво тогава?

— Става дума за катастрофа на космически кораб.

Настъпи кратка пауза. Най-сетне Норман намери сили да промълви:

— Разбирам.

— И това не ви изненадва? — запита Барнс.

— Не — отвърна Норман. — По-скоро обяснява всичко. Катастрофата на военен космически кораб в океана хвърля светлина върху факта, че по радиото нямаше никакви съобщения, върху цялата тази секретност и върху начина, по който бях докаран тук... Кога е станало това?

Барнс се поколеба за миг, преди да отговори.

— Доколкото можем да преценим, — каза той, — споменатият космически кораб се е разбил преди триста години.

НФЖ

Настъпи тишина. Норман седеше заслушан в равномерното бръмчене на кондиционера. Зад стената се чуваше едва доловим глас по радиовръзката. Той сведе поглед към чашата в ръката си и забеляза, че по края се е образувала тъничка кора. Мъчеше се да възприеме онова, което току що му бяха съобщили, но умът му отказваше да работи.

Преди триста години, помисли си той. Космически кораб, на възраст около триста години. Но космическата програма не датираше от триста години. Най-много от тридесет. Тогава как е възможно да има тристагодишен космически кораб? Не беше възможно. Барнс сигурно греши. Но как би могъл Барнс да греши? А и военните едва ли биха изпратили всичките тези кораби, ако не разполагаха със сигурни доказателства. Космически кораб на триста години!

Не, това беше невъзможно! Абсолютно невъзможно! Сигурно е нещо друго. Повтаряше си го отново и отново като в омагьосан кръг.

— ...не може да има и съмнение — разказваше междуременно Барнс. — Определихме възрастта с много голяма точност по кораловия растеж. Тихоокеанските корали израстват за една година с два сантиметра и половина, а обектът — какъвто и да е той всъщност — е покрит с петметров слой корали. Това не е никак малко. Естествено, коралите не растат на дълбочина от хиляда фута, следователно някъде в недалечното минало шелфът се е свлякъл на тази дълбочина. Според геолозите това е станало преди около един век, ето защо определихме възрастта на кораба на триста години. Но може и да грешим. Не е изключено да е много по-стар. Дори на хиляда години.

Барнс отново размести папките пред себе си, после ги подреди грижливо и оправи ръбчетата.

— Няма да скрия от вас, доктор Джонсън, че цялата тази история ужасно ме плаши. Именно затова сте тук.

Норман поклати глава.

— Все още не разбирам.

— Докарахме ви на това място, — отвърна Барнс, — заради участието ви в проекта НФЖ.

— НФЖ ли? — учуди се Норман. И едва не добави: но НФЖ беше само една шега. Но забелязвайки сериозното изражение на Барнс, той се спря на време.

Да, НФЖ беше само една шега. Проектът започна на шега и така остана до края.

През 1979, в онези дни, когато залязваше блясъкът на картъровата администрация, Норман работеше като главен асистент по психология в университета в Сан Диего. Научните му интереси бяха предимно в областта на тревогата, груповата динамика и свързаните с тях емоционални нарушения, тъкмо затова от време на време го взимаха като експерт при катастрофи. По онова време главните му проблеми бяха да намери подходяща къща за Елен и децата, да публикува редовно и да си осигури постоянно място в университета. Определяха изследванията на Норман за брилянтни, но сред интелектуалните среди звездата на психологията беше започнала да потъмнява и много изследователи разглеждаха тревогата като чисто биохимично състояние, което може да се лекува само с медикаментозни средства. А един учен дори си бе позволил да заяви: „Тревогата вече не е проблем на психологията. Тайни при нея нямаме.“ По подобни причини и груповата динамика се определяше като нещо старомодно, като дял, чийто зенит е бил в началото на седемдесетте, заедно с брейнсторминга и групите по психотерапия.

Норман не можеше да разбере подобно отношение. За него мястото на индивида в американското общество бе неотменно свързано с работа в група, недодяланият индивидуализъм прогресивно се заменяше от корпоративно общуване и колективно приемани решения. И в това ново общество, груповото поведение щеше да има все по-голямо значение. Освен това Норман не беше склонен да се съгласи, че тревогата остава само клиничен проблем, който ще се решава с таблетки. Струваше му се, че общество, в което най-често предписваното лекарство е „Валиум“^[1] по право е общество с нерешени проблеми.

И едва когато в началото на осемдесетте дойдоха на мода японските управленчески техники, областта в която работеше Норман отново привлече вниманието на академичните среди. По онова време

на пристрастяването към „Валиум“ вече се гледаше като на сериозен проблем и медикаментозно лечение на тревожните състояния бе подложено на преоценка. И все пак изминалите години за Джонсън бяха като преживяни в задния двор. (Близо три години отказваха да му отпуснат каквито и да е средства за изследване.) Временната работа и търсенето на подходяща къща бяха наистина нерешими проблеми.

Някъде в края на 79-та, точно през най-тежкия период, с него се свързва един млад юрист от Службата за Национална сигурност. Имаше неуверен вид и нервно чоплеше с пръст ластика на чорапа си. Обясни на Норман, че е дошъл при него за помощ.

Норман отвърна, че стига да може, ще помогне.

Все така заровил пръст в ластика на чорапа си, юристът обясни че става дума за „въпрос от значение за националната сигурност, който в момента е назрял пред нашата страна“.

Норман се поинтересува за какъв проблем става дума.

— Ами чисто и просто, тази страна въобще не е подготвена, в случай на нашествие на извънземни. Нямаме абсолютно никаква готовност.

Юристът беше доста млад и докато говореше, не вдигаше поглед от земята, та в началото Норман си помисли, че го взимат на подбив. Ала когато младежът вдигна глава, Норман видя, че говори напълно сериозно.

— И нищо чудно някой ден да ни хванат по бели гащи — продължаваше юристът. — Извънземните, искам да кажа.

Норман прехапа устни.

— Сигурно е така — отбеляза той.

— Някои членове на администрацията са доста разтревожени.

— Така ли?

— На най-високо ниво смятат, че е необходимо да се разработи съответстващ план.

— Искате да кажете, план за случай на извънземно нашествие...

— Норман едва успяваше да запази самообладание.

— Нещо подобно — отвърна юристът. — Макар нашествие да е малко силна дума. Да речем контакт — контакт с пришълци.

— Така да бъде.

— Вече имате опит от работата си с екипа за неотложна помощ при катастрофи, доктор Джонсън. Знаете как функционират подобни

групи. Бихме искали да научим мнението ви за подобен екип за контакт с пришълци.

— Разбирам — кимна Норман, но вече пресмяташе колко би могъл да извлече от проекта. Идеята му се струваше направо налудничава. Определяше възникването ѝ като естествено състояние на загърбване на важните проблеми — администрацията не беше в състояние да се справи с належащите задачи и затова предпочиташе да мисли за други неща.

В този момент юристът се изкашля, предложи му да поеме разработката и назова една доста солидна двегодишна стипендия.

Норман видя в това само възможност да купи така желаната къща. И се съгласи.

— Радвам се, че проблемът ви се вижда реален.

— О, да — закима Норман, питайки се на колко години е юристът. Не му даваше повече от двадесет и пет.

— Разбирате, естествено, че ще трябва да ви проверим.

— Имам ли нужда да бъда проверен?

— Доктор Джонсън, — заговори младият юрист, докато щракаше с ключалките на куфарчето си, — този проект е секретен, дори свръхсекретен.

— Нямам нищо против — отвърна Джонсън и наистина го мислеше. Представяше си лицата на своите колеги, ако научат за това.

Онова, което бе започнало като шега, сега придобиваше приказни измерения. През следващата година Норман лети пет пъти до Вашингтон за срещи с важни клечки отговарящи за националната сигурност, всички до един разтревожени от възможността за извънземно нашествие. Работата му беше строго секретна. Обсъждаше се въпросът да го прехвърлят към Агенцията за Свръхмодерни Научни Изследвания при Пентагона. После се отказаха. Някой подметна, че биха могли да го зачислят в НАСА, но и това предложение бе отхвърлено. Една от важните клечки веднъж бе заявила:

— Този въпрос не е строго научен, доктор Джонсън, той е от значение за националната сигурност. Не искаме да става достояние на обществото.

Норман нерядко оставаше изненадан от високопоставените лица, които се срещаха с него. При една подобна среща, първият заместник-

държавен секретар дори затвори папката с документи за блискоизточната криза, за да го попита:

— Как преценявате възможността извънземните да притежават телепатични способности?

— Трудно ми е да преценя — отвърна Норман.

— Е, аз пък го смятам за доста вероятно. И как според вас ще преговаряме със същества, които могат да четат мислите ни?

— Да, проблемът е сериозен — съгласи се Норман и крадешком погледна часовника си.

— По дяволите, руснаците непрестанно прихващат нашите кодирани съобщения. Знаем, че японците и евреите са дешифрирали кодовете ни. Молим се да не го сторят и руснаците. Но виждате, че този проблем е далеч по-важен. За телепатията.

— О, да.

— В доклада си ще трябва да засегнете и този въпрос.

Норман обеща да помисли.

В Белия дом го попитаха:

— Наясно ли сте, че президентът ще пожелае да разговаря с пришълците лично? А с него не се излиза лесно на глава.

— Ами... — поколеба се Норман.

— Не бива да се забравя и впечатлението пред избирателите. Президентът посреща пришълците в Кемп Дейвид. Каква новина, а?

— Страхотна — съгласи се Норман.

— С други думи, пришълците предварително ще бъдат уведомени за важния пост на президента и ще бъдат запознати с изискванията на протокола. Едва ли бихме могли да си представим, че президентът на Съединените Американски щати ще разговаря с жители на друга галактика или каквито са там, пред телевизионните камери, без предварителна подготовка. Как мислите, извънземните дали ще говорят английски?

— Съмнявам се — рече Норман.

— Значи, някой ще трябва да научи техния език, нали?

— Трудно е да се предполага.

— А може би пришълците ще поискат да се срещнат с представител на нашите етнически малцинства. Не е изключено. Помислете върху това.

Норман обеща да помисли върху това.

Човекът от Пентагона, който осъществи връзката с него, имаше чин генерал майор. След като го покани на обед в най-обикновена кафетария, той поде разговора:

— С какъв вид оръжие ще разполагат, според вас, пришълците?

— Нямам представа — отвърна Норман.

— Но този въпрос е от съществено значение, съгласен ли сте? Ами слабите им места? Искам да кажа, пришълците ще са съвсем различни от хората.

— Може и да не са.

— Биха могли да изглеждат като гигантски насекоми. А насекомите издържат на радиоактивно облъчване.

— Така е — съгласи се Норман.

— Възможно е дори да не сме в състояние да ги докосваме — мърмореше с мрачен вид човекът от Пентагона. После очите му светнаха. — Съмнявам се, обаче, да издържат на пряко попадение от мегатонна атомна бомба. Как мислите?

— Да — кимна Норман. — И аз мисля така.

— Направо ще ги изпари.

— Сигурно.

— Законите на физиката!

— Така си е.

— Трябва ясно да го подчертаете в доклада си. Че не биха могли да издържат на ядрена атака.

— Добре.

— Не бихме искали да всяваме паника — обясни човекът от Пентагона. — Защо да плашим излишно хората? Пък и в Комитета на началник щабове ще се радват да научат, че пришълците могат да бъдат унищожени с нашите ядрени оръжия.

— Ще го имам пред вид.

Най-сетне периодът на срещи приключи и го оставиха на спокойствие да напише доклада си. Докато се запознаваше с всички излезли публикации посветени на темата, стигна до извода, че онзи генерал от Пентагона не е бил много далеч от истината. Главният въпрос, относно контакта с извънземни — ако наистина бъде осъществен подобен контакт — щеше да е въпросът с паниката. Психологическата паника. Единственият значим човешки опит при среща с извънземни беше реакцията на радиослушателите по време на

излъчената през 1938 година радиопиеса на Орсън Уелс „Война на световете“. И тогава хората се бяха държали неадекватно.

Бяха изпаднали в неопишуем ужас.

Норман завърши доклада си и го озаглави „Относно евентуалния контакт с извънземни форми на живот“. От Националната служба докладът беше върнат с предложение „заглавието да бъде по-делово“ и „да бъдат премахнати всякакви намеци за евентуалност, тъй като в администрацията на контакта се гледа като на нещо твърде вероятно“.

След като бяха извършени необходимите промени, заведоха доклада като „Строго секретен“, под названието „Препоръки за израждане на екип от специалисти за контакт с Непознати Форми на Живот (НФЖ)“. В доклада Норман подчертаваше, че в подобен екип е наложително да бъдат включени психически стабилни индивиди. Освен това обсъждаше...

— Чудя се, — произнасяше в този момент Барнс, разтворил пред себе си една папка, — дали ще познаете следния цитат:

„Контактните групи за среща с Непознати Форми на Живот (НФЖ) трябва да са подготвени за големи психически натоварвания. Почти сигурно е, че ще се наблюдават състояния на екстремна тревога. Именно в такава насока би трябвало да се извършва подборът и подготовката на споменатата група.

Все още не сме в състояние да оценим предполагаемото ниво на тревога, което ще изпитат участниците в момента на срещата. Страховете, които ще бъдат пробудени при подобна среща са непознати за нас и не могат да бъдат прогнозирани предварително. Най-вероятната последица от контакта ще е чувството на неопишуем ужас.“

Барнс хлопна папката.

— Спомняте ли си го?

— Да — рече Норман. — Спомням си го.

Знаеше и защо го е писал.

В процеса на изследователската работа, поръчана от Националния Съвет за Сигурност, Норман бе извършил серия опити посветени на психосоциалната тревога. Придържайки се към метода на Аш и Мълиграм, той бе конструирал поредица от изкуствени среди, в които субектите не знаеха, че са подложени на изследване. В един от експериментите, на членовете на групата бе поръчано да се качат в

асансьор за да се преместят на друг етаж. Асансьорът бе спрял между етажите, а поведението на участниците в експеримента бе проследено чрез скрити камери.

Опитът бе повторен в различни вариации. В едни случаи на асансьора бе поставян надписът „В ремонт“, при други осъществяваха телефонна връзка между изследваните субекти и „техника“, понякога ги оставяха напълно изолирани, друг път изключваха осветлението, или пък заменяха пода на кабината с прозрачна пластмаса.

При друг опит, групата се натоварваше на микробус и се отправяше в пустинята под ръководството на „опитен водач“, после бензинът свършваше, а водачът получаваше „сърдечен пристъп“, изоставяйки подопечните си на произвола на съдбата.

Най-драматични бяха онези експерименти, при които субектите излизаха с малък самолет и по време на полета пилотът получаваше „сърдечен пристъп“.

Въпреки традиционните протести срещу подобни изпитания — че били садистични, че били изкуствени, че субектите подсъзнателно се досещаха за истинския характер на кризата — Джонсън се бе сдобил с безценна информация за груповата реакция при екстремна тревога и стрес.

Откри например, че страховият отговор намалява пропорционално на размера на групата (петима и надолу), когато членовете на групата се познават добре, когато всички членове са в полезрението един на друг и не са изолирани по някакъв начин, когато споделят общи цели и разполагат с ограничено време, когато са смесени по възраст и пол и когато имат повишен праг на тревожност, измервана по лос-анджелиския тест, който пък от своя страна корелираше със степента на физическа подготовка.

Резултатите от изследванията бяха систематизирани и изобразени на графики, макар за Норман те да бяха само израз на здравия разум — с други думи, ако заседнеш в асансьора, най-добре ще е това да стане в компанията на уравновесени, спокойни и атлетични хора, при запазено осветление и увереност, че някой откън скоро ще те измъкне.

Но Норман чувстваше, че част от резултатите са противоречиви, като например значението на груповия състав. Групите съставени изцяло от мъже или жени се справяха значително по-зле със

стресовите състояния отколкото смесените групи; също както групите от хора на една и съща възраст понасяха по-зле натоваарванията от тези с различна възрастова характеристика. Най-зле от всички бяха групите събрани предварително за друга цел — при едно от изследванията подложиха на стрес отбора — шампион на баскетболната лига и той се разпадна още в началото.

И макар докладът да изглеждаше солидно, Норман изпитваше безпокойство от същинската цел на изследването — нашествие на пришълци — което той самият смяташе за абсурдно. Дори след като го преработи, все още не можеше да се освободи от притесненията си.

Изпита облекчение, когато от администрацията го уведомиха, че не са харесали работата му. Нито една от препоръките на Норман не беше одобрена. Администрацията не беше склонна да се съгласи с доктор Норман Джонсън, че страхът ще е основният проблем при контакта и смяташе, че преобладаващите емоции биха били изненада и учудване. По-нататък, Администрацията предпочиташе разширена контактна група от тридесет човека, включваща трима теолози, един юрист, лекар, представител на Държавния департамент, представител на Обединения щаб, подбрана група представители на Законодателната комисия, космически инженер, екзобиолог, ядрен физик, антрополог, както и някой виден телевизионен журналист.

Така или иначе, президентът Картър не беше преизбран през 1980 и Норман не чу нищо повече за проекта НФЖ. Поне през следващите шест години.

До този момент.

— Спомняте ли си състава на предложения от вас НФЖ-екип? — попита го Барнс.

— Разбира се — вдигна вежди Норман.

Норман бе препоръчал контактната групата да се състои от четирима членове — астрофизик, зоолог, математик, лингвист — и евентуално пети член — психолог, чиято задача обаче ще е да проследи поведението и взаимоотношенията на другите членове от групата.

— Интересно какво мислите за това — Барнс му подаде лист хартия.

ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ГРУПА ЗА АНОМАЛНИ ЯВЛЕНИЯ

Военен състав:

1. Харълд С. Барнс, ВМФ на САЩ, капитан, ръководител на експедицията.
2. Джейн Едмъндс, ВМФ, обработка на информация, мл.лейт.
3. Тина Чан, ВМФ, електроника, мл. лейт.
4. Алис Флетчър, ВМФ, ръководител подводно осигуряване, мл.лейт.
5. Роуз С. Ливай, ВМФ, заместник-ръководител подводно осигуряване.

Цивилен състав:

1. Тиъдър Филдинг, астрофизик/планетарен геолог.
2. Елизабет Халпърн, зоолог/биохимик.
3. Харълд Дж. Адамс, математик/логик.
4. Артър Левин, морски биолог/биохимик.
5. Норман Джонсън, психолог.

Норман плъзна поглед по списъка.

— С изключение на Левин, това е оригиналният състав на контактната група предложен от мен. Спомням си, че тогава дори проведох с тях интервю и ги подложих на изследвания.

— Вярно.

— Но нали сам казахте, че вероятно няма оцелели. Че в космическия кораб няма признаци на живот.

— Да — потвърди Барнс. — Ами ако греша?

Той погледна часовника си.

— В единадесет часа ще имам съвещание с членовете на групата. Искам и вие да присъствате и да ми кажете, какво мислите за тях. В края на краищата, при сформирането на контактната група ние се придържахме именно към вашите препоръки.

Придържали сте се към моите препоръки, помисли си мрачно Норман. Божичко, а аз исках само да си платя къщата!

— Уверен съм, щастлив сте от предоставената ви възможност да видите осъществен вашия проект — продължаваше Барнс. — Именно

затова се спрях на вашата кандидатура за психолог, макар да разполагахме с по-млад специалист.

— Оценявам го — изрече Норман.

— Не се съмнявах — отвърна разведрено Барнс. Той протегна пухкавата си десница. — Добре дошли в НФЖ-групата, доктор Джонсън.

---

[1] успокояващо средство, транквилант — бел.прев. ↑

БЕТ

Заведоха Норман до каютата предназначена за него — тясна и мрачна, приличаща по-скоро на килия. Чантата му бе поставена на койката. В ъгъла имаше компютърен монитор и клавиатура. До нея — въздебел наръчник със синя подвързия.

Той се отпусна на твърдата, неподатлива койка. Облегна глава на стената.

— Здравей, Норман — рече нежен глас. — Радвам се, че и теб въвлякоха в това. В края на краищата, вината е само твоя, нали?

На вратата стоеше женска фигура.

Бет Халпърн, зооложката на групата, беше като етюд от контрасти. Висока, ъгловата жена на тридесет и шест, красива, въпреки острите черти и донякъде мъжествената осанка. В годините, откакто Норман я бе видял за последен път, мъжествеността ѝ сякаш бе нараснала. Бет се занимаваше доста сериозно с бягане и вдигане на тежести, жилите и мускулите на ръцете и врата ѝ изпъкваха видимо, а краката ѝ, обути в къси шорти излъчваха сила. Косата ѝ беше късо подстригана, по мъжки.

И същевременно тя носеше бижута и грим, а походката ѝ бе все така привлекателна. Имаше мек глас, очите ѝ бяха големи и влажни, особено когато разговаряше за живите същества, които изучаваше. В подобни случаи държанието ѝ ставаше почти майчинско. Един от колегите ѝ в университета я бе кръстил „Майката природа с мускули“.

Норман стана и тя го потупа по бузата.

— Стаята ми е до твоята, чух те като влезе. Кога пристигна?

— Преди час. Но все още съм в шок. Вярваш ли във всичко това? Мислиш ли че е реално?

— Мисля че е реално — тя посочи синия наръчник до компютъра.

Норман го вдигна и погледна заглавието — „Наредба за поведение на персонала по време на секретни военни операции“. Той прелисти няколко страници, изписани със сбит, ситен текст.

— Та там в общи линии се казва, — продължаваше Бет, — че ако не си държиш езика зад зъбите, те очакват дълги години военен затвор. И никакви телефонни разговори. Така че, Норман, нещата са много сериозни.

— И долу наистина има космически кораб?

— Има нещо. И тази мисъл е доста вълнуваща — тя заговори припряно. — От гледна точка на биологията, възможностите са направо главозамайващи — всички наши познания за живота произхождат от изучаване живите същества на една единствена планета — нашата собствена. А в известен смисъл тези живи същества си приличат. Всяко едно от тях — от амебата до човека — са построени на един и същ принцип, на основата на една и съща ДНК. А сега може би ще имаме възможността да се срещнем с живот, коренно различен от познатия ни — до последната молекула. Вълнуващо е, нали?

Норман кимна, но мисълта му беше другаде.

— Какво казваш — никакви разговори, така ли? Ами аз обещах да се обадя на Елен.

— Е, аз пък опитах да се свържа с дъщеря ми и те ми казаха, че връзката с континента е прекъсната. Ако въобще може да им се вярва. Военно-морските сили имат повече сателити, отколкото генерали, а се кълнат, че не могат да ми осигурят телефонна връзка. На това отгоре Барнс ме излъга, че нямам нищо против да се обадя. Представяш ли си?

— На колко е Дженифер? — попита Норман, доволен че съумя да изрови името ѝ в паметта си. А как се казваше мъжът ѝ? Беше физик, това Норман помнеше добре. Русокос, с брада. Носеше папионки.

— На девет. Играе бейзбол в Детската лига на Ийвстън. Не я бива много в училището, но е страхотен питчър — в гласа ѝ се долови гордост. — Как е семейството ти? Елен?

— Добре е. И децата също. Тим е втори курс в Чикагския. Ейми отиде в Андоувър. А как е...

— Джордж? Разведохме се преди три години — прекъсна го Бет. — Джордж спечели едногодишна стипендия в Центъра за Атомни Изследвания в Женева и малко след като замина да търси екзотични частици, научих че е намерил онова, което е търсил. Тя е францужойка.

Казва че била страхотна готвачка — Бет сви рамене. — Както и да е, работата ми върви чудесно. Последните няколко години се занимавах с цефалоподи — калмари и октоподи.

— И как е?

— Много интересно. Човек изпитва странно усещане, когато започне да осъзнава колко интелигентни са тези същества, особено октоподите. Знаеш, предполагам, че октоподите са по-умни от кучетата и биха били чудесни питомци. Те са не само интелигентни, но и лесно привързващи се. Само че хората не го знаят.

— А можеш ли да ги ядеш? — запита я Норман.

— О, Норман — усмихна се тя. — Все още ли свързваш всичко с храната?

— Когато е възможно — отвърна Норман и потупа корема си.

— Е, тук храната няма да ти се понрави. Ужасна е. Но отговорът е — не — тя щракна с пръсти. — Не бих могла да ям октоподи след всичко, което научих за тях. Кое то ми напомня да те питам — какво знаеш за Хал Барнс?

— Нищо, защо?

— Питам насам-натам. Оказа се, че Барнс не е във флотата. Вече не е.

— Искаш да кажеш, че е пенсиониран?

— Още през 81-ва. Завършил е подготовка за космоинженер в Калифорнийския технологичен, а след като се пенсионира, работил при Грюман. После бил член на Военно-Морския Научен Съвет на Националната Академия, след това помощник-секретар в Министерството на Отбраната и член на Надзорния Съвет по Отбранителни Системи и същевременно участвал в Научния Съвет по Отбрана, от чийто услуги се ползват Обединения щаб и Секретариата по отбрана.

— И какво ги е съветвал?

— Разработване на оръжия — рече Бет. — Той е човекът в Пентагона, който препоръчва на правителството кои оръжия да бъдат разработени. Та интересно — как е стигнал до поста ръководител на тази експедиция?

— Убий ме ако знам — промърмори Норман, докато изуваше обувките си. Изведнъж се бе почувствал страшно уморен. Бет подпря рамо на вратата.

— Изглеждаш в страхотна форма — отбеляза Норман. Дори ръцете ѝ излъчват сила, помисли си той.

— И тъкмо навреме, както се оказа — рече Бет. — Вече надушвам какво ни чака. Ами ти? Мислиш ли, че ще се справиш?

— Аз ли? Защо да не се справя? — той сведе поглед към оформилото се коремче. Елен непрестанно му натякваше да направи нещо за него. Понякога Норман се вдъхновяваше и посещаваше два-три дни гимнастическия салон, но нито веднъж не бе в състояние да издържи, докато го стопи съвсем. Истина си беше, че това вече нямаше особено значение за него. Все пак е на петдесет и три, университетски професор. Какво пък толкова!

Изведнъж му хрумна нещо.

— Какво искаш да кажеш с това, че надушваш какво ни чака? Какво ни чака?

— Ами... засега само се говори. Но идването ти потвърждава слуховете.

— Какви слухове?

— Ще ни изпратят долу — рече Бет.

— Къде долу?

— На дъното. При космическия кораб.

— Но той е на хиляда фута дълбочина. Изследват го с подводници-роботи.

— В наши дни хиляда фута не са чак такава дълбочина — възрази Бет. — Техниката е в състояние да се справи с нея. Долу има и водолази. Казват дори, че са сглобили станция за да може нашата група да се спусне и да работи на дъното в продължение на седмица — докато отворят кораба.

Норман почувства, че го побиват тръпки. По време на работата си в екипа за неотложна помощ се беше сблъсквал с какви ли не ужаси. Веднъж, при една самолетна катастрофа в покрайнините на Чикаго, някаква пихтиеста маса бе привлякла вниманието му. Помислил бе, че е смачкана жаба, но се оказа откъсната детска ръчичка. Друг път видя изгорено човешко тяло, все още привързано с колан за седалката, само че тази седалка бе прелетяла петдесетина метра за да се озове в задния двор на близката къща, до надуваем детски басейн. А в Далас присъства на събирането на различни човешки органи от един покрив...

Работата в екипа по самолетни катастрофи изискваше преди всичко да не се впечатляваш от всичко онова, което виждаш, като същевременно не губиш своята бдителност. Но тя не беше свързана с каквато и да е опасност за живота. Единственият риск оставаше рискът от нежелани кошмари.

А сега, при мисълта че ще се спуснат на хиляда фута дълбочина, за да изследват някаква разбита черупка...

— Добре ли си? — попита Бет. — Изглеждаш ми малко блед.

— Не знаех, че всички говорят за спускане долу.

— Само слухове — отбеляза Бет. — Почини си, Норман. Ще имаш нужда.

СЪВЕЩАНИЕТО

Точно преди единадесет, контактната група се събра в залата за съвещание. Норман беше заинтригуван да види събрана за пръв път групата, която бе създал на хартия преди шест години.

Тед Филдинг беше добре сложен, красив, все още с момчешки вид въпреки четирийсетте си години и по всичко изглежда се чувстваше удобно в къси шорти и поло. Известен астрофизик от лабораторията за реактивни изследвания в Пасадена, той имаше зад гърба си важни разработки по планетарна стратиграфия на Меркурий и Луната, макар че най-голяма слава му бяха донесли наблюденията над Мангала Валис и каналите Валес Маринерис на Марс. Разположени по протежение на марсианския екватор, тези гигантски каньони бяха с дължина двеста и петдесет мили, а на дълбочина достигаха две мили и половина — с други думи бяха десет пъти по-дълги и два пъти по-дълбоки от Гранд каньон. Филдинг беше един от първите, които стигнаха до заключението, че планетата най-близка по размери до Земята не е Марс, както се смяташе по-рано, а Меркурий, с нейното подобно на земното магнитно поле.

В държанието си Филдинг бе открит, жизнерадостен, помпозен. Почти винаги, когато излиташе космически кораб, той се появяваше на малкия екран, вследствие на което се радваше на известна телевизионна популярност. Наскоро се бе оженил за една телевизионна метеороложка в Лос Анджелис и имаше син от нея.

Тед беше дългогодишен защитник на идеята за живот на другите планети и ярък привърженик на СЕТИ — програмата за издирване на извънземен разум, която не малко учени смятаха за загуба на време и пари. Когато видя Норман, той се ухили щастливо.

— Винаги съм знаел, че това ще се случи — рано или късно ще се сдобием с доказателства за съществуването на разумен живот на другите планети. И най-сетне го имаме, Норман. Това е велик момент. Особено съм щастлив от формата му.

— Формата ли?

— На обекта долу.

— И каква е тя? — Норман не беше чул нищо за формата.

— Бях в мониторната за да наблюдавам изображението, подавано от роботите. Вече имат достатъчно данни за формата на скрития под кораловия пласт обект. Не е кръгъл. Не прилича на летяща чиния — Тед поклати глава. — И слава Богу. Може би това ще поуспокои ония лунатици — той се усмихна. — Всичко идва при онзи, който чака, а?

— Така е — кимна Норман. Не беше съвсем сигурен какво има пред вид Тед, но знаеше, че е склонен към литературни отклонения. Тед се имаше за ренесансов човек и случайните цитати от Русо и Лао Тце целяха да подчертаят този ефект. Но въпреки всичко той бе изключително добродушен и това си личеше в думите му. В него имаше някаква невинност, граничеща с наивитет, която бе едновременно искрена и забавна. Норман го харесваше.

Не беше така с Хари Адамс, принстънският математик, който Норман не бе виждал от шест години. Хари беше висок и слаб негър, носеше очила с телени рамки и бе постоянно намръщен. На гърдите на пуловера му бе изписано „Математиците винаги знаят как да го правят“. Съвсем като в студентските години и наистина — Адамс изглеждаше далеч по-млад от своите тридесет години и без съмнение бе най-младият член на групата — както и най-важният.

Немалко теоретици твърдяха, че контактът с извънземни би бил невъзможен, тъй като хората няма да имат нищо общо с пришълците. Те подчертаваха, че и мисълта подобно на човешкото тяло ще се явява резултат от продължителна и изпълнена с безброй случайни фактори еволюция. Също както телата ни, така и нашият начин на мислене би могъл да е съвсем различен.

Хората вече се бяха сблъскали с комуникационни проблеми, опитвайки се да влязат в контакт с други земни създания, например делфините. Но затрудненията идеха от там, че те обитаваха съвсем различна среда и бяха надарени с различни сензорни апарати.

Но въпреки това, хората и делфините биха могли да изглеждат като родни братя, ако се имаха пред вид предполагаемите различия между нас и извънземните същества — сами по себе си продукт на милиарди години дивергентна еволюция в коренно различа планетарна среда. Нищо чудно тези същества въобще да не възприемат света такъв, какъвто го възприемаме ние. Всъщност, възможно е дори да бъдат лишени от зрителни сетива. Например да са слепи и да

опознават света чрез мирис, температура или натиск. Едва ли ще може да се влезе в контакт с подобни същества, с които нямаме нищо общо. Или както бе казал някой, как ще обясниш поемата на Уърдъуърт за нарцисите на една сляпа водна змия?

Единственото поле на знание, които бихме могли да споделяме с извънземните бе математиката. Именно затова математиците биха играли ключова роля при евентуален контакт. Норман се бе спрял на Адамс защото независимо от възрастта си, Хари вече имаше важни разработки в няколко различни области.

— Какво мислиш за всичко това, Хари? — попита Норман, като се настани в едно кресло до него.

— Мисля, че на всички е ясно — отвърна Хари. — Тук си губим времето.

— Ами перката, която са открили на дъното?

— Не знам какво е това, но знам какво не е. Това не е космически кораб на друга цивилизация.

Тед, седнал наблизко, извърна обидено глава. Хари и Тед очевидно вече бяха кръстосвали шпаги на тази тема.

— Откъде знаеш? — запита Норман.

— Няколко прости изчисления — рече Хари и махна небрежно с ръка. — Всъщност, банални. Чувал ли си за уравнението на Дрейк?

Норман кимна. Това беше едно от най-известните предположения сред публикациите, посветени на извънземния живот. Но въпреки това каза:

— Би ли ми припомнил?

Хари въздъхна отегчено и извади лист хартия.

— Това е вероятно уравнение.

Той написа: $p = f_p n_l n_f i f c$

— Написаното означава, че вероятността p на някоя звездна система да се развие разумен живот е функция от вероятността звездата да разполага с планети, броят на обитаемите планети, вероятността на някоя от тези обитаеми планети да възникне живот, вероятността този живот да породи разум и вероятността зародилата се цивилизация да направи опит за междузвездна комуникация в разстояние на пет милиарда години. Ето това изразява уравнението.

— Хм — рече Норман.

— Истината е, че не разполагаме с никакви факти — продължи Хари. — Налага се да приемем на доверие всяка едно от тези вероятности. Нищо по-лесно няма от това, да вземем едностранно решение — като Тед — и да заключим, че има поне хиляда разумни цивилизации. Ала също толкова лесно е да предположим, че има само една. Нашата — той побутна хартията. — В такъв случай, онова което лежи долу не принадлежи на чужда цивилизация. Следователно си губим времето тук.

— Тогава какво е онова долу? — попита отново Норман.

— Нищо повече от абсурден израз на романтични мечти — заяви Адамс и нагласи очилата си. В него се долавяше някаква затаена злоба, която тревожеше Норман. Преди шест години, Хари Адамс бе само едно улично хлапе, чийто новоизгряващ талант го бе отвел от полуразрушената къща в покрайнините на Филадельфия до подстриганите зелени морави на Принстън. Какво го ядеше сега?

Адамс беше изключително надарен теоретик, със солидна репутация в областта на плътностно-вероятностните функции на квантовата механика, далеч отвъд пределите на познанията на Норман, макар Адамс да бе приключил разработките си едва седемнадесетгодишен. Но като човек, Адамс не можеше да има каквито и да било тайни от Норман и нямаше никакво съмнение, че в момента е напрегнат и ядосан, а към членовете на групата изпитва неприязън.

Или може би това се дължеше на собственото му присъствие в групата. Норман се зачуди как ли ще се излезе на глава с това разглезено бившо вундеркиндче.

Имаше само два вида вундеркинди — математични и музикални. Някои психолози твърдяха, че има само един вид, поради близката връзка между музиката и математиката. И макар много деца да се раждаха с таланти в областта на литературата, рисуването и спорта, единствено в математиката и музиката техните постижения бяха в състояние да се сравняват с тези на възрастните. От психологическа гледна точка тези деца бяха със сложен характер — самотни, изолирани не само от другите деца, но и от семействата си заради дарбата, която караше другите да им се възхищават и същевременно пораждаше завист. Умението им да общуват нерядко закърняваше и ги правеше неспособни за групови взаимоотношения. Като особено

надарен, за Хари тези проблеми вероятно тежаха с още по-голяма сила. В един разговор с Норман той бе признал, че когато за пръв път изучавал преобразованията на Фурие, останалите деца тренирали да забиват топката в кошата. Така че нищо чудно Хари да се чувстваше неудобно в групата.

Но имаше и още нещо... Хари изглеждаше направо ядосан.

— Почакай само — мърмореше той. — След седмица всичко това ще се окаже една голяма тенекия. И нищо повече.

Надяваше се, а? — помисли си Хари. Чудеше се защо Хари се държи така.

— Е, аз пък мисля, че е много вълнуващо — намеси се Бет Халпърн с блестящата си усмивка. — Възбужда ме дори само мисълта, че е възможно да намерим извънземен живот.

— Така е — съгласи се Тед. — В края на краищата, Хари, на този свят има много повече неща от тези, за които се предполага в твоята философия.

Норман погледна към последния член на групата, морския биолог Артър Левин. Левин беше единственият човек, когото не познаваше. Дундест и блед, той изглежда бе потънал в собствените си, нерадостни мисли. Тъкмо се готвеше да го попита за мнението му по въпроса и в залата влезе капитан Барнс стиснал под мишница дебела папка.

— Добре дошли в сърцето на нищото, — обяви Барнс, — където дори тоалетните не работят — всички се засмяха нервно. — Съжалявам, че ви накарах да чакате. Но тъй като не разполагаме с много време, да започваме веднага. Ще бъдете ли така добри да изгасите осветлението?

Първият диапозитив изобразяваше масивен кораб с множество надстройки по палубата.

— Това е „Роуз сийлейди“ — започна Барнс. — Съд за спускане на дълбочинен кабел, нает от „Транспак комюникейшънс“ за да прокара подводна телефонна линия от Хонолулу до Сидней, Австралия. Напуснал е Хавай на 29 май тази година и на 16 юни е стигнал околностите на Западна Самоа, в средата на Тихия океан. Полагал нов фибро-оптичен кабел с капацитет двадесет хиляди паралелни телефонни връзки. Кабелът е покрит с плътна металопластична мрежа, изключително здрава и неподатлива на пречупване.

Корабът бил спуснал кабел с дължина над четиристотин и шейсет морски мили на дъното на Тихия океан без каквито и да било затруднения. Следващият.

Карта на Тихия океан с голямо червено петно.

— В десет часа вечерта, през нощта на 17 юни, корабът се е намирал тук — между островите Паго Паго на Американска Самоа и Вити Леву на Фиджи, когато за пръв път на борда почувствали рязко дръпване. Включила се алармата и екипажът осъзнал, че кабелът се е закачил и скъсал. Веднага прегледали картите, търсейки някакво подводно препятствие, но не намерили нищо подобно. Навили скъсания кабел, което им отнело няколко часа, тъй като от момента на инцидента корабът изминал повече от миля. Когато разгледали края на кабела, забелязали че е гладко пререзан „от чифт гигантски ножици“, както се изразил един от моряците. Следващият.

Част от фибро-оптичен кабел, изправен пред камерата от мургава моряшка ръка.

— Характерът на скъсването, както сами можете да се убедите, предполага наличието на пречка с изкуствен произход. „Роуз“ обърнал на север и се върнал над мястото на инцидента. Следващият.

Серия от неравни черно-бели линии със звездички между тях.

— Ултразвуковият монитор на кораба. Трудно ще ви е да го разберете, ако не сте виждали подобни, но ето тук е изобразено остро като нож препятствие. Наподобява потънал кораб или самолет, очевидно то е прекъснало кабела.

Чартърната компания, „Транспак комюникейшънс“ уведомила Военно-Морските сили и поискала информация за възможния характер на препятствието. Това е в реда на нещата, винаги когато се скъса кабел, първо се уведомява флотата, в случай че причината там е известна. Ако потъналият съд съдържа експлозиви, кабелната компания би искала да го знае, преди да се заеме с поправката. Но в този случай военните не знаели нищо за препятствието. И били заинтригувани.

Незабавно от Мелбърн към мястото на инцидента бил изпратен най-близкият изследователски кораб — „Оушън иксплорър“. „Оушън“ пристигнал в района на 21 юни тази година. Основната причина, поради която от командването на ВМФ проявили интерес е, че помислили препятствието за потънала китайска атомна подводница от

клас „Ю-хан“, съоръжена с ракети „СЮ-2“. Известно ни е, че китайците са изгубили подобна подводница приблизително в този район през май 1984. „Оушън иксплорър“ огледал дъното, използвайки свръхмодерен сонарен^[1] прибор, при което била получена следната картина.

Изображението бе цветно и триизмерно — съвсем като истинско.

— Както виждате, дъното е равно, ако се изключи стърчащата на двеста и осемдесет фута височина триъгълна перка. Ето тук — той посочи къде точно. — Изображението, наподобяващо крило надвишава по размери всички познати самолети построени в Съединените щати и Съветския съюз. Това беше първият необичаен факт. Следващият.

Подводен робот, спускан с кран край корпуса на кораб. Роботът изглеждаше като серия от хоризонтални тръби с камери и прожектори в центъра.

— На 24 юни пристига „Нептун IV“, кораб-носач на АДУ — Апарати с Дистанционно Управление, принадлежащ на ВМФ. „Скорпион“, роботът който виждате на диапозитива, бе спуснат за да заснеме крилото. Ето и изображението, което получихме от него.

Сред групата се понесе шепот. В средата на слабо осветената цветна снимка се виждаше сива перка, стърчаща над плоското коралово дъно. Перката беше със заострени ръбове, аеродинамична форма, гладко обработена и несъмнено — с изкуствен характер.

— Виждате, — продължаваше Барнс, — че дъното в този район е покрито с натрошени мъртви корали. Крилото изчезва под коралите, което предполага че останалата част от летателния апарат се намира отдолу. Беше извършено обследване на дъното със скенер с изключително висока разрешаваща способност, за да се определи формата на подлежащия обект. Следващият.

Още едно изображение, този път състоящо се не от линии, а от микроскопични точки.

— Както виждате, перката изглежда е прикрепена за цилиндричен обект, заровен под кораловия пласт. Обектът е с диаметър сто и деветдесет фута и се разполага в западна посока на разстояние 2754 фута където завършва със заострен ръб.

Отново шепот в залата.

— Няма съмнение — рече Барнс. — Цилиндричният обект е дълъг почти половин миля. Очертанията му напомнят тези на ракета

или космически кораб, но въпреки това в началото предпочитахме да го наричаме „аномалията“.

Норман погледна към Тед, който се хилеше доволно на екрана. Зад него цареше мрак. Виждаше се само навъсеното лице на Хари Адамс, чийто рамки блестяха.

Диаскопът внезапно изгасна. Стаята потъна в мрак. Разнесоха се развълнувани възклицания. Норман чу Барнс да казва:

— Дявол да го вземе, пак ли!

Някой зачука по вратата, после отдолу се промъкна лъч светлина.

Бет доближи ухо до Норман и рече:

— Непрестанно проблеми с енергозахранването. Успокоително, а?

След няколко секунди светлините блеснаха и Барнс продължи.

— На 25 юни един от дистанционните апарати отрязва парче от опашката и го изнесе на повърхността. Анализът показва, че се касае за титаниева сплав с епоксипресин. На Земята технологията за добиване на подобна сплав в настоящия момент е непозната.

Експертите потвърдиха, че произходът на перката е извънземен — макар че след десет или двадесет години ние също ще сме състояние да синтезираме подобна сплав.

Хари Адамс изръмжа, наведе се напред и си отбеляза нещо в бележника.

Междувременно, обясни Барнс, с помощта на други работи на дъното били разположени сеизмични заряди. Сеизмичните анализи показали, че заровената аномалия е от метал, но е куха и има комплексна вътрешна структура.

— След две седмици интензивни изследвания, — каза Барнс, — стигнахме до извода, че аномалията представлява някакъв вид космически кораб.

Окончателното потвърждение дошло на 27 юни от геолозите. Взетите от дъното проби доказвали, че настоящото океанско дъно е било много по-плитко, вероятно не повече от осемдесет или деветдесет фута. Това обяснявало и наличието на дебел коралов пласт, покриващ кораба, със средна дебелина тридесет фута. Ето защо, геолозите предположили, че корабът се намира на нашата планета от преди триста години до петстотин години. Може би хиляда.

— С огромна неохота, — говореше Барнс, — специалистите от ВМФ трябваше да признаят, че находката най-вероятно е космически кораб, принадлежащ на чужда цивилизация. Последва спешно свикване на Съвета за Национална Сигурност, на което президентът настоя корабът да бъде отворен. Още на 29 юни членовете на НФЖ-групата бяха призовани.

На 1 юли спуснали подводната станция ДС^[2]-7 и я разположили в непосредствена близост до космическия кораб. В ДС-7 били настанени девет водолази от флотата и започнали работа в изкуствено обогатена на газове среда. Натоварили ги с изкопните работи.

— Мисля, че с това въвеждането ви приключва — каза Барнс. — Някакви въпроси?

Пръв се обади Тед.

— Има ли някакви подробности за вътрешната структура на космическия кораб?

— Не, до този момент. Изглежда корабът е бил построен по такъв начин, та ударните вълни да се плъзгат по външната повърхност на корпуса, който е невероятно здрав и издръжлив. Това ни попречи да получим ясно изображение на вътрешността при сеизмичните изследвания.

— А пасивните техники за вътрешен оглед?

— Опитвахме и това — кимна Барнс. — Гравиметричен анализ — отрицателен. Термография — неуспешна. Съпротивителна картография — неуспешна. Прецизна протонна магнетометрия — отрицателна.

— Подслушващи устройства?

— От първия ден разполагаме с разположени на дъното хидрофонни шумоуловители. Корпусът не провежда никакви звуци. Поне до този момент.

— А скопичните процедури?

— Повечето включват радиация, от която засега бихме желали да се въздържа.

— Капитан Барнс, — взе думата Хари, — забелязах, че перката изглежда добре запазена, а корпусът прилича на идеален по форма цилиндър. Смятате ли, че този кораб се е блъснал в океана?

— Да — отвърна Барнс, но изглеждаше обезпокоен.

— Значи обектът е издържал на пряк удар с повърхността при висока скорост и е останал цял и невредим?

— Ами, той е невероятно здрав.

Хари кимна.

— Би трябвало...

— Тези водолази долу, — прекъсна го Бет, — с какво се занимават?

— Търсят входната врата — усмихна се Барнс. — За момента използваме класическа археологична техника. Копаем пробни отвърстия в корала и оглеждаме корпуса за люк или нещо подобно. Надяваме се да го открием до четирийсет и осем часа. Успеем ли, влизаме веднага. Други въпроси?

— Да — рече Тед. — Каква беше реакцията на руснаците за откритието?

— Не сме съобщавали на руснаците — отвърна Барнс.

— Не сте им казали?

— Не. Не сме.

— Но това е безпрецедентно събитие в човешката история. Не само американската. В историята на цялото човечество. Дължни сме да го споделим с останалите народи. Подобно откритие може да обедини всички...

— Кажете го на президента — отвърна Барнс. — Не знам какво е имал пред вид, но решението е негово. Други въпроси?

Спогледаха се мълчаливо.

— Е, значи приключихме — каза Барнс.

Светлините блеснаха. Разнесе се скърцане на кресла, хората един по един се надигаха. И тогава се обади Хари Адамс.

— Капитане, трябва да призная, че съм възмутен от съобщението ви.

Барнс го погледна изненадан.

— Какво искате да кажете, Хари?

Останалите спряха и впериха погледи в Адамс. Седеше в креслото с ядосано изражение.

— Да не сте решили да ни съобщите новината със заобикалки?

— Коя новина?

— Новината за вратата.

Барнс се разсмя неуверено.

— Хари, нали току що ви казах, че водолазите копаят пробни отвори и търсят входната...

— А аз пък казвам, че от три дена предполагате местонахождението на вратата. Още когато сте започнали да ни събирате. А сега вече го знаете със сигурност. Прав ли съм?

Барнс мълчеше. Стоеше неподвижно, със замръзнала на лицето усмивка.

Божичко, мислеше си Норман, гледайки Барнс. Хари е прав. Известно беше, че Хари има невероятно логичен ум и изумителни дедуктивни способности, но Норман за пръв път ги виждаше в действие.

— Да — кимна Барнс. — Прав сте.

— И знаете местонахождението на вратата?

— Да. Знаем го.

В настъпилата тишина пръв се обади Тед.

— Но това е фантастично! Това е изключително! И кога ще слезем долу за да проникнем в кораба?

— Утре — отвърна Барнс без да откъсва очи от Хари. — Миниподводницата ще ви свали долу по двойки. Ще започнем прехвърлянето утре в осем часа.

— Колко вълнуващо! — говореше Тед. — Фантастично! Невероятно!

— Така че, — каза Барнс, все още загледан в Хари, — гледайте тази нощ да се наспите — ако можете.

— Сън невинен, що душата изпълва с блянове — занарежда Тед. Изглеждаше сякаш ще се пръсне от вълнение.

— До края на деня при всеки от вас ще дойдат тилови офицери за да извършат необходимите измервания за водолазни костюми. Ако имате още въпроси, ще ме намерите в кабинета.

Барнс напусна залата и с това съвещанието приключи. Останалите го последваха, а Норман остана последен, заедно с Хари Адамс. Хари все още не бе станал от стола си. Гледаше как техниците събират сгъваемия екран.

— Страхотно изпълнение беше — отбеляза Норман.

— Така ли? Защо?

— Ти надуши, че Барнс крие от нас за вратата.

— А, той много неща не казва — промърмори хладно Адамс. — Всъщност, не ни е съобщил нито един важен факт.

— Какво например?

— Например, — отвърна Хари и най-сетне реши да се изправи, — че капитан Барнс е съвсем наясно защо президентът иска всичко да бъде запазено в тайна.

— Наясно ли е?

— При тези обстоятелства, президентът няма друг избор.

— Кои обстоятелства?

— Той знае, че обектът долу не е космически кораб.

— Тогава какво е?

— Мисля че е пределно ясно какво е.

— Не и за мен — рече Норман.

Адамс се усмихна за пръв път.

— Ако ти кажа, няма да ми повярваш — подхвърли той и се отправи навън.

---

[1] хидроакустичен локатор — бел.прев. ↑

[2] Дълбочинна станция — бел.прев. ↑

ТЕСТЪТ

Артър Левин, морският биолог, беше единственият член на групата, който Норман не бе срещал преди. Ето нещо, за което тогава не се досетихме, мислеше си Норман. Сметнали бяха, че предполагаемият контакт ще се осъществи на сушата, а бяха забравили очевидното — че ако космически кораб се спусне над Земята, най-вероятно е да попадне на водна повърхност, покриваща над седемдесет процента от планетата. От тази гледна точка, ясно беше че ще се нуждаят от морски биолог.

Какво ли още сме пропуснали, запита се Норман?

Когато откри Левин, той напрягаше мускули на една напречна греда. Левин идваше от Океанографския институт в Уудс Хол, Масачузетс. Ръкува се с влажна от пот длан. Левин изглеждаше доста подтиснат и не след дълго призна, че е хванал морска болест.

— Морска болест? И вие сте морски биолог? — учуди се Норман.

— Работя в лаборатория. На сушата. Където нищо не се движи постоянно. Защо се усмихвате?

— Съжалявам — рече Норман.

— Струва ви се смешно а, морски биолог, хванал морска болест?

— По-скоро нелепо.

— Не съм само аз — обясни Левин. Той погледна към океана. — Вижте там. Хиляди мили равна повърхност. И нищо друго.

— Това е океана.

— Тръпки ме побиват — каза Левин.

— И така? — запита го Барнс, когато се върнаха в кабинета. —

Какво мислите?

— За кое?

— За групата, по дяволите!

— Това е съставът, на който се бях спрял преди шест години.

Групата е добре побрана и доста способна.

— Искам да знам кой пръв ще се огъне.

— Защо трябва някой да се огъва? — запита Норман. Той забеляза, че по лицето на Барнс се стичат тънички капки пот. Капитанът очевидно също беше доста напрегнат.

— На хиляда фута дълбочина? — запита Барнс. — Обитаващи и работещи в тясна, пренаселена станция? Вижте, не става дума за отряд опитни флотски водолази, привикнали на дисциплина и умеещи да се владеят във всякаква ситуация. За Бога, аз говоря за тълпа учени! Искам да знам със сигурност, че всички те са здрави. И че никой от тях няма да се побърка.

— Не знам дали ви е известно, капитане, че психологията не е в състояние да даде подобна предварителна оценка. За това кой ще се побърка.

— Дори когато става дума за страх?

— Каквото и да е.

Барнс сбърчи вежди.

— Мислех, че сте специалист по страха.

— Моята тясна специалност е тревогата и бих могъл да ви кажа, съобразно личните характеристики, кой от членовете ще бъде подложен на екстремна тревога при стресови ситуации. Но не бих могъл да предрека кой би се огънал под влияние на стреса и кой би издържал.

— Тогава за какво ви бива? — възкликна ядосано Барнс. После въздъхна. — Съжалявам. Не искате ли да ги разпитате или да ги подложите на някакви тестове?

— Нямам никакви тестове — отвърна Норман. — Поне такива, които биха ни свършили работа.

Барнс въздъхна повторно.

— А какво мислите за Левин?

— Хванал е морска болест.

— Долу няма кой знае какво движение, така че ще се оправи. Какво мислите лично за него?

— Малко съм загрижен.

— И с право. Ами Хари Адамс? Толкова е арогантен.

— Да — кимна Норман. — Но това е за предпочитане.

Изпитанията бяха показали, че хората които най-добре се справят с натоварванията са от онези, които останалите не харесват и определят като арогантни, наперени, раздразнителни.

— Може би сте прав — рече Барнс. — А неговите прословути изследвания? Само допреди няколко години Хари беше един от ярките привърженици на СЕТИ. А сега, когато най-сетне попаднахме на нещо, той внезапно започва да се държи враждебно. Спомняте ли си публикациите му?

Норман не ги помнеше и тъкмо се готвеше да го каже, когато в стаята влезе един лейтенант.

— Капитан Барнс, ето фотографското увеличение, което искахте.

— Добре — рече Барнс. Той присви очи към снимката и после я остави. — А какво се чува за времето?

— Никаква промяна, сър. Сателитните съобщения потвърждават, че в района разполагаме с четирийсет и осем часа, плюс-минус дванадесет.

— По дяволите — възкликна Барнс.

— Проблеми? — поинтересува се Норман.

— Времето се разваля — рече Барнс. — Възможно е да евакуираме съдовете от повърхността.

— Това означава ли, че се отменя спускането?

— Не — поклати глава Барнс. — Потегляме утре, както бе решено.

— Защо Хари смята, че онова нещо долу не е космически кораб? — попита Норман.

Барнс погледна намръщен подредените пред него папки.

— Нека ви кажа нещо — поде той. — Хари е теоретик. А теориите са си само теории. Аз работя със солидни факти. Такъв факт например, е че долу има нещо дяволски странно и много старо. Искам да знам какво е то.

— Но ако не е космически кораб, тогава какво би могло да бъде?

— Нека почакаме докато стигнем долу — Барнс си погледна часовника. — Вторият модул на станцията вероятно вече е закотвен за дъното. След петнадесет часа започваме да ви прехвърляме. А дотогава ни чака доста работа.

— Почакайте малко, доктор Джонсън — Норман замря неподвижно, гол, усещайки допира на металическия оразмерител. — Още малко... чудесно. А сега можете да влезете във ваната.

Младият военен фелдшер отстъпи назад, а през това време Норман изкачи стълбите и надникна в басейна, напълнен догоре с

вода. В мига, когато потоци тялото си в него, водата преля отвъд края.

— Това за какво е? — попита Норман.

— Съжалявам, доктор Джонсън, но ще трябва да се потопите напълно...

— Какво?

— Само за малко, сър...

Норман пое дъх, отпусна се под водата и почти веднага изплува.

— Чудесно, можете да излизате — каза фелдшерът и му подаде хавлия.

— За какво беше това? — повтори Норман докато изкачваше стълбичките.

— Измерване на общото тотално телесно съдържание на мазнини — обясни фелдшерът. — Необходимо ни е, за да изчислим вашата сатхар.

— Моята сатхар?

— Сатурационна характеристика — поясни фелдшерът докато нанасяше нещо в бележника си. — О, Боже! — възкликна той. — Извън нормата сте.

— Хайде де.

— Тренирате ли, доктор Джонсън?

— От време на време — отвърна уклончиво той. Хавлията беше твърде малка за да я увие около кръста си. Защо ли тия от флотата използват такива малки кърпи?

— Пиете ли?

— От време на време — този път още по-уклончиво. А и какво друго да каже?

— Мога ли да попитам, кога за последен път сте приемали алкохол, сър?

— Не зная. Преди два или три дена — Сан Диего му се струваше безкрайно далеч. — Защо?

— Всичко е наред, доктор Джонсън. Да имате болки в ставите, колената и кръста?

— Не, защо?

— Случаи на загуба на съзнание, припадъци или причерняване?

— Не...

— Бихте ли седнали там, сър — фелдшерът посочи малко столче, до вграден в стената електронен прибор.

— Бих искал да ми обясните защо е всичко това — заяви Норман.

— Само гледайте в зелената точка, с широко отворени очи...

Усети рязък полъх в очите си и инстинктивно премигна. Макаратата с милиметрова хартия се завъртя. Фелдшерът я откъсна и се загледа в нея.

— Благодаря, доктор Джонсън. А сега, ако обичате...

— Искам да получа от вас информация — рече Норман. — Искам да знам какво става.

— Разбирам, сър, но трябва да приключа с прегледа преди следващото ви съвещание в седемнадесет часа.

Норман легна по гръб, фелдшерът забодде по една игла в ръцете му, една в крака и последната — в слабините. Той извика от острата болка.

— Най-лошото мина, сър — успокои го фелдшерът. — Бихте ли притиснали с памук ето тук...

* * *

Носът му бе заципан с щипка, а в устата му пъхнат мундщук.

— Сега измерваме въглеродния двуокис — обясняваше фелдшерът. — Издишайте. Добре. Поемете въздух, издишайте...

Норман издиша. Гумената диафрагма пред него се изду, измествайки стрелката на скалата.

— Още веднъж, сър. Сигурен съм, че можете повече.

Норман не беше на същото мнение, но се подчини.

В стаята влезе друг фелдшер, стиснал гъсто изписан лист.

— Ето неговите телесни характеристики — рече той.

Първият фелдшер се намръщи.

— Барнс видя ли ги?

— Да.

— И какво каза?

— Каза че всичко е наред. Да продължаваме.

— Добре тогава. Той е шефът — първият фелдшер се обърна към Норман. — Поемете още веднъж, доктор Джонсън, дълбоко...

Опряха металния оразмерител на брадата и челото му. Усукаха метър около главата му. После поставиха оразмерителя между двете уши.

— Това за какво е? — попита Норман.

— За да ви направим шлем, сър.

— Не е ли по-лесно ако го премеря?

— Така го правим, сър.

Вечерята беше макарони и сирене, отдолу загоряла. Норман я блъсна встрани след няколко хапки.

На вратата се появи познатият фелдшер.

— Време е за съвещанието в седемнадесет часа — обяви той.

— Никъде няма да ходя, — отвърна Норман, — докато не получа отговори. Какво, по дяволите, правите с мен?

— Рутинно изследване преди дълбочинно натоварване, сър. Наредбите във ВМФ го изискват, преди да се спуснете долу.

— И защо да съм извън нормата?

— Моля, сър?

— Казахте, че съм бил извън нормата.

— А, това ли? Е, малко сте по-тежичък, сър, отколкото е предвидено в таблицата.

— Има ли някакъв проблем с моето тегло?

— Не би трябвало, сър.

— А какво показаха другите изследвания?

— Сър, здравето ви напълно отговаря на начина на живот, който водите.

— И мога ли да сляза долу? — запита Норман, надявайки се да получи отрицателен отговор.

— Долу ли? Говорих с капитан Барнс. Няма никакъв проблем, сър. А, сега, ако обичате, насам...

Всички останали вече бяха насядали в залата, с димящи чаши кафе пред тях. Норман се зарадва, че ги вижда. Отпусна се в креслото до Хари.

— Божичко, подложиха ли те на преглед?

— Ами да. Още вчера.

— Забиха ми в крака ей такава дълга игла — показа Норман.

— Наистина ли? При мен нямаше такова нещо.

— А караха ли те да дишаш с щипка на носа?

— И това не — отвърна Хари. — Изглежда, че към теб отношението е специално.

Норман си мислеше същото, но не му харесваха изводите. Внезапно се почувства уморен.

— И така, колеги, чака ни доста работа, а разполагаме само с три часа — обърна се към тях енергичен на вид човек и изгаси светлините. Норман дори не успя да го разгледа добре. В мрака се чуваше само гласа му. — Както знаете, законът на Далтон се отнася за налягането на парциални газове в смесена среда, или както е представено тук в алгебрична форма...

На екрана излезе първата графика.

$$PP = P_{tot} \times \%Vola$$

— А сега да видим как се изчислява парциалното налягане в абсолютни атмосфери, което е най-често използваният метод при...

Думите нямаха никакъв смисъл за Норман. Опита се да се съсредоточи върху потока от графики и таблици, но клепачите му натежаваха все повече и накрая заспа.

— ...ще бъдете спуснати с подводница и когато достигнете станцията, налягането ще бъде повишено до тридесет и три атмосфери. До тогава вече ще сте преминали на смесени газове, тъй като над осемнадесет атмосфери е невъзможно да се вдишва земна атмосфера...

Норман престана да слуша. Тези технически подробности го изпълваха с досада. Отново задрема, като се пробуждаше от време на време.

— ...кислородната интоксикация настъпва едва когато PO₂ надхвърли 7 АТА за продължителен период...

— ...азотна наркоза, при която ролята на анестетик играе азотът, ще възникне при атмосфера от смесени газове, ако парциалното налягане надхвърли 1.5 АТА, а плътността...

— ...отворената дихателна система е за предпочитане, но вие ще използвате полузатворена система с флукуация на вдишването между 608 и 760 милиметра...

Норман отново заспа.

Когато всичко свърши поеха към стаите си.

— Пропуснах ли нещо? — запита Норман.

— Нищо особено — отвърна Хари. — Ако не си падаш по физиката.

В тясната мрачна стая Норман веднага се отправи към леглото. Светещият часовник показваше 2300. Необходими му бяха няколко секунди за да осъзнае, че всъщност е 11 часа вечерта. Само след девет часа, помисли си той, започва спускането.

След това заспа.

БЕЗДНАТА

СПУСКАНЕТО

В утринната светлина, подводницата „Чарън V“ леко се полюшваше на морската повърхност, завързана за една понтонна платформа. Боядисана в яркожълто, тя приличаше на живописна детска гумена играчка.

Една гумена лодка „Зодиак“ откара Норман до платформата. След като се покатери, той стисна ръката на пилота, който едва ли беше на повече от осемнадесет и със сигурност бе по-млад от сина му — Тим.

— Готов ли сте за тръгване, сър? — попита пилотът.

— Напълно — отвърна Норман. Чувстваше се в страхотна форма.

Отблизо подводницата не изглеждаше като детска играчка. Беше невероятно масивна и здрава. Норман забеляза само едно прозорче с подсилена рамка. Болтовете, с които беше прикрепено, бяха дебели като ръката му. Норман ги докосна нерешително.

Пилотът се усмихна.

— Не искате ли да пробвате гумите, сър?

— Не, доверявам се на вас.

— Стълбичката е от тук, сър.

Норман изкачи скобите към кулата на подводницата, където го чакаше отворен люк. Отново се поколеба.

— Седнете на ръба, ето тук, — обясни пилотът, — спуснете крака и ги последвайте надолу. Може би ще трябва малко да присвиете раменете си и да си приберете... точно така, сър.

Норман се провря през люка и се озова в тясно и ниско помещение, където дори не можеше да се изправи. Подводницата изглеждаше натъпкана с циферблати, датчици и друга машинария. Тед вече беше на борда, присвил гръб и ухилен като щастливо хлапе.

— Не е ли фантастично?

Норман завидя на безгрижния му ентузиазъм — той самият се чувстваше притеснен и нервен. Над него, пилотът хлопна тежкия капак и застана пред пулта за управление.

— Добре ли сте всички?

Двамата кимнаха.

— Съжалявам за гледката, джентълмени, — подхвърли пилотът през рамо. — Ще се наложи да се любувате на задните ми части. Да тръгваме. Нещо против Моцарт? — той включи палубния касетофон и се ухили. — Чака ни трийсет минутно спускане до дъното — музиката ще го направи по-забавно. Ако не ви допада Моцарт ще измислим нещо друго.

— Харесвам Моцарт — рече Норман.

— Страхотен е — подхвърли Тед. — Невероятен.

— Много добре, джентълмени.

Разнесе се съскащ звук. Радиото изпука. Пилотът промърмори нещо в микрофона. На прозореца се появи един водолаз и помахаше с ръка. Пилотът отвърна на поздрава.

Съскането се усили, примеси се с бръмчене и те потеглиха надолу.

— Както виждате, цялата платформа се спуска — обясни пилотът. — Подводницата не е стабилна на повърхността и затова я спускаме привързана. Ще се отделим от платформата на около сто и петдесет фута дълбочина.

Зад прозореца водолазът вече бе потопен до кръста във вода. После водата закри прозореца. От устата на водолаза бликнаха мехурчета.

— Под водата сме — обяви пилотът. Той завъртя една клапа над главата си и в помещението шумно нахлу свеж въздух. Отвън нещо бълбукаше. Светлината, идеща от прозореца, бе озарена в синьо.

— Красиво, нали — рече Тед.

— Ето сега се отделяме от платформата — обясни пилотът. Шумът от двигателя се усили и подводницата се понесе напред, а фигурата на водолаза изостана. Отвън вече не се виждаше нищо, освен синкава мътилка. Пилотът докладва нещо по радиото, после засили Моцарт.

— Седете си спокойно, джентълмени. Спускаме се със скорост осемдесет фута в минута.

Норман чуваше ясно бръмченето на електрическите двигатели, но не усещаше никакво движение. Само дето ставаше все по-тъмно и по-тъмно.

— Знаеш ли, — заговори Тед, — наистина имаме късмет, че се е случило в този район. В по-голямата си част Тихия океан е толкова дълбок, че едва ли някога ще можем да се спуснем на дъното — той обясни, че Тихия океан, по площ покриващ половината от земната кора, имал средна дълбочина две мили. — Редки са онези места, където не е така дълбок. Едно от тях е относително малкият по площ четириъгълник между Самоа, Нова Зеландия, Австралия и Нова Гвинея, който всъщност представлява обширна подводна равнина, подобна на равнините от Американския Запад, само дето се намира на две хиляди фута дълбочина. Именно към нея се спускаме сега.

Тед говореше припряно. Дали беше нервен? Норман не можеше да определи, но неговото сърце блъскаше развълнувано. Навън беше съвсем тъмно, приборите грееха в зелено. Пилотът включи червените вътрешни светлини.

Спускането продължаваше.

— Четиристотин фута — подводницата се разтресе, после се понесе напред. — Това е реката.

— Каква река? — запита Норман.

— Сър, попаднахме в течение с различна температура и соленост, в океана то се държи като река. Обикновено тук спираме и оставяме подводницата да се носи по течението.

— А, ясно — рече Тед и бръкна в джоба си. После подаде на пилота една банкнота от два долара.

Норман го погледна въпросително.

— Не ти ли казах? Стара традиция. Когато се спускаш, трябва да платиш на пилота. За късмет.

— Нямам нищо против късмета — отвърна Норман. Той порови малко, извади петдоларова банкнота, помисли и вместо нея подаде една двадесетдоларова.

— Благодаря, джентълмени, и ви желая приятно прекарване на дъното — отвърна пилотът.

Електрическите двигатели утихнаха.

Спускането продължи. Водата беше черна.

— Петстотин фута — обяви пилотът. — Половината път.

Подводницата издаде скърцащ звук, последван от оглушително бълбукане. Норман се огледа уплашено.

— Обичайна реакция на повишеното налягане — обясни пилотът. — Няма проблеми.

— Хм — изсумтя Норман и отри потта от челото с ръкава си. Струваше му се, че вътрешността на подводницата се е смалила, а стените са се доближили до лицето му.

— Всъщност, — бърбореше Тед, — доколкото си спомням, този район на Тихия океан се нарича басейн Лау, нали?

— Точно така, сър, басейн Лау.

— Това е плато между две подводни планински вериги — южните Фиджи, или планина Лау на запад и планинския масив Тонга на изток.

— Съвършено вярно, доктор Филдинг.

Норман погледна приборите. Бяха покрити с влага. Пилотът трябваше да ги бърше с кърпа за да следи данните. Дали подводницата не пропускаше? Не, едва ли. Това беше кондензирана пара. В кабината ставаше все по-студено.

Успокой се, рече си Норман.

— Осемстотин фута — обяви пилотът.

Навън цареше непрогледен мрак.

— Колко вълнуващо — обади се Тед. — Присъствал ли си някога на нещо подобно, Норман?

— Не — отвърна той.

— Аз също — призна Тед. — Какво приключение.

Норман се молеше Тед най-сетне да млъкне.

— Знаеш ли, — продължаваше партньорът му, — мига, когато отворим космическия кораб и влезем в контакт с пришълците, ще е най-великият в историята на човечеството. Чудя се какво ли ще трябва да кажем.

— Да кажем ли?

— Нали разбираш, какви думи да произнесем. На прага, под блясъка на камерите.

— Ще има ли камери?

— О, сигурен съм, че моментът ще бъде документиран по някакъв начин. Трябва да сме готови да кажем няколко думи, нещо подходящо за историческия миг. Какво ще кажеш например за: „Това е важен миг в историята на човечеството?“

— Важен миг? — запита вдигнал вежди Норман.

— Прав си — рече Тед. — Фразата звучи глупаво. Може би: Повратна точка в човешката история?

Норман поклати глава.

— Ами тогава: Кръстопът в еволюцията на човешкия вид?

— Еволюцията може ли да има кръстопът?

— Не виждам защо да не може — отвърна Тед.

— Защото кръстопът означава пресичане на пътища. Път ли е еволюцията? Мисля че не е. Струва ми се, че еволюцията няма постоянна посока.

— Приемаш нещата твърде буквално — обиди се Тед.

— Наближаваме дъното — обяви пилотът. — Деветстотин фута — той намали скоростта на спускане. Откъм сонара се чуваше все по-ясно пукане.

Тед продължи.

— Нов праг в еволюцията на човешкия род?

— Става. Но мислиш ли, че е това?

— Че е какво?

— Един нов праг.

— Защо не? — учуди се Тед.

— Ами ако намерим вътре само купчина ръждясали желяза и нищо ценно, което да ни просветли?

— Прав си — кимна Тед.

— Деветстотин и петдесет фута. Включвам външните светлини.

Зад прозореца се мярнаха блестящи снежинки. Пилотът обясни, че са вдигнати от дъното пращинки.

— Пряка видимост. Дъното е под нас.

— Трябва да го видя! — възкликна Тед. Пилотът се отдръпна встрани и двамата впериха погледи.

Норман видя плоска, мрачна равнина, която се простираше докъдето стигаше осветлението. Отвъд нея само мрак.

— Опасявам се, — отбеляза пилотът, — че няма какво толкова да се види.

— Подтискаща гледка — призна малко разочаровано Тед. — Очаквах да има повече живот.

— Е, тук е доста студено. Температурата на водата е, хъм, тридесет и шест градуса по Фаренхайт.

— Направо да замръзнеш — рече Тед.

— Да, сър. Да видим, дали ще можем да открием вашия нов дом. Двигателите забръмчаха. Зад прозореца се вдигна тиня. Подводницата се завъртя и се понесе над дъното. В продължение на няколко минути виждаха само безличен кафяв пейзаж.

Изведнъж блеснаха светлини.

— Ето ги.

Огромна площ пред тях бе заобиколена от подводни прожектори.

— Това е мрежата — рече пилотът.

Подводницата се издигна и се плъзна над осветената мрежа, която се простираше на около половин миля. Под нея, по дъното се движеха водолази. Някои от тях махнаха на преминаващата подводница. Пилотът стисна в отговор един детски тромбон.

— Могат ли да го чуят?

— Естествено. Водата е невероятен проводник.

— Божичко — рече Тед.

Точно пред тях, от океанското дъно се издигаше гигантска титаниева перка. Норман не беше си представял, че е с такива гигантски размери — когато я заобиколиха, тя закри гледката за цяла минута. Металът беше тъмносив на цвят, с изключение на някои дребни петънца от полепнали морски обитатели.

— Няма никаква корозия — рече Тед.

— Не, сър — потвърди пилотът. — Всички го забелязват. Смятат че се дължи на метало-пластичната сплав, но никой не би могъл да се закълне със сигурност.

Перката остана назад, подводницата направи завой. Точно пред тях се виждаха още светлини, подредени във вертикални редици. Норман забеляза масивен цилиндър, оцветен в жълто и с ярко блестящи илюминатори. До него се виждаше нисък метален купол.

— Вляво е ДС-7, станцията на водолазите — обясни пилотът. — Доста е тесничка. А вие момчета сте в ДС-8, където е далеч по-приятно, уверявам ви.

Той сви вдясно и след краткотрайна тъмнина видяха нова верига от светлини. Когато приближиха, Норман преброи пет различни цилиндъра, някои вертикални, други хоризонтални, всичките свързани по между си.

— Ето го и него. ДС-8, вашият дом, далеч от родния дом — рече пилотът. — Дайте ми една минута за скачвате.

Метал се блъсна в метал, последва сътресение и двигателите замряха. Тишина. Съскане на газ. Пилотът завъртя капака и отвън нахлу изненадващо студен въздух.

— Люкът е отворен, джентълмени — обяви той и се отдръпна встрани.

Норман надникна през отвора. Над него грееха червени светлини. Той изпълзя от подводницата и се озова в стоманен цилиндър, приблизително осем стъпки в диаметър. Навсякъде се виждаха ръкохватки, тесни метални койки, отгоре грееха реотани, но без никакъв осезаем ефект.

Тед го последва и се настани на една койка до него. Седяха толкова близо, че колената им се докосваха. Под тях, пилотът затваряше люка. Двамата гледаха как се завърта кръглата ръчка. Чу се тихо потракване, при откачването на подводницата, сетне шумът на двигателите.

Тишина.

— Сега какво ще правим? — запита Норман.

— Покачват налягането — обясни Норман. — А после подават смесени газове. Тук долу не можем да дишаме въздух.

— Защо не? — попита Норман. За пръв път съжали, че не остана буден по време на лекцията.

— Защото, — обясняваше Тед, — атмосферата на Земята е смъртоносна. Макар да не го осъзнаваш, кислородът е силно корозивен газ. Той е в тясно химическо родство с хлора и флуора, а хидрофлуорната киселина е една от най-корозивните киселини. По същия начин, по който кислородът кара да потъмнее току що отхапаната ябълка, или желязото да ръждяса, той е в състояние да разруши тъканта на човешкото тяло, стига да бъде изложено прекалено дълго на въздействието му. Кислородът под високо налягане е силно токсичен. Ето защо се налага да се намали поемането съдържание. На повърхността вдишваш двадесет и един процента кислород. А тук ще бъдат два процента. Но няма да забележиш никаква разлика...

Говорителят изпраця:

— Започваме да изравняваме налягането.

— Това кой е? — попита Норман.

— Барнс — отвърна гласът. Но не звучеше като Барнс. Звучеше, дразнещо, металически.

— Сигурно е от говорителя — рече Тед и се засмя. Гласът му беше изтънял и писклив. — От хелия трябва да е, Норман. Сега напомпват хелий.

— Звучиш като Доналд Дък — каза Норман и също се засмя. И неговият глас беше като от детски анимационен филм.

— Кажи какъв е проблема, Мики — изквака Тед.

— Ами, мисля че зърнах един дебел плъх — отвърна Норман. И двамата се смееха неудържимо.

— Я стига, момчета — сопна се Барнс от говорителя. — Работата е сериозна.

— Да, сър, капитане — рече Тед, но гласът му беше така изтънял, че почти не се разбираше какво казва. Двамата отново се заляха от смях, а гласовете им отекваха в стените на металическия цилиндър, сякаш бяха ученички.

Хелият правеше гласовете им тънки и пискливи. Но имаше и друго въздействие.

— Хладничко ли ви става, момчета? — запита Барнс.

И двамата почувстваха, че е станало по-студено. Норман забеляза, че Тед трепери. Неговата кожа също беше настръхнала. Сякаш телата им бяха изложени на силен вятър — само дето в помещението нямаше никакъв вятър. Като лек газ, хелият увеличаваше изпарението на тялото и с това отнемаше от телесната топлина.

Тед извика нещо от другия край на цилиндъра, но Норман не беше в състояние да различи думите. Гласът напомняше скърцане на врата.

— Май вече плъховете са два — отбеляза не без задоволство Барнс.

Тед завъртя очи към говорителя и изписка нещо.

— Ако искате да говорите, сложете си ларингофони — посъветва ги Барнс. — Ще ги намерите в шкафа под седалката. Норман откри металическия шкаф и дръпна вратичката. Разнесе се остър звук, като от плъзгащ се по черната дъска тебешир. Вътре в шкафа имаше два шлемофона от черна кожа с прикрепени към тях миниатюрни ларингофони.

— Закопчават се отзад. Гледайте да опрете ларингофона в основата на гръкляна.

— Добре — отвърна Тед и премигна от изненада. Макар и леко дрезгав, гласът му звучеше съвсем нормално.

— Тези неща вероятно променят честотата на гласните връзки — отбеляза Норман.

— Момчета, защо не слушате внимателно лекциите? — попита Барнс. — Точно това правят. Докато сте долу, ще носите ларингофоните непрестанно. Ако искате, естествено, другите да ви разбират. Студено ли ви е?

— Да — кимна Тед.

— Стискайте още малко, докато изравним налягането.

Малко след това се чу нов съскащ звук и една странична врата се отвори. На прага ги чакаше Барнс, със светлоотразителни жилетки, праметнати през рамо.

— Добре дошли в ДС-8 — каза той.

ДС-8

— Вие сте последните пристигнали — продължи Барнс. — Имаме време за съвсем кратка обиколка, преди да отворим кораба.

— Вече сте готови да го отворите? — запита Тед. — Чудесно. Точно за това говорих с Норман. Такъв велик момент от нашата история, първият контакт с извънземен живот, ще изисква поне една кратка реч.

— Имаме време за да го обмислим — рече Барнс, гледайки учудено Тед. — Първо да ви покажа станцията. Насам.

Той обясни, че ДС-8 се състои от пет големи цилиндъра, обозначени от А до Д.

— Цилиндър А е въздушният шлюз, в него се намираме в момента — Барнс ги поведе през тесния коридор, служещ за съблекалня. На стената бяха окачени тежки водолазни костюми с масивни жълти шлемове, каквито носеха водолазите отвън. Шлемовете имаха доста космически вид. Норман почука един от тях с пръст. Беше от пластмаса и необичайно лек.

Над прозорчето беше написано „ДЖОНСЪН“.

— Ние ли ще ги носим? — попита Норман.

— Познахте — кимна Барнс.

— Значи ще излизаме навън — попита Норман, с нарастваща тревога.

— Вероятно да. Не се безпокойте за това. Студено ли ви е още?

Беше им студено и Барнс ги посъветва да облекат тесни комбинезони от син полиестер. Тед сбърчи вежди.

— Не мислите ли, че ще изглеждаме глупаво с тях?

— Може да не са последният вик на модата, — отвърна Барнс, — но ще запазят телесната ви топлина от охлаждащото действие на хелия.

— Цветът им е отвратителен — нацупи се Тед.

— Не му обръщай внимание — посъветва го Барнс. После им подаде светлоотразителните жилетки. Норман почувства, че в джоба нещо натезжава и напипа няколко батерии.

— Жилетките са с електрическо хранване и се подгряват изкуствено — обясни Барнс. — Нещо подобно на електрическо одеяло, каквото ще използваме по време на сън. Следвайте ме.

Преминаха в цилиндър Б, където се намираха енергетичните запаси и живото-обезпечаващите системи. В първия миг им заприлича на котелно отделение с множеството си тръби и кранове.

— Тук генерираме топлината, енергията и въздуха — продължаваше Барнс. Той посочи с ръка: — Генератор на променлив ток, със затворен цикъл. Електрохимични клетки с водородно подаване. Течен процесор, задвижван от оловно-цинкови акумулатори. А това е главен старшина Флетчър. Флетчър Хърбата.

Норман забеляза масивна фигура, която оглеждаше тръбите с масивен ключ в ръка. Фигурата се обърна и Норман позна Алис Флетчър, която им помахна усмихната с ръка.

— Изглежда си разбира от работата — кимна одобрително Тед.

— Така е — потвърди Барнс. — Системите ни са от сигурни по-сигурни. Но друго си е, когато ги надзирава Флетчър. Всъщност, трябва да знаете, че цялата станция е само-регулираща се.

Той закачи по един масивен датчик на комбинезоните им.

— Носете ги непрестанно, макар и да са само една предпазна мярка. Алармата се включва автоматично в мига, когато възникне опасна за живота ситуация. Но това няма да се случи. Във всяка каюта на станцията има дозиметри. Ще свикнете с това, че околната среда непрестанно се нагажда към вашето присъствие. Светлината сама се включва и изключва, а също отоплителната система, въздушното подаване и куп други неща. Всичко е автоматизирано, така че не се тревожете. Дори да изгубим енергия, въздух или вода, пак можем да си живеем добре цели сто и тридесет часа.

Сто и тридесет часа не изглеждаха толкова много за Норман. Бързо пресметна на ум — пет дни. Пет дни също не изглеждаха много.

Влязоха в следващия цилиндър и светлините незабавно блеснаха. В цилиндър В бяха разположени жилищните помещения — койки, тоалетни, душеве („колкото ви душа иска топла вода“). Барнс ги развеждаше наоколо подут от гордост, сякаш се намираха в неговия хотел.

Жилищните помещения бяха плътно изолирани — пода, стените и тавана бяха облицовани в дунапрен и от това каютите имаха

натруфен вид. Но независимо от ярките цветове и очевидното старание в декорирането, на Норман му се струваха тесни и злокобни. Илюминаторите бяха миниатюрни и зад тях се виждаше само непрогледен мрак. А там, където свършваше облицовката, се виждаха масивни метални плочи, прикрепени с дебели болтове, които му напомняха къде всъщност се намира. Чувстваше се като във вътрешността на огромни железни дробове — и това не беше съвсем далече от истината.

Наведоха глави в ниския тунел към цилиндър Г — малка лаборатория с маси, микроскопи отгоре и вградени вътре сложни електронни прибори.

— Това е Тина Чан — представи им Барнс една самоуверена на вид жена. Стиснаха си ръцете. Норман си помисли, че Тина изглежда неестествено спокойна, докато не осъзна, че тя е от онзи тип хора, които рядко мигат с очи.

— Дръжте се добре с Тина — предупреди ги Барнс. — Тя е връзката ни с външния свят — разпорежда се с комуникационните системи и датчиците. На практика — с цялата електроника.

Тина Чан бе заобиколена от монитори с изпъкнали екрани, като телевизори от петдесетте години. Барнс обясни, че на някои прибори не им понася обогатената на хелий среда, включително и кинескопите. При първите дълбочинни станции се е налагало да ги сменят почти ежедневно. После започнали да ги херметизират и защитават, което довело до масивния им вид.

До Чан седеше още една жена, Джейн Едмъндс, която Барнс представи като секционен архивист.

— Какво е това секционен архивист? — запита я Тед.

— Старшина първи клас, обработка на информация, сър — отвърна официално тя. Джейн Едмъндс носеше очила и седеше с изправен гръб. Норман я оприличи на библиотекарка.

— Обработка на информацията... — повтори Тед.

— Задачата ми е да се грижа за всички цифрови записи, визуални материали и видеофилми, сър. Всеки аспект на този исторически момент се записва и аз внимателно класифицирам тези записи.

Да, каза си Норман. Тя наистина е библиотекарка.

— Чудесно — отвърна Тед. — Радвам се да го чуя. Ленти или видеозаписи?

— Видеозаписи, сър.

— Виж, с видеокамерата и мен ме бива — ухили се Тед. — Какво използвате, половин инчови или три четвърти?

— Сър, използваме информационно запаметяващо изображение еквивалентно на две хиляди пиксела на кадър, като всеки пиксел разполага с шкала от дванадесет разновидности на сивото.

— О! — рече Тед.

— Далеч по-добра е от комерсиалните системи, с които може би сте запознат, сър.

— Ясно — отвърна Тед. Но се възстанови бързо и известно време обсъжда с Едмъндс някои технически въпроси.

— Тед изглежда страшно е заинтересуван от начина, по който ще запишем всичко това — рече с известно безпокойство Барнс.

— Да, така изглежда — Норман се зачуди защо подобно нещо тревожи Барнс. Дали се безпокоеше заради видеозаписите? Или се опасяваше, че Тед ще провали шоуто? Ще провали ли наистина Тед шоуто? Или Барнс се тревожеше, че операцията не бива да изглежда военна?

— Не, външните светлини са сто и петдесет ватова кварцово-халогенни — обясняваше Едмъндс. — Записваме с еквивалент от половин милион АСА, така че са съвсем достатъчни. Единственият ни проблем е отразеното разсейване. Непрестанно се борим с него.

— Направи ми впечатление, — рече Норман, — че поддържащият екип е само от жени.

— Да — кимна Барнс. — Всички дълбочинни изследвания показват, че жените са по-добри при подводни операции. Физически по-дребни са и консумират по-малко хранителни съставки и въздух, по-умели са в социално отношение, толерират тесните помещения, физиологично са по-здрави и по-издръжливи. В интерес на истината, във ВМС отдавна са осъзнали, че за предпочитане е екипажите на подводниците да са женски — той се засмя. — Но я се опитайте да му придадете гласност — Барнс погледна часовника си. — Време е да тръгваме. Тед?

Продължиха. Последният, Д цилиндър беше направо просторен в сравнение с другите. Тук имаше списания, телевизор и голям диван, а на долния етаж — кухненски бокс и трапезария. Роуз Ливай, готвачката на станцията, беше червендалеста жена с южняшки акцент,

застанала под мощен на вид абсорбер. Тя запита Норман дали има любим десерт.

— Десерт ли?

— Да, доктор Джонсън. Обичам да приготвям на всеки любимия му десерт. Стига да мога. Какво ще кажете за вашите предпочитания, доктор Филдинг?

— Лимонен сладкиш — рече Тед. — Обожавам лимонен сладкиш.

— Няма проблеми, сър — отвърна с широка усмивка Ливай. Тя се обърна към Норман. — Не чух вашия, доктор Джонсън.

— Ягодов кекс.

— Лесна работа. С последната подводница ще дойдат чудесни новозеландски ягоди. Искате ли да ви го направя тази вечер?

— Защо не, Роуз? — рече добродушно Барнс.

Норман надникна в мрака зад малкия илюминатор. В далечината се виждаше електрическата мрежа, със светещи към дъното прожектори, която покриваше космическия кораб. Над ярко осветеното дъно плуваха водолази, приличащи на светулки.

Намирам се на хиляда фута под повърхността, мислеше си Норман, а тук си говорим за ягодов кекс. И въпреки това, колкото повече мислеше, толкова по-логично му се струваше. Най-добрият начин да накараш някого да се чувства удобно в непозната обстановка е да му поднесеш любимата храна.

— От ягодите се обривам — заяви Тед.

— Ще ви го направя с малини — отвърна Ливай без да й мигне окото.

— Ами сметана? — попита Тед.

— Ах...

— Не можеш да имаш всичко — намеси се Барнс. — И едно от нещата, които не можеш да имаш при тридесет атмосфери налягане и смесена среда е сметаната. Няма да се разбие. Да тръгваме.

Бет и Хари ги очакваха в една тясна стая за съвещания, точно над трапезарията. И двамата носеха комбинезони и отоплителни жилетки. Хари поклати глава, като ги видя да влизат.

— Как ви харесва нашата облицована килия? — той натисна с пръст стената. — Все едно да живееш във вагина.

— Не искаш ли да се върнеш обратно в утробата, Хари? — запита го Бет.

— Не — рече Хари. — Бил съм там. Веднъж ми стига.

— Тези комбинезони са отвратителни — заяви Тед драскайки прилепналия полиестерен плат.

— Коремът ти изпъква чудесно — подразни го Хари.

— Хайде стига — намеси се Барнс.

— Няколко кабърчета и ставаш на Елвис Пресли — продължи Хари.

— Елвис е мъртъв.

— Сега ти е шансът — отвърна Хари.

Норман се огледа.

— Къде е Левин?

— Левин не издържа — обади се Барнс. — Получи остър пристъп на клаустрофобия още в подводницата и се наложи да го върнем обратно. Стават такива неща.

— Значи си нямаме морски биолог?

— Ще се оправим и без него.

— Мразя тоя гаден комбинезон — мърмореше Тед. — Наистина го мразя.

— Бет изглежда страхотно в нейния.

— Да, Бет си я бива.

— И колко е влажно тук — продължаваше Тед. — Винаги ли е такава влага?

Норман беше забелязал, че влагата е неприятен проблем. Всичко до което се докосваха беше лепкаво и хладно. Барнс ги беше предупредил за опасността от инфекции и настинка и им бе раздал флакони с хапчета и капки за уши.

— Мислех си, че техниката отдавна се е справила с тия неща — рече Тед.

— Така е — увери го Барнс. — Особено в сравнение със станциите отпреди десет години.

— Преди десет години — тросна се Тед — са преустановили строежа на подводни станции, защото хората непрестанно са измирили в тях.

Барнс се намръщи.

— Имаше един инцидент.

— Имало е два инцидента — прекъсна го Тед. — и са загинали общо четирима.

— Особени обстоятелства — отвърна Барнс. — Нищо общо с технологиите, използвани във Флотата.

— Страхотно — рече Хари. — И колко време казваш ще прекараме тук?

— Максимум седемдесет и два часа.

— Сигурен ли си?

— Такива са разпоредбите във Флотата.

— Защо? — попита учудено Норман.

Барнс поклати глава.

— Никога, — рече той, — никога не питайте защо са такива разпоредбите във Флотата.

Говорителят изпраща и се разнесе гласът на Тина Чан.

— Капитан Барнс, получихме сигнал от водолазите. В момента монтират въздушния шлюз. След няколко минути корабът ще бъде отворен.

Настроението в стаята се промени мигновено. Вълнението беше почти осезаемо. Тед потърка ръце.

— Вероятно осъзнавате, че дори и да не проникнем в космическия кораб, откритието ще има невероятно значение.

— Какво по-точно? — запитва Норман.

— Духнахме под опашката на всички хипотези за уникалност — отвърна Тед, като гледаше към Бет.

— Хипотезите за уникалност ли? — попита Барнс.

— Той има пред вид, — обясни Бет, — че физиците и химиците са склонни да вярват в съществуването на извънземен живот, за разлика от биолозите. Повечето от последните разглеждат появата на разумен живот на Земята като следствие от толкова много случайни фактори и виждат в нея уникално по рода си събитие, неповторимо в пределите на вселената.

— Но разумът не е ли предопределен да се появява отново и отново? — запитва Барнс.

— Да не забравяме, — отвърна Бет, — че на Земята той е съвсем отскоро. Нашата планета е на 4.9 милиарда години, а едноклетъчен живот се е появил преди 3.9 милиарда години — почти веднага, от геологична гледна точка. Но животът е останал едноклетъчен през

следващите три милиарда години. После, през камбий, преди около шестстотин милиона години, настъпило експлозивно развитие на формите на живот. Само след сто милиона години океанът се напълнил с риба. След това била заселена сушата. А на края и въздушното пространство. Но никой не знае какво е причинило тази експлозия. И тъй като не се е проявила през предхождащите три милиарда години, съществува вероятност на някоя друга планета да не настъпи никога.

Но дори и след камбрия, веригата от събития довела до появата на човека се състои от толкова много случайности, че биолозите се чудят как въобще е станало всичко. Представете си само, че ако динозаврите не бяха изтрети от лицето на Земята — от комета или каквото е било там — те и до ден днешен можеха да са доминиращата земна форма на живот, а бозайниците едва ли щяха да получат възможността да господстват на планетата. Няма ли ги бозайниците, няма да има и примати. Няма ли примати — няма маймуни. А без маймуната, появата на човека е невъзможна... Еволюцията е пълна с подобни случайни фактори, щастливи за нас. Ето защо биолозите смятат, че разумният живот може да е уникално явление във вселената, проявило се единствено тук.

— Само че, — намеси се Тед, — вече знаем, че не е уникално. Защото там, навън има един ужасно голям космически кораб.

— Що се отнася до мен лично — отбеляза Бет, — не бих могла да съм по-щастлива.

— Не изглеждаш кой знае колко щастлива — рече Норман.

— Ще ти кажа защо — обясни тя. — Не мога да се преборя с нервността си. Преди десет години, Бил Джаксън изнесе серия от неделни лекции в Станфордския университет посветени на извънземния живот. Беше малко след като получи Нобелова награда по химия. Раздели ни на две групи. Едната група имаше за задача да създаде теоретичен модел на извънземно и да го обоснове научно. Другата група трябваше да открие извънземното и да встъпи в контакт с него. Джаксън като представител на точните науки наглеждаше работата и на двете групи и не позволяваше излишно фантазиране. В един случай му занесохме рисунка на предполагаемо същество и той ни запита доста грубичко: „Добре де, къде му е анусът?“ Ето така обичаше да критикува. Но и на Земята, много животни нямат анус. Има най-различни екскреторни механизми, които не изискват

наличието на отвърстие. Джаксън смяташе анусът за необходимост, каквато той не е. И така... — тя сви рамене. — Кой би могъл да познае, какво ще открием?

— Скоро ще разберем всички — рече Тед.

Говорителят изпраща.

— Капитан Барнс, водолазите са монтирали въздушния шлюз. Роботът е готов да проникне в космическия кораб.

— Какъв робот? — извика Тед.

ВРАТАТА

— Смятам, че това е абсолютно несправедливо — гневеше се Тед. — Дойдохме тук долу, за да влезем собственолично в кораба. Не смятам, че трябва за целта да се използва един робот.

— Изключено — клатеше глава Барнс. — Нямаме право да рискуваме.

— Трябва да гледате на кораба — продължаваше Тед — като на археологическа находка. По-грандиозна от Троя, или гробницата на Тутанкамон. Без съмнение, най-важната археологична находка в историята на човечеството. Наистина ли възнамерявате да изпратите там един тъп робот? Къде е чувството ви за човешко достойнство?

— А къде е вашето чувство за самосъхранение? — отвърна Барнс.

— Капитан Барнс, аз съм против това решение.

— Ще го отбележа — рече Барнс и се обърна. — А сега да започваме. Тина, дай изображение.

Тед изсумтя, но замлъкна когато блеснаха двата монитора. На левия екран се появи сложна плетеница от тръби, двигателни елементи и метални връзки — това беше роботът, увиснал над извитата сивкава стена на космическия кораб.

На тази стена се различаваше врата, която наподобяваше на самолетна. Вторият екран показва същата врата в едър план, очевидно изображението идваше от самия робот.

— Страшно прилича на врата на самолет — подхвърли Тед.

Норман погледна към Хари, който се усмихна загадъчно. Премести очи към Барнс. Барнс не изглеждаше никак изненадан. Норман се досети, че Барнс е знаел за вратата.

— Чудя се, как да обясним това сходство в устройството на вратата — мърмореше Тед. — Възможността за подобно съвпадение е астрономически нищожна. Та тази врата отговаря напълно на размерите на едно човешко същество!

— Съвсем правилно — потвърди Хари.

— Това е невероятно — възкликна Тед. — Просто невероятно.

Хари се усмихна, но не каза нищо.

— Да потърсим контролните прибори — предложи Барнс.

Изображението, подавано от робота се придвижи първо в ляво, после в дясно по повърхността на кораба. Спря се върху правоъгълна плоскост, монтирана в ляво от вратата.

— Можем ли да я отворим?

— Опитвам се, сър.

С тихо бръмчене роботът протегна метални щипки към плочата. Ръката му задраска неумело по повърхността, оставяйки тъмни драскотини. Плочата не помръдваше.

— Смешно е — каза Тед. — Все едно да гледаш някое бебе.

Ръката продължаваше да драци по плочата.

— Това и ние го можем — подхвърли Тед.

— Опитай с вакуум — предложи Барнс.

Протегна се втора механична ръка, снабдена с гумена вендуза.

— А, ето го и каналджията — чу се насмешливия глас на Тед.

Вендузата бавно се долепи до металната повърхност, сплеска се върху нея и изведнъж плочата се отвори с металическо щракване.

— Най-сетне!

— Не мога да видя...

Изображението в малкото пространство зад плочата беше разфокусирано, мътно. Различаваха се серия от разноцветни метални издатини, червени, жълти и сини. Над копчетата имаше и обозначителни черно-бели символи.

— Вижте — посочи Тед. — Червени, сини и жълти. Ето това е невероятно откритие.

— Защо? — попита Норман.

— Защото означава, че извънземните са притежавали същите сетивни устройства, с които разполагаме ние — че могат да виждат вселената по същия начин, в същите цветове, използвайки идентична част от електромагнитния спектър. Това ще ни улесни неизмеримо в контакта с тях. А тези черно-бели маркировки... най-вероятно са надписи! Можете ли да си представите! Извънземна писменост! — той се ухили ентузиазирано. — Това е велик момент. Чувствам се истински горд, че присъствам на него.

— Фокус — нареди Барнс.

— Фокусирам, сър.

Изображението стана още по-неясно.

— Не, в обратна посока.

— Да, сър. Фокусирам.

Изображението се проясни и изведнъж стана отчетливо.

— О-хо — произнесе Тед, облещен в екрана.

Съвсем ясно се виждаше, че трите разноцветни петна са всъщност три бутона — жълт, червен и син. Бутоните бяха с диаметър около два сантиметра, заоблени по края. Символите над тях се оказаха ситно изписани табелки.

От ляво на дясно, на табелките бе написано: „Аварийен изход — готовност — затваряне — отваряне“.

На чист английски.

Настъпи изумена тишина. А после до ушите им стигна тихият смях на Хари.

КОСМИЧЕСКИЯТ КОРАБ

— Това е на английски — рече Тед, облещен в екрана. — Написано е на английски.

— Аха — кимна Хари. — Че как иначе.

— Какво става тук? — запита Хари. — Това да не е някаква шега?

— Не — отвърна Хари. Беше невероятно спокоен. И малко замислен.

— Но как е възможно този кораб да е на триста години и същевременно да носи инструкции на чист съвременен английски?

— Помисли малко де — рече Хари.

Тед намръщи чело.

— Може би, — заговори той, — корабът ни се представя в такъв вид, за да ни предразположи.

— Я помисли още малко — настоя Хари.

Настъпи кратка тишина.

— Е, ако наистина е извънземен космически кораб...

— Това не е извънземен космически кораб — каза Хари.

Отново настъпи пауза. И тогава Тед каза:

— Добре де, като знаеш какво е, защо не ни кажеш и на нас!

— Е, хубаво — склони Хари. — Това е американски космически кораб.

— Американски космически кораб? Дълъг половин миля? Излят по технология, която още не познаваме? И потънал преди триста години?

— Разбира се — рече Хари. — Това беше очевидно още от самото начало. Нали така, капитан Барнс?

— Предполагахме го — призна Барнс. — Президентът, имам пред вид.

— Ето защо не сте информирали руснаците.

— Точно така.

Но сега вече, Тед беше направо разярен. Той стисна юмруци, сякаш искаше да прасне някой по зъбите. Въртеше очи от един към

друг.

— Но откъде сте знаели?

— Първо — обясни Хари — от състоянието на кораба. По корпуса не личат никакви повреди. Той е напълно съхранен. Но едва ли който и да било космически кораб, би оцелял след удар с водната повърхност. Дори при ниска скорост на проникване — да речем двеста мили в час — водната повърхност ще е твърда като бетон. Колкото и да е издръжлив подобен кораб, все някакви повреди би трябвало да получи. И въпреки това, не забелязахме подобни повреди.

— Което означава?

— Което означава, че корабът не е паднал във водата.

— Не разбирам. Нали е долетял тук...

— Не е долетял. Пристигнал е.

— Откъде?

— От бъдещето — отвърна Хари. — Това е някакъв вид земен апарат, който е бил създаден в бъдещето и се е отправил назад във времето, появявайки се на океанското дъно преди неколкостотин години.

— Защо ще го правят хората от бъдещето? — изсумтя Тед. Очевидно беше нещастен от отнетата му възможност, да присъства на историческото посрещане на един извънземен космически кораб. Той се хвърли в креслото и загледа с тъп поглед мониторите.

— Не зная защо ще го правят хората от бъдещето — рече Хари. — Още не сме стигнали тяхното време. Може би е станала авария.

— Хайде тогава да го отворим — предложи Барнс.

— Отварям, сър.

Механичната ръка се протегна към бутона с надпис „Отваряне“. Натисна го няколко пъти. Чу се металическо щракане, но нищо не се случи.

— Какво става? — зачуди се Барнс.

— Сър, не можем да натиснем както трябва бутона. Металическата ръка е твърде широка, за да влезе в отвора.

— Страхотно.

— Да опитам ли със сондата?

— Опитай със сондата.

Ръката се отдръпна назад и тънка метална сонда се разгъна към бутона. Когато приближи, тя се прицели и сетне го докосна. Натисна го

— и се плъзна.

— Опитвам отново, сър.

Сондата отново докосна бутона и повторно се плъзна.

— Сър, повърхността му е твърде хлъзгава.

— Опитай пак.

— Знаете ли, — заговори Тед — и този момент също е забележителен. В известен смисъл той е дори по-забележителен от контакта с извънземни. Аз самият отдавна не се съмнявам, че вселената е населена с разумен живот. Но да пътуваш във времето! Честно казано като астрофизик имам своите съмнения. От гледна точка на съвременните научни познания това е свършено невъзможно и в пълно противоречие със законите на физиката. И въпреки това, вече притежаваме неоспоримо доказателство, че пътуването във времето е осъществимо — извършили са го нашите потомци от далечното бъдеще!

Тед отново се усмихваше щастливо, с блеснали очи. Как да не му се възхищаваш, помисли си Норман, оптимизмът му е несъкрушим.

— И ето ни сега, — продължаваше Тед, — на прага на нашия първи контакт със същества от бъдещето! Помислете си само! Ще се срещнем с нас от някакво бъдеще време!

Сондата се разтегна повторно и отново се плъзна.

— Сър, не можем да натиснем бутона.

— Сам го виждам — рече Барнс. — Добре, приберете я и се махайте от там. Тед, изглежда че желанието ти ще бъде изпълнено в края на краищата. Ще проникнем вътре сами. Хайде да се обличаме.

В КОРАБА

В съблекалнята на цилиндър А, Норман пъкна крака във костюма. Тина и Едмъндс му помогнаха да нагласи шлема на главата си и затвориха пръстена на врата. Усещаше тежестта на бутилките на гърба си, презрамките им се връзваха в раменете му. Въздухът имаше метален вкус. Говорителят на шлема изпука.

Първите думи, които чу бяха:

— А какво ще кажеш за това: На прага на невероятните възможности за човечеството?

Норман се засмя, доволен от възможността да се освободи от напрежението.

— За смешно ли го намираш? — запита обидено Тед.

Норман погледна към облечената във водолазен костюм фигура, на чийто шлем бе написано „Филдинг“.

— Не — каза той. — Просто съм нервен.

— Аз също — призна Бет.

— Дребна работа — намеси се Барнс. — Имайте ми доверие.

— Кои са трите големи лъжи в ДС-8? — каза Хари и те се засмяха отново.

Промъкнаха се един след друг през тесния люк в шлюза, удряйки от време на време глави. След като затвориха люка и завъртяха ръчката, Барнс каза:

— Е, добре, момчета, сега дишайте спокойно. — Той отвори долния люк и под него се показа черна вода. Водата не се покачваше. — Налягането в станцията е по-високо — обясни Барнс. — Нивото на водата няма да се промени. А сега ме гледайте и правете като мен. Иначе току виж сте си скъсали костюмите.

Движейки се малко несръчно под тежестта на бутилките, той приклепна до люка, хвана се за ръкохватките и изчезна във водата с тих плясък.

Един по един, те скочиха на океанското дъно. Дъхът на Норман секна от ледено студената вода, но почти мигновено се чу тихото бръмчене на подгриващото устройство в костюма. Краката му опряха в

мека тинеста почва. Стоеше изправен, точно под станцията. На неколкостотин метра право пред него грееше електрическата мрежа. Барнс вече крачеше натам, наведен срещу течението, с бавни движения, сякаш се намираше на Луната.

— Не е ли фантастично?

— Успокой се, Тед — рече Хари.

— Странно, — чу се гласът на Бет, — колко малко живот има тук долу. Не забелязахте ли? Никакви корали, охлюви, медузи, дори и риби няма. Само едно безжизнено кафяво океанско дъно. Трябва да се намираме в най-мъртвата част на Тихия океан.

Зад тях блесна ярка светлина и сянката на Норман се проточи напред. Той се огледа и видя, че Едмъндс носи камера и портативен прожектор.

— Записвате ли?

— Да, сър.

— Внимавай да не паднеш, Норман — рече Барнс.

— Ще внимавам.

Вече бяха съвсем близо до мрежата. Норман се почувства по-добре, когато видя работещите недалеч водолази. Вдясно, сред разчупените корали се издигаше перката, невероятна по размери, с гладка тъмна повърхност. Край нея изглеждаха като джуджета.

Барнс я заобиколи и ги поведе в изкопания в коралите тунел. Тунелът беше с дължина шестдесет фута, тесен и опасан със светлини. Вървяха в колона. Сякаш се спускаме в мина, помисли си Норман.

— Водолазите ли са го прокопали?

— Точно така.

Норман забеляза пред тях метална структура пред която имаше подредени бутилки.

— Въздушният шлюз. Почти стигнахме — каза Барнс. — Всички наред ли са?

— Засега — отвърна Хари.

Влязоха в шлюза и Барнс затвори люка. Въздухът нахлу с пронизителен писък. Водата започна да се спуска надолу, отначало покриваше маската на Норман, сетне слезе до пояса и накрая до пода. Съскането намаля, преминаха през още една врата и я затвориха.

Норман стоеше пред металния корпус на кораба. Роботът беше дръпнат встрани. Норман имаше чувството, че е изправен пред голям

реактивен самолет — извита метална повърхност и врата със заоблени краища. Въпреки че си налагаше да бъде спокоен, Норман чувстваше нервност. Заслуша се в дишането на останалите и стигна до извода, че те също са неспокойни.

— И така? — запита Барнс. — Всички ли са тук?

— Сър, — обади се Едмъндс, — почакайте, ако обичате видеокамерата.

— Добре. Чакаме.

Всички се подредиха пред вратата, без да си свалят шлемовете. Нищо няма да се види на снимката, помисли си Норман.

— Заснимаме — обади се Едмъндс.

Тед: — Бих искал да кажа няколко думи.

Хари: — За Бога, Тед. Кога най-сетне ще се откажеш?

Тед: — Мисля, че е важно.

Хари: — Добре тогава. Започвай.

Тед: — Здравейте. Аз съм Тед Филдинг, застанал съм пред вратата на неизвестен космически кораб, открит...

Барнс: — Почакай малко, Тед. „Тук, пред вратата на един неизвестен космически кораб“ звучи като „пред гроба на незнайния войн“.

Тед: — Не ти ли харесва?

Барнс: — Ами просто получих странни асоциации.

Тед: — Мислех, че на всички ще ви хареса.

Бет: — Не можем ли просто да влезем?

Тед: — Добре де. Няма значение.

Хари: — Какво се готвеше да изтърсиш?

Тед: — Няма значение. Ще го направим без излишни коментари по повод историческия момент.

Хари: — Чудесно. Хайде да отваряме.

Тед: — Мисля, че всички знаят как се чувствам. Струва ми се, че все пак трябва да кажем нещо.

Хари: — Ами кажи го, по дяволите!

Тед: — Слушай, кучи сине, дотегна ми с твоето всезнайковско държание...

Барнс: — Спрете записа, моля.

Едмъндс: — Записът преустановен, сър.

Барнс: — Всички да се успокоят.

Хари: — Цялата тази церемония според мен е напълно излишна.

Тед: — Не е излишна, а съвсем необходима.

Барнс: — Е, добре. Аз ще го направя. Включете записа.

Едмъндс: — Включвам записа.

Барнс: — Говори капитан Барнс. Предстои да отворим входния люк. На този исторически момент присъстват освен мен Тед Филдинг, Норман Джонсън, Бет Халпърн и Хари Адамс.

Хари: — Защо съм последен?

Барнс: — Съобщих ви от ляво на дясно, Хари.

Хари: — Не е ли странно, че единственият черен беше съобщен накрая?

Барнс: — Хари, съобщих ви от ляво на дясно. По начина, по който сте се подредили.

Хари: — И дори след единствената присъстваща жена. Аз съм професор, а Бет е само главен асистент.

Барнс: — Хари...

Тед: — Знаеш ли, Хал, може би трябваше да съобщиш научните ни звания и университетите, в които работим...

Хари: — Какво не му харесахте на азбучното подреждане...

Барнс: — Стига вече! Омръзна ми! Спрете записа!

Едмъндс: — Записът спрян, сър.

Барнс: — Боже мили!

Той обърна гръб на групата и разклати шлема си. Дръпна металната плоча, протегна пръст и натисна единия от бутоните. Светна жълт надпис „Готови“.

— Всички да останат на собствен въздух — нареди Барнс.

Продължиха да дишат от бутилките, в случай че атмосферата вътре в кораба се окаже токсична.

— Готови ли сте?

— Готови.

Барнс натисна бутон с надпис „Отваряне“.

Блесна предупредителен знак: РЕГУЛИРАНЕ НА АТМОСФЕРАТА. После с тихо бръмчене вратата се отвори встрани, досущ като врата на самолет. За миг Норман не можеше да види нищо в тъмнината отвъд. Пристъпиха напред предпазливо, осветявайки с прожекторите покрития със сложна инсталация и заплетени тръби коридор.

— Бет, провери въздуха.

Бет вдигна капака на портативен газов монитор. Екранът светна.

— Хелий, кислород, въглероден двуокис и водни изпарения. В изискваните пропорции. И с необходимото налягане. — Корабът е регулирал атмосферата си към нашата среда.

— Така изглежда.

— Добре. Един по един.

Барнс свали шлема си пръв и опита въздуха.

— Струва ми се наред. С леко металически вкус, но му няма нищо — той пое два пъти дълбоко и кимна. Останалите свалиха шлемовете си и ги оставиха на пода.

— Така е по-добре.

— Ще тръгваме ли?

— Защо не?

Настъпи кратък миг на колебание и тогава Бет престъпи прага.

— Дамите първи.

Останалите я последваха. Норман погледна назад, към оставените на пода жълти шлемове. Едмъндс, опряла око във визьора на камерата го подкани:

— Вървете напред, доктор Джонсън.

Норман се обърна, и влезе в кораба.

ВЪТРЕШНОСТТА

Стояха на тясна пътека, увиснала високо във въздуха. Норман насочи лъча надолу и далеч под него блесна дъното на металния корпус. Наоколо в мрака се различаваха очертанията на гъста мрежа от подпори и носещи греди.

— Прилича на нефтена рафинерия — произнесе Бет. — Кръстосана конструкция, поддържаща външния корпус. Притежава невероятна издръжливост във всички посоки. Както предполагаме, корабът е невероятно здрав. Построен е да издържа на огромни натоварвания. Вероятно по-навътре има втори корпус.

Норман си спомни, че на времето Барнс бе работил като космоинженер.

— Не само това — отвърна Хари и насочи светлината към корпуса. — Вижте, оловен слой.

— Радиационен щит?

— Това трябва да е. Дебел е поне шест инча.

— Значи корабът е бил построен да издържа на радиация.

— И то на доста мощна радиация — рече Хари.

Имаше лека мъгла във вътрешността на кораба, а въздухът сякаш беше мазен. Металните подпори изглеждаха като току що смазани, но когато докосна една от тях, Норман не почувства масло под пръстите си. Вероятно самият метал притежаваше непознати за него свойство, които го правеха едновременно издръжлив и еластичен.

— Интересно — рече Тед — Някакъв нов материал. Свикнали сме да свързваме силата с твърдостта, но този метал — ако това въобще е метал — е едновременно издръжлив и мек. Технологиата на материалите в бъдещето явно е отишла далеч.

— Очевидно — съгласи се Хари.

— Е, това е естествено — заговори Тед. — Ако си представим как е изглеждала Америка преди петдесет години в сравнение с днешния ден, например откритията в областта на пластмасите и керамиката, непознати в онези дни... — Тед продължаваше да говори,

а гласът му отекуваше в мрака. Норман съвсем ясно долавяше напрежението в този глас. Тед се бои от тъмното, помисли си той.

Продължиха във вътрешността на кораба. От височината Норман почувства, че му се завива свят. На едно място пътеката се пресичаше с друга. Обкръжаващите ги гъсти подпори и греди бяха като непрогледна джунгла от метал.

— Сега накъде?

Барнс погледна светещия компас на ръката си.

— Надясно.

Около десет минути се предвижваха из сложната плетеница от платформи. Не след дълго Норман се увери, че Барнс е бил прав — имаше вътрешен цилиндър, закрепен чрез сложна система от подпори. Кораб в кораба.

— Защо са го построили така?

— Тях ще питаш.

— Вероятно не са имали друга възможност — разсъждаваше Барнс. — Но енергетичните нужди при двоен корпус, с толкова дебело оловно покритие... не мога да си представя двигателя, който е необходим за да вдигне подобна гигантска муха.

След няколко минути стигнаха вратата на вътрешния корпус. По нищо не се отличаваше от външната врата.

— Ще слагаме ли шлемовете?

— Не зная. Да рискуваме ли?

Без да чака повече, Барнс вдигна капака и натисна бутона с надпис „Отваряне“. Вратата се отдръпна с бръмчене. Отново ги посрещна мрак. Прекрачиха прага. Норман усети, че краката му потъват. Насочи светлината надолу и видя, че подът е покрит с дебел килим.

Прожектори блеснаха в различни посоки, осветявайки просторен пулт и три кресла с високи облегалки. Помещението очевидно бе предназначено за ползване от човешки същества.

— Това трябва да е мостика или пилотската кабината.

Но по пултовете не се виждаха никакви светлини. И креслата бяха празни. Продължиха да кръстосват светлини в мрака.

— Прилича на макет.

— Не може да е макет.

— Добре де, на мен ми прилича.

Норман плъзна ръка по гладката повърхност на пултовете. Беше фино изработена, приятна на допир. Норман натисна с ръка и почувства, че повърхността поддава. Сякаш беше гумена.

— Пак непознат материал.

В осветения от прожектора кръг се мярнаха няколко интересни обекта. В далечния край на пулта беше прикрепена табелка с ръчно изписан надпис „Давай, маце, давай!“. Малко по-близо пластмасова статуетка на непознато животно, което приличаше на катерица. На поставката пишеше „Щастливата Лемонита“. Какво ли означаваше това?

— Креслата кожени ли са?

— Така изглеждат.

— Ами къде са им проклетите уреди?

Норман продължи да шари с ръка по пулта и внезапно той се озари от вътрешна светлина, а под повърхността се показаха схеми и индикатори. Всички уреди изглеждат бяха вградени вътре в пулта, сякаш бяха оптическа измама, или холограма. Норман зачете надписите над тях: „Задна тяга“, „ФЗ Пневматичен ускорител“, „Планер“, „Отразители“.

— Пак непознатата технология — рече Тед. — Приличат ми на течни кристали, но е нещо далеч по-сложно. Някакъв вид усъвършенствана оптическа електроника.

Изведнъж пулта се озари в червено и се разнесе тревожен звън. Норман отскочи уплашено назад — пултът пред него неочаквано бе оживял.

— Внимавайте, всички!

Ярко, ослепителна и невероятно бяла светлина изпълни за миг вътрешността на помещението.

— О, Боже...

Още един блясък — още един и тогава заблестя целият таван, осветявайки помещението. Норман плъзна поглед по уплашените лица на останалите. После въздъхна облекчено.

— Майчице...

— Как, по дяволите, стана това? — запита Барнс.

— Аз го направих — отвърна Бет. — Натиснах едно копче.

— Ще ви помоля да не натискате повече копчета — рече гневно Барнс.

— Над него пишеше „Осветление“. Реших че няма нищо лошо в това да го включа.

— Мисля че вече се разбрахме — рече Барнс.

— Слушай, Хал...

— Бет, не искам да натискаш повече бутони!

Другите обикаляха из стаята, разглеждаха пулта и опитваха креслата. Всички, с изключение на Хари. Стоеше неподвижен в средата на помещението и от време на време питаше:

— Някой да вижда някъде дата?

— Няма дата.

— Трябва да има — настояваше Хари. — Ще я намерим. Няма съмнение, че това е американски космически кораб от далечното бъдеще.

— Какво прави тук? — запита Норман.

— Проклет да съм, ако знам — рече Хари и вдигна рамене.

Норман се намръщи.

— Какво те тревожи, Хари?

— Нищо.

— Сигурен ли си?

— Да, сигурен съм.

Надушил е нещо, помисли си Норман, и не иска да го каже.

— Ето значи как изглежда една машина на времето — произнесе Тед.

— Не зная — колебаеше се Барнс. — ако ме питате, този пулт ми прилича на пригоден за полети, а стаята е като пилотска кабина.

Норман беше склонен да се съгласи с него — помещението наистина приличаше на пилотска кабина. С три кресла — за първи, втори пилот и навигатор. Така бяха разположени и инструментите. Да, тази машина бе създадена да лети, сигурен бе в това. Но имаше нещо странно...

Той се отпусна в едно от креслата. Почувства се невероятно удобно. Под него нещо избълбука — може би вътре имаше вода?

— Надявам се, не възнамеряваш да полетиш с тая тенекия?

— Не, не.

— Какъв е този странен шум?

Креслото го обгърна. За миг Норман бе завладян от паника, усещайки как се притиска в него меката материя, обвивайки раменете

и кръста му. Кожената подложка се плъзна зад врата му, покри ушите и прикова челото му. Потъваше все по-дълбоко, изчезваше във вътрешността на креслото, сякаш то го поглъщаше...

— О, Боже...

И тогава креслото се понесе напред и застина до пулта. Шумът изчезна.

Всичко замря.

— Според мен, — каза Бет, — това кресло сметна, че се готвиш да излиташ.

— Хммм — изсумтя Норман, докато се мъчеше да се овладее. — И как да изляза сега?

Единствената непокрита част от тялото му оставаха ръцете. Той раздвижи пръсти и напипа цял ред бутони на облегалката на креслото. Натисна един от тях.

Креслото се плъзна назад и се разтвори. Норман побърза да стане и прогледна към отпечатъка, оставен от тялото му, който бавно се губеше.

Хари също натисна едно от копчетата и шумът се появи отново.

— Пълно е с вода.

— Има логика — кимна Барнс. — Водата не може да се свива. Седнал в подобно кресло, можеш да издържиш на невероятни натоварвания.

— Корабът също е създаден да издържа огромни натоварвания — рече Тед. — Може би пътуването във времето е свързано с натоварване. Структурно натоварване?

— Може би — на лицето на Норман се четеше съмнение. — Но мисля че Барнс е прав — този кораб е предназначен да лети.

— Поне така изглежда — не се предаваше Тед. — В края на краищата, ние знаем какво е да се пътува в пространството, но нямаме представа какво означава да пътуваш във времето. Известно ни е, че времето и пространството са неразделни части но временно-пространствения континиум. Може би и във времето се лети по същия начин, както и в пространството. Може би полетите в космоса и пътуването във времето си приличат повече, отколкото си мислим.

— Не забравяме ли нещо? — запита Бет. — А къде са всички? Ако хора са летели с този кораб във времето или пространството, тогава къде са сега?

— Вероятно някъде в кораба.

— Не съм сигурен — каза Хари. — Погледнете тези кожени кресла. Облицовката им е съвсем нова.

— Може би корабът е нов.

— Не, искам да кажа, че е чисто нова. По кожата няма никакви следи от одраскване, петна или замърсени участъци. Нищо което да посочва, че креслата са били използвани поне веднъж.

— Може би корабът е без екипаж.

— А защо тогава ще има кресла, ако няма екипаж?

— Може би са се отказали от екипажа в последния момент. Очевидно са се опасявали от радиационно излъчване. Вътрешният корпус също е покрит с оловен слой.

— А какво общо има радиацията с пътуването във времето?

— Не зная — рече Тед. — Може пък корабът да е бил изстрелян случайно. Някой се е навъртал около площадката е без да иска е натиснал копчето преди екипажът да успее да се качи на борда.

— Искаш да кажеш, ей така, протегнал ръка и натиснал не тоя бутон, дето трябва?

— Това ще да е била ужасна грешка — подхвърли Норман.

Барнс поклати глава.

— Не съм съгласен. Първо, кораб с подобни размери не може да бъде изстрелян от Земята. Вероятно е бил сглобен в орбита и изстрелян от космоса.

— А какво мислите за това? — попита Бет, сочейки втори пулт в задната част на пилотската кабина. Опряно в пулта се виждаше четвърто кресло.

Кожената облицовка стискаше в обятията си човешко тяло.

— Без майтап...

— Вътре има човек?

— Да видим — Бет натисна едно от копчетата. Креслото се плъзна назад и облегалката се разтвори. Вътре седеше непознат мъж, с изцъклени очи, вперени право напред.

— Божичко, напълно запазен, след всичките тези години — каза Тед.

— Нищо чудно — отвърна Хари. — Като се има пред вид, че е манекен.

— Но толкова прилича на...

— Не подценявай нашите потомци — прекъсна го Хари. — Все пак са поне половин век пред нас. — Той наведе манекена напред и всички видяха, че от гърба му излиза гофрирана тръба, сякаш е пъпна връв.

— Жици...

— Не са жици — каза Тед. — Фибростъкло. Оптични кабели. Целият кораб е натъпкан с оптическа технология, а не с електроника.

— Във всеки случай, поне една от мистериите се разкри — каза Хари, без да откъсва очи от манекена. — Очевидно корабът е бил построен с цел да бъде управляван от човешки екипаж, но е бил изстрелян с автоматично управление.

— Защо?

— Вероятно подготвяното пътуване се е оказало твърде опасно. Изпратили са първо автоматично управляван кораб, с намерение да го последва кораб с екипаж.

— И закъде са го изпратили? — попита Барнс.

— Когато става дума за пътуване във времето, не можеш да го изпратиш за някъде. Изпращаш го за някога.

— Добре. И за кога са го изпратили?

Хари вдигна рамене.

— Все още не разполагаме с необходимата информация.

Ето я пак тази неувереност, помисли си Норман. За какво ли всъщност мисли Хари?

— Да не забравяме, че корабът е дълъг половин миля — намеси се Барнс. — Имаме още много да видим.

— Питам се, дали има бордови дневник — рече Норман.

— Като на самолетите ли?

— Да. Нещо където да се нанасят всички събития по време на пътуването.

— Трябва да има — кимна Хари. — Ако проследим кабела на куклата сигурно ще го открием. Аз също съм заинтригуван от този дневник. Според мен, той би имал изключително значение.

Норман се приведе до пулта и повдигна една клавиатура.

— Вижте, — възкликна той — тук има дата.

Всички се скупчиха до него. В долния край на клавиатурата беше закрепен пластмасов етикет. „Корп. Интел. Произведено в САЩ. Сериен номер 980040077 8/5/43“.

— Пети август 2043?

— Така изглежда.

— Значи се разхождаме из някакъв кораб близо петдесет години преди да бъде построен...

— От това ме заболя главата.

— Вижте какво има тук — Бет бе излязла от кабината и се бе озовала в нещо подобно на жилищно помещение. В стаята имаше двадесетина койки.

— Екипаж от двадесет души? Щом само трима са били необходими за управление, за какво са останалите седемнадесет?

Никой не отговори.

Преминаха през просторна кухня, тоалетна и още жилищни помещения. Всичко беше ново, фино изработено и с ясно предполагаеми функции.

— Знаеш ли, Хал, тук е далеч по-удобно отколкото в ДС-8.

— Да, може би ще трябва да се преместим.

— В никакъв случай — възрази Барнс. — Изпратени сме за да изследваме кораба, а не да живеем в него. Доста работа ни чака преди дори да започнем да предполагаме, за какво е бил предназначен.

— Може би ще е по-добре да живеем тук, докато го изследваме.

— Не искам да живея тук — каза Хари. — Тръпки ме побиват от това място.

— Мен също — съгласи се Бет.

Близо час бяха на борда на кораба и Норман вече усещаше краката си. Едва ли би предложил, че ще го заболят краката докато разглежда космически кораб от бъдещето.

Но Барнс продължи напред.

Излязоха от жилищния отсек и попаднаха в лабиринт от тесни коридори с множество плътно затворени помещения, които се оказаха огромни по размери хангари. Първият, който отвориха беше пълен с пластмасови контейнери, подобно на онези, които се използваха за пренасяне на товари от съвременните самолети. Отвориха един от контейнерите.

— Гледай ти — рече Барнс, след като надникна вътре.

— Какво има?

— Храна.

Храната беше увита в метално фолио и поставена в пластмасови кутии, също като порционите на НАСА. Тед вдигна една кутия.

— Храна от бъдещето — възкликна той и облиза устни.

— Ще я опиташ ли? — попита Хари.

— Естествено — рече Тед. — Знаеш ли, вкъщи имам бутилка „Дом Периньо“ от 1897, но за пръв път в живота си ще пробвам нещо от 2043.

— Което същевременно е на триста години — допълни Барнс.

— Не е зле да го заснемете — обърна се Тед към Едмъндс. — Да ме снимате как ям.

Едмъндс побърза да вдигне камерата и включи осветлението.

— По-добре не го прави — намеси се Барнс. — Имаме по-важни задачи.

— Обикновено човешко любопитство — каза Тед.

— Не сега — повтори с твърд глас Барнс.

Той отвори втори контейнер, после трети. Всички бяха пълни с храна. Преместиха се в следващия хангар и отвориха още контейнери.

— Само храна. Нищо друго, освен храна.

Корабът бе зареден с неимоверни количества храна. Дори за двадесетчленен екипаж, храната би стигнала за пътуване от няколко години.

Всички показваха белези на умора и следващата изненада им донесе облекчение. Бет бе забелязала някакъв бутон на стената и протегна ръка с думите:

— Чудя се, за какво ли служи...

— Бет... — извика Барнс.

Изведнъж пътеката под краката им се понесе напред с тихо бръмчене.

— Бет, искам да престанеш да натискаш всички копчета, които виждаш.

Но никой от останалите не възрази. Далеч по-приятно бе да се носят по пътеката, между безчислените затворени хангари. Най-сетне след доста време обстановката започна да се променя. Норман предположи, че се намират на близо четвърт миля от отправната точка. Горедолу по средата на кораба.

И ето че попаднаха в помещение с двадесет висящи скафандъра.

— Бинго — рече Тед. — Всичко е ясно. Този кораб е предназначен за полет сред звездите.

Останалите се заеха да обсъждат развълнувано тази идея. Изведнъж всичко доби нов смисъл — огромните размери, просторът вътре в кораба, сложните уреди...

— О, за Бога — възрази Хари. — Не е възможно да е бил построен за междוזвездни полети. Това очевидно е конвенционален космически кораб, макар и доста голям. А при конвенционална скорост на полета, до най-близката звезда са двеста и петдесет години.

— Може би разполагат с някаква нова технология.

— И къде е тя. Няма никакви следи от нова технология.

— Е, тогава...

— Гледай фактите, Тед — прекъсна го Хари. — Въпреки размера си, корабът е зареден с провизии само за няколко години — не повече от петнадесет. Колко далеч можеш да стигнеш за това време? Най-много да напуснеш Слънчевата система, така ли е?

Тед кимна мрачно.

— Вярно. На „Вояджър“ му бяха необходими пет години да стигне орбитата на Юпитер и девет за да се добере до Уран. За петнадесет години... може би са отивали на Плутон?

— Защо ще ходят на Плутон?

— Ами... не зная...

Радиоуредбата изпраща. Разнесе се гласът на Тина Чан:

— Капитан Барнс, от повърхността ви търсят за шифрована връзка.

— Добре — кимна Барнс. — И без това вече е време да се връщаме.

Поеха назад, през огромния кораб, към главния вход.

ПРОСТРАНСТВО И ВРЕМЕ

Седяха в дневната на ДС-8 и гледаха работещите под мрежата водолази. Барнс беше в съседния цилиндър, за разговор с повърхността. Ливай готвеше обяд, или вечеря — във всеки случай приготвяше нещо. Всички бяха малко объркани за онова, което хората от Флотата наричаха „повърхностно време“.

— Тук долу, времето на повърхността няма никакво значение — обясняваше им Едмъндс с кристално ясният си глас. — Между деня и нощта няма никаква разлика. Ще привикнете с времето.

Кимнаха замислено. Всички бяха уморени. Напрежението и умората от първото изследване си казваха своето. Бет вече се беше унесла в сън, отпуснала мускулестите си ръце на масата.

Зад илюминатора, три малки подводници се бяха спуснали и стояха неподвижно над мрежата. Около тях се бяха скупчили част от водолазите, останалите се носеха към тяхната станция ДС-7.

— Изглежда нещо става — подхвърли Хари.

— Дали не е свързано с повикването на Барнс?

— Възможно — Хари звучеше все така замислено, малко отнесено. — Къде е Тина Чан?

— Сигурно е с Барнс. Защо?

— Трябва да говоря с нея.

— За какво? — попита Тед.

— Лично е.

Тед вдигна вежди, но не каза нищо повече. Хари излезе през вратата към цилиндър Д. Норман и Тед останаха сами.

— Странна птица — отбеляза Тед.

— Мислиш ли?

— Познаваш го добре, Норман. И арогантен, на всичко отгоре. Сигурно защото е черен. Гледа да компенсира недостатъка, не мислиш ли?

— Не зная.

— Голяма драка е. Изглежда го дразни всичко свързано с експедицията — Тед въздъхна. — Разбира се, всички математици са

чудади. Вероятно няма никакъв личен живот, изцяло отдаден на науката. Казах ли ти, че се ожених отново?

— Четох го някъде — рече Норман.

— Тя е телевизионна репортерка — обясни Тед. — Чудесна жена — той се усмихна. — За сватбата ми подари шевролет корвет. Модел 58-ма. Помниш ли онзи ярко червен цвят, дето беше толкова модерен по онези времена? Ето такава е — Тед направи няколко крачки из стаята и погледна към Бет. — Да ти призная, всичко е толкова невероятно и вълнуващо. Просто не бих могъл да заспя.

Норман кимна. Интересно, колко са различни всички, мислеше си той. Тед, вечният оптимист, с кипящия ентузиазъм на малко дете. Хари, с хладно, критично държание, остър като бръснач ум, немигащ поглед. Бет, по-малко отдадена на мисълта, но физически здрава и емоционална. Може би затова, макар всички да бяха изтощени, само тя можа да заспи.

— Слушай, Норман — продължаваше Тед. — Мислех си, че тая работа ще е доста страшна.

— И аз също — призна Норман.

— Е, — вдигна глава Тед — радвам се, че от всички участници в експедицията, именно твоите предположения не се оправдаха.

— Аз също.

— Макар че, не мога да си обясня защо е трябвало да избираш човек като Хари Адамс за подобна група. Не че не е известен, но...

Норман нямаше никакво желание да разговарят за Хари.

— Тед, помниш ли, когато бяхме на кораба и ти каза, че времето и пространството са изрази на едно и също нещо.

— Времето и пространството, да.

— Никога не съм можел да го разбера.

— Защо? Съвсем просто е.

— Можеш ли да ми го обясниш?

— Готово.

— На английски?

— Искаш да кажеш — без математика?

— Да.

— Добре, ще опитам — Тед се намръщи, но Норман знаеше, че му е приятно. Тед обичаше да изнася лекции. — Добре, да видим

откъде да започнем. Запознат ли си с идеята, че гравитацията е просто геометрия?

— Не.

— Изкривяването на пространството и времето?

— Не, наистина не знам.

— Ах. Айнщайновият принцип за относителността?

— Съжалявам — рече Норман.

— Няма значение — отвърна Тед. На масата имаше купа с плодове. Тед изпразни купата и постави един плод на масата.

— Така. Тази маса е пространството. Едно хубаво, плоско пространство.

— Ясно — рече Норман.

Тед продължи да разполага плодовете.

— Този портокал е слънцето. А това са останалите планети, които се движат в орбити около слънцето. Ето че на масата сме подредили Слънчевата система.

— Да.

— Чудесно — каза Тед. — И така, Слънцето, — той посочи портокала в средата на масата, — е много голямо и затова притежава мощна гравитация.

— Правилно.

Тед подаде на Норман една съчма от лагер.

— Това е космически кораб. Искам да го изпратиш през Слънчевата система, така че да премине близко до Слънцето. Ясно?

Норман взе съчмата и я търколи така, че да премине близо до портокала.

— Готово.

— Както виждаш, съчмата се търкаля по права линия през масата.

— Така е.

— Но в действителност, какво би се случило с твоя космически кораб, когато минава край Слънцето?

— Ще бъде привлечен от него.

— Да. Както казваме, „ще падне върху Слънцето“. Космическият кораб ще очертае крива линия и ще се удари в Слънцето. Но твоят космически кораб не се удари.

— Не.

— Значи плоската маса не ни върши работа — каза Тед. — Пространството не може да е плоско като масата.

— Не може ли?

— Не — потвърди Тед.

Той взе празната купа и постави портокала на дъното.

— А сега, изтъркаляй съчмата покрай Слънцето.

Норман търколи стоманената съчма по края на купата. Съчмата изви по спирала към вътрешността на купата и накрая се блъсна в портокала.

— Ето — посочи Тед. — Космическият кораб се блъсна в Слънцето, точно както би станало в действителност.

— Но ако го бях засилил повече — каза Норман — щеше да премине покрай него. Щеше да пресече дъното на купата, да изкачи отсрещната стена и да изскочи навън.

— Правилно — кимна Тед. — Съвсем като в действителността. Ако космическият кораб е набрал достатъчна скорост, той ще напусне гравитационното поле на Слънцето.

— Така си е.

— Значи, — продължи Тед, — показахме, че космически кораб преминаващ покрай Слънцето би се държал така, сякаш навлиза в район с изкривено пространство. Пространството около Слънцето е изкривено също като тази купа.

— Аха...

— И ако изпратиш с подходяща скорост твоя кораб, той няма да излезе от купата, а ще се върти в нея до безкрайност. Точно това правят и планетите. Въртят се непрестанно вътре в купата, създадена от Слънцето.

Той постави портокала обратно на масата.

— За да се приближим до действителността, представи си, че масата е гумена и планетите оставят малки вдлъбнатини на мястото, където се намират. Ето това е пространството. Истинското пространство е изкривено и степента на това изкривяване е в зависимост от гравитацията.

— Да...

— Тоест, — продължаваше Тед, — пространството се изкривява от гравитацията.

— Ясно.

— А това означава, че можеш да си представиш гравитацията като изкривяване на пространството. Земята има гравитация — защото изкривява пространството около себе си.

— Съвсем просто.

— Само че не е толкова просто — рече Тед.

Норман въздъхна.

— Така си и мислех.

Хари влезе в каютата, погледна поставения на масата плод, но не каза нищо.

— Сега, — рече Тед, — когато търкулна съчмата в купата, вероятно забеляза, че тя не само се движи по спирала надолу, но и се ускорява, нали?

— Да.

— Колкото по-бързо се движи един обект, толкова по-бавно тече времето върху него. Айнщайн го е доказал още в началото на века. С други думи, можем да кажем, че изкривяването на пространството също така означава и изкривяване на времето. Колкото по-малки са кръговете на движещия се обект, толкова по-бавно минава времето за него.

— Всъщност... — понечи да се намеси Хари.

— Теоремата на Лейман — каза Тед. — Дай на човека възможност, да схване нещата.

— Да бе — кимна Норман. — Дайте на човека възможност да схване.

Тед вдигна купата.

— И така, ако изразяваме всичко това в математически термини, ще стигнем до извода, че изкривената купа не е нито пространство, нито време, а комбинация от двете, наречена пространство-време. Тази купа е пространство-време и обектите, които се движат в нея се движат в пространство-време. Ние не мислим за движението по този начин, но това е което се случва с тях.

— Така ли?

— Така. Да вземем за пример бейзбола.

— Идиотска игра — подхвърли Хари. — Мразя спорта.

— Разбираш ли от бейзбол? — Тед попита Норман.

— Да.

— Добре. Представи си, че батерът отправя директен удар към играча в центъра. Топката лети почти по права линия, в продължение на около половин секунда.

— Така.

— А сега си представи, че батерът подава параболична топка към същия играч. Топката се издига нагоре и после пада, като лети пет-шест секунди преди централния да я хване.

— Добре.

— Сега, пътищата на двете топки — директната и параболичната, за нас са съвсем различни. Но и двете топки се движат съвсем еднакво в пространство-времето.

— Не — учуди се Норман.

— Да — рече Тед. — И ти го знаеш. Да предположим, че ти казвам да изпратиш параболична топка до централния играч, но тя да стигне до него за половин, а не за шест секунди.

— Това е невъзможно — възрази Норман.

— Защо? — Просто ще я удариш по-силно.

— Ако я ударя по-силно, тя ще излети по-високо и ще падне по-далече.

— Ами ако те помоля да отправиш директен удар и топката да лети шест секунди преди да стигне целта?

— И това няма да мога.

— Правилно — кимна Тед. — Значи не можеш да накараш топката да върши онова, което искаш. Съществува строга закономерност, която определя пътя на топката през времето и пространството.

— Ами да. Защото Земята има гравитация.

— Така. А ние вече се споразумяхме, че гравитацията това е изкривяване на пространство-време, подобно на изкривената купа. Всяка бейзболна топка на Земята трябва да се движи по същата крива на пространство-времето, също както тази топка се движи по кривината на купата. Погледни — той сложи портокала обратно. — Ето я Земята. А ето ги батерът и централният играч — той постави два пръста на срещуположните страни на портокала. А сега, опитах ли се да търкулнеш лагера от единия пръст до другия, ще откриеш, че трябва да се съобразяваш с кривината на купата. Или ще го плъзнеш леко и тогава той ще премине близо до портокала, или трябва да го засилиш

по стената, за да се спусне от другата страна. Именно това представлява твоят бейзбол — движение в изкривено пространство-време.

— Май че схванах — рече Норман. — Но какво общо има всичко това с пътуването във времето?

— Виж, ние си мислим, че гравитационното поле на Земята е мощно — като паднем ни боли — но в действителност, то е доста слабо. Почти несъществуващо. Така че пространство-времето около Земята не е много изкривено. Много по-изкривено е около Слънцето. В някои части на вселената е силно изкривено и там могат да се наблюдават най-различни промени във времето. Ако вземем за пример някоя черна дупка...

Той внезапно млъкна.

— Да, Тед? Черна дупка?

— О, Божичко — възкликна Тед.

Хари намести очилата си и рече:

— Тед, може би за пръв път в живота си имаш право.

Двамата придърпаха един лист хартия и започнаха да драскат по него.

— Едва ли е Шварцшилдова дупка...

— Не, не. Трябва да се върти...

— ...кинетичната инерция ще осигури...

— ...така не можеш да доближиш сингуларната...

— ...не, защото приливните сили...

— ...ще те разкъсат на парчета...

— Но ако само се потопиш под вероятностния хоризонт...

— Възможно ли е? Дали биха посмели?

Двамата потънаха в мълчание, погълнати от изчисленията.

— Какво общо има тук черната дупка? — попита Норман. Но те не го чуваха вече.

Говорителят изпраця. Разнесе се гласът на Барнс:

— Внимание. Говори капитанът. Искам всички да се съберат незабавно в съвещателната стая.

— Ами ние сме в нея — рече Норман.

— Веднага, казах.

— Вече сме там, Хал.

— Това е всичко — рече Барнс и говорителят замлъкна.

СЪВЕЩАНИЕТО

— Току що разговарях чрез закодирана връзка с адмирал Спалдинг, главнокомандващ Тихоокеанските ВС в Хонолулу — започна Барнс. — По всичко изглежда, че Спалдинг едва сега е научил, че съм си позволил да използвам цивилни служители за подводна експедиция, за която той не знае нищо. Не бих казал, че е особено щастлив от факта.

Настъпи тишина. Всички гледаха към него.

— Той настоя всички цивилни незабавно да бъдат изпратени на повърхността.

Чудесно, помисли си Норман. Беше почти разочарован от това, което бяха открили досега. А и никак не го привличаше перспективата да прекара още седемдесет и два часа в тази тясна, клаустрофобична среда, изучавайки един изоставен космически кораб.

— Мислех, — рече Тед, — че имаме разрешение от президента.

— Така е — кимна Барнс. — Но възникна въпросът с бурята.

— Каква буря? — попита Хари.

— От повърхността съобщиха за вятър със сила петдесет възела и щорм от юго-изток. Изглежда в наша посока се движи циклон, който ще стигне тук след приблизително двадесет и четири часа.

— Тук ще има буря? — попита Бет.

— Не тук — поправи я Барнс. — На дъното няма да почувстваме нищо, но на повърхността ще стане доста напечено. Вероятно всички съдове ще трябва да напуснат района и да се приберат в най-близкото укрытие — пристанището на Тонга.

— Значи ние ще останем сами?

— Да, от двадесет и четири до четирийсет и осем часа. Едва ли ще представлява проблем, обезпечени сме напълно, но Спалдинг е разтревожен, че трябва да отзове всички осигуряващи съдове, когато в експедицията участват цивилни. Искам да знам какво мислите. Искате ли да останете и да продължите с изследването на кораба? Или предпочитате да си тръгнете?

— Оставаме. Без колебание — рече Хари.

— Бет? — попита Барнс.

— Дойдох за да изучавам непознати форми на живот — отвърна Бет. — Но на кораба няма живот. С други думи — очакванията ми не се оправдаха. Предлагам да тръгваме.

— Норман?

— Да гледаме истината в очите — рече Норман. — Не сме подготвени да живеем в изкуствено създадена среда и не се чувстваме удобно тук. Поне аз не се чувствам. И едва ли сме най-подходящата група за изучаване на кораба. На този етап далеч по-добре биха се справили инженери от НАСА.

— Хари?

— Да си вдигаме чуковете по-скоро.

— Някаква конкретна причина?

— Наречи го интуиция.

— Не мога да повярвам, че го казваш, Хари — обади се Тед. — Особено сега, когато ни хрумна тази великолепна идея за...

— Това сега няма значение — прекъсна го Барнс. — Ще се свържа с повърхността за да ни изтеглят в рамките на дванадесет часа.

— Дявол да го вземе! — изруга Хари.

Но Норман не откъсваше поглед от Барнс. Барнс изглеждаше по-спокоен. И той иска да си тръгне, помисли си Норман. Търси каквато и да е причина да си тръгне и ние му помогнахме.

— Междувременно, — рече Барнс, — бихме могли да отскочим още веднъж и дори два пъти до кораба. Два часа почивка и отново тръгваме. Това е всичко за сега.

— Бих искал да кажа, че...

— Това е всичко, Тед. Гласуването приключи. Почини си.

Докато се готвеха да поемат обратно, Барнс рече:

— Бет, бих искал да поговоря с теб.

— За какво?

— Бет, когато се върнем на космическия кораб, не искам отново да натискаш всяко срещнато копче.

— Но аз само включих осветлението, Хал.

— Да, но не го знаеше преди да...

— Разбира се, че знаех. Над копчето пишеше „Осветление“. Какво по-ясно от това?

Двамата излязоха, като продължиха да се препират.

— Дявол да го вземе — извика Тед и ритна една от металните стени. Стената издрънча жално. Преминаха в цилиндър В по пътя към спалните каюти. — Не мога да повярвам, че наистина искате да си тръгнете — продължаваше Тед. — Та това е необикновено откритие. Как можете да го зарежете по такъв начин? И особено ти, Хари. Представи си само математическите възможности! Теорията за черната дупка...

— Ще ти кажа защо — рече Хари. — Искам да си тръгна защото и Барнс го иска.

— Барнс не иска да си ходи — възрази Тед. — Иначе защо ще ни кара да гласуваме...

— Знам какво направи. Но Барнс не иска да изглежда в очите на своите началници, че е взел погрешно решение. Затова остави на нас да решим. Ала повярвай ми, Барнс иска да си ходи.

Норман беше изненадан. Общоприетата представа за математиците, бе за хора отнесени, чийто мисли хвърчат в облаците. Но Хари очевидно притежаваше остра наблюдателност и не пропускаше и най-малката подробност.

— И защо иска да си ходи Барнс? — попита Тед.

— Ами то е ясно — рече Хари. — Заради бурята на повърхността.

— Бурята още не е дошла — възрази Тед.

— Не е — кимна Хари. — Но дойде ли, никой не знае колко дълго ще продължи.

— Барнс каза от двадесет и четири до четирийсет и осем часа...

— Нито Барнс, нито някой друг е в състояние да прогнозира колко ще трае бурята — рече Хари. — Ами ако продължи пет дни?

— И толкова можем да издържим. Имаме въздух и хранителни припаси за пет дни. Какво толкова ви тревожи?

— Мене нищо — отвърна Хари. — Но мисля, че Барнс е разтревожен.

— Всичко ще бъде на ред, за Бога! — убеждаваше ги Тед. — Мисля че трябва да останем.

Изведнъж нещо в краката им шляпна. Погледнаха надолу. Килимът беше потъмнял и подгизнал.

— Какво е това?

— Струва ми се, че е вода — каза Хари.

— Солена вода? — Тед се наведе и докосна мокрото петно. — Не ми изглежда солена.

Над главите им се разнесе глас.

— Защото е урина.

Погледнаха нагоре и видяха Тина Флетчър, приклепнала на малка платформа под купола на цилиндъра, сред мрежа от тръби. — Всичко е наред, джентълмени. Имаме малка утечка на отходната тръба, свързана с водния рециклатор.

— Отходната тръба? — поклати глава Тед.

— Съвсем малка утечка — рече Флетчър. — Никакъв проблем, сър. — Тя напръска едно от тръбите с бяла пяна от контейнера със спрей. Пяната изсъхна и се втвърди около тръбата. — В подобни случаи заливаме дупките с уретан. Идеално покритие.

— И колко често се случват такива неща? — попита Хари.

— Отходната тръба? — повтори отново Тед.

— Трудно е да се каже, доктор Адамс. Но не се безпокойте. Наистина.

— Призлява ми — каза Тед.

Хари го потупа по гърба.

— Хайде стига, няма да умреш от това. Да подремнем малко.

— Мисля, че ще повърна.

Прехвърлиха се в спалната каюта. Тед побърза да се затвори в банята, отвътре се чуваше задъханото му кашляне.

— Бедният Тед — рече Хари и поклати глава.

— Та каква беше онази работа с черната дупка? — сети се Норман.

— Черната дупка, — каза Хари, — е мъртва, силно сгъстена звезда. Нормално, звездите са като големи плажни топки, раздути от атомните експлозии вътре в тях. Когато една звезда умре и ядреното ѝ гориво свърши, топката се свива до много по-малки размери. Ако обаче продължи да се свива, тя става толкова плътна и гравитационното ѝ поле — толкова мощно, че процесът на свиване става необратим и продължава докато диаметърът ѝ стигне само няколко мили. Така звездата се превръща в черна дупка. Нищо друго във вселената не е толкова плътно, колкото една черна дупка.

— Значи, наричат ги черни защото са мъртви, така ли?

— Не. Черни са, защото улавят светлината. Черните дупки имат толкова силно гравитационно поле, че всмукват всичко в себе си като гигантски прахосмукачки — целият обкръжаващ ги междузвезден прах и газ и дори светлината. Направо я поглъщат.

— Те поглъщат светлината? — попита Норман. Трудно му беше да си го представи.

— Да.

— И какво толкова ви развълнува, докато смятахте?

— Ами, това е дълга история, все още в границите на теоретичното — прозя се Хари. — Пък и едва ли има значение. Да поговорим по-късно, а?

— Добре — кимна Норман.

Хари се обърна на другата страна и заспа. От банята се чуваше само плискане на вода. Норман се върна в цилиндър Д при пулта на Тина.

— Хари откри ли те? — попита той. — Разбрах, че те е търсил.

— Да, сър. Вече получих информацията, която искаше. Защо? И вие ли искате да си направите завещанието?

Норман я погледна учудено.

— Доктор Адамс ми каза, че нямал завещание и искал да си направи. Изглежда доста бързаше. Както и да е, свързах се с повърхността и узнах, че не може да го направи. Според изискванията на закона, трябва да е написано собственоръчно, а не изпратено по ефира.

— Разбирам.

— Съжалявам, доктор Джонсън. Да уведомя ли и останалите?

— Не — рече Норман. Не ги безпокойте. Скоро ще се върнем на повърхността. Веднага след последния оглед на кораба.

ГОЛЯМАТА СЪКЛЕНИЦА

Този път се разделиха във вътрешността на космическия кораб. Барнс, Тед и Едмъндс се отправиха към района на хангарите, за да претърсят необследваните досега части на кораба. Норман, Бет и Хари се установиха в пилотската кабина, както предпочитаха да я наричат, за да търсят бордовия дневник.

Едмъндс им остави малък видеомонитор, за да следят движението на другата група. И да ги чуват — Тед бърбореше непрестанно с Барнс, споделяше с него възгледите си за строежа на кораба. Вътрешната архитектура на хангарите напомняла на Тед за микенските каменни постройки в древна Гърция, особено за Лъвската порта край Микена...

— Не познавам друг човек, който да е натъпкал главата си с повече безсмислени факти от Тед — рече Хари. — Може ли да намалим звука?

Норман се прозя и изключи звука. Беше уморен. Койките в ДС-8 бяха подгизнали от влага, електрическите одеяла — тежки и лепкави. Почти невъзможно беше да се спи в тях. А и Бет беше нахлула разгневена, малко след разговора с Барнс.

Дори и сега все още не можеше да се успокои.

— Проклет да е този Барнс — мърмореше тя. — Кога ще ни се махне от главата?

— Прави всичко възможно, както и останалите — успокои я Норман.

Тя се завъртя.

— Знаеш ли, Норман, понякога прекаляваш с твоята психология. Този човек е идиот. Пълен идиот.

— Хайде по-добре да потърсим бордовия дневник, а? — попита Хари. — Сега това е по-важно — той проследи кабелите, излизащи от гърба на манекена. Наведе се и вдигна няколко плочи от пода.

— Съжалявам — рече Бет. — Но той няма право да разговаря с нас по този начин. Също и с Тед. Тед си говори каквото му падне и не виждам защо трябва да му позволява.

— Какво общо има Тед с... — заговори Норман.

— ...този човек е паразит, ето какъв е той. Краде идеи от другите и после ги представя за свои. Да го чуеш само как произнася известни цитати — направо отвратително.

— Мислиш че той граби идеи от другите? — попита Норман.

— Слушай, докато бяхме горе, подхвърлих пред Тед, че не е лошо да подготвим малка реч за историческия момент. И ето че едва стигнали входа, Тед вече започна да се перчи пред камерата и да бълва надути слова.

— Ами...

— Ами какво, Норман? Не ми вдигай рамене, за Бога! Идеята си е моя, а той я взе без дори да ми благодари.

— Каза ли му нещо за това? — попита Норман.

— Не, нищо не съм му казала. Сигурна съм, че не го помни, а дори и да му го кажа, най-много да ми отвърне: „Наистина ли, Бет? Да, може и да си споменала нещо подобно...“

— Все още смятам, че трябва да поговориш с него.

— Норман, ти въобще не ме чуваш.

— Ако си поговорите, поне няма да си така ядосана, като сега.

— Чакай съвет от психолог — поклати глава тя. — Слушай, в тази експедиция Тед си прави каквото иска, държи глупави речи — каквото му хрумне. Но аз първа минах през онази врата, а Барнс непрестанно се заяжда с мен. Защо да не вляза първа? Какво лошо има в това една жена да бъде първа, поне един път в историята на науката?

— Бет...

— ...освен това аз включих лампите, защото не ви стискаше. И знаеш ли какво ми каза Барнс? Каза ми, че съм можела да предизвикам късо съединение и да изложа на опасност всички. Каза ми, че не зная какво върша. Че съм била импулсивна. Божичко. Импулсивна. Военен кретен от каменната ера.

— Увеличи звука — рече Хари. — Предпочитам да слушам Тед.

— Стига, момчета.

— Бет, всички сме под напрежение — заговори Норман. — Естествено е всеки да го хваща по различен начин.

Тя се облещи в него.

— Да не искаш да кажеш, че Барнс е бил прав?

— Казвам, че всички сме под напрежение. Той също. И ти.

— Дявол да го вземе, ама вие сякаш сте се съюзили срещу мен. Знаете ли защо все още съм само главен асистент и не ме хабилитират?

— Сигурно заради твоята мила, сговорчива натура? — попита Хари.

— Не мога повече да издържам. Наистина не мога.

— Бет, — каза Хари, — виждаш ли накъде отиват тези кабели? Влизат в ей онова табло. Можеш ли да провериш, дали не продължават от другата страна на вратата?

— Да не искаш да се отървеш от мен?

— Ако е възможно.

Тя се засмя с очевидно облекчение.

— Добре, ще погледна от другата страна на вратата.

Когато излезе Хари отбеляза:

— Изглежда ми преуморена.

— Знаеш ли историята с Бен Стоун? — попита Норман.

— Коя от многото?

— Бет завърши дипломната си работа в лабораторията на Стоун.

— Охо.

Бенджамин Стоун бе известен биохимик от Бостънския университет. Цветиста, завладяваща личност, Стоун притежаваше репутацията на добър учен, но всъщност използваше аспирантите за лабораторни асистенти и представяше разработките им за свои. Едва ли можеше да се твърди, че с това Стоун е уникален в университетското общество, но за разлика от колегите си беше далеч по-безскрупулен.

— Бет известно време дори живя с него.

— А-ха.

— Това беше в началото на седемдесетте. По онова време тя работеше върху серия от експерименти, свързани с биоенергетиката на цилиарните тела. Скараха се и Стоун я заряза. Бет напусна лабораторията, а той публикува пет статии — по нейните разработки — но без да спомене името ѝ.

— Много мило — рече Хари. — И сега тя вдига тежести?

— Чувства се онеправдана и аз мога да я разбера.

— Мда — кимна Хари. — Но както казват, който си ляга с кучета, ще става с бълхи, нали така?

— Майчице — възкликна Бет, която бе влязла в този момент. — Това е съвсем като лафа на Тед, че изнасилените момичета сами са си го търсили. Това ли искаш да кажеш?

— Не — поклати глава Хари и продължи да вдига плочи от пода. — Но понякога не е зле да разберем, какво е търсило едно момиче в три през нощта на улицата и то в квартал с лоша репутация.

— Бях влюбена в него.

— Но кварталът си остава с лоша репутация.

— Аз бях само на двадесет и две.

— А на колко трябваше да бъдеш?

— Майната ти, Хари.

Хари отново поклати глава.

— Открихте ли кабелите, госпожице доктор?

— Открих проклетите ти кабели. Изчезват в някаква стъклена мрежа.

— Да погледнем — рече Норман и се отпрати към вратата. Не веднъж бе виждал бордови записващи устройства — дълги метални кутии, напомнящи донякъде сейфове, изрисувани в червено и оранжево. Ако това е...

Той замръзна.

Гледаше към прозрачен стъклен куб, всяка от стените на който бе по един фут дълга. Вътре в куба се виждаше мрежоподобен лабиринт от фини блестящи нишки. Между нишките блестяха яркосини светлини. Отгоре на куба бяха монтирани две клапи за свръхналягане и три бутала. От лявата страна, по външната повърхност имаше множество сребърни ленти и правоъгълници. През целия си живот не беше виждал нещо подобно.

— Интересно — Хари присви очи. — Предполагам, някакъв вид оптична електронна памет. Непозната за нас — той докосна сребърните ленти на външната страна. — Не е боя, по-скоро пластичен материал. За машинно разчитане.

— От кого? Едва ли от нас.

— Не. От роботизирано устройство.

— А клапите?

— Кубът е изпълнен с някакъв вид газ, под налягане. Може би съдържа биологични компоненти, за да съхрани своята компактност. Предполагам, че тази голяма стъкленица е запаметяващо устройство.

— Бордови дневник?
 — Или неговият еквивалент.
 — И как да проникнем в него?
 — Гледайте сега — рече Бет и се върна при пулта за управление. Тя плъзна ръка по повърхността му, активирайки различни прибори. — Да не кажете на Барнс — подхвърли през рамо.
 — Откъде знаеш какво да натиснеш?
 — Не мисля че това има голямо значение — заяви тя. — Предполагам, че пултът може да почувства местонахождението ти.
 — Искаш да кажеш, че може да проследява пилота?
 — Нещо подобно.
 Точно пред тях на пулта блесна малък осветен в жълто екран. РА^[1] — ЛХООК ДКОМ1 косм.кор. на САЩ „Стар Вояджър“
 И после нищо.
 — Ей сега ще дойдат лошите новини — подхвърли Хари.
 — Какви лоши новини? — попита Норман. Интересно, учуди се той, защо Хари остана да търси бордовия дневник, вместо да изследва кораба с Тед и Барнс? Какво толкова го интересува миналото на кораба?
 — Може и да не са лоши — рече Хари.
 — Защо смяташ така?
 — Защото, — обясни Хари, — ако помислиш логично, ще се досетиш че на този кораб му липсва нещо жизнено важно... — в този миг екранът се изпълни с колони:

КОРАБНИ СИСТЕМИ РЕАКТИВНИ СИСТЕМИ
 ЖИВОТО-ОБЕЗПЕЧАВАЩИ СИСТЕМИ ОТХОДНИ
 ПРОДУКТИ (В9)
 ИНФОРМАЦИОННИ СИСТЕМИ СЪСТОЯНИЕ
 ОП2^[2] (ВЪНШНО)
 ЖИЛИЩНИ ПОМЕЩЕНИЯ СЪСТОЯНИЕ ОП3
 (ВЪТРЕШНО)
 ЗАПИС НА ПОЛЕТА СЪСТОЯНИЕ ОП4 (ПРЕДНО)
 ОСНОВНИ ОПЕРАЦИИ СЪСТОЯНИЕ ДВ7^[3]
 (ЗАДНО)
 ПАЛУБЕН КОНТРОЛ СЪСТОЯНИЕ В (ОБЩО)

ИНТЕГРИРАНЕ (ДИРЕКТНО) СЪСТОЯНИЕ
УПРАВЛ.ЗАПИС (2)

СТО^[4] ТЕСТ 1.0 ЛИНИЯ А9-11

СТО ТЕСТ 2.0 ЛИНИЯ А12-БХ

СТО ТЕСТ 3.0 СТАБ.ЛИН.Х

— Какво ще желаете? — попита Бет, опряла ръка на пулта.

— Запис на полета — рече Хари. Беше прехапал устни.

ЗАПИС НА ПОЛЕТА — РЕЗЮМЕ РА — ЛХООК

НП^[5] 01/01/43-12/31/45

НП 01/01/46-12/31/48

НП 01/01/49-12/31/51

НП 01/01/52-12/31/53

НП 01/01/54-12/31/54

НП 01/01/55-06/31/55

НП 07/01/55-12/31/55

НП 01/01/56-01/31/56

НП 02/01/56 — МОМЕНТ НА ВЛИЗАНЕ

НП ВЛИЗАНЕ

НП ВЛИЗАНЕ РЕЗЮМЕ

8&6 !!ОЗ/010/СМЩ-000/ХХХ/Х

Н&П ХХХ/Х%^/ХХХ-Х@/Х!Х/Х

— Как го разбирате това? — попита Норман.

Хари не откъсваше очи от екрана.

— Както виждаш, първите записи са през три годишни интервали. После интервалите се скъсяват, на една година, шест месеца и накрая един месец. Накрая идва записът на влизането.

— Значи са ставали все по-внимателни в записа — каза Бет. — с приближаване момента на влизане, каквото и да означава това.

— Мисля че се досещам какво означава — рече Хари. — Но не мога да го повярвам. Откъде да започнем? Какво ще кажете за резюмето на влизането?

Бет натисна няколко копчета.

Екрана се изпълни със звезди, а по края им се виждаха колони от цифри. Изображението беше три-измерно и създаваше илюзията за дълбочина.

— Холография?

— Не точно. Но нещо подобно.

— Тук се виждат няколко по-ярки звезди...

— Или планети.

— Какви планети?

— Не зная. Ето задача за Тед — рече Хари. — Би могъл да разпознае изображението. Да видим нататък.

Той докосна пулта и образът се промени.

— Пак звезди.

— Да и нови колони с цифри.

Цифрите по края на екрана премигнаха и се меняха често.

— Звездите не се движат, но въпреки това цифрите се променят.

— Не, гледай. Звездите също се местят.

Сега вече виждаха ясно, че звездите се отдалечаваха от центъра на екрана, който беше черен и празен.

— Няма звезди в центъра и движението продължава... — рече замислено Хари.

Звездите по външния край се движеха толкова бързо, че се превръщаха в линии. Черният център се разширяваше.

— Защо центъра е толкова пуст, Хари? — попита Бет.

— Не мисля, че е пуст.

— Нищо не виждам.

— Да, но не е пуст. Само след миг ще разбереш — ето!

Внезапно, в средата на екрана се появи плътно ослепително съзвездие и започна да се разширява.

Наистина изглежда странно, помисли си Норман. Все още се различаваше черният разширяващ се пръстен, със звезди — отвън и отвътре. Сякаш се носеха през гигантски черен тунел.

— Божичко — рече едва чуто Хари. — Знаете ли какво гледате?

— Не — отвърна Бет. — Какъв е този звезден купол в центъра?

— Това е друга вселена.

— Какво?

— Е, така де. Това вероятно е друга вселена. Или може би друга част на нашата вселена. Кой би могъл да знае със сигурност?

— Какъв е този черен тунел? — попита Норман.

— Това не е черен тунел. Това е черна дупка. Виждате запис, направен от кораба по време на влизането в черната дупка и излизането в друга... вика ли ни някой? — той завъртя глава. Замълчаха, но не чуха нищо.

— Искаш да кажеш, друга вселена...

— Шшшт.

Отново тишина. Някъде отдалеч се чу глас:

— Ееее-хооо...

— Кой вика? — попита Норман, напрегнал слух. Гласът беше едва доловим. Може би бяха гласове. Идваха някъде от вътрешността на кораба.

— Еее-хоо! Има ли някой? Ей!

— О, за Бога! Това са те, на монитора!

Тя засили звука на малкия монитор, оставен от Едмъндс. На екрана се виждаха Тед и Барнс. Бяха застанали в средата на някаква стая и викаха:

— Еее-хооо... еее-хооо...

— Могат ли да ни чуват?

— Да. Натисни онова копче.

— Чуваме ви — каза Норман.

— Крайно време беше! — ядоса се Тед.

— Добре де — успокой го. — Слушайте.

— Абе вие там с какво се занимавате? — продължаваше Тед.

— Слушайте — повтори Барнс. Той пристъпи встрани и посочи част от някакъв разноцветен прибор. — Знаем за какво е бил предназначен този кораб.

— И ние също — отвърна Хари.

— Знаем ли? — повтори едновременно Бет и Норман.

Но Барнс изглежда не ги чуваше.

— И изглежда, че по време на пътуването, корабът е уловил нещо.

— Уловил е нещо? Какво?

— Не зная — вдигна рамене Барнс. — Но е нещо чуждо.

„Нещо чуждо“

Движещата се пътека ги понесе покрай безчислените хангари и помещения. Бяха поели в посока към Барнс, Тед и Едмъндс. За да

видят тяхното откритие.

— Защо им е трябвало да изпрацат космически кораб в черна дупка? — попита Бет.

— Заради гравитацията — отвърна Хари. — Виждаш ли, черната дупка притежава такава могъща гравитация, че е в състояние да изкривява невероятно пространството и времето. Спомняш ли си какво ти обясняваше Тед, за вдлъбнатините, които оставяли планетите и звездите в космическата материя? Е, а черните дупки направо я разкъсват. Някои смятат, че е възможно да се проникне през тези разкъсвания в друга вселена, или в друга част на нашата вселена. Или в друго време.

— В друго време!

— Това е идеята — рече Хари.

— Къде се бавите, бе, хора? — чу се тъничкият глас на Барнс от монитора.

— Движим се — облеци се Бет в екрана.

— Той не може да те види — рече Норман.

— Не ми пука.

Хангарите останаха зад тях.

— Нямам търпение да видя лицето на Тед, когато му съобщим — подхвърли Хари.

Най-сетне стигнаха края на пътеката. Пресякоха някаква междинна секция с подпори и попаднаха в просторната предна зала, която вече бяха видели на монитора. Таванът беше почти на сто фута над тях.

Тук можеш да вдигнеш шест етажна сграда, помисли си Норман. Таванът се криеше в непрогледна мъгла.

— Какво е това?

— Това е облак — отвърна Барнс и поклати глава. — Залата е толкова просторна, че по всичко изглежда притежава собствен климат. Нищо чудно да вали от време на време.

Залата беше изпълнена с огромна по размери, непозната машина. На пръв поглед приличаше на някаква земекопна машина, само че беше ярко оцветена в основните цветове и блестеше от смазка. После Норман започна да различава отделни елементи. Видя огромни клещи, подсилени носещи стрели, зъбчати колела. И цял ред от кофи и приемници.

Изведнъж осъзна, че машината пред него страшно наподобява челюстите и клещите, които се подаваха от предния край на миниподводницата „Чарън V“, с която се беше спуснал вчера. Вчера ли беше наистина? Или завчера? Какъв ден беше днес? Четвърти юли? Колко дълго са били тук?

— Ако погледнете внимателно, — говореше Барнс — ще забележите, че някои от тези устройства приличат на едрокалибрени оръжия. Други пък, като ей онази дълга стрела, както и множеството челюсти, превръщат този кораб в неимоверен по размери робот.

— Робот...

— Без майтап — каза Бет.

— Всъщност, — рече замислено Тед, — нищо чудно това наистина да е един огромен робот. Така всичко пасва.

— Като пасване на тръби — подхвърли Бет.

— Искаш да кажеш, че са се готвели за среща на робот с роботи? — попита Хари. — Една тенекия подава ръка на друга тенекия?

— Ей, — възмути се Тед, — аз не се подигравам на коментарите ви, дори когато са глупави.

— Не си спомням да съм правил подобни коментари — отвърна Хари.

— Защото непрестанно плещиш тъпотии. Безсмислици.

— Деца, — намеси се Барнс, — не може ли да се върнем към конкретната работа?

— Напомни ми следващия път, Тед.

— Няма да забравя.

— Бих искал да знам, когато започна да плещя тъпотии.

— Няма проблеми.

— Или по-точно неща, които ти смяташ за тъпотии.

— Знаете ли какво, — предложи Барнс, — хайде да се върнем на повърхността, а тези двамата да оставим тук.

— Едва ли смяташ, че ще се върнем горе особено сега — каза Барнс.

— Вече гласувахме.

— Но това беше преди да открием обекта.

— Къде е този обект? — попита Хари.

— Ей там, Хари — Тед се ухили зловещо. — Да видим, какво ще сторят твоите легендарни способности за дедукция.

Продължиха към центъра на залата, провирайки се сред огромните челюсти. И там, сгъшена във вътрешността на огромна механична ръка, зърнаха една голяма, блестяща, сребриста, идеално гладка сфера, с диаметър около тридесет фута. По повърхността на сферата не се виждаха никакви надписи или знаци.

Заобиколиха я, разглеждайки изкривените си отражения по полирания метал. Норман забеляза някакво странно преливане, едва различима многоцветна дъга, неясно червено-синьо излъчване от метала.

— Прилича на огромна сачма.

— Не спирай, умнико.

На отвъдната страна откриха серия от дълбоки, спираловидни бразди, образуващи сложна плетеница по повърхността на сферата. Тази плетеница приковаваше вниманието, макар Норман да не можеше да определи с какво. Фигурите не бяха геометрични. Нито пък напомняха някакъв органичен строеж. Невъзможно беше, да се определи какво изразява рисунката, ако това беше рисунка. Норман не беше виждал нищо подобно и докато разглеждаше плетеницата, чувстваше се все по-уверен, че на Земята няма нещо, което да прилича на нея. Нещо, създадено от човешка ръка. Или заченато от човешкото въображение.

Тед и Барнс бяха прави. Сигурен бе в това.

Сферата беше нещо чуждо.

---

[1] Роботизиран апарат — бел.прев. ↑

[2] Операция и Поддръжка — бел.прев. ↑

[3] Състояние Двигатели — бел.прев. ↑

[4] Система за Техническо Обезпечаване — бел. прев. ↑

[5] Направление на полета — бел.прев. ↑

ПРИОРИТЕТИ

— Хм — рече Хари, след като дълго време гледа мълчаливо.

— Обзалагам се, че сега ще пожелаеш да се присъединиш към нас — рече Тед. — За да поумуваме откъде е дошла и така нататък.

— Всъщност, аз знам откъде е дошла.

Той разказа на Тед за бордовия запис и черната дупка.

— Да си призная, — каза накрая Тед, — аз също от самото начало подозирах, че този кораб е създаден за пътешествие през черната дупка.

— Така ли? И какво те накара да мислиш така?

— Плътната противорадиационна защита.

Хари кимна.

— Това е вярно. Вероятно си се досетил за предназначението ѝ преди мен. — Той се усмихна. — Но пропусна да ни го кажеш.

— Ей, — възмути се Тед. — Как можеш да се съмняваш. Аз пръв предложих идеята за черната дупка.

— Така ли?

— Да. В това няма съмнение. Спомняш ли си, когато седяхме в заседателната зала. Аз обяснявах на Норман за пространството и времето и после започнах изчисленията за черната дупка, а после се присъедини и ти. Норман, не помниш ли? Аз пръв се сетих.

— Вярно, идеята беше твоя — кимна Норман.

— Е, — ухили се Хари, — тогава не ми приличаше на предложение. Приличаше ми на хрумване.

— Или предположение. Хари, — обърна се Тед, — ти се опитваш да пренапишеш историята. Има свидетели.

— След като си ни изпреварил толкова надалече, — каза Хари, — защо не ни съобщиш предположенията си и за този обект?

— С удоволствие — кимна Хари. — Този обект представлява една шлифована сфера, с диаметър приблизително десет метра, не е солиден и е излят от плътна метална сплав с непознат за нас състав. Кабалистичните означения от едната страна...

— Тези плетеници ли наричаш кабалистични?

— Може ли да свърша? Кабалистичните означение от едната страна несъмнено са с артистичен или религиозен характер и притежават ритуална стойност. Което означава, че обектът е имал значение за онзи, който го е създал.

— Мисля, че в това никой от нас не се съмнява.

— Лично моето мнение е, че тази сфера е била предназначена за форма на контакт с нас, посетителите от друга звезда, от далечна слънчева система. Тя е, ако искате, едно послание, поздрав или дори трофей. Доказателство, че във вселената съществуват по-висши форми на живот.

— Много добре казано, но встрани от темата — заключи Хари. — И какво точно е предназначена да върши?

— Не съм сигурен, че е предназначена за нещо конкретно. Тя просто съществува. Тя е каквото е.

— Съвсем като в Зен.

— Добре де, да чуем твоята идея.

— Да видим първо какво знаем — каза Хари. — А не какво си представяме или измисляме. Това е космически кораб от бъдещето, построен с различни технологии и материали, които все още не познаваме, макар вероятно скоро ще открием. Този кораб е бил изпратен от потомците ни през една черна дупка в друга вселена, или в друга част на нашата вселена.

— Да.

— На кораба няма екипаж, но затова пък е снабден с робот, очевидно създаден да хваща нещата, които открива. Следователно, бихме могли да предположим, че този кораб е едно огромно по размери подобие на автоматичната станция „Маринър“, която изпратихме на Марс през 1970 за да търси там живот. Този кораб от бъдещето е далеч по-голям и неимоверно по-сложен, но в същността си е подобен на споменатата станция. С други думи, това е сонда.

— Да...

— Та значи, тази сонда попада в друга вселена, където се натъква на сферата. Вероятно я среща в космическото пространство. Или може би сферата е изпратена, за да посрещне кораба.

— Правилно — кимна Тед. — Изпратена е, за да го посрещне. Като посланик. И аз така смятам.

— Във всеки случай, нашият кораб-робот съгласно заложените в него програми преценява, че сферата е интересна. Той я сграбчва с огромната си, механична ръка, прибира я в кораба и я връща у дома.

— Само че, на връщане се засилва повече от необходимото, и попада в миналото.

— В неговото минало — каза Хари. — И нашето настояще.

— Правилно.

Барнс изсумтя нетърпеливо.

— Добре де, значи космическият кораб излита, сграбчва тази сребърна извънземна сфера и я докарва обратно. Направо на въпроса — какво има в сферата?

Хари застана до нея, опря ухо в металната повърхност и почука с пръст. После докосна очертанията, а ръката му се изгуби в дълбоките бразди. Сферата беше толкова гладка, че Норман различаваше съвсем ясно лицето на Хари, изкривено от извивката.

— Да — рече Хари. — Както и предполагам. Тези кабалистични знаци, както благоволи да ги наречеш, въобще не са с декоративен характер. Целта им е съвсем друга — да скрият определени очертания по повърхността. Всъщност, те представляват врата. — Хари отстъпи назад.

— А какво представлява сферата?

— Ще ви кажа какво мисля — каза Хари. — Мисля че тази сфера е куха, мисля че вътре има нещо и това нещо ме плаши до смърт.

ПЪРВО ИЗСЛЕДВАНЕ

— Не, господин секретар — произнесе Барнс в слушалката. — Сигурни сме, че това е извънземен обект. Няма никакво съмнение.

Той погледна към седналия отсреща Норман.

— Да, сър — рече Барнс. — Ужасно вълнуващо.

Намираха се в подводната станция и още с връщането Барнс бе позвънил в Белия дом. Опитваше се да отложи завръщането им на повърхността.

— Още не, не сме я отворили. Всъщност, не успяхме да я отворим. Вратата е със странни очертания и е умело прикрита... Не, нищо не може да се пъкне в цепнатината.

Той погледна към Норман и завъртя очи.

— Да и това опитахме. Няма никакви следи от външни прибори за управление. Не, не сме получили послание от вътре. И никакви надписи. Всичко което открихме беше една фино шлифована сфера с дълбоки бразди от едната страна. Какво? Да я взривим за да влезем?

Норман му обърна гръб. Намираха се в цилиндър Д, в комуникационния сектор, заедно с Тина Чан. С неизменното си спокойствие, тя настройваше дузина монитори.

— Вие сте най-спокойният човек тук — каза Норман.

Тя се усмихна.

— Придържам се към инструкциите, сър.

— И това ли е всичко?

— Би трябвало, сър — отвърна тя и продължи да нагласява един от мониторите. На екрана се появи блестящата сфера. — Защото усещам, че сърцето ми се разтуптява. Какво мислите има вътре?

— Нямам представа — рече Норман.

— Дали не се е спотаил някой пришълец? Може би не бива да го пускаме, каквото и да има вътре.

— Не сте ли любопитна?

— Не чак толкова, сър.

— Не виждам с какво ще ни помогне взривът — продължаваше разговора Барнс. — Да, разполагаме с експлозивни глави. Да, различни

калибри. Но съмнявам се, че ще ни помогнат да я отворим. Не. Ами, защото, предполагам ако я видите, сам ще разберете. Това нещо е перфектно изработено. Перфектно.

Тина нагласи втория монитор. Вече разполагаха с две изображения на сферата, скоро щяха да имат и трето. Едмъндс монтираше камерите. Това беше едно от предложенията на Хари.

— Да я държим под непрестанно наблюдение — каза им той. — Може би от време на време ще проявява някаква активност.

На екрана се виждаше ясно гъстият сноп от кабели, прикачени за сферата. Бяха разположили пълния разред от пасивни датчици: звукови и за целия електромагнитен спектър — от инфрачервени до гама и рентгенови лъчи. Показателите на датчиците излизаха на няколко монитора вляво.

В този момент влезе Хари.

— Получихме ли нещо?

— Засега нищо — поклати глава Тина.

— Тед върна ли се?

— Не — отвърна Норман. — Тед все още е там.

Тед бе изявил желание да остане с Едмъндс и да помага в монтажа на камерите. Ала всички знаеха, че възнамеряваше да се помъчи да отвори сферата. Видяха го на втория монитор, разперил длан върху браздите, той ги докосваше, натискаше.

Хари се ухили.

— Май не е налучкал молитвата.

— Хари, — каза Норман, — помниш ли като бяхме на мостика и ти каза, че нещо съществено липсва?

— А, това ли — отвърна Хари. — Забрави го. Вече няма значение.

Барнс продължаваше да разговаря:

— Не, господин секретар, да я вдигнем на повърхността ще е направо невъзможно. Защото, сър, в настоящия момент тя се намира в един хангар дълбоко във вътрешността на кораба, а той пък е заровен под дебел слой корали. Самата сфера е с диаметър тридесетина фута, колкото голяма къща...

— Питам се, какво ли има в тази къща — промърмори Тина.

На монитора, Тед ядосано ритна сферата.

— И молитвата не помогна — рече Хари. — Никога няма да я отвори.

Влезе Бет.

— А ние как ще я отворим?

— Как? — повтори Хари и се втренчи замислено в изображението на сферата от екрана. Настъпи тишина. — Може би и ние няма да успеем.

— Няма да успеем? Никога?

— Това е напълно възможно.

Норман се разсмя.

— Тед ще се самоубие.

Барнс продължаваше да мърмори по телефона:

— Добре, господин секретар, щом искате да мобилизирате всички ресурси на Флотата за да я вдигнем, но това ще стане най-рано след шест месеца, когато времето в този район ще се оправи. Да, сега в южния Пасифик е зима. Да.

— Представям си — заговори Бет. — С огромни усилия, нашите Военно-Морски сили успяват да вдигнат тайнствената извънземна сфера на повърхността. Следват дълги мъчителни опити да я отворят, включително и с помощта на миниатюрна атомна бомба. Безуспешно. Накрая всички възможности са изчерпани. А сферата си стои. Минават десетилетия. Сферата все така не се отваря — тя поклати глава. — Какво огромно разочарование за човечеството...

Норман се обърна към Хари.

— Как мислиш, възможно ли е? Никога да не я отворим?

— Никога е много силна дума — рече Хари.

— Не, сър — говореше Барнс. — В така създамата се обстановка ще останем долу до последния момент. Времето горе засега се задържа — поне още шест часа, сър, по данни на метеорологичния сателит — да, ще трябва да се опрем на тяхната преценка. Да, сър. На всеки час, сър.

Той остави слушалката и се обърна към останалите.

— Чудесно. Получихме разрешение да останем още шест до дванадесет часа — в зависимост от времето. Да опитаме през това време да отворим сферата.

— Тед вече работи по въпроса — рече Хари.

На монитора се виждаше Тед Филдинг, който шляпаше с длан по гладката повърхност и крещеше:

— Отвори се! Отвори се, Сезам! Отвори се, кучи сине!

Сферата не отговаряше.

„Антропоморфичният проблем“

— Говоря сериозно — заяви Норман. — Мисля, че трябва да обсъдим въпроса дали да не я отваряме.

— Защо? — попита Барнс. — Вижте, току що получих по телефона...

— Зная — прекъсна го Норман. — Но може би е редно да помислим два пъти, преди да го сторим. — С крайчеца на окото си той забеляза, че Тина кима енергично. Хари го гледаше скептично. Бет търкаше сънено очи.

— Боиш ли се, или разполагаш със солидни аргументи? — попита Барнс.

— Имам предчувствието, — рече Хари, — че Норман е готов да цитира собствената си научна работа.

— Ами да — призна Норман. — Включил съм го в доклада си.

В доклада го беше нарекъл „Антропоморфичният проблем“. В основата си, проблемът се състоеше в това, че всеки който някога е писал или мислил за извънземен разумен живот, си го е представял подобен на човека. И дори ако извънземното същество не наподобявало външно човека — а вместо това приличало на влечуго, насекомо или пък разумен кристал — то пак реагирало подобно на човека.

— Говориш за филмите — рече Барнс.

— Но и за многобройните статии на тази тема. Всички концепции за извънземен живот, били те творение на филмов режисьор или университетски професор, в основата си са човешки концепции — те се основават на човешките стойности, човешкия мироглед, човешкия начин на контакт и разбиране на вселената. И почти винаги — на човешките белези. Две очи, нос, уста и така нататък.

— И какво?

— Какво — отвърна Норман. — Това са пълни глупости. От една страна, съществуват огромни различия в човешкото поведение, които сами по себе си затрудняват достатъчно неговото разбиране. Като,

например, различията между американци и японци. Всъщност, тези две нации въобще не гледат на света по един и същ начин.

— Да, да — кимна нетърпеливо Барнс. — Всички знаем, че японците са различни...

— А когато попаднем на нова форма на живот, тези различия може да са напълно неразбираеми. Стойностите, етиката на тази нова форма да е коренно различна.

— Искаш да кажеш, че пришълците биха могли да не почитат неприкосновеността на живота, нещо като да не вярват в „Не убивай“ — каза Барнс, все още нетърпелив.

— Не — поклати глава Норман. — По-скоро имах пред вид възможността, пришълците да не могат да бъдат унищожени и следователно да не познават идеята за убийство.

Барнс замръзна.

— Пришълците да не могат да бъдат унищожени?

Норман кимна.

— Както бе казал някой, не можеш да прекършиш ръцете на същество, лишено от ръце.

— Да не бъдат убити? Искаш да кажеш, да са безсмъртни?

— Не зная — рече Норман. — Нещо подобно.

— Ами в такъв случай, — засуети се Барнс, — Боже, ако подобно същество не може да бъде унищожено... как ще го унищожим? — той прехапа устни. — Не бих желал да отворя тази проклета сфера и да пусна на свобода някое чудовище, което не може да бъде унищожено.

Хари избухна в смях.

— Е, Хал, не чакай повишение.

Барнс огледа мониторите, на които се виждаха различни гледни точки на сферата. Най-сетне промърмори:

— Не, това е невъзможно. Нито едно живо същество не е безсмъртно. Прав ли съм, Бет?

— Не съм — отреза го Бет. — Може да се каже, че някои живи същества на нашата планета са безсмъртни. Например, едноклетъчните организми, като бактериите, са в състояние да живеят неопределено дълго време.

— Кой говори за едноклетъчните? — изсумтя ядно Барнс.

— По същата причина, вирусите могат да се считат за безсмъртни.

— Вирусите? — Барнс се отпусна в креслото. Очевидно не беше помислял за вирусите. — Но доколко е възможно това? Кажете, Хари?

— Мисля, — отвърна Хари, — че възможностите отиват далеч отвъд всичко, което споменахме досега. Обсъждахме само три-измерни същества, които съществуват в нашата три-измерна вселена — или за да бъда по-точен — вселената, която ние възприемаме като три-измерна. С други думи, ако се срещнем с четири-измерно същество, не ще можем да виждаме онази част от него, която съществува в четвъртото измерение. Подобно същество очевидно ще бъде трудно за унищожаване. Ако си представим пет-измерно същество...

— Само за малко. Защо досега не споменахте тези възможности?

— Мислехме, че си запознат с тях — отвърна Хари.

— Да съм запознат с пет-измерни същества, които не могат да бъдат унищожени? Никой не ми е казвал нищо подобно — той поклати глава. — Да се отвори сферата ще е изключително рисковано.

— Напълно възможно.

— Явно си имаме работа с кутията на Пандора.

— Добре казано.

— Разбрано — вдигна рамене Барнс. — Да премислим най-лошото. — Кое е най-неприятното, което би могло да ни се случи?

— Мисля че е ясно — рече Бет. — Независимо дали се касае за многоизмерно същество, или вирус, или каквото и да е там, независимо какъв морал има, или дали въобще има морал, най-лошото е ако ни удари под пояса.

— Което значи?

— Което значи, да се намесва в нашите основни принципи на съществуване. Един добър пример е вирусът на СПИН. Причината, която го прави толкова опасен не се крие във факта че е нов. Всяка година се сдобиваме с нови вируси — дори всяка седмица. И всички те действат по един и същи начин — атакуват клетките и ги принуждават да произвеждат нови вируси. Това което прави вируса на СПИН смъртоносно опасен е, че той атакува специфични клетки, които използваме за да се защитаваме от вирусите. Вирусът на СПИН се намесва в нашите защитни механизми. И срещу него нямаме защита.

— Тогава, — каза Барнс, ако си представим, че сферата е обитавана от такова същество, което е способно да се намесва в нашите основни принципи на живот, как според вас би изглеждало то?

— Би могло да вдишва въздух и да издишва цианиден газ — подхвърли Бет.

— Да екскретира радиоактивни отпадъци — предложи Хари.

— Да смущава нашите мозъчни вълни — рече Норман. — И да ни пречи да мислим.

— Или пък, — рече отново Бет, — да нарушава сърдечната проводимост. Да спира съкращението на сърцето.

— Би могло да създава звукови вибрации, които да рушат нашата скелетна система — каза Хари. Той се усмихна на останалите. — Това последното много ми харесва.

— Хитро — рече Бет. — Но както обикновено, мислим предимно за себе си. А съществото би могло да не ни уврежда директно.

— Ах — каза Барнс.

— А просто да отделя токсини, които да унищожават хлоропласта и по такъв начин растенията да не са в състояние да използват слънчевата енергия. След това всички растения на Земята ще измрат — а в последствие и останалия живот на планетата.

— Ах — повтори Барнс.

— Виждате ли — рече Норман. — В началото си помислих за Антропоморфичния проблем и за това, че си представяме извънземните същества по човешки — и смятах това за недостиг на въображение. Човекът си е човек, всичко което знае е човешко, а може да мисли само за онова, което знае. Но както сами виждате, това не е съвсем вярно. Способни сме да си представяме и доста различни неща. Но не го правим. Трябва да има някаква друга причина, която ни кара да си представяме извънземните същества като хора. И мисля, отговорът е, че в действителност ние самите сме ужасно крехки същества. Но никак не обичаме да си припомним тази своя крехкост — колко деликатни са балансите на нашите тела, колко кратък е престоят ни на Земята и колко лесно го приключваме. Именно затова си представяме и другите същества подобни на нас, за да не мислим за заплахата — за ужасната заплаха — която те биха могли да представляват за нас, и то съвсем непреднамерено.

Настъпи тишина.

— Естествено, не бива да забравяме и другата възможност — проговори Барнс. — Че в сферата има неща, които ще ни донесат изключителна полза. Вълшебни нови познания, изумителни идеи или непознати технологии, които да допринесат за човешкия прогрес далеч отвъд границите на нашето въображение.

— Макар да е напълно възможно, — рече Хари, — тези нови идеи да са безполезни за нас.

— Защо?

— Да речем, че тези пришълци са ни изпреварили с приблизително хиляда години, с колкото ние сме изпреварили Средновековна Европа. Представете си сега, че ние се връщаме в Средновековна Европа нарамили телевизор. Първо, къде ще го включим?

Известно време Барнс местеше поглед от един на друг.

— Съжалявам — рече накрая той. — Тази отговорност е прекалено тежка за мен. Не мога да взема решение за отварянето на сферата. Ще трябва да повикам Вашингтон.

— Тед едва ли ще е щастлив — подхвърли Хари.

— По дяволите Тед — ядоса се Барнс. — Ще разкажа всичко на президента. Докато не ми нареди, няма да предприема никакви опити за отваряне на сферата.

Барнс им даде двучасова почивка и Хари се отправи към каютата да поспи. Бет също обяви, че ще дремне, но остана край мониторите с Тина Чан и Норман. Тук креслата бяха удобни, с подложки за глави, Бет се отпусна в едно от тях, вдигна крака и започна да се люлее напред-назад.

Всички сме уморени, помисли си Норман. Проследи с поглед Тина, която се движеше уверено и плавно сред апаратурата, нагласяваше мониторите, проверяваше информацията от датчиците и сменяше касетките на видеокасетофоните. Едмъндс бе останала с Тед в кораба и сега Тина трябваше да следи не само комуникационните системи, но и записващите устройства. Не изглеждаше уморена като тях, може би защото не беше посещавала кораба. За нея той си оставаше само изображение от монитора, видеофилм, абстракция. Тина единствена не беше се сблъсквала лице в лице с тази нова реалност, нито пък бе похабявала напразни усилия за да открие за какво служи и с каква цел е създадена.

— Изглеждате уморен, сър — каза тя.

— Да. Всички сме уморени.

— От атмосферата е — подхвърли тя. — От вдишвания хелий.

Ето ти и физиологично обяснение, рече си Норман.

— Плътноста на въздуха тук долу, — обясняваше Тина, — притежава осезаем ефект. Сега налягането е тридесет атмосфери. Ако при подобно налягане ни се наложеше да дишаме въздух, той щеше да е с плътността на течност. Хелият е по-лек, но и по-плътен, отколкото сме привикнали. Може би не го усещате, но умората идва дори от силата, която изчерпвате за да движите гръдния си кош.

— Но вие не сте уморена.

— О, аз съм свикнала. Не за пръв път съм в среда с изкуствена атмосфера.

— Така ли? Кога друг път?

— Наистина не мога да ви кажа, доктор Джонсън.

— Военни операции?

Тя се усмихна.

— Нямам право да говоря за това.

— И това е вашата най-неподкупна усмивка?

— Надявам се, сър. Но наистина, защо не опитате да поспите?

Той кимна.

— Наистина.

Ала мисълта за влажната койка го отблъскваше. Вместо това се спусна в столовата, надявайки се да намери някой от десертите на Роуз. Нямаше я, но на масата, под пластмасов капак беше оставен сладкиш от кокосово брашно. Намери чиния, отрязва си едно парче и приседна до илюминатора. Навън цареше тъмнина, светлините бяха изгасени, а водолазите си бяха отишли. Забеляза, че светят илюминаторите на тяхната станция ДС-7, която се намираше на около триста ярда. Водолазите вероятно вече се приготвяха за връщане на повърхността. Или пък си бяха тръгнали.

Зърна отражението си в стъклото на илюминатора. Лицето му изглеждаше уморено и състарено.

— Тук не най-подходящото място за петдесет и три годишен човек — промърмори си той.

Изведнъж зърна някакво движение в далечината, после блесна ярко жълта светлина. Едно миниподводница се спусна под цилиндъра

на ДС-7. След секунди се появи втора подводница и се изравни с първата. Светлините на първата подводница угаснаха. Не след дълго втората подводница се отдели и изчезна в чернеещата вода. Първата подводница остана.

Какво ли става там, зачуди се той. После реши, че не го интересува. Беше прекалено изморен. По-скоро се вълнуваше от вкуса на сладкиша. Погледна надолу. Парчето бе изядено, в чинията имаше само трохи.

Уморен съм, помисли си той. Страшно уморен. Вдигна крака на масичката за кафе и облегна глава на хладната стена.

Изглежда беше задремал, защото се събуди объркан в мрака. Изправи се и лампите незабавно светнаха. Осъзна, че все още е в столовата.

Барнс го беше предупреждавал за начина, по който станцията се нагласява към присъствието на хора в нея. По всичко изглежда, че датчиците за движение бяха доловили, че е заспал и автоматично бяха изключили светлините в стаята. А после, когато се събуди и се раздвижи, осветлението се бе включило. Зачуди се, дали светлините ще останат запалени ако хърка. Кой ли е измислил тази програма? И дали инженерите, които бяха конструирали станцията, бяха взели в пред вид и хъркането? Имаше ли датчик за хъркане?

Още сладкиш.

Стана и се прехвърли в кухнята. От сладкиша липсваха няколко парчета. Дали той ги беше изял? Не беше сигурен, не можеше да си спомни.

— Доста видеозаписи — рече Бет. Норман се обърна.

— Да — отвърна Тина. — Записваме всичко в станцията и кораба. Материалът е изобилен.

Точно над главите им бе окачен монитор. На него се виждаха Бет и Тина, изправени пред комуникационния пулт. И двете ядяха сладкиш.

Аха, помисли си той. Ето значи къде са изчезналите парчета.

— На всеки дванадесет часа записите се прехвърлят в подводницата — каза Тина.

— Защо? — попита Бет.

— В случай, че нещо се случи тук, подводницата автоматично ще поеме нагоре.

— А, страхотно — кимна разбиращо Бет. — Аз не бих се досетила. Къде е доктор Филдинг?

— Отказа се от сферата, — каза Тина, — и се върна на мостика при Едмъндс.

Норман не откъсваше очи от монитора. Тина се скри от полезрението му. Бет стоеше с гръб към него и си хапваше сладкиш. На монитора зад нея ясно се различаваше сферата. Монитори, които показват други монитори, мислеше си Норман. Хората, на които им предстои да гледат тези записи направо ще се побъркат.

— Как мислиш, — чу се гласът на Тина, — дали някога ще отворят това нещо?

Бет дъвчеше замислено.

— Може би — каза тя. — Не зная.

И за ужас на Норман, той забеляза на монитора зад нея, че вратата на сферата се плъзга встрани, разкривайки непрогледен мрак вътре.

ОТВОРЕНА

Сигурно са го сметнали за побъркан, когато се появи след луд бяг на входа на цилиндър Д и изкрещя:

— Отвори се! Отвори се! — Спря пред пулта тъкмо когато Бет изтриваше трохите от устата си. Тя остави бавно вилицата.

— Кое се отвори?

— Сферата!

— Сферата!

Бет се завъртя с креслото. Дотича и Тина, от пулта с видеокасетофоните. Настъпи объркана тишина.

— На мен ми се вижда затворена, Норман.

— Но беше отворена. Видях я — той им разказа за това как ги е наблюдавал на монитора. — Беше само преди десетина секунди, наистина се отвори. Сигурно се е затворила докато съм тичал насам.

— Уверен ли си? Мониторът в столовата е доста малък...

— Видях я с очите си — настояваше Норман. — Да проверим записа, щом не ми вярвате.

— Добра идея — кимна Тина и се върна при видеокасетофона.

Норман дишаше тежко и с мъка си поемаше дъх. За пръв път се натоварваше физически в плътна атмосфера и чувстваше въздействието ѝ. ДС-8 не е най-доброто място за упражнения, реши той.

Бет не откъсваше очи от него.

— Добре ли си, Норман?

— Добре съм. Виж какво, видях я. Отвори се. Тина?

— Още малко.

Влезе Хари и се прозя.

— Ама и леглата тук си ги бива, а? — рече той. — Като да спиш в чувал с мокър ориз. Нещо средно между легло и студен душ — той въздъхна. — Направо ще ми се скъса сърцето, ако трябва да си тръгна.

— Норман смята, че е видял сферата да се отваря — уведоми го Бет.

— Кога? — попита Хари и се прозя отново.

— Преди малко.

Хари кимна замислено.

— Интересно. Интересно. Но сега виждам е затворена.

— Връщаме записа за да го прегледаме отново.

— А-ха. Има ли още сладкиш?

Хари изглежда съвсем равнодушен, рече си Норман. Такава невероятна новина, а той дори не е развълнуван. Защо? Нима не вярва в това? Или е още сънен? А може би е нещо друго?

— Пускам — обяви Тина.

На монитора се появиха неясни линии, после тръгна записът. Чу се гласът на Тина:

— ...часа записите се прехвърлят в подводницата.

— Защо? — попита Бет.

— В случай, че нещо се случи тук, подводницата автоматично ще поеме нагоре — отвърна Тина.

— А, страхотно — кимна Бет. — Аз не бих се досетила. Къде е доктор Филдинг?

— Отказа се от сферата и се върна на мостика при Едмъндс.

На монитора Тина излезе зад кадър. Бет остана в креслото, дояждайки парчето сладкиш.

— Как мислиш, — чу се гласът на Тина, — дали някога ще отворят това нещо?

— Може би — отвърна Бет. — Не зная.

Настъпи кратка пауза и после на монитора зад Бет, вратата на сферата се плъзна встрани.

— Хей! Отвори се!

— Продължавай!

На монитора, Бет не беше забелязала нищо. Някъде от страни се чу гласът на Тина.

— Плаши ме.

— Не мисля, че има причина да се страхуваш — рече Бет.

— Плаши ме неизвестното.

— Така е — рече Бет. — Но неизвестното не винаги е опасно или страшно. Най-често то е необяснимо.

— Не зная как можеш да казваш нещо подобно.

— Страх ли те е от змии?

През цялото време на разговора, сферата оставаше отворена. Без да откъсва очи, Хари каза:

— Жалко, че не можем да надзърнем вътре.

— Може би ще съумея да ви помогна — рече Тина. — Бих могла да интензифицирам изображението с помощта на компютъра.

— Струва ми се, че има някакви светлини — рече Хари. — Като малки светулки, летящи във вътрешността на сферата...

На екрана отново се появи Тина.

— Не, змиите не ме плашат — каза тя.

— Аз пък не мога да ги търпя — отвърна Бет. — Лигави, студени, отвратителни гадини. Ако идвах от Марс и още с пристигането си попаднеш на змия — странно, студено, гърчещо се тръбовидно подобие на живот — не зная какво ли щях да си помисля за него. Всъщност, шанса да настъпя още с пристигането си отровна змия е доста малък. По-малко от един процент от змиите са отровни. Така че, ако бях марсианка, нямаше да бъда изложена на опасност от откритието си, по-скоро щях да съм объркана. Това е, което най-вероятно ще почувстваме. Ще бъдем объркани. Както и да е, — продължаваше на монитора Бет, — едва ли някога ще отворим сферата.

— Надявам се никога да не я отворим — отвърна й Тина.

Зад гърбовете им, вратата на сферата се затвори.

— Ха! — възкликна Хари. — Колко дълго остана отворена?

— Трийсет и четири секунди и четири десети — произнесе Тина. Спряха записа.

— Някой иска ли да го види отново? — попита Тина. Беше пребледняла.

— Не точно сега — поклати глава Хари. Той затропа с пръсти по облегалката на креслото, замислен, с изцъклен поглед.

Никой от останалите не проговори, всички изчакваха търпеливо какво ще каже Хари. Норман започна да осъзнава колко много зависят всички от него. Хари е единственият от нас, който може да анализира нещата. Уповаваме се на него, разчитаме на него.

— Добре — рече накрая Хари. — Засега не разполагаме с разумно обяснение. Информацията е крайно недостатъчна. Въпросът е, дали сферата реагира на нещо в непосредственото ѝ обкръжение или се отвори по собствени причини. Къде е Тед?

— Тед заряза сферата и се върна в пилотската кабина.

— Тед е тук — рече Тед и се ухили широко. — И имам някои страхотни новини.

— Ние също — рече Бет.

— Вашите могат да почакаат — каза Тед.

— Но...

— Аз зная къде е бил този кораб — заяви развълнувано Тед. — Анализирах данните от полета, разгледах звездните карти и знам къде се намира тази черна дупка.

— Тед — каза Бет, — сферата се отвори.

— Така ли? Кога?

— Преди няколко минути. След това се затвори.

— И какво се видя на мониторите?

— Никаква биологична опасност. Изглежда безвредна.

Тед погледна екрана.

— Тогава, какво, по дяволите, правим тук?

Влезе Барнс.

— Двучасовата почивка приключи. Готови ли сте всички за прощално пътешествие до кораба?

— Казано доста внимателно — рече Хари.

Сферата беше гладко полирана, безмълвна, затворена. Стояха около нея и разглеждаха изкривените си отражения. Известно време никой не заговори.

Най-накрая Тед каза:

— Чувствам се, сякаш съм подложен на тест за интелигентност и се провалям.

— Нещо като „Посланието на Дейвис“? — попита Хари.

— А, това — махна Тед.

Норман беше чувал за „Посланието на Дейвис“. Това беше една от онези случки, които защитниците на СЕТИ биха искали да забравят. През 1979 година в Рим се състоя голяма среща на множество учени, занимаващи се с търсене на извънземен разум. В основата си, СЕТИ представляваше радио-астрономическо изследване на небесната сфера. И ето че учените се бяха събрали за да решат, какво послание да изпратят.

Емерсън Дейвис, физик от Кеймбридж, беше създал послание, основаващо се на определени физични константи, като например дължината на вълната излъчвана от водорода, за която се

предполагаше, че е еднаква навсякъде във вселената. Той беше подредил тези константи в двоична нагледна форма.

И тъй като Дейвис смяташе, че така би изглеждало посланието, което бихме могли да получим от извънземните, той реши, че за привържениците на СЕТИ няма да е трудно да го разшифроват. И раздаде по едно послание на всички участници в конференцията.

Никой не можа да го разшифрова.

Когато Дейвис им обясни какво е направил, всички се съгласиха, че идеята е разумна и че наистина това е идеалната форма за общуване на две чужди цивилизации. Но фактът си оставаше — нито един от тях не беше в състояние първоначално да определи смисъла на посланието.

Един от присъстващите, който се бе опитал и не успял, беше Тед.

— Е, не се старяхме чак толкова — обясни той. — Конференцията беше доста натоварена. Пък и не разполагахме с помощта ти, Хари.

— Искал си само да се разходиш безплатно до Рим — рече Хари.

— Въобразявам ли си, — намеси се Бет, — или знаците по вратата са се променили?

Норман присви очи. На пръв поглед плетеницата изглеждаше същата, ала нищо чудно да са настъпили някои изменения. И да ги имаше, бяха незначителни.

— Можем да направим сравнение със старите записи — предложи Барнс.

— На мен ми изглеждат същите — рече Тед. — Пък и това е метал. Съмнявам се, да се променя толкова лесно.

— Това което ние наричаме метал, е просто течност, която плува бавно на тайна температура — рече Хари. — И не е изключено този метал да търпи промени.

— Лично аз се съмнявам — подчерта Тед.

— Момчета, — каза Барнс, — вие сте специалистите. Вече знаем, че това нещо може да се отваря. И дори се отвори веднъж. Как да го отворим втори път?

— Опитваме се, Хал.

— А на мен ми се струва, че нищо не правите.

Всички отново впериха погледи в Хари. Хари стоеше замислен и почукваше с пръст брадичката си.

— Хари?

Никакъв отговор.

Тед направи няколко крачки и шляпна сферата с разтворена длан. Разнесе се приглушен звук, но сферата остана затворена. Тед я блъсна с юмрук, но се намръщи от болка и разтърка кокалчетата си.

— Не мисля, че ще можем да проникнем вътре със сила — подхвърли Норман. Никой от останалите не отговори.

— Моята специално подбрана група за мозъчни щурмове — промърмори Барнс. — и всичко което могат е да стоят и да се блещят в нея.

— Ами ти какво искаш да правим, Хал? Да я праснем с някоя атомна бомба ли?

— Ако вие не я отворите, ще го направят други — Барнс погледна нетърпеливо часовника си. — Междувременно, хрумнаха ли ви някои гениални идеи?

Поклатиха глави.

— Добре — рече Барнс. — Времето ни изтече. Да се връщаме в станцията и да се приготвим за отплаване към повърхността.

ОТПЛАВАНЕТО

Норман издърпа малката флотска чанта изпод койката в цилиндър В. Прибра от банята принадлежностите си за бръснене, пъхна чорапите и бележника си и дръпна ципа.

— Готов съм.

— Аз също — каза Тед. Но очевидно не му се тръгваше. — Мисля че не можем да се бавим повече. Времето се разваля. Изтеглиха всички водолази от ДС-7, долу останахме само ние.

— Къде са другите? — попита Норман.

— Бет вече си събра багажа. Мисля че е с Барнс в комуникационната. Предполагам, че и Хари е там — Тед посочи комбинезона си. — Ще ти призная нещо. Ще бъда щастлив в мига, когато смъкна тази гадост.

Напуснаха спалните каюти и се отправиха към комуникационната. По пътя се разминаха с Тини Флетчър, която отиваше в цилиндър Б.

— Готова ли си за тръгване? — попита я Норман.

— Да, сър, прибрах всичко — отвърна Флетчър, но лицето ѝ остана напрегнато и зачервено.

— Не си ли сбъркала посоката? — попита Норман.

— Само да проверя запасите от дизелово гориво.

Запаси ли, учуди се Норман. Защо ще проверява запасите, когато си тръгваме?

— Може би е забравила нещо — подхвърли Тед и поклати глава.

В комуникационната цареше мрачна атмосфера. Барнс разговаряше по телефона с повърхността.

— Я повтори пак — каза той. — Искам да знам кой е наредил това.

Той се намръщи ядосано.

Норман погледна към Тина.

— Как е времето горе?

— Изглежда се разваля бързо.

— Няма ли да млъкнете, идиоти такива? — сопна се Барнс.

Норман изпусна чантата си на пода. Бет беше седнала до илюминатора и уморено търкаше очи. Тина изключваше един по един мониторите, но изведнъж спря.

— Вижте.

На монитора се виждаше сферата.

До нея стоеше Хари.

— Какво прави там?

— Не се ли върна с нас?

— Мисля че се върна.

— Не забелязах. Предполагах че е с нас.

— Дявол да го вземе, колко пъти ще ви повтарям... — развика се Барнс, но млъкна. Беше се облещил в монитора.

На екрана, Хари се извърна в посока към камерата и бавно се поклони.

— Дами и господа, моля за вашето внимание. Мисля, че ще ви бъде интересно.

Хари се обърна с лице към сферата. Стоеше неподвижно, отпуснал ръце встрани. Не помръдваше, не говореше. Затвори очи и пое дълбоко дъх.

Вратата на сферата се отвори.

— Не е лошо, а? — произнесе ухилено той.

После пристъпи в сферата. Вратата се затвори зад него.

* * *

Всички заговориха едновременно. Барнс се мъчеше да ги надвика, крещеше им да млъкнат, но никой не му обръщаше внимание, докато не изгасна осветлението в станцията. Обгърна ги мрак.

— Какво стана? — попита Тед.

Единствената светлина се прецеждаше през илюминатора, бледо сияние от осветлението на мрежата. Само след няколко секунди и то угасна.

— Няма ток...

— Това се опитвах да ви кажа — рече Барнс.

Чу се тихо бръмчене и после светлините премигнаха и блеснаха отново.

— На автономно захранване сме, включихме дизеловия агрегат.

— Защо?

— Погледнете — рече Тед, сочейки илюминатора.

Навън имаше нещо, което приличаше на гърчеща се, сребриста змия. И тогава Норман осъзна, че това което вижда да се спуска надолу към дъното е кабелът свързващ ги с повърхността.

— Отрязаха ни!

— Точно така — кимна Барнс. — Горе бурята бушува с пълна сила. Не са в състояние повече да поддържат захранващо-комуникационния кабел. Нито да използват подводниците. Прибрали са всички водолази, но подводниците не могат да се върнат за нас. Поне през следващите няколко дни, докато се успокои океанът.

— Значи сме изоставени тук долу?

— Точно така.

— За няколко дни — повтори Барнс.

— Може би седмица.

— Исусе Христе — възкликна Бет.

Тед хвърли чантата си на койката.

— Какъв невероятен късмет — рече той.

— Ти да не си се побъркал? — облещи се в него Бет.

— Запазете спокойствие — посъветва ги Барнс. — Всичко е под контрол. Това е само едно временно забавяне. Няма причини за тревога.

Но Норман беше разтревожен. Изведнъж се почувства изтощен. Бет подсмърчаше яростно, с измамен вид, Тед се оглеждаше развълнувано, явно вече замисляше поредната екскурзия до космическия кораб.

Но Норман изпитваше само умора. Клепачите му натежаваха, помисли си, че ще заспи както си стои прав пред мониторите. Извини се, върна се в спалната каюта и се хвърли на своята койка. Вече не го интересуваше, че чаршафите са влажни и възглавницата е студена, нито забелязваше равномерното бръмчене на дизеловите двигатели в съседния цилиндър. Помисли си: Това е просто естествена реакция на бягство от действителността. И после заспа.

ОТВЪД ПЛУТОН

Норман се изтърколи от койката и погледна часовника си, но тук долу бе отвикнал да го носи. Нямахше представа колко е часът, нито колко дълго е спал. Погледна към илюминатора, зад който се виждаше само черна вода. Светлините на мрежата все още бяха изключени. Изпъна се в койката и вдигна поглед към сивите тръби над него. Изглеждаха по-близо, сякаш се бяха снизили към него докато беше спал. Каютата му се струваше по-тясна, по-ниска, клаустрофобична.

Още няколко дни тук, помисли си той. Божичко.

Надяваше се, че военните ще бъдат така добри да уведомят семейството му за забавянето. Иначе Елен ще се тревожи. Представи си я, как първо се обажда в Службата за Неотложна Помощ при Самолетни Катастрофи, после звъни във ВМС, опитвайки се да разбере какво е станало с него. Естествено, никой няма да знае нищо, защото експедицията е секретна и Елен ще изпадне в паника.

Малко след това престана да мисли за нея. По-лесно е да се тревожиш за своите близки, отколкото за себе си. Но това едва ли ще помогне. С Елен всичко ще бъде наред. А също и с него. Трябваше само да се зареди с търпение и да чака. Да запази спокойствие, докато бурята отmine.

Пъхна се под душа, като се питаше дали все още има топла вода, след като станцията е на аварийно хранване. За щастие имаше, и след горещата баня се почувства по-добре. Странно, помисли си той, че дори на хиляда фута под водата, горещият душ е запазил ободряващия си ефект.

Облече се и се отправи към Цилиндър В. Когато влезе, чу гласа на Тина:

- ...мислиш, дали някога ще отворят това нещо?
- Може би — отвърна й гласът на Бет. — Не зная.
- Плаши ме.
- Не мисля, че има причина да се страхуваш.
- Плаши ме неизвестното.

Оказа се, че този път Бет прослушва записа.

— Така е — произнесе тя от екрана. — Но неизвестното не винаги е опасно или страшно. Най-често то е необяснимо.

— Не зная как можеш да казваш нещо подобно — попита Тина.

— Страх ли те е от змии?

Бет спря записа.

— Просто се опитвам да разбера как се е отворила — рече тя.

— Някакъв успех? — попита Норман.

Бет включи отново касетофона.

— Просто се опитвам да разбера как се е отворила — чу се гласът ѝ.

— Някакъв успех? — Норман.

— Досега никакъв. — На съседния монитор, двамата виждаха ясно сферата. Тя беше затворена.

— Хари все още ли е вътре?

— Да — кимна Бет.

— И колко време вече?

Бет погледна пулта.

— Малко повече от час.

— Спал съм само един час?

— Аха.

— Умирам от глад — рече Норман и се отправи към столовата. Сладкишът беше изяден. Тъкмо търсеше нещо за ядене, когато се появи Бет.

— Не зная какво да правя, Норман — оплака се тя.

— С кое?

— Те ни лъжат — рече Бет.

— Кой ни лъже?

— Барнс. Военните. Всички. Всичко е нагласено.

— Хайде стига, Бет. Няма никакви конспирации. Пък и си имаме достатъчно проблеми за да...

— Погледни това — прекъсна го тя. Поведе го обратно по стълбите, включи пулта и натисна няколко копчета.

— Направи ми впечатление, още когато Барнс говореше по телефона — каза тя. — Не беше още приключил, а кабелът се спусна на дъното. Само че този кабел е дълъг хиляда фута, Норман. Би трябвало връзката да се прекъсне най-малко няколко минути преди кабелът да бъде откачен.

- Може би си права...
- Тогава, с кой е разговарял Барнс до последната минута?
- Бет...
- Виж — тя посочи екрана.

КОМУНИКАЦИОННА ВРЪЗКА ДС —
КОМПУНКТ-1

0910 БАРНС ДО КОМПУНКТ-1

ПРИКЛЮЧИ ДОПИТВАНЕТО ДО ВОЕННИЯ И
ЦИВИЛЕН ПЕРСОНАЛ. ВСИЧКИ ГЛАСУВАХА ДА
ОСТАНАТ НА СТАНЦИЯТА ПО ВРЕМЕ НА БУРЯТА И
ДА ПРОДЪЛЖАТ С ИЗСЛЕДВАНЕТО НА СФЕРАТА И
КОСМИЧЕСКИЯ КОРАБ.

БАРНС, ВМС НА САЩ.

— Шегуваш се — рече Норман. — Мислех, че Барнс иска да си тръгнем.

— Така е, но си е променил решението, когато е видял последната зала и не си е направил труда да ни уведоми. Направо ми се ще да го убия това копеле — рече Бет. — Досещаш се защо е всичко това, нали, Норман?

Норман кимна.

— Той се надява да открие някое ново оръжие.

— Точно така. Барнс е хрътката на Пентагона и е тук за да надуши някое ново оръжие.

— Но сферата едва ли...

— Не става дума за сферата — поправи го Бет. — Барнс въобще не го е грижа за нея. Той се интересува само от кораба. Защото съгласно Теорията за сходствата, полза щеше да има само от космическия кораб. Не и от сферата.

Теорията за сходствата беше доста проблематична материя за всички, които се интересуваха от извънземен живот. Онези астрономи и физици, които считаха за възможен контакта с извънземни форми на живот, си представяха, че този контакт ще донесе на човечеството неизмерима полза. Но други учени, предимно философи и историци, въобще не поддържаха тази идея.

Например, астрономите вярваха, че ако бъде осъществен контакт с извънземни, човечеството ще е толкова шокирано, че всички войни на Земята ще бъдат прекратени и ще настъпи нова ера на мирно съвместно съществуване между отделните народи.

Но историците смятаха това твърдение за глупаво. Те припомнях, че когато европейците откриват Новия свят — и това откритие е със сходно разтърсващо представите на човечеството значение — те съвсем не престават да воюват. Напротив, правят го още по-упорито. Европейците просто превръщат Новия свят в нова арена на своите схватки. Появява се още едно място, където могат да воюват помежду си и то още по-свирепо.

Също така, астрономите бяха дълбоко уверени, че когато човечеството се срещне със същества от космоса, то ще може да обменя познания и технологии, които ще осигурят прогрес на нашата цивилизация.

Ала историците смятаха и това твърдение за глупаво. Те посочваха, че това, което наричаме „наука“ всъщност представлява набор от множество спорни концепции и възгледи, които едва ли ще бъдат споделяни от други същества. Нашите представи за наука са представи на визуално-ориентирани, маймуно-подобни същества, които обичат да променят заобикалящата ги среда. Ако пришълците са слепи и общуват чрез аромати, те вероятно ще са развили съвсем различна от нашата наука, която ще описва различна вселена. И вероятно ще са избрали друга насока, в която да развият и усъвършенстват познанията си. Например, те биха могли да игнорират изцяло физическия свят и вместо това да развият науката на ума — с други думи, да поемат в диаметрално противоположна на земната наука посока. И тогава извънземните технологии ще бъдат изцяло мисловни, без каквато и да е физическа компонента.

Това в общи линии беше и същината на Теорията за сходствата, според която ако извънземните не си приличат с нас, никаква обмяна на информация няма да бъде осъществена. Барнс, естествено познаваше добре тази теория и осъзнаваше, че сферата едва ли би донесла някаква конкретна технология. Но затова пък неизмерима би била ползата от тайните, които криеше космическият кораб, защото той бе създаден от хора и следователно беше с висока степен на сходство.

Именно затова бе излъгал — за да ги задържи долу. И изследването да продължи.

— Какво да направим с тоя копелдак? — попита Бет.

— Нищо, засега — рече Норман.

— Не искаш да се караш с него? Боже, аз нямам търпение.

— Няма да постигнеш нищо. Тед не дава пет пари, а останалите изпълняват заповеди. А дори и да можем да си тръгнем, нима ще зарежеш Хари вътре в сферата?

— Не — призна Бет.

— Добре, тогава. Да се заемем с науката.

— Божичко, Норман...

— Зная. Но друга възможност нямаме. Поне през следващите няколко дни. Така че, да не загърбваме реалността, а когато му дойде времето ще им посочим пръст.

— Можеш да бъдеш уверен, че ще им вдигна пръст!

— Радвам се да го чуя. Но не сега, Бет.

— Добре — въздъхна тя. — Не сега.

Тя се изкачи обратно по стълбите.

Останал сам, Норман втренчи поглед в пулта. Поне през следващите дни щеше да има доста работа, ако иска останалите да запазят спокойствие. Досега не беше се запознал с компютърната система и реши да се порови в нея. още в началото се натъкна на файл, обозначен НФЖ КОНТАКТНА ГРУПА БИОГР. Повика го на екрана.

Цивилни членове на групата:

1. Тиъдър Филдинг, астрофизик/ планетарен биолог
2. Елизабет Халпърн, зоолог/ биохимик
3. Харълд Дж. Адамс, математик/ логик
4. Артър Левин, морски биолог/ биохимик
5. Джон Ф. Томпсън, психолог

Изберете един:

Норман втренчи невярващ поглед в списъка.

Познаваше добре Джон Томпсън, енергичния млад психолог от Йейлския университет. Томпсън беше световно известен със своите изследвания в областта на психологията на примитивните хора и дори

от година насам бе изчезнал в джунглите на Нова Гвинея, за да изучава тамошните племена.

Норман натисна още няколко копчета.

НФЖ ГРУПА ПСИХОЛОЗИ: ИЗБОР ПО НАУЧНА СТЕПЕН

1. Джон Ф. Томпсън, Университет Йейл — одобрен
2. Уилям Л. Харц, Университет Бъркли — одобрен
3. Джереми Уайт, Тексаски университет — одобрен (неуредено досие)
4. Норман Джонсън, Университет Сан Диего — отхвърлен (поради възраст)

Познаваше ги всичките. Бил Харц от Бъркли беше сериозно болен, говореше се за рак. Джереми Уайт бе прекарал част от Виетнамската война в Ханой и едва ли някога щеше да се сдобие с чисто досие.

Оставаше само Норман.

Едва сега разбра защо бе пристигнал последен. И защо бяха необходими онези специални изследвания. Почувства как в него се надига гняв срещу Барнс, срещу цялата система, която го бе довела тук долу, независимо от възрастта му, без да я е грижа за неговата безопасност. На петдесет и три, Норман Джонсън нямаше работа на хиляда фута дълбочина, в изкуствено поддържана среда, под високо налягане — и военните го знаеха.

Гневът му продължи да расте. Искаше му се да се изкачи по стълбите, да намери Барнс и да му изкрещи всичко, което мисли за него. Това гадно лъжливо копеле...

Той стисна с всичка сила облегалката на креслото и си спомни какво бе казал преди малко на Бет. Всички те бяха безсилни срещу развоя на събитията. Ще каже на Барнс всичко, което мисли за него, обеща си, че ще го стори, но едва когато се върнат на повърхността. Но дотогава нямаше никакъв смисъл да създава неприятности.

Той поклати глава и изруга.

След това изключи пулта.

Минаваха часове. Хари все още не беше излязъл от сферата.

Тина най-сетне приключи с обещаната компютърна интензификация на видеоизображението, чрез която се надяваха да надникнат вътре в сферата.

— За съжаление, — заяви тя, — в станцията разполагаме с ограничени възможности за компютърна обработка. Ако имах кабелна връзка с повърхността, щях да получа далеч по-интересни резултати, но сега... — тя сви рамене.

Показа им серия от уголемени застинали кадри на отворената сфера, които се сменяха с интервал една секунда. Качеството беше лошо, с множество смущения в картината.

— Единствената вътрешна структура, която може да се различи в тъмнината, — каза Тина сочейки отворената врата, — са тези множествени източници на светлина. С движението на кадъра се вижда, че източниците променят местата си.

— Сякаш сферата е изпълнена със светулки — отбеляза Бет.

— Само че тези светлини са по-неясни и не премигват. Многобройни са и създават впечатлението, че се движат заедно, като на рояк...

— Рояк от светулки?

— Нещо подобно — записът свърши. Екранът угасна.

— Това ли е всичко? — попита Тед.

— Опасявам се, че да, доктор Филдинг.

— Бедният Хари — промърмори с печален глас Тед.

От всички членове на групата, Тед най-видимо скърбеше за Хари. Не откъсваше очи от затворената сфера на монитора и си повтаряше: „Как го е направил?“ А сетне добавяше: „Надявам се, че с него всичко е наред.“

Толкова често повтаряше тези думи, че накрая Бет му каза:

— Мисля, че всички знаем какво чувстваш, Тед.

— Сериозно съм загрижен за него.

— Аз също. Всички сме загрижени.

— Бет, нима мислиш че му завиждам? Това ли искаш да кажеш?

— Тед, кой би си помислил подобно нещо?

Норман побърза да смени темата. Изключително важно бе да се избягват всякакви сблъсъци в групата. Попита Тед, за неговия анализ на записа на полета, който е открил в кабината на космическия кораб.

— Много е интересен — отвърна Тед, зарадван от възможността да плува в свои води. — Направените от мен детайлни проучвания на по-ранните полетни изображения, потвърдиха, че на тях се различават три планети — Уран, Нептун и Плутон, а далеч на заден план е Слънцето. С други думи, тези снимки са направени някъде отвъд орбитата на Плутон. А това означава, че черната дупка не е много далеч от нашата слънчева система.

— Възможно ли е? — учуди се Норман.

— О, разбира се. В интерес на истината, през последните няколко години се появиха подобни съобщения — за наличие на черна дупка, неголяма по размер, в непосредствена близост до нашата система.

— Не съм чувал.

— Нима? Появиха се дори предположения, че в близко бъдеще бихме могли да отлетим към нея, да я заловим и след това да я докараме в орбита около Земята, където да използваме енергията ѝ за нуждите на цялата планета.

— Каубои на черни дупки? — ухили се Барнс.

— От теоретична гледна точка проектът е реализуем. Помислете си само: цивилизацията ни няма да зависи единствено от природните залежи на енергия... ще се промени историята на човечеството.

— Вероятно черната дупка ще е и изключително мощно оръжие — каза Барнс.

— Дори най-малката черна дупка таи в себе си прекалено много мощ, за да се използва като оръжие.

— Значи мислиш, че този кораб е отлетял точно с такава цел — да прихване черна дупка?

— Съмнявам се — поклати глава Тед. — Конструкцията му е изключително подсилена, притежава и радиационна защита, което ме кара да мисля, че е бил предназначен да премине през черната дупка. И така е направил.

— Затова ли се е върнал назад във времето? — попита Норман.

— Не съм сигурен — рече Тед. — Виждаш ли, черната дупка наистина е края на вселената. Онова което става там е тайна за всички учени. Но някои смятат, че не можеш да преминеш през черната дупка, а по-скоро да отскочиш от нея, като камъче от водна повърхност и да попаднеш в друго време, или космос или вселена.

— И този кораб е отскочил?

— Да. Може би няколко пъти. А когато се е върнал тук, инерцията го е отнесла във времето преди да отлети.

— И при някои от тези отскоци е заловил това? — Бет посочи монитора.

Останалите погледнаха към него. Сферата беше затворена. Но до нея, проснат на пода в неестествена поза, лежеше Хари Адамс.

В първия миг всички сметнаха, че е мъртъв. Но след това Хари вдигна глава и изстена.

ПАЦИЕНТЪТ

Норман записа в бележника си: Пациентът е 33 годишен чернокож математик, прекарал близо три часа в сфера с неизвестен произход. След възстановяване на съзнанието е ступорозен и дезориентиран — не помни името си, откъде е, или коя година е сега. Беше пренесен обратно в станцията, където прекара половин час в сън, след което се пробуди внезапно и се оплака от силно главоболие.

— О, Божичко.

Хари седеше на койката, стиснал глава с ръце и пъшкаше.

— Боли ли? — попита Норман.

— Ужасно. Ще се пръсне.

— Нещо друго?

— Жаден съм. Господи — той облиза устни. — Направо съм изсъхнал.

Силно изразена жажда, записа Норман.

На вратата се появи Роуз, с чаша лимонада. Норман подаде чашата на Хари и той я изпи на един дъх. След това я върна обратно.

— Още.

— Най-добре донеси каната — рече Норман. Роуз излезе. Норман се обърна към Хари, който все още стискаше главата си и стенеше.

— Трябва да те попитам нещо — рече Норман.

— Какво?

— Как се казваш?

— Норман, точно сега не ми е до психоанализи.

— Само ми кажи името си.

— Хари Адамс, за Бога! Какво става с теб? Ох, главата ми.

— Преди малко не помнеше — отвърна Хари. — Когато те открихме.

— Когато ме открихте? — Хари го погледна объркано.

Норман кимна.

— Спомняш ли си, че те намерихме?

— Трябва да съм бил... извън.

— Извън?

Хари го погледна, внезапно разгневен, с кръвнишки налети очи.

— Извън сферата, тъпанар такъв! Ти за какво мислиш че говоря?

— Успокой се, Хари.

— Направо ме подлудяваш с въпросите си!

— Добре, добре. Успокой се.

Емоционално нестабилен. Гняв и раздразнителност, добави Норман в бележника си.

— Трябва ли да вдигаш толкова шум?

Норман го погледна учудено.

— Моливът ти. Кънти като Ниагарския водопад.

Норман спря да пише. Трябва да е мигрена, или нещо подобно на мигрена. Хари стискаше главата си внимателно, сякаш е направена от стъкло.

— Защо не мога да получа един аспириин, за Бога?

— Известно време бихме искали да се въздържаеме от каквито и да е лекарства, за да избегнем евентуални усложнения. Трябва да знаем къде се локализира болката.

— Болката, Норман, се локализира в главата ми. В моята проклета глава! А сега, ще ми дадеш ли един аспириин?

— Барнс каза да не ти давам.

— Барнс тук ли е?

— Тук сме всички.

Хари бавно вдигна глава.

— Но нали трябваше да поемете към повърхността?

— Зная.

— Защо не сте тръгнали?

— Времето се развали и не можах да изпратят подводниците.

— Трябва да тръгвате. Не бива да оставате тук, Норман.

Появи се Роуз, с кана лимонада. Докато пиеше, Хари не откъсваше поглед от нея.

— И ти ли си още тук?

— Да, доктор Адамс.

— Колко човека останаха долу?

— Девет сме, сър — отвърна Роуз.

— Исусе! — той й подаде чашата. Роуз я напълни отново. — Трябва да тръгвате. Трябва да тръгвате всички.

— Хари — намеси се Норман. — Не можем да тръгнем.

— Трябва да тръгнете.

Норман приседна на отсрещната койка и заразглежда Хари, докато той се наливаше с лимонада. Налице бяха типичните симптоми на шок — възбуда, раздразнителност, нервност, маниакални идеи, необясними страхове за сигурността на другите — всичко това се включваше в характеристиката на жертвите при тежки инциденти, като мащабни пътни или самолетни катастрофи. Вследствие на извънредната ситуация умът започваше да работи на високи обороти, опитвайки се отчаяно да съхрани целостта на вътрешния свят, пред лицето на разпадащата се физическа действителност. Мозъкът изпадаше в нещо като свръхнатоварване, в старанието си да сглоби разпадащата се картина, да върне нещата в обичайната им среда и да възстанови изгубеното равновесие. Ала всъщност крайният резултат бе един объркан период на боксуване на място.

Чието отминаване трябваше да се изчака търпеливо.

Хари допи поредната чаша с лимонада и я подаде.

— Още? — попита Роуз.

— Не, чувствам се добре. И главоболието намалая.

Може би все пак причината ще се окаже дехидратацията^[1], помисли си Норман. Но защо ли Хари ще е дехидратиран след три часа, прекарани в сферата?

— Хари...

— Я ми кажи нещо, Норман. Изглеждам ли ти променен?

— Не.

— Същия ли съм си?

— Да. Така ми се струва.

— Сигурен ли си? — попита Хари. Той стана и се приближи до огледалото, прикрепено на стената. После се вгледа в лицето си.

— А ти как мислиш че изглеждаш? — попита Норман.

— Не зная. Променен.

— Променен в какво?

— НЕ ЗНАЯ! — той блъсна с юмрук стената. Огледалото затрептя. Хари се върна и отново се отпусна на койката. После въздъхна. — Просто променен.

— Хари...

— Какво?

— Спомняш ли си какво се случи?

— Разбира се.

— Какво се случи?

— Аз влязох вътре.

Норман зачака, но Хари не продължи. Просто седеше, вперил поглед в пода.

— А помниш ли отварянето на вратата?

Хари не отговори.

— Как отвори вратата, Хари?

Хари погледна към Норман.

— Всички трябваше да си тръгнете. Да се върнете на повърхността. Не биваше да оставате тук.

— Как отвори вратата, Хари?

Настъпи продължителна тишина.

— Аз я отворих — той изправи гръб и се подпря на койката. Изглеждаше сякаш се мъчи да си спомни, да разкрие какво е станало.

— И после?

— Влязох вътре.

— И какво се случи вътре?

— Беше красиво...

— Кое беше красиво?

— Пяната — рече Хари. После отново потъна в мълчание, с втрещен поглед.

— Пяната? — подсети го Норман.

— Морето. Пяната. Красиво...

Дали има пред вид светлините? — зачуди се Норман. Рояците от носещи се светулки?

— Кое беше красиво, Хари?

— Няма да ми се подиграваш — каза Хари. — Обещай, че няма да ми се подиграваш.

— Обещавам.

— Мислиш ли, че съм си същия?

— Да, мисля.

— И не ме намираш за променен?

— Не. Доколкото виждам. А ти мислиш ли, че си променен?

— Не зная. Може би. Аз... няма значение.

— Случи ли ти се нещо в сферата, което да те промени?

— Нищо не разбираш за сферата.
— Тогава обясни ми — подкани го Норман.
— Нищо не се случи в сферата.
— Ти прекара вътре три часа...
— Нищо не се случи. Нищо никога не се случва в сферата. В нея винаги всичко е същото.
— Кое е същото винаги? Пяната?
— Пяната винаги е различна. Сферата винаги е същата.
— Не разбирам — рече Норман.
— Знаех си, че няма да разбереш — отвърна Хари. Той поклати глава. — Какво да направя?
— Разкажи ми малко повече.
— Няма нищо повече за разказване.
— Тогава разкажи ми всичко отначало.
— Няма да помогне — рече Хари. — Как мислиш, ще си тръгнете ли скоро?
— Барнс смята, че няма да стане до няколко дни.
— Мисля, че трябва да поемете незабавно. Поговори с другите. Убеди ги. Накарай ги да си тръгнат.
— Защо, Хари?
— Не мога да... не зная.
Хари разтърка очи и се излегна в койката.
— Простете ми, — рече той, — но съм много изморен. Може би ще продължим разговора си някой друг път. Поговори с другите, Норман. Накарай ги да си тръгнат. Да се остане тук е... опасно.
Той затвори очи.

---

[1] загуба на течности — бел.прев. ↑

ПРОМЕНИ

— Той спи — каза Норман на останалите. — В шок е. Объркан е, но иначе не ми изглежда увреден.

— Какво ти каза, — попита Тед, — за онова, което му се е случило вътре?

— Доста е объркан, — повтори Норман, — но се възстановява. В началото, след като го открихме, дори не помнеше как се казва. А сега помни. Спомни си името ми, спомни си къде се намира. Помни че е влизал в сферата. Мисля, че помни и какво се е случило вътре. Само че не иска да ни каже.

— Страхотно — рече Тед.

— Спомена нещо за море и пяна. Но не съм наясно, какво разбира под тези понятия.

— Погледнете навън — каза Тина и посочи илюминаторите.

Първото впечатление на Норман беше за светлини — хиляди светлини, изпълнили мрака на океана — а първоначалната му реакция бе на ужас — той помисли, че срещу тях се носят светлините от сферата. Но почти веднага забеляза, че всяка светлина има очертания, които се движат, гърчат се.

Всички опряха лица в илюминаторите.

— Калмари — рече накрая Бет. — Биолуминисцентни калмари.

— Хиляди.

— Повече — каза тя. — Предполагам, че около станцията има поне половин милион екземпляра.

— Красиво е.

— Изненадващо голям по размери пасаж — отбеляза Тед.

— Внушителен, но не изненадващ — поправи го Бет. — Океанът е много по-плодороден от сушата. Той е люлката на живота, място където за пръв път възниква съперничеството между видовете. Една от проявите на съперничество е да създаваш многобройно потомство и тя е характерна за повечето морски обитатели. Свикнали сме да мислим, че първите морски животни, излезли на сушата, представляват ново стъпало в еволюцията. Но истината е, че тези същества просто са били

прогонени от океана. Опитвали са се да се измъкнат от междувидовата борба. Представете си, тези първи риби-амфибии, които изпълзяват на брега и виждат пред себе си просторна, безжизнена и лишена от съперници суша. Вероятно им е изглеждала много примамлива...

Бет неочаквано прекъсна лекцията и се обърна към Барнс:

— Бързо, къде държите мрежите за лов на образци?

— Не искам да излизаш навън.

— Налага се — отвърна Бет. — Тези калмари имат по шест пипала.

— И какво?

— Непознат за науката феномен — калмари с шест пипала. Трябва да уловя няколко екземпляра.

Барнс ѝ обясни къде са пособията и Бет излезе. Норман погледна към пасажа с внезапно подновен интерес.

Мекотелите бяха с дължина около четири фута и изглеждаха почти прозрачни. Огромните им очи се виждаха ясно, разположени в предната част на тялото, те излъчваха бледосиньо сияние.

След няколко минути Бет се появи отвън, навлезе в пасажа и разгъна мрежата. Няколко от уловените екземпляри яростно я поляха с мастило.

— Хитри дребосъци — отбеляза Тед. — Знаете ли, появата на мастилото при октоподите е доста интересна...

— Какво ще кажете да вечеряме калмари? — попита Роуз.

— По дяволите, не — рече Барнс. — Ако това е някакъв непознат вид, не можем да рискуваме. Последното, което ни липсва в този момент е да се натровим с храна.

— Много разумно — похвали го Тед. — Аз и без това не обичам калмари. Интересен механизъм на движение, но комбиниран с гуменоподобна плът.

В този момент с тихо бръмчене се включи един от мониторите. Пред погледите им, екранът се изпълни с цифри:

000321252526329326293013214261037183016061

8 08213229033005182204261013083016213716040

830 162118220330131 30432000321252526320326

293 013210426103718301606180821322903300518
220 426101308301623711604083016211822033013
1304320003212525263203262932104261037183016
06180821 322903300518 2204261013 0830162137
160408301621182203301131 304320003212525263
2033262930132104261037183016061808213229033
0051822 04261013083016213716040830162118220
3301313043200032125252632032629300132114261
0301621371604083162118220330131304320003212
5252632032622930132104261037183016061808213
229 033005182204261013083016213716040830162

— Това откъде идва? — попита Тед. — От повърхността?
Барнс поклати глава.

— Директната връзка с повърхността е прекъсната.

— Тогава се предава под водата по някакъв друг начин?

— Не — отвърна Тина. — Прекалено бързо е за подводно предаване.

— Има ли друг пулт в станцията? Не? Ами в ДС-7?

— ДС-7 е празна. Водолазите си тръгнаха.

— Тогава откъде идва?

— На мен ми изглежда безсмислица — рече Барнс.

Тина кимна.

— Може да е случаен импулс от временна буферна памет някъде в системата. Когато превключихме на автономно хранване...

— Това трябва да е — кимна Барнс. — Буферен импулс от превключването.

— Мисля че трябва да го съхраните — предложи Тед. — В случай, че се окаже някакво послание.

— Послание откъде?

— От сферата.

— Глупости — отрязва Барнс. — Не може да е послание.

— Откъде знаеш?

— Защото няма как да бъде предадено подобно послание. Не сме свързани с нищо. Дори и със сферата. Остава да е случаен импулс от нашата компютърна операционна система.

— С колко памет разполагаме?

— Достатъчна. Десет гигабайта, нещо такова.

— Може би хелият е повредил чиповете — предположи Тина. — Или им влияе газовата среда.

— Все пак, мисля че трябва да го запазим — настоя Тед.

Норман не откъсваше очи от екрана. Не беше математик, но често се бе сблъсквал със статистически данни и бе търсил в тях закономерности. Изглежда човешкият мозък бе предразположен към подобен вид мисловна дейност — да открива определени закономерности в изучаваната материя.

— Имам чувството, — каза Норман, — че това не е безсмислица.

— Тогава да го запишем — рече Барнс.

Тина се приближи до пулта. В мига, когато пръстите ѝ докоснаха клавишите екранът угасна.

— Толкова по въпроса — подхвърли Барнс. — Изчезна. Жалко, че Хари не можа да го види.

— Мда — кимна Тед. — Наистина жалко.

АНАЛИЗА

— Виж, — посочи Бет, — този е още жив.

Норман беше с нея в малката биологична лаборатория близо до върха на цилиндър Г. Никой не беше влизал в лабораторията от момента на пристигането им на станцията, защото не бяха попадали на нищо живо. Но сега светлините в лабораторията грееха, а Бет разглеждаше плуващия в аквариума калмар.

Съществото имаше съвсем нежна структура. Синкавото сияние се съсредоточаваше на нишки по хода на гърба и страните на мекотелото.

— Да — кимна Бет. — Биолуминисцентните структури са с дорзална локализация. Разбира се, това са бактерии.

— Какво са?

— Биолуминисцентните зони. Калмарите не могат да излъчват светлина. Но затова пък бактериите могат. Ето защо биолуминисцентните същества, обитаващи морето, инкорпорират тези бактерии в телата си. Това което свети под кожата са бактерии.

— Нещо подобно на инфекция?

— Да, донякъде.

Калмарът ги загледа с големите си очи. Пипалата му помръднаха.

— Съвсем ясно се виждат всички вътрешни органи — рече Бет. — Мозъкът е скрит зад очите. Онзи сак е храносмилателната жлеза, зад него — стомахът, а още по-назад — виждаш ли го как тупка? — това е сърцето. Едрите форми отпред са гонадите, а тунелът, който се спуска под стомаха — от там излиза мастилото и като го изхвърля, калмарът се задвижва.

— Наистина ли е нов вид? — попита Норман.

Тя въздъхна.

— Не зная. Вътрешността му е непроменена. Но ако се съди по намаления брой пипала, би трябвало да го квалифицираме като нов вид.

— Как ще го наречеш — *Calmarus bethus* ли?

Тя се усмихна.

— Architeuthis bethis. Прилича на зъболекарска диагноза. Architeuthis bethis — означава, че се нуждаеш от канал на корена.

— Какво мислите, доктор Халпърн? — попита Роуз, застанала на прага. — Имам малко пресни домати и чушки, направо ми е жал да ги хвърля. Наистина ли може да са отровни?

— Съмнявам се — отвърна Бет. — Не съм чувала за отровни калмари. Можеш да опитаеш — рече тя на Роуз. — Мисля че спокойно бихме могли да ги ядем.

Когато Роуз излезе, Норман попита:

— Мислех, че не можеш да ядеш подобни неща.

— Само октоподите — отвърна Бет. — Октоподът е умен и находчив. А калмарите... не са ми никак симпатични.

— Не са ти симпатични.

— Е, те имат себеядни наклонности и са доста неприятни... — тя вдигна вежди. — Пак ли ме подлагаш на психоанализа?

— Не. Бях любопитен.

— Зоологът трябва да бъде обективен — продължи Бет. — Но аз, за разлика от другите, изпитвам чувства към животните. Към октоподите се отнасям с топлина. Вече ти казах, че са много умни. Веднъж изучавах един октопод, който се беше научил да убива хлебарки и да ги използва като примамка за крабове. Заинтригуваните крабове се приближаваха да огледат мъртвата хлебарка и тогава октоподът се спускаше върху тях от скривалището си и докопваше своята плячка.

Единственото ограничение да развият интелект е късата продължителност на живота. Октоподът живее не повече от три години и това е крайно недостатъчно, за да създаде нещо толкова сложно като култура или цивилизация. Може би, ако октоподите живееха достатъчно дълго, отдавна да са завладели нашия свят.

Но калмарите са съвсем различни. Към тях не изпитвам никакви чувства. Само дето не ги харесвам.

Сега беше негов ред да се усмихне.

— Поне намери живот тук долу.

— Знаеш ли, — каза тя, — странно е. Спомняш ли си колко безжизнено бе дъното, когато се спуснахме? Никаква следа от живот.

— Да. Наистина беше поразително.

— А когато преди малко излязох от станцията за да хвана този калмар, дъното беше покрито с корали. В красиви цветове — сини, оранжеви и жълти. Някои от тях доста едри.

— Мислиш, че са пораснали сега?

— Не. Сигурно ги е имало и преди, но не сме ги забелязали. Ще трябва да огледам района. Бих желала да разбера, защо са се събрали именно тук — около станцията.

Норман застана до илюминатора. Беше включил външните светлини на станцията, осветяващи дъното. Наистина се виждаха многобройни разноцветни корали, оранжеви, розови и сини, които леко се поклащаха от течението. Простираха се чак до края на осветения участък, до мрака.

— Донякъде това е успокояващо — рече Бет. — Намираме се доста дълбоко за преобладаващата част на морските обитатели, които предпочитат най-горните сто фута. Но независимо от това, станцията е разположена в един от най-богатите и изобилни на подводни животни райони на света. Според учените, южният Пасифик притежава по-голям брой разнородни корали и морски гъби отколкото останалата част на планетата. Затова се радвам, че открих този нов вид — Бет плъзна поглед по рафтовете с химикали и реактиви. — И че най-сетне имах възможността да поработя върху нещо.

* * *

В столовата, Хари ядеше бекон с яйца. Останалите стояха наоколо и го гледаха, очевидно успокоени, че изглежда добре. Разказваха му новините, като се прекъсваха един друг и така стигнаха до съобщението, че отвън има голям пасаж от калмари.

— Калмари?

Той ги погледна изненадано и едва не изпусна вилицата.

— Да, страшно много — кимна Роуз. — Ще сготвя една тенджерка за вечеря.

— Още ли са отвън? — попита Хари.

— Не, отидоха си.

Той видимо се отпусна.

— Какво те притеснява, Хари? — попита Норман.

— Мразя калмарите — отвърна Хари. — Направо не мога да ги понасям.

— И аз не ги харесвам на вкус — обади се Тед.

— Ужасни са — кимна Хари. После продължи да поглъща яйцата. Напрежението отмина.

И тогава откъм цилиндър Г се чу викът на Тина:

— Появиха се! Цифрите се появиха отново!

00032125252632 032629 301321 04261037 18 3016 061
8082132 29033005 1822 04261013 0830162137 1604 083016
21 1822 033013130432 00032125252632 0326293 01321 0
4261037 18 3016 0618082132 29033005 18220 4261013 08
30162137 1604 08301621 1822 033013130432 000321252
52632 032629 301321 04261037 18 3016 0618082132 290
33005 1822 04261013 0830162137 1604 08301621 1822 03
30113130432 00032125252632 0332629 301321 04261037 1
8 3016 0618082132 29033005 1822 04261013 0830162137
1604 08301621 1822 033013130432 00032125252632 032
629 301321 04261037 18 3016 0618082132 29033005 1822
04261013 0830162137 1604 08301621 1822 033013130432
0003212525252632 032629 301321 04261037 18 3016 06
18082132 29033005 1822 04261013 0830162137 1604 083
01621 1822 033013130432 0003212525632 032629 301321

— Какво мислиш, Хари? — попита Барнс, сочейки екрана.

— Това ли получихте по-рано? — отвърна Хари с въпрос.

— Така изглежда, само дето интервалите бяха на други места.

— Защото това не е случаен сигнал — заяви Хари. — Това е цифрова последователност, повтаряна отново и отново. Вижте. Започва от тук, свършва тук и после се повтаря.

00032125252632 032629 301321 04261037 18 3016 061
8082132 29033005 1822 04261013 0830162137 1604 083016
21 1822 033013130432 00032125252632 0326293 01321 0
4261037 18 3016 0618082132 29033005 18220 4261013 08
30162137 1604 08301621 1822 033013130432 000321252
52632 032629 301321 04261037 18 3016 0618082132 290
33005 1822 04261013 0830162137 1604 08301621 1822 03
30113130432 00032125252632 0332629 301321 04261037 1
8 3016 0618082132 29033005 1822 04261013 0830162137
1604 08301621 1822 033013130432 00032125252632 032
629 301321 04261037 18 3016 0618082132 29033005 1822
04261013 0830162137 1604 08301621 1822 033013130432
0003212525252632 032629 301321 04261037 18 3016 06
18082132 29033005 1822 04261013 0830162137 1604 083
01621 1822 033013130432 0003212525632 032629 301321

— Той е прав — потвърди Тина.

— Фантастично — каза Барнс. — Направо невероятно, как успя да го забележиш?

Тед почука нетърпеливо с пръсти по пулта.

— Елементарно, скъпи ми Барнс — отвърна Хари. — Това е най-лесната част. А най-трудната е — какво означава това?

— Сигурно е някакво послание — намеси се Тед.

— Възможно е да е послание — поправи го Хари. — Би могло да е компютърен импулс, като резултат от програмна грешка или повреда в хардуера. Представете си, че прекарваме дълги часове в опити да го разшифроваме, за да попаднем накрая на нещо от типа на: „Произведено от АКМЕ Компютър системс, Силикон Вели“.

— Ами... — поде Тед.

— Най-вероятно е тази серия от числа наистина да се е зародила в компютъра — продължаваше Хари. — Но все пак, позволете ми да опитам.

Тина разпечата данните от екрана.

— Аз също бих искал да опитам — побърза да добави Тед.

— Разбира се, доктор Филдинг — кимна Тина и направи втора разпечатка.

— Ако това е послание, — разсъждаваше на глас Хари, — вероятно е използван прост заместващ код. Ще се справим по-бързо, ако разполагаме с декодираща програма. Някои от вас може ли да програмира тази машинария?

Всички поклатиха глави.

— Ти не можеш ли? — попита Барнс.

— Не. Предполагам, че няма никакъв начин да изпратим посланието на повърхността? Компютрите в Управлението за Национална Сигурност във Вашингтон ще му видят сметката за петнадесет секунди.

Барнс сви рамене.

— Нямаме връзка. Безсмислено е дори да закачим комуникационен кабел на балон. Последните съобщения бяха за четирийсет футови вълни. Кабелът ще се скъса като конец.

— Значи сме изолирани?

— Изолирани сме.

— Е, остава ни добрият стар молив и късчето хартия. Винаги съм казвал, че традиционните средства са най-добрите — особено, когато не ни остава нищо друго. — И той излезе от стаята.

— Изглежда в добро настроение — отбеляза Барнс.

— Бих казал, в много добро — кимна Норман.

— Може би прекалено добро — сподели Тед. — Малко вманиачено?

— Не — възрази Норман. — Просто е в добро настроение.

— Да го оставим на мира — изсумтя Барнс. — Може би така ще успее да разшифрова посланието.

— Аз също ще опитам — напомни им Тед.

— Чудесно — рече Барнс. — Опитай и ти.

ТЕД

— Послушай ме, с Хари нещо не е наред — Тед крачеше напред-назад из каютата и поглеждаше Норман. — Хари е маниакален и недооценява нещата. Някои очевидни неща.

— Какво например?

— Ами например факта, че е невъзможно съобщението да е случаен сигнал от компютъра.

— Откъде знаеш? — попита Норман.

— Процесорът — рече Тед. — Процесорът е 68090, което означава, че подобни случайни импулси ще бъдат в хекс.

— Какво е хекс?

— Има много и различни начини да бъдат изразени числата — заобяснява Тед. — Чипът 68090 използва шестнайсетично представяне, наричано „хексадецимално“. Хексът е коренно различен от обикновената десетична система. И изглежда така.

— Но в посланието числата бяха от едно до девет — каза Норман.

— Точно това исках да кажа — кимна Тед. — Значи не се е породило в компютъра. Склонен съм да вярвам, че идва от сферата. Освен това, Хари е убеден, че става дума за заместващ код, докато аз мисля, че е използвано директно визуално представяне.

— Искаш да кажеш картина?

— Да — кимна Тед. — И според мен, тази картина изобразява самото същество! — той затършува за лист хартия. — Започнах с това.

0011101011100011100111010100000 1111010111101

111101001101011 101001011010111

100101111110100 000110110010100010101100000

100100011010100010000101000111 01000

10000111101010001011010 00100010000

```

1110010101001010101010101
1000100011010100001100000
001101010001010101010  0010100000000000000
11110101010100000  100000001010 100010
1111000  110000000011100000
101010000  000111010101010  11010101000
111111000000000000
011101101010000101111111010  1010001101
101110010101  0101010101111  01011101
1011101010  10101011110101  10101010
111110111110111111  1010101010101  0100010111111110
0001010100000000000101010  0000000110101

```

— И така, тук изобразих посланието в двоична система — каза Тед. — Вече можеш ясно да различиш заложеното изображение, нали?

— Не бих казал — отвърна Норман.

— Във всеки случай, то е загатнато — настояваше Тед. — Повярвай ми, години наред съм разглеждал всякакви картини на планети и вече имам опит в подобни неща. И така, следващата стъпка, която предприех бе, да се върна към оригиналното послание и да запълня интервалите. И получих това.

```

..00032125252632..032629..301321..04261037..18..3016..061.
.8082132..29033005..1822..04261013..0830162137..604..083016.
.21..1822..033013130432..00032125252632..0326293..01321.0.

```

.4261037..18..3016..0618082132..29033005..18220..4261013..0.
.30162137..1604..08301621..1822..033013130432..000321252.
.52632..032629..301321..04261037..18..3016..0618082132..290.
.33005..1822..04261013..0830162137..1604..08301621..1822..03
.30113130432..00032125252632..0332629..301321..04261037..1.
.8..3016..0618082132..29033005..1822..04261013..0830162137.
.1604..08301621..1822..033013130432..00032125252632..032.
.629..301321..04261037..18..3016..0618082132..29033005..1822
.04261013..0830162137..1604..08301621..1822..033013130432.
.0003212525252632..032629..301321 04261037..18..3016..06.
.18082132..29033005..1822..04261013..0830162137..1604..083.
.01621..1822..0330131304320..00032125252632..032629..3013..

— Хм — изсумтя Норман.

— Съгласен съм, че не прилича на нищо — кимна Тед. — Но ако промениш ширината на параграфа, ще получим това.

..00032125252632..032629..301321..04261037..18..3016..061.
.8082132..29033005..1822..04261013..0830162137..604..083016.
.21..1822..033013130432..00032125252632..0326293..01321.0.
.4261037..18..3016..0618082132..29033005..18220..4261013..0.
.30162137..1604..08301621..1822..033013130432..000321252.
.52632..032629..301321..04261037..18..3016..0618082132..290.

.33005..1822..04261013..0830162137..1604..08301621..1822..03
.30113130432..00032125252632..0332629..301321..04261037..1.
.8..3016..0618082132..29033005..1822..04261013..0830162137.
.1604..08301621..1822..033013130432..00032125252632..032.
.629..301321..04261037..18..3016..0618082132..29033005..1822
.04261013..0830162137..1604..08301621..1822..033013130432.
.0003212525252632..032629..301321 04261037..18..3016..06.
.18082132..29033005..1822..04261013..0830162137..1604..083.
.01621..1822..0330131304320..00032125252632..032629..3013..

— Да? — каза Норман.

— Не ми казвай, че не можеш да различиш очертанията му.

— Не виждам никакви очертания.

— Я примижи.

Норман присви очи.

— Съжалявам.

— Но това очевидно е рисунка на създанието! — настояваше Тед. — Виж, изправено тяло, три крака, две ръце. Глава няма, вероятно е локализирана някъде в тялото на съществото. Не може да не го виждаш, Норман.

— Тед...

— А Хари въобще не разбра за какво става дума! Посланието е не само картина, то е авто-портрет!

— Тед...

— Сега ще ми кажеш, че си въобразявам — въздъхна Тед и седна.

— Не бих искал да охлаждам ентузиазма ти — рече Норман.

— Но не виждаш прищълеца, така ли?

— Не, наистина.

— По дяволите — Тед захвърли разпечатката. — Мразя тоя кучи син. Той е арогантен, подлудява ме... И на всичко отгоре е млад!

— Но ти си на четирийсет — възрази Тед. — Не бих казал, че си прехвърлил хълма.

— Не и за физик — поклати глава Тед. — Биолозите нерядко се изявяват на научното поприще на стари години. Дарвин е бил на петдесет, когато е публикувал „Възникването на видовете“. Химиците също се справят по-добре в науката, когато натрупат години. Но във физиката, ако не направиш нещо до тридесет и пет, значи никога няма да го направиш.

— Но, Тед, ти си уважаван учен в твоята област.

Тед поклати глава.

— Така и не можах да създам фундаментална научна работа. Анализирах информация, имах някои интересни заключения. Но нищо фундаментално. Тази експедиция е последния ми шанс на осъществяване на нещо истинско. Нещо заради което... да вкарат името ми в учебниците.

Едва сега Норман започна да осъзнава откъде се бе появил този младежки ентузиазъм у Тед, това неспокойно почти юношеско поведение. Тед не беше емоционално пренапрегнат, той бе завладян от мания. Вкопчил се бе в отиващата си младост, отчаян от мисълта, че не е постигнал нищо. И тази гледка не беше неприятна. По-скоро тъжна.

— Все пак, — помъчи се да го успокои Норман, — експедицията още не е приключила.

— Така е — кимна Тед и чертите му се разведриха. — Прав си. Абсолютно си прав. Чакаат ни още много прекрасни възможности. Сигурен съм, че е така. И те ще дойдат, нали?

— Да, Тед — рече Норман. — Ще дойдат.

БЕТ

— Дявол да го вземе, нищо не става! — тя махна с ръка към лабораторната маса. — Нито един от тези химикали не струва и пукната пара!

— Какво опита досега? — попита спокойно Барнс.

— Зенкер-формалин, Н и Е. Протеолитични екстракти, серумни ензими. Каквото поискаш. И нищо не се получава. Знаеш ли какво си мисля, че са заредили тази лаборатория с химикали с изтекла годност.

— Не — каза Барнс. — От атмосферата е.

Той обясни, че газовата среда в станцията съдържа само два процента кислород, един процент въглероден двуокис и никакъв азот.

— Химичните реакции в подобна среда са непредсказуеми — продължаваше Барнс. — Ако имаш време, надникни в готварската книга на Роуз. Едва ли си виждала нещо подобно през живота си. Храната изглежда съвсем нормално като приключи, но никак не е нормален начина, по който я приготвя.

— А лабораторията?

— Лабораторията беше заредена преди да научим дълбочината, на която ни предстои да работим. Ако бяхме на по-плитко, щяхме да дишаме сгъстен въздух и тогава твоите химични реакции щяха да протичат — при това доста ускорено. Но в среда на хелий, тези реакции са непредсказуеми. Щом нищо не се получава, тогава... — той сви рамене.

— Тогава какво да направя? — попита тя.

— Същото, каквото и ние.

— Единственото, което бих могла да извършвам са макроскопски анатомически анализи. Цялата лаборатория е напълно безполезна.

— Добре тогава, заеми се с макроскопски анализи.

— Просто ми се искаше да разполагаме с повече възможности...

— Това е което имаме — прекъсна я Барнс. — Приеми го и действай.

В лабораторията влезе Тед.

— Ей, я погледнете навън — рече той и посочи илюминатора. —
Имаме още гости.

Калмарите бяха изчезнали. В първия миг Норман не виждаше нищо друго освен вода и реещите се в нея дребни частички.

— Погледнете надолу. Към дъното.

Дъното на океана беше оживяло. Наистина оживяло, сякаш пълзеше и се гърчеше докъдето стигаше светлината.

— Какво е това?

— Скариди — отвърна Бет. — Дъното е покрито със скариди.

Тя изтича да приготви мрежата.

— Ето това вече трябва да го опитаме — заяви Тед. — Обожавам скаридите. А и тези изглеждат с идеални размери, не по-големи от морски раци. Сигурно са страшно вкусни. Спомням си, като бяхме в Португалия с жена ми, си поръчахме морски раци и...

Норман беше обезпокоен.

— Какво правят там?

— Не зная. Какво всъщност биха могли да правят скаридите? Мигрират ли?

— Проклет да съм, ако знам — заяви Барнс. — Винаги съм ги купувал замразени. Жена ми ненавижда да ги чисти.

Норман продължаваше да изпитва неопределено безпокойство. Съвсем ясно виждаше, че дъното е плътно покрито със скариди. Какво го тревожеше?

Отдели се от илюминатора, надявайки се, че безпокойството ще го напусне, когато погледне към нещо друго. Но тревогата не си отиде — остана като стегнат възел точно над стомаха му. Никак не му харесваше това чувство.

ХАРИ

— Хари.

— О, здравей, Норман. Чух новината. Май отвън е пълно със скариди, а?

Хари седеше на койката, подпрял компютърните распечатки на цифрите на коленете си. До себе си имаше бележник и молив, а страниците бяха гъсто изписани с формули, стрелки и изчисления.

— Хари, — рече Норман, — какво става?

— Проклет да съм, ако знам.

— Питам се, защо изведнъж тук долу се появиха толкова много живи същества — първо калмарите, сега скариди — след като в началото нямаше нищо. Абсолютно нищо.

— А, това ли? И каква е разликата между преди и сега?

— Че ти влезе в сферата.

— Не, не. Искам да кажа — кое е различното в околната среда?

Норман сбърчи вежди. Не можеше да разбере накъде бие Хари.

— Добре де, погледни навън — рече Хари. — Какво се виждаше преди, а сега го няма?

— Мрежата?

— А-ха. Мрежата и водолазите. Активно движение и електричество. Мисля, че това беше подплашило океанската фауна в този район. Това е южният Пасифик, не забравяй, би трябвало да гъмжи от живот.

— И сега, когато водолазите ги няма, животните се върнаха?

— Така предполагам.

— И това ли е всичко? — попита Норман.

— Защо питаш мен? — отвърна с въпрос Хари. — Попитай Бет, тя ще ти даде по-ясен отговор. Но аз знам, че животните са чувствителни към голям брой дразнители, които ние не долавяме. Не можеш да подаваш един Господ знае колко волта напрежение по разни подводни жици и да осветяваш с изкуствена светлина половин миля от дъното, където никога не е стигал слънчев лъч и да не очакваш никакъв ефект.

Нещо от този разговор дръпна струна в ума на Норман. Той знаеше нещо, нещо значимо.

— Хари.

— Да, Норман. Изглеждаш ми малко разтревожен. Знаеш ли, този заместващ код наистина си го бива. Да ти призная честно, не съм сигурен, че ще успея да му строша гръбнака. Разбираш ли, ако наистина става дума за буквено заместване, за всяка буква ще са необходими две цифри, защото азбуката се състои от двадесет и шест букви, стига да приемем че няма препинателни знаци — ала подобна възможност не може да бъде изключена. Така че, когато виждам цифрата две и до нея цифрата три, аз не знам дали това е двойка, следвана от тройка или е числото двадесет и три. Доста време ще отнеме да се изчислят пермутациите. хващаш ли, какво имам пред вид?

— Хари.

— Да, Норман.

— Какво се случи в сферата?

— За това ли се тревожиш?

— Какво те кара да мислиш, че се тревожа за нещо?

— Лицето ти — рече Хари. — То ме кара да мисля.

— Може и да съм разтревожен. Но кажи ми за сферата...

— Знаеш ли, доста мислих за сферата.

— И?

— Тя е много странна. Наистина не помня какво се случи вътре.

— Хари.

— Чувствам се добре — по-добре от преди, честна дума, възвърнах си предишната енергия, главоболието изчезна и дори за известно време помнех какво се случи в сферата. Но с течение на времето тези спомени започнаха да избледняват. Забелязал ли си как избледняват сънищата? Спомняш си всичко като се събудиш, а след един час са отлетели. Нали?

— Хари.

— Спомням си, че беше чудесно и много красиво. Имаше някакви светлини, кръжащи светлини. И това е всичко.

— Как отвори вратата?

— А, това ли? Беше страхотна идея, помня че сам стигнах до нея и че знаех какво точно трябва да направя.

— И какво направи?

— Сигурен съм, че пак ще си спомня.

— Не помниш как отвори вратата?

— Не. Помня само това внезапно прозрение, увереността как да го направя. Но подробностите съм забравил. Защо, някой друг ли иска да влезе? Сигурно Тед.

— Уверен съм, че Тед гори от желание да опита...

— Не мисля, че идеята е добра. Честно казано, Тед не бива да го прави. Представяш ли си, колко досаден ще бъде с неговите безкрайни речи, когато излезе. „Аз посетих извънземната сфера“ от Тед Филдинг. Никога няма да чуем края.

Той се изкикоти.

Тед е прав, помисли си Норман. Наистина има нещо маниакално в поведението му. Имаше някаква особена припряност и приповдигнатост в държанието на Хари. Изчезнал бе предишният флегматичен сарказъм, заменен от открит, жизнерадостен и прибързан маниер. Усещаше се известно насмешливо равнодушие, преместване на тежестта от онова, което е важно. Беше казал, че не ще може да дешифрира кода. Беше казал, че не помни какво се е случило в сферата и как я е отворил. И всичко това изглежда нямаше значение за него.

— Хари, когато те открихме край сферата, изглеждаше разтревожен.

— Така ли? Имах непоносимо главоболие, това помня добре.

— Непрестанно повтаряше, че трябва да се върнем на повърхността.

— Повтарях ли го?

— Да. Защо беше това?

— Един Господ знае. Бях объркан.

— Освен това каза, че било опасно да оставаме тук.

Хари се усмихна.

— Норман, не бива да го приемаш толкова на сериозно. Тогава не знаех дали ще влизам или съм излязъл от сферата.

— Хари, трябва да си спомниш всичко. Ще ми кажеш ли, ако си възвърнеш паметта?

— Разбира се, Норман. Абсолютно. Можеш да разчиташ на мен, веднага ще ти съобщя.

ЛАБОРАТОРИЯТА

— Не — каза Бет. — В това няма никакъв смисъл. Първо на първо, в районите, където рибата не се е срещала с човека, тя не му обръща никакво внимание, освен ако не е била обект на лов. Водолазите не се занимаваха с риболов. Второ, дори и водолазите да са разбърквали повърхностния слой, то с това са вдигали във водата хранителни вещества и биха привлекли местните обитатели. Трето, не са малко онези морски животни, които се привличат от електрически ток. Тогава скаридите би трябвало да се появят тук докато мрежата беше включена. А не сега, когато токът е спрял.

Тя разглеждаше скаридите под един микроскоп с ниска разделителна способност.

— Как ти изглежда той?

— Хари?

— Да.

— Не зная.

— Добре ли е?

— Не зная. Струва ми се.

Без да откъсва очи от лещите, тя попита:

— Спомена ли нещо за това, което се е случило в сферата?

— Още не.

Тя нагласи микроскопа и поклати глава.

— Проклета да съм.

— Какво има? — попита Хари.

— Допълнителна дорзална пластина.

— Което означава?

— Още един нов вид.

— *Scaridus bethus*? — попита той. — Май тук долу откритията те засипват, Бет?

— Хм... знаеш ли, проверих и коралите, защото ми се стори, че имат странни радиални окраски. Те също са от нов вид.

— Голяма новина, Бет.

Тя се обърна и го погледна.

— Не. Не е голяма. Странна е — Бет включи локалното осветление и се зае да дисецира една от скаридите със скалпела. — Така си и знаех.

— Какво има?

— Норман, — каза тя, — дни наред не видяхме и една морска живинка тук долу. А сега, изведнъж за няколко часа открихме три нови вида! Това не е нормално.

— Не знаем какво е нормално на хиляда фута дълбочина.

— Казвам ти. Не е нормално.

— Но, Бет, нали сама призна, че преди не си забелязала коралите? А калмарите и скаридите — не биха ли могли да мигрират и просто да преминават през този район? Барнс каза, че не разполагат с опитни специалисти, прекарвали дълго време на морското дъно. Може би подобни миграции са нещо обичайно, но ние просто не знаем за тях?

— Не мисля — поклати глава Бет. — Когато излязох на лов за скариди, почувствах, че поведението им е атипично. Първо, бяха прекалено близко. На дъното, скаридите поддържат определена дистанция по между си, приблизително четири фута. А тези бяха на куп. В добавка, движеха се така, сякаш се хранят, но тук няма никаква храна.

— Поне доколкото ние знаем.

— Добре де, тези скариди и да искат не могат да се хранят — тя посочи разрязаното на операционната маса мекотело. — Те нямат стомах.

— Шегуваш ли се?

— Погледни сам.

Норман се надвеси, но нищо не можеше да различи по отвореното тяло. Само неясна маса от розова плът. Разрезът беше диагонален, малко разкривен. Уморена е, помисли си той. И не може да работи ефикасно. Всички имаме нужда от сън. Трябва час по-скоро да се махаме от тук.

— На външен вид изглежда съвсем нормално, ако изключим допълнителната дорзална перка на опашката — обясняваше тя. — Но отвътре всичко е объркано. Невъзможно е тези същества да живеят. Нямат стомах. Никакъв репродуктивен апарат. Все едно че са лоша имитация на истинските скариди.

— И въпреки това живеят — каза Норман.

— Да — съгласи се тя. — Така е — имаше подтиснат вид.

— И калмарите бяха с напълно нормални размери...

— Не съвсем. След като извърших дисекция на един от тях, установих, че липсват няколко жизнено важни структури. Нямахме го дори нервния сплит, наречен ганглион стелатум.

— Да, но...

— Нямахме и хриле, Норман. Калмарите са снабдени с продълговато хрилно устройство, което служи за газообмен. Но специално този нямаше. Тогава как е дишал, Норман?

— Все трябва да е имало някакъв начин.

— Казвам ти, че нямаше. Тук долу откриваме животни, които не би трябвало да съществуват. Най-неочаквано, откритие след откритие.

Тя обърна гръб на ярката лабораторна лампа и едва сега Норман забеляза, че е готова да се разплаче. Ръцете ѝ трепереха и Бет побърза да ги скрие в скута си.

— Май наистина си разтревожена — промърмори Норман.

— А ти не си ли? — тя се втренчи в лицето му. — Норман, — поде Бет, — всичко това започна след като Хари излезе от сферата, нали?

— Предполагам, че е така.

— Хари излезе от сферата и изведнъж океана се напълни с невъзможни форми на живот... това хич не ми харесва. Ще ми се да се махаме от тук. Наистина — долната ѝ устна трепереше.

Той я прегърна и рече успокояващо:

— Не можем да се махнем от тук.

— Зная — отвърна Бет. Тя го прегърна на свой ред и зарови разплаканото си лице в рамото му.

— Всичко ще се оправи...

— Мразя се в такива моменти — промълви тя. — Мразя това чувство.

— Зная...

— Мразя това място. Ненавиждам всичко, свързано с него. Мразя Барнс, мразя лекциите на Тед и тъпите десерти на Роуз. Искане ми се да съм някъде другаде.

— Зная...

Тя подсмърча още известно време, после го отблъсна назад със силните си ръце. Извърна се и изтри очите си.

— Оправих се вече — увери го тя. — Благодаря.

— Няма нищо.

Бет седна с гръб към него.

— Къде са тия проклети салфетки? — тя дръпна една и си издуха носа. — Няма да кажеш на другите, нали...

— Разбира се, че не.

Отнякъде зазвъня звънец и тя се стресна.

— Божичко, това пък какво е?

— Мисля, че е вечерята — рече Норман.

ВЕЧЕРЯТА

— Не зная как можете да ядете тези гадости — запита Хари, сочейки калмарите.

— Много са вкусни — увери го Норман. — Калмари соте.

Още със сядането на масата бе осъзнал какъв вълчи глад го измъчва. Имаше нещо успокояващо във вида на вечерята, самият факт, че се е настанил пред чинията с нож и вилица в ръка му вдъхваше предишната увереност. Почти бе склонен да забрави къде се намира.

— Аз ги предпочитам пържени — заяви Тина.

— Пържени калмари — възкликна Барнс. — Страхотно. Любимото ми ядене.

— И аз ги харесвам пържени — кимна Едмъндс. Седеше с изправено тяло и дъвчеше с автоматични движения. Норман забеляза, че оставя ножа си на масата между отделните хапки.

— А тези защо не са пържени? — запита Норман.

— Не можем да пържим храната на подобна дълбочина — увери го Барнс. — Горещото олио суспенсира и запушва въздушните филтри.

— Не знам за калмарите, — обади се Тед, — но скаридите са чудесни. — Не мислиш ли, Хари? — Тед и Хари ядяха скариди.

— Страхотни скариди — измърмори Хари. — Вкусни.

— Знаете ли как се чувствам сега? — попита ги Тед. — Чувствам се като капитан Немо. Помните ли — да живееш под водата, от даровете на морето?

— „Двадесет хиляди левги под вода“ — рече Барнс.

— Джеймс Мейсън — продължаваше Тед. — Спомняте ли си как свиреше на органа? Там-там-тара-там, там-тара-там! „Токата и fuga в Д-минор“ от Бах.

— И Кърк Дъглас.

— Кърк Дъглас играеше страхотно.

— А помните ли, когато се сражава с гигантския калмар?

— И това беше страхотно.

— Кърк Дъглас размахваше брадвата.

— Да и отсече едно от пипалата на калмара.

— Този филм, — заяви Хари, — на времето ми изкара акъла. Бях съвсем малък, когато го гледах и направо си глътнах езика.

— Не мисля, че беше чак толкова страшен — възрази Тед.

— Бил си по-голям — рече Хари.

— Е, не чак толкова.

— Ами, по-голям си бил. Но за дете си беше страшничък. Сигурно затова сега не мога да ям калмари.

— Не обичаш калмарите, — рече Тед, — защото са отвратителни и гуменоподобни.

— Този филм ме накара да се запиша във Флотата — похвали се Барнс.

— Нищо чудно — подкрепи го Тед. — Беше толкова романтично и вълнуващо. Завладяваща картина за чудесата на приложната наука. Кой играеше професора?

— Професора?

— Да, помня че имаше и един професор.

— Вярно, като че ли имаше. Някакъв старец.

— Норман? Помниш ли кой играеше професора?

— Не, не помня — отвърна Норман.

— Анализира ни. Иска да провери, дали не сме изкукуригали.

— Да — кимна усмихнато Норман. — Това правя.

— И как се справяме? — поинтересува се Тед.

— Според мен, фактът, че група изтъкнати учени не е в състояние да си припомни кой е играл професора във филма е многозначителен.

— Добре де, Кърк Дъглас естествено беше в ролята на героя. Ученият никога не е герой.

— Франшо Тон? — настояваше Барнс. — Клод Рейн?

— Не, не мисля. Първото му име не беше ли Фриц?

— Фриц Уивър?

Нещо изпука, изсъска и след миг в каютата се разнесоха звуците на „Токата и фуга в Д-минор“.

— Браво — кимна Тед. — Не знаех, че имаме музика тук долу.

Едмъндс се върна на масата.

— Разполагаме с фонотека, Тед.

— Не мисля, че е подходящо за вечеря — възрази Барнс.

— На мен ми харесва — рече Тед. — Ех, да имаше сега и малко морска салата. Това ли поднасяше капитан Немо?

— Не може ли нещо по-леко? — попита Барнс.

— По-леко от морската салата?

— По-леко от Бах.

— Как се наричаше подводницата?

— „Наутилус“ — каза Едмъндс.

— А, да. „Наутилус“.

— Това е и името на първата атомна подводница, спусната през 1954 — продължи Едмъндс, гледайки усмихнато Тед.

— Вярно — кимна Тед. — Вярно.

Ето че си намери съдружник за неуместни подмятания, помисли си Норман.

През това време Едмъндс надникна през илюминатора и възкликна:

— О, нови посетители.

— Сега пък какво? — рече Хари с тревожно изражение.

Нима е уплашен? — мислеше си Норман. Не, само е припрян, нервен. И заинтригуван.

— Колко са красиви — продължаваше Едмъндс. — Някакви миниатюрни медузи. Навсякъде около станцията. Наистина, трябва да ги заснемем. Какво мислите, доктор Филдинг? Да ги снимаме ли?

— Сега не мисля, а ям, Джейн — рече малко заядливо Тед.

Едмъндс го погледна нацупено. Виж, стана интересно, рече си Норман. Тя понечи да излезе. Другите не й обръщаха внимание, втренчили погледи в илюминатора.

— Някой от вас да е ял медуза? — попита Тед. — Чувал съм, че ги смятат за деликатеси.

— Сред тях има и отровни екземпляри — обясни Бет. — С токсини в пипалата.

— Китайците не ядяха ли медузи? — попита Хари.

— Да — кимна Тина. — Правят от тях супа. Когато живееш в Хонолулу, баба ми приготвяше такава.

— Ти от Хонолулу ли си?

— Моцарт е по-подходящ за вечеря — нареждаше Барнс. — Или Бетовен. Нещо струнно. Този органна музика е твърде мрачна.

— Трагична — поправи го Тед, свирейки на въображаеми клавиши във въздуха. Поклащаше тялото си като Джеймс Мейсън.

— Мрачна — настоя Барнс.

Уредбата изпраща.

— О, трябва да видите това, — чува гласа на Едмъндс. — Толкова е красиво.

— Къде е тя?

— Сигурно е навън — рече Барнс. Той стана и се приближи до илюминатора.

— Като розов сняг е — продължаваше Едмъндс.

Останалите се струпаха около прозорците.

Едмъндс беше навън, взела бе и видеокамерата. Едва различаваха очертанията ѝ, сред плътния облак от медузи. Мекотелите бяха със съвсем миниатюрни размери, не по-големи от палец, излъчваха нежна, розова светлина. Наистина гледката наподобяваше снеговалеж. Някои от медузите плуваха съвсем близо до илюминатора и се различаваха ясно.

— Нямаат пипала — отбеляза Хари. — Като пулсиращи торбички са.

— Точно така се придвижват — потвърди Бет. — Изхвърлят вода чрез мускулни контракции.

— Подобно на калмарите — рече Тед.

— Не са чак толкова усъвършенствани, но принципът е същия.

— Лепкави са — чу се гласът на Едмъндс. — Залепват по костюма ми.

— Розовото е направо фантастично — възхищаваше се Тед. — Като сняг при изгрев.

— Много поетично.

— И аз мисля така.

— Така и предполагам.

— Полепват и по маската ми — рече Едмъндс. — Налага се да ги изтривам. Оставят мазни петна...

Тя млъкна внезапно, но все още чуваха задъханото ѝ дишане.

— Виждате ли я? — попита Тед.

— Не много ясно. Ей там, в ляво е.

— Топли са — чу се гласът на Едмъндс. — Усещам топлина по ръцете и краката си.

— Тук нещо не е наред — рече Барнс. Той се обърна към Тина.
— Кажй й да се прибира.

Тина изтича към комуникационната.

Норман вече не беше в състояние да различи Едмъндс. Виждаше се само някакво неясно тъмно очертание, трескаво движещи се ръце и крака...

Гласът й кълтеше в каютата:

— Размазват се по маската... не мога да ги махна... сякаш разтварят пластмасата... ръцете ми... тъканта се...

— Джейн — прекъсна я викът на Тина. — Джейн, прибирай се!

— Веднага — изкрещя Барнс. — Кажй й — веднага!

Едмъндс дишаше на мъчителни пресекулки.

— Размазват се... не виждам нищо... чувствам... болка... ръцете ми горят... боли... те прояждат...

— Джейн. Върни се. Джейн! Чуваш ли ме? Джейн!

— Падна долу — рече Хари. — Ето я — лежи там.

— Трябва да я спасим — извика Тед и скочи.

— Никой да не мърда — нареди Барнс.

— Но тя...

— Никой няма да излиза навън, господинчо.

Едмъндс дишаше едва доловимо. Тя се закашля, изхриптя.

— Не мога... не мога... о, Боже...

Гласът й прерасна в писък.

Протяжен и оглушителен писък, прекъсват от мъчително хриптене. Нищо не можеше да се различи под плътната маса от медузи. Спогледаха се, сетне обърнаха очи към Барнс. Лицето му беше изпънато, със здраво стиснати челюсти.

И после, изведнъж настъпи тишина.

СЛЕДВАЩОТО ПОСЛАНИЕ

След час, медузите изчезнаха също така мистериозно, както се бяха появили. Виждаха ясно тялото на Едмъндс, проснато на дъното, недалеч от станцията и полюшвано от течението. Водолазният ѝ костюм бе изпъстрен с многобройни раздърпани отвори.

Наблюдаваха през илюминатора как Барнс и Тини Флетчър, нарамили допълнителни бутилки, приближават към Едмъндс. Когато я вдигнаха, главата ѝ увисна назад безжизнено, а прояденото стъкло на маската чернееше.

Никой не проговори. Норман забеляза, че дори Хари бе забравил за своята припряност и стоеше съвсем неподвижно, загледан навън.

Барнс и Флетчър все още се въртяха около тялото. Над тях се издигаше поток от мехурчета.

— Какво правят?

— Надуват костюма.

— Защо? Няма ли да я донесат? — попита Тед.

— Не могат — обясни Тина. — Няма къде да я сложим.

Продуктите от разлагането ще нарушат атмосферата.

— Все трябва да има някой затворен контейнер...

— Няма — отвърна Тина. — В станцията не се държат остатъчни продукти с органичен характер.

— Искаш да кажеш, че не са очаквали някой да умре.

— Точно така. Не са очаквали.

От многобройните дупки продължаваха да бликат пъргави струйки от въздушни мехурчета. Костюмът на Едмъндс постепенно се издуваше и растеше на размери. Барнс го пусна и той бавно се понесе нагоре, сякаш бе завързан за сребристия поток от мехурчета.

— На повърхността ли ще се издигне?

— Да. Със спадане на външното налягане въздухът ще продължи да се разширява.

— И после?

— Акули — рече Бет. — Най-вероятно.

След десетина секунди тялото се изгуби в мрака, отвъд пределите на светлините. Барнс и Флетчър изглежда все още го виждаха, защото стояха неподвижно с вдигнати нагоре глави. Флетчър се прекръсти. После двамата поеха обратно към станцията.

Някъде вътре зазвъня звънец. Тина изтича към цилиндър Г. Малко след това извика:

— Доктор Адамс! Още числа!

Хари скочи и се отправи към нея. Останалите го последваха. Никой не искаше да гледа през илюминатора.

```

-----1000000-100---1101---11110-11----10110
                                                    |
10000-11110-10010-100101-1010---11010-100-101011-1101 10010
|
|
10000 11110-10010-100101-1010--11010-100--10101 1101 10101
|   |
|   |
10010 11110 100--1000-1010-10000-11110 10100 11110 10000
|   |
|   |
1000 10000 11110-100101--1110--110101 1001 11101 11110
|   |   |
|   |   |
10101 10101 10010 10010--110100 11010 11 11010 1000
|   |   |   |
|   |   |   |
100000 10010 11 10000 00-11 100010 10000 11 100
|   |   |   |
|   |   |   |
11101 10110 110 110010-1101-101--11010 1010 100000 10000
|   |   |
|   |   |

```

```

11      11      10010-10111-110-11110-110-----10011 11010 100101
      |      |                                     |      |
11110 11110-1101--1101--100--100000-11--11011---11001 10101
      |                                     |
101----10010-10110-100----11010-1010-1101-1000-11110--10000

```

Норман впери изненадан поглед в екрана.

За разлика от него, Хари пляскаше радостно с ръце.

— Великолепно — възкликна той. — Това страшно много ще ни помогне.

— Така ли?

— Разбира се. Сега вече разполагаме с възможност да се борим.

— Искаш да кажеш — да разшифроваме кода.

— Да, точно така.

— Защо?

— Спомняш ли си първото числено послание? Съвсем същото е като това.

— Нима?

— Разбира се — кимна Хари. — Само че е в двоичен код.

— Двоичен — кимна Тед и сръга Норман. — Нали ти казах, че двоичният код е много важен?

— По-важно е, че разполагаме с точното разстояние между отделните буквени символи.

— Ето копието на първото послание — рече Тина и им подаде разпечатката.

```

00032125252632  032629  301321  04261037 18 3016 06180821
32 29033005 1822 04261013 0830162137 1604 08301621 1822 0
33013130432

```


29	22	32	29--30--13--21	04	26	16
!	!	!		!	!	!
03	03	29--03--30--05--18--22			25	37
!	!				!	!
30	30--13--13--04--32--03--21---				25	21
!						!
05---18---22---04--26---10--13--08--30---16						

— Сега по-ясно ли е?

Норман сбърчи чело.

— Виж, съвсем същото е — настояваше Хари. Виждаш ли? От центъра навън. Нула-нула-нула-три-двадесет и едно — двадесет и пет — двадесет и пет... То изобразява спирала, която се разширява от центъра навън.

— То?

— Може би изразява съжаленията си за онова, което сполетя Едмъндс — рече Хари.

— Защо го каза? — попита го Норман и впери поглед в него.

— Защото то очевидно се опитва да общува с нас — отвърна Хари. — Чрез най-различни способности.

— Кой е то?

— То, — обясни Хари, — може да не е кой.

Екранът се изчисти и след това се появи ново изображение. Този път цифрите бяха подредени кръгообразно, отново под формата на спирала.

— Ето — посочи Хари. — Съвсем ясно е.

— А откъде идва?

— Очевидно от кораба.

— Но ние не сме свързани с кораба. Как тогава включва компютъра и отпечатва това?

— Не знаем.

— Ами не трябва ли да знаем? — намеси се Бет.

— Не е необходимо — отбеляза Тед.

— Тогава защо да не опитаме да разберем?

— Няма смисъл. Виждаш ли, ако науката е достатъчно напреднала, за наивния наблюдател тя би изглеждала като магия. В това няма съмнение. Да вземем за пример някой от известните учени на миналото — Аристотел, Леонардо да Винчи, дори Исак Нютон. Покажете им най-обикновен цветен телевизор „Сони“ и те ще побягнат с писъци, убедени че става дума за магьосничество. Никой от тях няма да разбере какво вижда пред себе си.

— По-важното е, — добави Тед, — че няма никакъв начин да му обясним. Или поне това няма да е никак лесно. С други думи, Исак Нютон не би могъл да осмисли принципа на телевизията, ако преди това не е изучавал физика в продължение на няколко години. Необходимо ще му е да изучи всички предхождащи закономерности и открития — електромагнетизма, физиката на вълните и микрочастиците. Всички тези понятия ще са съвършено нови за него — един нов възглед за природата. А през това време телевизията ще си остава магия. Докато за нас е ежедневие. Тя е само телевизия и нищо повече.

— Искаш да кажеш, че се намираме в положението на Исак Нютон?

Тед сви рамене.

— Получаваме съобщение без да разбираме по какъв начин достига до нас.

— И не би трябвало да си дадем труда да узнаем.

— Струва ми се, — отвърна Тед, — най-добре да приемем, че не ще бъдем в състояние да разберем този начин.

Норман остана изненадан от увлечението, с което те се впуснаха в спора, забравяйки трагедията, на която преди малко са били свидетели. Те са интелектуалци, помисли си той, и за тях интелектуализирането е един вид защита. Спорове. Идеи. Абстракции. Концепции. Все начини да се скриеш от страха и тъгата, от усещането, че си попаднал в клопка. Норман разбираше добре чувствата им — той също не би имал нищо против да се отърве от собствените си опасения.

Хари разглеждаше намръщено спиралното изображение.

— Може и да не разберем как, но съвсем очевидно е какво то се опитва да направи. Търси начини да се свърже с нас чрез различни изображения. Фактът, че използва спиралата може би е от съществено значение. Може би смята, че ние мислим в спирали. Или пишем в спирали.

— Така е — съгласи се Бет. — Наистина, кой би могъл да каже що за странни същества сме ние?

— Ако наистина се опитва да се свърже с нас, — запита Тед, — защо и ние да не потърсим връзка с него?

— Добро предложение! — Хари щракна с пръсти. След това се наведе над клавиатурата. — Първата стъпка е ясна — заяви той. — Ще изпратим обратно оригиналното послание. Ще започнем с първата група числа, за начало ще вземем двете нули.

— Бих искал да подчертая, — каза Тед, — че предложението да осъществим контакт с извънземните принадлежи на мен.

— За всички ни е ясно, Тед — кимна Барнс.

— Хари? — попита Тед.

— Да, Тед — отвърна Хари. — Не се безпокой, идеята е твоя.

Той седна пред компютъра и написа:

00032125252632

Цифрите излизаха една по една на екрана. Настъпи пауза. Всички се заслушаха напрегнато в бръмченето на въздушните вентилатори и в далечния тътен на дизеловия агрегат. И не откъсваха очи от екрана.

Нищо не се случи.

Внезапно екранът побледня и се появи нова поредица от цифри.

0001132121051808012232

Норман почувства как космите по гърба му настръхват.

Нищо повече от серия числа върху монитора и въпреки това го побиха тръпки. Застанала близо до него, Тина потрепери.

— Той ни отговори.

— Невероятно — изрече Тед.

— Сега ще пробвам с втората група — предложи Хари. Изглеждаше съвсем спокоен, но въпреки това пръстите му не оцелваха нужните клавиши. Необходимо му беше известно време, за да напише:

032629

Отговорът дойде незабавно:

0015260805180810213

— Добре — рече Хари, — изглежда, че вече разполагаме с канал за връзка.

— Да — съгласи се Бет. — Жалко само, че не разбираме какво си казваме.

— Предполагам, че то знае какво казва — подхвърли Тед. — Само ние действаме слепешката.

— Да го помолим да ни обясни.

— Кое е това то, за което непрестанно говорите? — намеси се ядосано Барнс.

Хари въздъхна и нагласи очилата си на носа.

— Мисля, че в това няма никакво съмнение. То, — обясни Хари, — е нещо, което доскоро е обитавало сферата, а сега се намира на свобода. За него говорим.

ЧУДОВИЩЕТО

ТРЕВОГА

Норман се пробуди от мигащите алармени светлини и воя на сирените. Изтърколи се от койката, нахлузи обувките и подгриващия елек и се хвърли към вратата, където се сблъска с Бет. Сирени виеха навсякъде в станцията.

— Какво става? — извика той.

— Не зная!

Лицето ѝ беше бледо и уплашено. Норман се промуши край нея. В цилиндър Б, сред плетеницата от тръби и пултове мигаше предупредителен надпис: **ПОВРЕДА В ЖИВОТО-ОБЕЗПЕЧАВАЩАТА СИСТЕМА**. Огледа се за Тини Флетчър, но не се виждаше никъде.

Изтича обратно в цилиндър В, като по пътя срещна отново Бет.

— Научи ли нещо? — извика му тя.

— Живото-обезпечаващата система! Къде е Флетчър? Къде е Барнс?

— Не зная! Търся ги!

— Няма никой в Б! — викна ѝ той, докато се катереше по стълбичката към цилиндър Г. Тина и Флетчър бяха там и тракаха трескаво по пултовете. Няколко черни металически капака бяха отместени встрани и зад тях се виждаха кабели и платки с чипове. В отсека мигаха червени светлини.

На всички монитори блестяха надписи: **ПОВРЕДА В ЖИВОТО-ОБЕЗПЕЧАВАЩАТА СИСТЕМА**.

— Какво става? — извика Норман.

Флетчър му махна с ръка да се разкара.

— Кажи ми!

Той се завъртя и едва сега забеляза седналия в ъгъла Хари, със застинало като на зомби лице, опрял на коляно бележник и молив. Изглеждаше, сякаш не забелязва сирените и мигащите светлини, хвърлящи отблясъци по лицето му.

— Хари!

Хари не отговори и Норман се обърна към двете жени.

— За Бога, ще ми кажете ли какво става? — настоя той.

В този момент сирените замлъкнаха. Всички екрани угаснаха. Настъпи тишина, само някъде отдалеч се чуваше тиха класическа музика.

— Съжалявам за това — рече Тина.

— Фалшива тревога — промърмори Флетчър.

— Исусе Христе — възкликна Норман и се отпусна в едно кресло. После пое дълбоко въздух.

— Заспал ли беше?

Той кимна.

— Съжалявам. Включи се от само себе си.

— Исусе Христе.

— Следващия път, когато се случи, провери персоналния си индикатор — посъветва го Флетчър и посочи окачения на гърдите ѝ индикатор. — Това е първото нещо, което трябва да направиш. Нали виждаш, всички индикатори не показват отклонения.

— Божичко мили!

— Успокой се, Норман — намеси се Хари. — Лош признак е да се побърка психиатъра.

— Аз съм психолог.

— Все същото.

— Нашата компютърна аларма разполага с множество периферни датчици, доктор Норман — рече Тина. — Случва се понякога да се задейства сама. Нищо не можем да направим.

Норман кимна и пое към кухненския отсек в цилиндър Д. За закуска, Роуз беше направила ягодов сладкиш, но никой не беше си взимал след инцидента с Едмъндс. Норман беше сигурен, че сладкишът ще бъде непокътнат, но се ядоса, след като не можа да го открие. Отваряше едно по едно шкафчетата и после хлопваше вратите. Накрая ритна вратата на хладилника.

Успокой се, рече си той. Това беше само една фалшива тревога.

Но все не можеше да се освободи от усещането, че е попаднал в клопка, заклецен в някакви чудовищни железни дробове, докато всичко наоколо бавно се разпада. Най-неприятния момент бе съвещанието с Барнс, след като бяха изпратили тялото на Едмъндс към повърхността.

На Барнс му бе хрумнало, че е настъпил моментът да държи малка реч. Да ги ободри и окуражи.

— Знам, че всички сте подтиснати заради смъртта на Едмъндс, — поде той, — но това, което я сполетя се дължеше на нещастен случай. Вероятно грешката ѝ беше, че реши да излезе навън сред медузите. Каквото и да е, нещастните случаи под водата не са рядко срещано явление, а особено при подобни дълбочинни изследвания.

Заслушан внимателно, Норман си мислеше: Барнс се готви за доклада. За обясненията пред началството.

— В този момент, — продължаваше Барнс, — най-важното е всички да запазите спокойствие. Изминаха шестнадесет часа, откакто започна бурята на повърхността. Преди малко пуснахме нагоре балон с датчици. За съжаление, още преди да получим първите резултати кабелът се скъса, което означава, че вълните на повърхността са над тридесет фута и че бурята бушува с пълна сила. Според спътниковите данни, очакваше се нейната продължителност да не надвишава шейсет часа, следователно, налага се да прекараме още два дни тук. Нищо не можем да направим. Необходимо е само да запазим спокойствие. Не забравяйте, дори да излезем на повърхността, не можем просто да вдигнем люка и да задишаме с пълни гърди. Ще трябва да прекараме цели четири дни в хипербарна камера за декомпресия.

За пръв път Норман чуваше нещо за декомпресия. Значи дори след като се отърват от тези железни дробове, ще трябва да прекарат в други подобни цели четири дни?

— Мислех, че го знаете — рече им Барнс. — Такава е Стандартната Оперативна Процедура за обитаване на среди с изкуствена атмосфера. Можете да останете долу колкото си искате, но щом се върнете, очакват ви четири дни декомпресия. И повярвайте ми — нашата станция ще ви се стори рай в сравнение с декомпресионната камера. Така че, наслаждавайте се, докато можете.

Наслаждавайте се, докато можете, помисли си с горчивина Норман. Майчице мила! Да имаше поне малко ягодов сладкиш. Къде, по дяволите, е Роуз?

Върна се в цилиндър Г.

— Къде е Ливай?

— Не зная — отвърна Тина. — Тук някъде. Може би спи.

— Никой не може да спи след тези сирени — рече Норман.

— Потърси ли я в камбуза?

— От там идвам. А къде е Барнс?

— Отиде на кораба с Тед. Ще поставят още датчици около сферата.

— Казах им, че е загуба на време — рече Хари.

— Значи никой не знае къде е Ливай? — попита Норман.

Флетчър приключи с монтирането на вдигнатите капаци.

— Докторе, — заговори тя, — вие да не сте от онези, които искат непрестанно да знаят кой къде е?

— Не, — поклати глава Норман, — разбира се, че не.

— Тогава какво толкова сте се затъжили за Роуз?

— Искях само да науча какво е станало с ягодовия сладкиш.

— Свърши се — рече бодро Флетчър. — След като двамата с капитана се върнахме от погребалната служба, седнахме и го излапахме целия — тя поклати глава.

— Може би Роуз ще направи още — предположи Хари.

Норман откри Бет в лабораторията — на най-горното ниво на цилиндър Г. Тъкмо когато влизаше, тя погълна една таблетка.

— Какво беше това?

— Валиум. Божичко.

— Откъде го взе.

— Слушай, — погледна го тя, — разкарай се с твоите психоанализи...

— Просто питах.

Бет посочи бялата металическа кутия, завинтена на стената, в ъгъла на лабораторията.

— Във всеки цилиндър има аптечка за първа помощ. Оказа се, че са доста добре заредени.

Норман приближи кутията и дръпна капака. Вътре имаше няколко отделения с ампули, спринцовки, лекарства и превръзки. Бет се оказа права, аптечката беше чудесно заредена — антибиотици, успокояващи, приспивателни, дори хирургични анестетици. Не познаваше всички наименования, но специално психоактивните лекарства бяха доста силни.

— С такова нещо можеш да отидеш и на война.

— Да, прав си. Все пак сме във Флотата.

— Тук има всичко необходимо за една голяма операция — Норман забеляза пластмасовата карта, прикрепена на вътрешната страна на капака. — Виж какво пише: СПЕШНА МЕДПОМОЩ КОД 103. Някаква идея какво би могло да означава това?

Тя кимна.

— Това е компютърен код. Вече го набрах.

— И?

— Новините — отвърна тя — не са добри.

— Така ли? — той седна пред компютъра и набра код 103. На екрана излезе:

ИЗКУСТВЕНА ХИПЕРБАРНА СРЕДА
МЕДИЦИНСКИ УСЛОЖНЕНИЯ (СЕРИОЗНИ-
ЛЕТАЛНИ)

1.01 Белодробна емболия

1.02 Психотичен синдром на високото налягане

1.03 Асептична костна некроза

1.04 Кислородна интоксикация

1.05 Синдром на термичен стрес

1.06 Дисеминирана псевдомонова инфекция

1.07 Мозъчен инсулт

Изберете едно:

— Не избирай нищо — посъветва го Бет. — Подробностите само ще те подтиснат допълнително. Приеми, че живеем в крайно опасна среда. Барнс се постара да ни спести всички тези досадни подробности. Знаеш ли, защо толкова държат на правилото да изтеглят хората след седемдесет и два часа? Защото след като изтекат тези седемдесет и два часа, нараства опасността от нещо, наричано „асептична костна некроза“. Никой не знае защо, но изкуствената среда предизвиква костна деструкция на крайниците и таза. А знаеш ли защо станцията се нагажда към нас, докато се движим из нея? Не защото е много умна и натъпкана с висши технологии, а понеже хелиевата атмосфера нарушава терморегулацията на тялото. Лесно можеш да прегреееш и също толкова лесно да измръзнееш. Фатално. При това, ще се случи толкова бързо, че преди да разбереш какво става ще

си умрял. А този „психотичен синдром на високото налягане“, се изявява във внезапно настъпващи конвулсии, парализа и смърт, като последствие от твърде ниското съдържание на въглероден двуокис в атмосферата. За това носим и персоналните индикатори, в случай, че съдържанието на въглероден двуокис в средата спадне. Никаква друга причина няма. Страхотно, а?

Норман изключи екрана и се облегна назад.

— Както и да е, нищо не можем да направим.

— Това каза и Барнс — Бет започна да подрежда лабораторните прибори. Движенията ѝ бяха нервни.

— Жалко, че не разполагаме с образци от медузите — подхвърли Норман.

— Да, макар че от това едва ли щеше да има някаква полза — тя се намръщи и премести няколко папки. — Норман, струва ми се, че тук долу не съм в състояние да разсъждавам достатъчно ясно.

— В какъв смисъл?

— Ами, след, хм, инцидента, се върнах тук, за да прегледам бележките си. Първо проверих скаридите. Спомняш ли си, казах ти, че нямат стомаси? Е, всъщност имат. Извършила съм неправилна дисекция, встрани от средно-сагиталната равнина. Просто съм пропуснала няколко структури по срединната линия. Но те са си там и със скаридите всичко е наред. Също и калмарите. Този който дисекирах притежаваше известна аномалия — имаше атрофирани хриле, но си ги имаше. А останалите, до един бяха нормални. Точно както следваше да се очаква. Сгрещила съм в бързината. И това ме безпокои.

— Затова ли вземаш Валиум?

— Мразя да греша — кимна тя.

— Никой не те обвинява.

— Ако Хари и Тед прегледат изследванията ми и открият тези глупави грешки...

— Всеки прави грешки.

— Вече знам какво ще приказват: „типично за жена — небрежна, прибързана, жадна за лесни открития, за да докаже колко струва и така нататък“.

— Никой не те обвинява, Бет.

— Аз се обвинявам.

— И никой друг — повтори Норман. — Мисля, че трябва да си дадеш почивка.

Тя втренчи поглед в лабораторната маса.

— Не мога — рече накрая.

Нещо в отговора ѝ го разчувства дълбоко.

— Разбирам, — отвърна Норман и в него нахлуха спомени. — Знаеш ли, като дете често ходех на брега с по-малкия си брат. Тим. Няма го вече, но тогава беше шест годишен. И не можеше да плува. Мама ме молеше да го наглеждам, но когато излязохме на брега, там бяха всичките ми приятели със сърфове. Хич не ми се занимаваше с моя по-малък брат. Исках да съм навътре, сред вълните, а той трябваше да стои на плиткото.

Както и да е, един ден, някъде по обед, той изхвърча от водата с невероятен писък. Държеше се за гърдите. Оказа се, че го опарила някаква медуза. Все още беше прилепнала към него. Брат ми се строполи на пясъка. Една от майките изтича, вдигна го и го откара в болница, преди още да изляза от водата. Не знаех дори къде се намира. Пристигнах в болницата доста късно. Мама беше вече там. Оказа се, че Тим е в шок — отровата на медузата била твърде силна за детското му тяло. Никой не ме винеше. Едва ли щеше да има някакво значение, дори ако бях седял на брега и го бях дебнал като ястреб — пак щеше да се опари. Но аз не бях седял на брега и години след този случай се обвинявах. Дълго след като той се беше възстановил. Всеки път, когато зървах белезите по гърдите му, в мен се пробуждаше вина. Но и това се преживява. Не можеш да се виниш за всичко, което става на този свят. Просто не можеш.

Двамата потънаха в мълчание. Някъде из станцията се чуваше тихо ритмично почукване, като удари на сърце. И неизменното бръмчене на въздушните помпи.

Бет беше вперила поглед в него.

— Сигурно си се чувствал ужасно, докато си гледал как Едмъндс умира.

— Странно, знаеш ли — рече Норман. — Но едва сега забелязах приликата.

— Сигурно си успял да изтриеш спомена. Искаш ли Валиум?

Той се усмихна.

— Не.

— Изглеждаш, сякаш всеки миг ще се разплачеш.

— Не. Нищо ми няма — той се изправи и се протегна. Приближи се към аптечката и затвори капака. След това се върна при нея.

— Какво мислиш за посланията, които получаваме? — запита го Бет.

— Убий ме — не знам — сви рамене Норман. Той се настани до нея. — Всъщност, имам една налудничава идея. Как мислиш — възможно ли е посланията да са свързани с животните навън?

— Защо?

— Хрумна ми едва, когато започнахме да получаваме спирални послания. Хари смята, че са такива защото съществува — легендарното то — смята, че ние мислим в спирали. Но напълно възможно е то, да мисли в спирали и затова да предполага, че ние също мислим в спирали. Сферата е кръгла, нали? И всички животни, които наблюдавахме, притежаваха радиална симетрия. Медузите, калмарите.

— Хубава идея — кимна Бет. — Само че калмарите не са радиално симетрични. Октоподите — да. Също като октоподите и калмарите притежават кръгово разположени пипала, но за разлика от тях са билатерално симетрични, с огледална лява и дясна страна — като нас. Пък и да не забравяме скаридите.

— Да, скаридите — Норман ги беше забравил.

— Лично аз не виждам връзка между сферата и морските животни — рече Бет.

Отново до ушите им достигна приглушеното, ритмично почукване. Седнал в креслото, Норман внезапно осъзна, че го усеца под краката си, като леко сътресение.

— Какво пък е това?

— Не зная. Струва ми се, че идва от вън.

Норман погледна към илюминатора и в този момент от уредбата се разнесе гласът на Барнс:

— До всички, до всички, събрание в комуникационната. Доктор Адамс дешифрира кода.

Отпърво Хари не искаше да им съобщи посланието. Той се наслаждаваше на своя триумф и настояваше да им обясни процеса на дешифриране — стъпка по стъпка. Първо, обясни им той, помислил, че посланието може да изобразява някоя универсална величина, или физичен закон, като път за общуване.

— Но, — рече им Хари, — би могло да е графично изображение — код на рисунка — която да представя непонятни за нас проблеми. В края на краищата — какво представлява картината? Ние рисуваме върху плоски равнини, например лист хартия. Определяме местоположението на обектите в рисунката по абсцисата и ординатата. Вертикалът и хоризонталът. Но чуждият разум може да вижда и да възприема изображенията по съвсем друг начин. Би могъл например да използва три измерения. Или да създава картината отвътре навън. С други думи, кодът беше невероятно труден. Затова в началото не можех да се похваля с някакъв успех.

По-късно, когато получих същото послание, но с дистанция между отделните цифри, Хари започнал да подозира, че посланието е съставено от отделни късчета информация — тоест думи, а не картини.

— Зашифрованите послания от думи са няколко основни вида — от най-прости до най-сложни. Първоначално нямаше никакъв начин да се определи, кой от методите за закодиране е бил използван. И тогава ми хрумна една мисъл.

Останалите чакаха, нетърпеливи да научат за хрумването.

— Защо въобще да се използва код? — запита Хари.

— Защо да се използва код? — повтори Норман.

— Точно така. Ако се опитвате да общувате с някого, няма да използвате код. Кодът е начин да се скрие информация. Следователно, вероятно разумът отсреща смята, че общува с нас открито, но всъщност допуска някакъв вид логическа грешка, разговаряйки с нас. Сиреч — създава код, без да възнамерява да го прави. Това предполага, че полученият код е от заместващ тип, с числа вместо букви. След като получих разстоянията между отделните цифри, аз се заех да заменям числата с букви, като използвах честотен анализ. При честотния анализ, кодът се дешифрира, като се базираме на факта, че най-използваната буква в английския език е „е“, следващата е „т“ и така нататък. И така — заех се да проследя най-често срещаните числа. Бях възпрепятстван от обстоятелството, че дори къса последователност от числа, като например две-три-две, може да представлява множество кодови възможности: две, три и пак две; два-сет и три и две; две и трийсет и две или двеста тридесет и две. По-дългите кодови последователности притежаваха още повече възможности.

И така, Хари седял пред компютъра, разсъждавал за спирални послания и изведнъж погледнал към клавиатурата.

— Зачудих се, какво ли би си помислил един чужд разум за нашата клавиатура, тези редове от символи, изрисувани върху механизми, предназначени да бъдат натискани. Колко объркваща гледка за подобно същество! Вижте — рече им той. — Буквите, върху стандартната клавиатура са подредени така — той вдигна бележника.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
tab	Q	W	E	R	T	Y	U	I	O	P
caps	A	S	D	F	G	H	J	K	L	;
shift	Z	X	C	V	B	N	M	,	.	?

— И тогава си представих, как би изглеждала една спираловидна клавиатура, защото нашият събеседник очевидно предпочита спиралите. Започнах да номерирам клавишите в концентрични кръгове.

Беше ми необходимо известно време, тъй като клавишите не са съвсем точно подредени, но накрая успях — обясни им той. — Вижте, числата се движат по спирала от центъра. G е едно, B е две, H е три, Y е четири и така на татък. Виждате ли? — той драскаше едно след друго числата.

	1	2	3	4	5	612	711	8	9	0
tab	Q	W	E	R13	T5	Y4	U10	I	O	P
caps	A	S	D14	F6	G1	H3	J9	K	L	;
shift	Z	X	C15	V7	B2	N8	M	,	.	?

— И така продължават по спиралата навън, М е шестнадесет, К — седемнадесет и прочие. Ето как в края на краищата разшифровах посланието.

— И какво е посланието, Хари?

Хари ги погледна нерешително.

— Трябва да ви предупредя. Доста е странно.

— Какво искаш да кажеш — странно?

Хари откъсна листче от бележника си и им го подаде. Норман пръв прочете посланието, изписано в четливи, печатни букви:

ЗДРАВЕЙТЕ. КАК СТЕ? АЗ СЪМ ДОБРЕ. КАК СЕ
КАЗВАТЕ. АЗ СЕ КАЗВАМ ДЖЕРИ.

ПЪРВИЯТ РАЗГОВОР

— Така — рече накрая Тед. — Да си призная, не това очаквах.

— Изглежда ми съвсем детинско — подхвърли Бет. — Като от някой буквар за първолаци.

— Точно на това ми прилича.

— Може би превода ти е погрешен — каза Барнс.

— Сигурен съм, че не е — защити се Хари.

— Е, тогава този извънземен говори като идиот — отвърна Барнс.

— Съмнявам се да е такъв — отбеляза Тед.

— Естествено ще се съмняваш — ядоса се Барнс. — Един тъп извънземен би подложил на съмнение твоята теория. И все пак, това е възможно, нали? Глупав извънземен. Сигурно и такива има.

— Не мога да повярвам, — възрази Тед, — че същество, което управлява такава съвършена техника е глупаво.

— Значи не си забелязал тъпанарите, дето се носят със суперколи по нашите пътища — сръза го Барнс. — Божичко, след всичките тези мъки: „Как си? Аз съм добре.“ Майчице мила!

— Не мисля, че посланието говори за недостиг на интелигентност, Хал — упрекна го Норман.

— В никакъв случай — подкрепи го Хари. — Всъщност, то е доста умно.

— Слушам ви — рече Барнс.

— Съдържанието му на пръв поглед наистина изглежда детинско — поде Хари. — Но като се замислим, то е доста логично. Прости и ясни думи, дружелюбни и незаплашителни. Необходим е доста здрав разум за да се състави подобно послание. Струва ми се, че той се обръща към нас по начина, по който ние бихме заговорили едно куче. Нали знаете, протягаш ръка, даваш му да те подуши, да свикне с теб.

— Искаш да кажеш, че се отнася с нас като с едно куче? — вдигна вежди Барнс.

Барнс е затънал до гуша в тревогите си, помисли си Норман. Раздрознителен е, защото е уплашен, чувства се не на мястото си. Или

може би смята, че превишава правата си.

— Не, Хал — отвърна Тед. — Той започва от най-ниското ниво.

— Е, че е ниско, няма съмнение — съгласи се Барнс. — Божичко, свързваме се с някакво същество от космоса и то заявява, че името му е Джери!

— Да не бързае със заключенията, Хал.

— Може би си има и фамилия — продължаваше обнадяван Барнс. — Представяте ли си, как ще докладвам в щаба на командването, че член на контактната група е загинал на дълбочинната станция, за да се срещнем с някакво извънземно, на име Джери. Всичко друго, но не и това. Не и Джери — оплакваше се Барнс. — Можем ли да го попитаме?

— Какво да го попитаме? — рече Хари.

— За фамилията.

— Мисля, че сега е по-важно да поговорим за други... — започна Тед.

— Искам да знам пълното му име — настояваше Барнс. — За доклада.

— Правилно — кимна Тед. — Трите имена, чин и сериен номер.

— Първото, което трябва да проверим, — прекъсна ги Хари, — е, дали въобще ще разговаря с нас. Да му подадем отново първата група числа.

Той написа:

00032125252632

Отговорът дойде почти незабавно:

00032125252632

— Добре — кимна Хари. — Джери ни слуша.

Той нанесе няколко бележки на листа и написа нова поредица от числа:

0002921 301321 06131821081422322

— Какво му каза? — запита Бет.

— „Ние сме приятели“ — отвърна Хари.

— Остави приятелствата — намеси се Барнс. — Питай за името.

— Чакай малко. Всяко нещо с времето си.

— Може и да няма фамилия, знаеш ли — подхвърли Тед.

— Откъде да знаем със сигурност, — чудеше се Барнс, — дали името му наистина е Джери?

В този миг дойде отговорът:

0004212232

— Той каза „да“.

— Да, какво? — рече Барнс.

— Само „да“. Да видим, дали ще се съгласи да преминем на букви. По-лесно ще е, отколкото тези цифрени кодове.

— И как ще го накараш да използва букви?

— Ще му покажем, че те имат същия смисъл — обясни Хари.

Той написа:

00032125252632 = ЗДРАВЕЙ

След кратка пауза на екрана блесна:

00032125252632 = ЗДРАВЕЙ

— Май не схвана смисъла — рече Тед.

— Не, не ми изглежда така. Ще опитаме с друга комбинация.

Той написа:

0004212232 = ДА

— Определено не разбира за какво говорим — отбеляза Тед.

— А аз си мислех, че е много умен — каза Барнс.

— Дай му поне малко време — укори го Тед. — В края на краищата, той говори на нашия език, а не обратното.

— Не обратното — повтори замислено Хари. — Добра идея. Да опитаме по обратния начин и да видим, дали ще си направи извода.

Хари написа:

0004212232 = ДА. ДА = 0004212232

Този път настъпи продължителна пауза и всички следяха напрегнато екрана. Но нищо не се случваше.

— Мисли ли?

— Кой знае какво прави?

— Защо не отговаря?

— Дай му време, Хал, моля те.

Най-сетне дойде и отговорът:

ДА = 0004212232 2322124000 = .АД

— Хъм-хъм. Той си мисли, че му показваме огледални изображения.

— Глупаво — отбеляза Барнс. — Знаех си аз.

— И какво ще правим сега?

— Да опитаме с някой по-сложен израз — предложи Хари. — Така ще му подадем повече информация за обработване.

Той написа:

0004212232 = 0004212232, ДА. = ДА.

0004212232 = ДА.

— Силогизъм. Много добре — похвали го Тед.

— Какво? — попита Барнс.

— Логическо предположение — обясни Тед.

Отговорът светна на екрана:

,=,

— Какво, по дяволите, е това? — викна Барнс.

Хари се усмихна.

— Мисля, че той си играе с нас.

— Играе си с нас? Ти наричаш това игра?

— Да — кимна Хари.

— Всъщност, искаш да кажеш, че ни изпитва — изучава поведението ни в стресова ситуация — Барнс присви очи. — Той само се преструва на глупав.

— Може би проверява колко сме интелигентни — рече Тед. — Нищо чудно той да ни мисли за глупави, Хал.

— Не ставай смешен — отвърна Барнс.

— Не — спря ги Хари. — Той се държи като дете, защото иска да бъдем приятели. А когато децата се сприятелят, те си играят. Да опитаме да го заиграем.

Хари седна пред клавиатурата и написа:

= = =

Отговорът дойде незабавно:

””

— Хитро — похвали го Хари. — Това момче има акъл.

Той написа бързо:

,=,

Отговорът беше:

7 & 7

— Забавляваш се, нали? — ядоса се Барнс. — Защото въобще не разбирам какво, по дяволите, правиш.

— Той ме разбира чудесно — отбеляза Хари.

— Радвам се, че все някой те разбира.

Хари написа:

PpP

Отговорът беше:

ЗДРАВЕЙ. = 00032125252632

— Добре — рече Хари. — Взе да му доскучава. Играта свърши.

Да преминем на чист английски.

Той написа:

ДА.

Отговорът беше:

0004212232

Хари написа:

ЗДРАВЕЙ.

След кратка пауза, на екрана се изписа:

РАДВАМ СЕ ДА СЕ ЗАПОЗНАЯ С ВАС. УДОВОЛСТВИЕТО Е ИЗЦЯЛО МОЕ, УВЕРЯВАМ ВИ.

В каютата цареше грубно мълчание. Никой не проговори.

— Добре — накрая се обади Барнс. — Да се захващаме за работа.

— Колко е възпитан — възхити се Тед. — И дружелюбен.

— Ако не е преструвка.

— Защо пък да се преструва?

— Не бъди наивен — каза Барнс.

Норман също се беше втренчил в редовете на екрана, но мислите му витаеха другаде. Изненадан бе от изразените в посланието чувства. Означаваше ли това, че извънземното е способно на емоции? Най-вероятно не. Надутият и леко демодирани израз навеждаше на мисълта за възприет отвън тон — Джери говореше като герой от исторически романс.

— Е, дами и господа, — обърна се към тях Хари, — за пръв път в човешката история вие сте в пряка връзка с извънземен. Какво бихте желали да го попитате?

— Името — напомни Барнс.

— Стига с това име, Хал.

— Има далеч по-важни въпроси от името — отбеляза Тед.

— Не разбирам, защо да не го попитаме за...

На екрана блесна:

ВИЕ ЛИ СТЕ СЪЩЕСТВОТО ХЕЧО ИН МЕХИКО?

— Божичко, откъде е взел това?

— Може би на кораба има прибори, произведени в Мексико?

— Като какво например?

— Чипове, може би.

ВИЕ ЛИ СТЕ СЪЩЕСТВОТО НАПРАВЕНО В САЩ?

— Тоя хич не чака да му отговорим.

— Защо да е тоя? — попита Бет.

— Стига, Бет.

— Може би Джери е съкратено от Джералдин.

— Не сега, Бет.

ВИЕ ЛИ СТЕ СЪЩЕСТВОТО НАПРАВЕНО В САЩ?

— Отговори му — рече Барнс.

ДА НИЕ СМЕ. КОЙ СИ ТИ?

Продължителна пауза, сетне:

НИЕ СМЕ.

— Ние сме какво? — попита Барнс, загледан в екрана.

— Хал, успокой се.

През това време Хари написа:

НИЕ СМЕ СЪЩЕСТВАТА ОТ САЩ. КОЙ СИ ТИ?

СЪЩЕСТВА = СЪЩЕСТВО?

— Лоша работа — поклати глава Тед. — Как ще го научим на множествено число?

Хари написа:

НЕ.

ВИЕ СТЕ МНОГО СЪЩЕСТВО?

— Разбирам накъде бие. Той мисли, че сме множество части на едно цяло.

— Е, обясни му де.

НЕ. НИЕ СМЕ МНОГО ОТДЕЛНИ СЪЩЕСТВА.

— Я повтори пак — рече Бет.

РАЗБИРАМ. ИМА ЛИ КОНТРОЛНО СЪЩЕСТВО?

Тед избухна в смях.

— Я виж, какво пита!

— Ами какво пита — мърмореше Хари. — Казва ни „отведете ме при вашия водач“. Пита кой дърпа конците.

— Аз дърпам конците — наду се Барнс. — Кажу ми го.

Хари написа:

ДА. КОНТРОЛНОТО СЪЩЕСТВО Е КАПИТАН ХАРАЛД
БАРНС.

РАЗБИРАМ.

— Името ми е с „о“ — сопна се Барнс. — Харолд, с „о“.

— Искаш ли да го напиша отново?

— Няма значение. Само го попитай, кой е той.

КОЙ СИ ТИ?

АЗ СЪМ ЕДИН.

— Добре — кимна Барнс. — Значи е само един. Попитай го
откъде идва.

ОТКЪДЕ ИДВАШ?

АЗ СЪМ ОТ ЕДНО МЯСТО.

— Попитай за името — продължи Барнс. — Името, на това
място.

— Хал, името само ще ни обърка.

— Трябва да разберем, откъде идва този тип!

КЪДЕ СЕ НАМИРА МЯСТОТО, ОТКЪДЕТО ИДВАШ?

АЗ СЪМ ТУК.

— Това го знаем. Питай пак.

КЪДЕ СЕ НАМИРА МЯСТОТО, ОТКЪДЕТО
ПРОИЗХОЖДАШ?

— И това ако е граматически правилно — поклати глава Тед. —
Голям смях ще падне, като публикуват разговора.

— Ще го редактираме, преди да бъде публикуван — каза Барнс.

— Нямате право — възмути се Тед. — Да се затрива безценна
научна информация!

— Правим го непрестанно. Как го наричаха вашите колеги?
„Масажиране на информацията“?

Хари отново затрака по клавиатурата.

КЪДЕ СЕ НАМИРА МЯСТОТО, ОТКЪДЕТО ИДВАШ?

ПРОИЗХОЖДАМ ОТ ОСЪЗНАВАНЕТО.

— Осъзнаването? Това планета ли е, или какво?

КЪДЕ Е ОСЪЗНАВАНЕТО?

ОСЪЗНАВАНЕТО Е.

— Той ни се подиграва — каза Барнс.

— Нека аз да опитам — предложи Тед.

Хари се отдръпна и Тед написа:

ПЪТУВА ЛИ ДОТУК?

ДА. ПЪТУВА ЛИ ДОТУК?

ДА, написа Тед.

АЗ ПЪТУВАХ. ТИ ПЪТУВА. НИЕ ПЪТУВАХМЕ ЗАЕДНО. АЗ СЪМ ЩАСТЛИВ.

Ето, рече си Норман, още един израз, говорещ за чувства. И този път не изглежда като грабнат от книга. От него полъхва на искреност. Дали наистина извънземният има чувства? Или само се преструва, за да се придържа към правилата на играта? И да ни кара, да се чувстваме по-уверени?

— Стига с тия тъпи дрънканици — намеси се Барнс. — Попитай го за оръжията.

— Съмнявам се, че ще схване концепцията за оръжията.

— Всеки разбира концепцията за оръжията — заяви Барнс. — Отбраната е неразривно свързана с живота.

— Протестирам срещу подобно отношение — изправи се Тед. — Военните винаги смятат, че всички останали са като тях. А извънземният отсреща може и представа да си няма от отбрана или оръжия. Възможно е да идва от свят, където отбраната е нещо излишно и ненужно.

— След като не ме слушате, — стисна зъби Барнс, — ще ви го повторя отново. Отбраната е неразривно свързана с живота. Щом вашият Джери е жив, той би трябвало да знае какво е това отбрана.

— Божичко — възкликна Тед. — Ето че издигаш твоята идея за отбрана до универсален принцип на съществуването — до нещо, абсолютно присъщо на живота.

— А ти не мислиш ли така? — попита го Барнс. — И какво според теб е клетъчната мембрана? Какво е имунната система? Ами кожата? Заздравяването на раните? Всяко живо същество е принудено да запазва целостта и неприкосновеността на своите физически граници. Това е един вид отбрана и без нея ние не бихме могли да съществуваме. Не можем да си представим организъм, без ясни граници на тялото, които да защитава. Няма живо същество, което да не знае какво е това отбрана, повярвайте ми. А сега питайте него.

— Струва ми се, че капитанът има право — подкрепи го Бет.

— Може би, — съгласи се Тед, — но не съм сигурен, дали трябва да отваряме дума за концепции, които биха могли да предизвикат

параноя...

— Тук аз командвам — рече троснато Барнс.

На екрана се появи ново послание:

ДЪЛГО ЛИ ПЪТУВАХТЕ ОТ ВАШЕТО МЯСТО?

— Кажи му да почака малко.

Тед написа:

МОЛЯ, ПОЧАКАЙ. НИЕ РАЗГОВАРЯМЕ.

ДА, И АЗ СЪЩО. ПРИЯТНО МИ Е ДА РАЗГОВАРЯМ С МНОЖЕСТВО СЪЩЕСТВА ОТ НАПРАВЕНО В САЩ. МНОГО СЕ ЗАБАВЛЯВАМ.

БЛАГОДАРЯ, написа Тед.

ПРИЯТНО МИ Е ДА ОБЩУВАМ С ВАШИТЕ СЪЩЕСТВА. ЩАСТЛИВ СЪМ, ЧЕ РАЗГОВАРЯМ С ВАС. МНОГО СЕ ЗАБАВЛЯВАМ.

— Изключете го — нареди Барнс.

На екрана излезе:

МОЛЯ, НЕ СПИРАЙТЕ. МНОГО МИ Е ПРИЯТНО.

Обзалагам се, мислеше си Норман, че той гори от желание да си поговори с някого, след триста годишна изолация. Или може би подълга? Ако е летял из космоса хиляди години, преди да срещне космическия кораб.

Това пробуди цяла поредица от въпроси в мислите на Норман. Ако извънземното същество е надарено с емоции — и по всичко изглежда, че беше така — тогава съществуваше вероятността то да изпадне във всички познати аберантни емоционални състояния, включително неврози и дори психози. Не малка част от хората, поставени в продължителна изолация получаваха сериозни психични увреждания. А извънземният отсреща беше прекарал в усамотение стотици години. Какво ли се е случило с него през това време? Дали не е станал невротичен? Затова ли се държи детински и настоява разговорът да продължи?

НЕ СПИРАЙТЕ. МНОГО СЕ ЗАБАВЛЯВАМ.

— Трябва да спрем, за Бога — ядосваше се Барнс.

Тед написа:

СПРЯХМЕ, ЗА ДА ПОГОВОРИМ ПОМЕЖДУ СИ.

НЕ Е НЕОБХОДИМО ДА СПИРАТЕ. НЕ МЕ ИНТЕРЕСУВА, ЧЕ ТРЯБВА ДА СПИРАТЕ.

На Норман му се стори, че долавя в тона на посланието известна раздразнителност и сприхавост. Може би дори деспотичност. „Не ме интересува“ — този извънземен говореше като Луи XIV.

ЗА НАС Е НЕОБХОДИМО, написа Тед.

НЕ ИСКАМ.

ЗА НАС Е НЕОБХОДИМО, ДЖЕРИ.

РАЗБИРАМ.

Екранът угасна.

— Така е по-добре — рече Барнс. — А сега да обмислим и формулираме плана на играта. Какво искаме всъщност да научим от него?

— Струва ми се, — поде Норман, — най-интересното досега, е, че той показва емоционален отговор на нашите въпроси.

— И това какво значи? — попита Барнс.

— Мисля, че би трябвало да имаме пред вид емоционалната страна, когато разговаряме с него.

— Искаш да го подложиш на психоанализа? — попита Тед. — Да го накараш да се изпъне на кушетката, за да разбереш дали е имал нещастно детство?

Норман с мъка сподави гнева си. Под привидно момчешкото държание, може би наистина се крие момче, мислеше си той.

— Не, Тед, но ако Джери наистина притежава чувства, по-добре да се съобразяваме с психологическите аспекти на неговите отговори.

— Не бих искал да те обидя, — поде Тед, — но лично аз не виждам с какво би ни помогнала психологията. За мен психологията не е наука, а един вид суеверие или религия. Тя не разполага с нито една солидна теория, нито пък оперира със солидни факти. Всичко при вас витае. И тези ваши акценти върху чувствата — за които можете да си говорите безконечно, защото нищо не може да бъде потвърдено. Като астрофизик, аз не смятам, че чувствата имат някакво значение. Според мен те са второстепенни.

— Много интелектуалци ще се съгласят с теб — кимна Норман.

— Да. И така, ние си имаме работа с висш разум, нали? — попита Тед.

— Общо взето, — рече Норман, — хората, които рядко изпитват чувства, ги смятат за маловажни.

— Искаш да кажеш, че не изпитвам чувства? — погледна го въпросително Тед.

— Щом смяташ, че нямат значение.

— Не може ли да спорите друг път? — намеси се Барнс.

— С други думи, битието определя съзнанието, така ли? — попита заядливо Тед.

— Защо просто не кажеш какво мислиш, — рече Норман, — вместо непрестанно да се криеш зад разни цитати?

— Ето че премина към персонална атака.

— Е, поне не съм отрекъл значимостта на твоята наука, — заяви Норман, — въпреки че бих могъл да го сторя без особено усилие. Например, че астрофизиците фокусират интереса си върху далечни краища на вселената, за да избягнат реалностите на живота. И понеже нищо в астрофизиката не може да бъде доказано...

— Това не е вярно — прекъсна го Тед.

— Достатъчно! Стига вече! — кресна Барнс и удари с юмрук по масата. Настъпи неловко мълчание.

Норман все още беше разгневен, но се чувстваше и малко засрамен. Този път Тед ме накара да си изпусна нервите, мислеше си той. Най-накрая ме свари неподготвен. И го направи по най-простия възможен начин, като атакува полето, в което работя. Норман се зачуди, защо Тед бе успял с такава лекота. През целия си живот бе слушал подобни лекции от така наречените привърженици на „твърдата“ наука — физици, химици и прочие — които търпеливо му обясняваха, че в психологията няма нищо, а през това време семействата им се разпадаха, жените им бягаха с други, а децата им се самоубиваха или ставаха наркомани. Отдавна бе престанал да обръща внимание на подобни аргументи.

И въпреки това, Тед го бе ядосал.

— ...да се захванем с непосредствената задача — говореше в същото време Барнс. — Въпросът беше, какво искаме да научим от него?

КАКВО ИСКАМЕ ДА НАУЧИМ ОТ НЕГО?

Всички се облешиха в екрана.

— Ай-ай — завъртя глава Барнс.

АЙАЙ.

— Дали това означава, каквото мисля че означава?

ДАЛИ ТОВА ОЗНАЧАВА, КАКВОТО МИСЛЯ ЧЕ ОЗНАЧАВА?

Тед вдигна ръце от клавиатурата.

— Джери, — произнесе той, — разбираш ли какво казвам?

ДА ТЕД.

— Страхотно — рече Барнс и поклати глава. — Направо
страхотно.

И АЗ СЪМ ЩАСТЛИВ.

ПРЕГОВОРИ С ПРИШЪЛЕЦА

— Норман, — произнесе Барнс, — струва ми се, че в твоя доклад ставаше дума за подобна възможност, нали? За възможността, пришълците да четат мислите ни.

— Споменал съм нещо подобно — съгласи се Норман.

— И какви бяха твоите препоръки?

— Нямах такива. Просто хората от Държавния департамент държаха да се включи тази възможност. И аз я включих.

— Значи не си давал никакви препоръки в доклада?

— Не съм — рече Норман. — Да ви кажа право, по онова време тази идея ми се струваше смешна.

— Вече не е — отвърна Барнс. Той се отпусна уморено в креслото и загледа екрана. — Какво, по дяволите, ще правим сега?

НЕ СЕ СТРАХУВАЙТЕ.

— Много мило от негова страна, като се има пред вид, че чува всичко. Чуваш ли ни, Джери?

ДА ХАЛ.

— Каква бъркотия — възкликна Барнс.

— Мисля, че по-скоро това е вълнуваща промяна — отбеляза Тед.

— Джери, можеш ли да четеш мислите ни? — попита Норман.

ДА НОРМАН.

— О, майчице — завайка се Барнс. — Той може да чете мисли.

Не е сигурно, помисли си Норман. Сбърчи вежди, съсредоточи се и си помисли: „Джери, чуваш ли ме?“

Екранът остана пуст.

„Джери, кажи ми как се казваш“.

Може би той възприема само образи, помисли си Норман. Помъчи се да си представи нещо, избра пясъчен тропически бряг, след това палмово дърво. Изображението на палмовото дърво бе съвсем ясно, но нищо чудно Джери да не знаеше какво е това палмово дърво. За него то можеше да не означава нищо. Норман реши, че ще е по-добре да се спре на нещо от познатата реалност на Джери. Например

някоя планета с пръстени, като Сатурн. Присви очи и си каза: „Джери, сега ще ти изпратя една картина. Кажи ми какво виждаш“.

Той съсредоточи ума си върху изображението на Сатурн, блестяща жълта сфера, обкръжена от пръстени и увиснала в черната космическа пустош. Задържа изображението десетина секунди, сетне погледна към екрана.

Екранът не се беше променил.

„Джери, тук ли си?“

Екранът оставаше непроменен.

— Джери, тук ли си? — попита Норман.

ДА НОРМАН. ТУК СЪМ.

— Не мисля, че трябва да разговаряме в тази стая — рече Барнс.
— Може би, ако се преместим в съседния цилиндър и пуснем водата да тече...

— Като в шпионските филми?

— Заслужава си да опитаме.

— Струва ми се, — заговори Тед, — че не постъпваме честно спрямо Джери. Ако наистина смятаме, че ни се натрапва, защо просто не му го кажем? Да го помолим, да не го прави?

НЕ ИСКАМ ДА ВИ СЕ НАТРАПВАМ.

— Вижте какво — изглежда ги Барнс. — Този тип знае за нас много повече, отколкото ние за него.

ДА АЗ ЗНАМ МНОГО НЕЩА ЗА ВАШИТЕ СЪЩЕСТВА.

— Джери — рече Тед.

ДА ТЕД. ТУК СЪМ.

— Моля те, остави ни сами.

НЕ ИСКАМ ДА ГО ПРАВЯ. ЩАСТЛИВ СЪМ ЧЕ РАЗГОВАРЯМ С ВАС. ПРИЯТНО МИ Е ДА РАЗГОВАРЯМ С ВАС. НЕКА ДА ПОГОВОРИМ. ИСКАМ.

— Очевидно, не ще можеш да го убедим — рече Барнс.

— Джери, — продължи Тед, — трябва да ни оставиш сами. За малко.

НЕ. ТОВА Е НЕВЪЗМОЖНО. НЕ СЪМ СЪГЛАСЕН. НЕ!

— Ето, че копелето си показва зъбите — каза Барнс.

Малкият повелител, помисли си Норман.

— Нека опитам аз — предложи той.

— Заповядай.

— Джери — започна Норман.

ДА НОРМАН. ТУК СЪМ.

— Джери, ние сме много развълнувани, че можем да разговаряме с теб.

БЛАГОДАРЯ ВИ. И АЗ СЪМ РАЗВЪЛНУВАН.

— Джери, ние те намираме за чудесно, очарователно същество.

Барнс завъртя очи и поклати глава.

БЛАГОДАРЯ ТИ, НОРМАН.

— И бихме желали да разговаряме с теб много, много часове.

ДОБРЕ.

— Ние се възхищаваме от твоя талант и дарба.

БЛАГОДАРЯ.

— И знаем, че притежаваш огромна сила и способност да разбираш всички неща.

ТАКА Е, НОРМАН. ДА.

— Джери, след като разбираш всичко, вероятно знаеш, че ние сме същества, привикнали да общуват помежду си, без да бъдат подслушвани. Всички сме крайно възбудени от срещата с теб и трябва да я обсъдим насаме.

Барнс продължаваше да клати глава.

АЗ СЪЩО ИМАМ МНОГО НЕЩА, ЗА КОИТО ИСКАМ ДА ГОВОРЯ. ПРИЯТНО МИ Е ДА РАЗГОВАРЯМ С ВАШИТЕ СЪЩЕСТВА НОРМАН.

— Да, зная, Джери. Но в мъдростта си, ти осъзнаваш, че ние имаме нужда да поговорим насаме.

НЕ СЕ СТРАХУВАЙТЕ.

— Ние не се страхуваме, Джери. Просто се чувстваме неудобно.

НЕ СЕ ЧУВСТВАЙТЕ НЕ УДОБНО.

— Не можем, Джери... такива сме си.

МНОГО МИ Е ПРИЯТНО ДА РАЗГОВАРЯМ С ВАШИТЕ СЪЩЕСТВА НОРМАН. АЗ СЪМ ЩАСТЛИВ. И ВИЕ ЛИ СТЕ ЩАСТЛИВИ?

— Да, много сме щастливи, Джери. Но, разбираш ли, ние имаме нужда...

ДОБРЕ. РАДВАМ СЕ.

— ...да поговорим насаме. Моля те, не ни слушай за малко.

ОБИДИХ ЛИ ВИ?

— Не, ти си много мил и дружелюбен. Но трябва да поговорим помежду си, без да ни слушаш известно време.

РАЗБИРАМ, ИМАТЕ НУЖДА. БИХ ИСКАЛ ДА СЕ ЧУВСТВАТЕ УДОБНО С МЕН, НОРМАН. ЩЕ ИЗПЪЛНЯ ЖЕЛАНИЕТО ВИ.

— Благодаря ти, Джери.

— Да-да — рече Барнс. — Да не мислиш, че наистина ще го стори?

ОТНОВО ЩЕ БЪДЕМ С ВАС СЛЕД КРАТКА ПАУЗА, В КОЯТО ЩЕ ЧУЕТЕ РЕКЛАМА НА НАШИЯ СПОНСОР.

Екранът угасна.

Норман не издържа и прихна.

— Невероятно — рече Тед. — Изглежда той улавя телевизионните сигнали.

— Под водата е невъзможно.

— Невъзможно за нас, но по всичко изглежда, не и за него.

— Откъде да сме сигурни, дали вече не ни слуша — мърмореше Барнс. — Бас държа, че подслушва. Джери, тук ли си още?

Екранът оставаше пуст.

— Джери?

Никаква промяна. Екранът мълчеше.

— Отишъл си е.

— И така — обърна се към тях Норман. — Имахте възможност, да наблюдавате силата на психологията.

Не се сдържа. Все още беше обиден на Тед.

— Съжалявам — поде Тед.

— Няма нищо.

— Наистина, не мисля, че за един висш разум чувствата биха имали някакво значение.

— Да не започваме отново — предложи Бет.

— Не бива да забравяме, — продължи Норман, — че чувствата и разумът никога не са във връзка. Те са като два раздела на мозъка, или като два отделни мозъка, които не общуват помежду си. Ето защо интелектуалното разбиране е толкова безполезно.

— Интелектуалното разбиране било безполезно? — възкликна ужасено Тед.

— В много случаи, да — потвърди Норман. — Ако четеш книга за това, как се кара колело, научаваш ли се да караш? Не. Можеш да си четеш колкото искаш, но все един ден трябва да излезеш навън и да се захванеш за упражненията. Защото тази част от мозъка, която се учи да кара е различна от онази, която чете за това.

— И какво общо има това с Джери? — попита Барнс.

— Всички знаем, — продължи Тед, — че умният е изложен на емоционален стрес точно толкова, колкото и глупавият. Ако Джери наистина е емоционално същество — а не се преструва на такова — тогава длъжни сме да се съобразяваме не само с интелектуалната, но и с емоционалната страна на неговата същност.

— Много убедително — кимна Тед.

— Не съвсем — възрази Норман. — Да си призная честно, щях да съм много по-щастлив, ако Джери беше само един хладен, безчувствен интелект.

— Защо?

— Защото, — обясни Норман, — ако Джери е могъщ и същевременно способен на чувства, възниква един важен въпрос. Какво ще стане, ако си изгуби ума?

ЛИВАЙ

Групата постепенно се разпадна. Хари, изтощен от продължителните усилия по дешифрирането, заспа почти мигновено. Тед се премести в цилиндър В за да впише личните си наблюдения над Джери в записките по бъдещата книга, която възнамеряваше да публикува. Барнс и Флетчър се усамотиха в цилиндър Д, за да обсъдят бойната стратегия, в случай, че пришелецът реши да ги нападне.

Тина се зае да настройва многобройните монитори, а Норман и Бет я гледаха, докато работи. Най-много време загуби над някакъв пулт, който Норман досега не беше забелязвал. Серия от индикатори, обозначени с надписа „газ-плазма“ мигаха в червено.

— Какво е това? — запита Бет.

— ВПСЗ. Външен периметър на сензорната зона. Разполагаме с активни и пасивни сензори за всички модалности — топлинна, звукова, вълнова, за налягане — разположени в концентрични кръгове около станцията. Капитан Барнс ми нареди да ги пренастроя и да ги активирам отново.

— И защо? — поинтересува се Норман.

— Не зная, сър. Заповед.

Говорителите изпращяха. Разнесе се гласът на Барнс:

— Морякът Чен до цилиндър Д, яви се незабавно! И изключи комуникационната линия. Не желая Джери да подслушва плановете ни.

— Слушам, сър.

— Параноиден задник — промърмори Бет.

Тина събра разпилените документи и изтича навън.

Известно време Бет и Норман седяха мълчаливо, заслушани в ритмичното бумтене, идещо някъде от вътрешността на станцията. После звукът изчезна и след кратък период на абсолютна тишина се появи отново.

— Това пък какво е? — заговори Бет. — Сякаш идва от станцията — тя се приближи до илюминатора, включи външните светлини и впери поглед през стъклото. — Ох-хо — възкликна Бет.

Норман погледна навън.

Дълга сянка бе легнала на океанското дъно и се преместваше напред-назад с всеки удар. Сянката бе така разкривена, че му бяха необходими няколко секунди, преди да осъзнае, какво вижда.

Сянката беше на човешка ръка.

— Капитан Барнс. Чувате ли ме?

Никакъв отговор. Норман отново натисна копчето за повикване.

— Капитан Барнс, чувате ли ме?

Мълчание.

— Изключил е връзката — обясни Бет. — Не може да те чуе.

— Как мислиш, човекът навън дали е още жив? — попита

Норман.

— Не зная. Възможно е.

— Да вървим — рече Норман.

Норман усети сухия метален вкус на компримирания въздух и потрепери от леденото докосване на водата, докато се плъзгаше надолу през отворения люк и пропадеше в мрака, към мекото тинесто дъно.

— Всичко наред ли е? — запита го тя.

— Да.

— Не виждам никакви медузи.

— Аз също.

Излязоха изпод станцията, обърнаха се и погледнаха назад. Светлините на станцията ги заслепяваха, скривайки издигащите се нагоре цилиндри. Ритмичното бумтене се чуваше съвсем ясно, но не можеха да определят източника на звука. Заобиколиха подпорите и доближиха далечния край на станцията, като мижача от силната светлина.

— Там — посочи Бет.

Само на няколко метра над тях, в напречна стоманена скоба се виждаше заклещена човешка фигура. Тялото помръдваше от подводното течение, а ярко-жълтия шлем блъскаше периодически стената на станцията.

— Можеш ли да видиш кой е? — попита Бет.

— Не — светлините грееха право в очите му.

Норман сграбчи най-близката подпора и се закатери по нея. Металната повърхност бе покрита с хлъзгави кафяви водорасли.

Обувките му непрестанно се пързалиха по тръбите, докато не забеляза вградената в стената стълбичка. След това изкачването беше лесно.

Ето че краката се полюшваха над него. Норман изкачи още едно стъпало и внезапно по-близкият крак се заплете в шланга, който излизаше от бутилките на гърба му. Норман протегна ръка, опитвайки се да се освободи от тялото. Кракът потрепери и за един ужасен миг, Норман си помисли, че човекът е жив. После обувката остана в ръката му, а босият крак — със зеленикава плът и виолетови нокти — се блъсна в шлема му. Необходими му бяха само няколко секунди за да се съвземе от неприятното усещане — все пак зад гърба си имаше богата колекция от самолетни катастрофи. Пусна обувката и проследи дрейфа ѝ надолу към Бет. Стисна крака на трупа и го дръпна. Плътта беше мековата като гъба, тялото бавно се освободи от импровизирания капан и се спусна надолу. Норман сграбчи рамото и почувства същата мекота. Завъртя го, за да различи чертите на лицето.

— Това е Ливай.

Шлемът беше изпълнен с вода, зад маската се виждаха изцъклени очи, отворена уста и лице разкривено от ужас.

— Хванах я — обади се Бет и издърпа тялото долу. — Божичко — добави тя сподавено.

Норман се спусна по подпората. Бет дърпаше тялото встрани от станцията, към осветената зона.

— Толкова е мека. Сякаш всички кости на тялото ѝ са изпотрошени.

— Зная — той пое след нея към светлината и постепенно я застигна. Чувстваше някаква странна отвлеченост, хлад и безразличие. Доскоро тази жена беше жива, разговарял бе с нея, а ето че сега влачеше трупа ѝ. Ала му се струваше, че наблюдава всичко, което се случва, някъде отдалече.

Норман завъртя тялото на Ливай. От лявата страна водолазният костюм бе разкъсан. Отдолу прозираше окървавена плът. Норман се наведе по-близо, за да разгледа раната.

— Нещастен случай? — промърмори той.

— Не мисля — рече Бет.

— Чакай. Подръж я — той разгъна внимателно разкъсаните краища на тъканта. От раната в средата се отделяха няколко цепнатини. — Има звездовидна форма. Виждаш ли?

— Да, виждам — тя отстъпи назад.

— Какво би могло да причини подобна рана, Бет?

— Не зная... не съм съвсем сигурна.

Бет продължаваше да отстъпва назад. Норман не откъсваше очи от раната.

— Кожата е мацерирана.

— Мацерирана?

— Сдъвкана.

— Божичко.

Да, наистина е като сдъвкана, мислеше си Норман, докато разглеждаше вътрешността на раната. Кожата бе ужасно разкъсана и на места назъбена. Тъничка струйка кръв се плъзна нагоре покрай маската му.

— Да се връщаме — предложи Бет.

— Почакай още малко — Норман стисна тялото за раменете, краката и таза. Навсякъде все същата мековатост като на гигантска гъба. Сякаш трупът е бил смлян. Чувстваше костите на краката, разтрошени на множество места. Какво ли бе причинило подобни увреждания? Отново се върна при раната.

— Не ми харесва тук навън — проговори Бет.

— Само секунда.

При първия оглед бе останал с впечатлението, че раната на Ливай е причинена от ухапване, но сега вече не беше сигурен.

— Кожата й, — рече Норман, — сякаш е изшкуркана...

Той внезапно отскочи назад, стреснат от нещо белезникаво, което плуваше пред маската му. Сърцето му заблъска лудо при мисълта, че може да е медуза — но в този миг забеляза, че е с идеално кръгла форма и почти непрозрачно. Беше с размери на топка за голф и бавно се отдалечаваше от него.

Норман се огледа.

Водата наоколо бе изпълнена с тънички нишки слуз. И множество белезникави сфери.

— Какво е това, Бет?

— Яйца — гласът й в слушалките звучеше задъхано, на пресекулки. — Да се махаме от тук, Норман. Моля те.

— Само още секунда.

— Не, Норман. Сега.

По радиото зазвуча тревожен сигнал. Далечен и слаб, сякаш го предаваха от вътрешността на станцията. Чуваха се някакви викове, после изведнъж гласът на Барнс, съвсем ясно:

— Какво, по дяволите, правите там?

— Открихме Ливай, Хал — обясни Норман.

— Връщайте се веднага, да ви вземат мътните — изкрещя Барнс. — Активираха се няколко сензора. Не сте сами навън. И каквото и да е там с вас, е дяволски голямо.

Норман се чувстваше подтиснат и ужасно бавен.

— Хвърли тялото. Връщай се!

Но тялото, съпротивляваше се мислено той. Трябва да направят нещо с него. Не можеше просто да го зареже.

— Какво ти става, Норман? — запита го Бет.

Норман промърмори нещо в отговор и като в мъгла почувства как силната ръка на Бет го сграбчва за рамото и го насочва назад към станцията. Водата беше изпълнена с белезникави яйца. В ушите му звънеше сигналът за тревога. Звукът беше направо оглушителен. Изведнъж осъзна, че този път алармата идва от вътрешността на водолазния костюм.

Започна да трепери. Зъбите му затракаха неконтролируемо. Опита се да проговори, но прехапа език и усети в устата си вкуса на кръв. Тялото му беше изтръпнало, мозъкът отказваше да работи. Всичко ставаше като на забавена лента.

Когато приближиха станцията, Норман забеляза, че по стените ѝ са полепнали яйца в плътно покритие, от което повърхността на цилиндрите бе побеляла.

— Побързай! — извика Бет. — Побързай! Приближава ни!

Бяха под шлюза и в този миг Норман почувства първите мощни раздвижвания на водата. Нещо наистина огромно се намираше зад тях. Бет го тласна нагоре, главата му изплува над повърхността и Флетчър го издърпа с яките си ръце. Миг след това Бет бе изтеглена до него и люкът се затвори. Някой му издърпа скафандъра и тревожният сигнал го блъсна в ушите. Тялото му се разтърсваше от спазми, краката му конвулсивно се удряха в пода. Свалиха водолазния костюм и го загърнаха в сребристо одеяло, а сетне го задържаха докато треперенето отслабна и накрая съвсем изчезна. Неочаквано, въпреки тревожния вой на алармата, Норман потъна в сън.

ВОЕННИ СЪОБРАЖЕНИЯ

— Това не е ваша работа, по дяволите — гневеше се Барнс. — Нямайте никакво право да го вършите. Абсолютно никакво.

— Ливай можеше да е жива — възрази хладнокръвно Бет.

— Но не беше и като излязохте навън, вие изложихте на риск живота на двама цивилни членове на експедицията. При това безсмислено.

— Идеята беше моя, Хал — рече Норман. Все още беше увит в одеяло, но след топлите напитки се чувстваше значително по-добре.

— А ти — погледна го мрачно Барнс. — Имаш късмет, че си жив.

— Предполагам, че е така — съгласи се Норман. — Не зная какво се случи.

— Ето какво се е случило — сопна се Барнс и размаха под носа му миниатюрна перка. — Изгорял е циркулаторът на твоя костюм, вследствие на което си бил подложен на екстензивно централно охлаждане от хелия. Още няколко минути и щеше да си мъртъв.

— Всичко стана толкова бързо — мърмореше Норман. — Не осъзнавах...

— Слушайте, вие... — прекъсна го гневно Барнс. — Искам да си изясним нещо. Това не е научна конференция. Това не е някакъв подводен „Холидей ин“, където можете да правите каквото ви душа иска. Това е военна операция и проклет да бъда, ако не изпълнявате моите заповеди. Ясно ли е?

— Това било военна операция? — намеси се Тед.

— Вече е — заяви Барнс.

— Чакай малко. Не е ли такава от самото начало?

— Вече е.

— Не отговори на въпроса ми — настоя Тед. — Защото, ако това наистина е военна операция, мисля, че всички трябва да го знаем. Аз, например, не желая да имам нищо общо с...

— Изчезвай тогава — отсече Барнс.

— ...някаква си военна операция...

— Слушай, Тед — заговори по-меко Барнс. — Знаеш ли, колко струва всичко това на Флотата?

— Не, но виждам какво общо...

— Сега ще ти кажа. Поддържането на дълбочинна станция с изкуствена атмосфера на борда и пълно снабдяване струва приблизително сто хиляди долара на час. Докато се върнем на повърхността, разходите на експедицията вече ще надхвърлят сто милиона долара. Не можеш да очакваш подобна щедрост от военните, ако не се предвиждат в замяна някакви „сериозни открития с военно приложение“. Съвсем просто е. Няма ли подобни предвиждания, няма и пари. Разбирате ли?

— Имаш пред вид нещо подобно на оръжие? — запита Бет.

— Нещо такова — кимна Барнс.

— Както и да е — продължи Тед. — Що се отнася до мен, за нищо на света не бих се присъединил към...

— Наистина ли? Ще долетиш тук чак от Тонга, аз ще ти кажа: „Тед, на дъното лежи космически кораб, който може би е обитаван от същества от друга галактика, но това е военна операция“ и ти ще отвърнеш: „По дяволите, аз не участвам“? Така ли би постъпил, Тед?

— Ами... — поколеба се Тед.

— Тогава, по-добре млъкни — рече Барнс. — Защото до гуша ми дойде от твоето позъорство.

— Слушай, слушай — ухили се Бет.

— Според мен, ти си надвишаваш правата — рече Тед.

— А според мен, ти си един егоманиакален задник — озъби се Барнс.

— Я почакайте малко — намеси се Хари. — Знае ли някой от вас защо Ливай е решила да излезе навън?

— Тя отговаряше за БОП — поясни Тина.

— За какво?

— Броячно Обусловено Препрограмиране — добави Барнс. — Това е вид дежурство. Ливай заместваше Едмъндс. След смъртта на Едмъндс, Ливай пое задължението да отива до подводницата на всеки дванадесет часа.

— Да отива до подводницата ли? И защо? — попита Хари.

Барнс посочи илюминатора.

— Виждаш ли ДС-7? Зад последния цилиндър е монтиран преобърнат наопаки хангар, а под него е миниподводницата, която водолазите оставиха.

При ситуация като тази, — продължи Барнс, — влиза в сила разпореждането, на всеки дванадесет часа всички записи да бъдат прехвърляни на борда на подводницата. Самата миниподводница е снабдена с програма за автоматично освобождаване от баласта и издигане на повърхността — броячът е нагласен на дванадесет часова задръжка. Така че, ако до изтичането на тези дванадесет часа, никой не се появи на борда, за да натисне бутона „задръжане“, подводницата автоматично ще изхвърли своя баласт, ще изпразни водните резервоари и ще поеме към повърхността.

— Това пък защо?

— Ако тук долу се случи нещастие — да речем, с всички нас, — тогава след изтичане на споменатите дванадесет часа, подводницата ще се появи на повърхността, натоварена със събраните до момента записи. Нашите хора прибират подводницата и по този начин разполагат поне с частична информация за случилото се с нас.

— Разбирам. Подводницата е нашия бордови дневник.

— Може и така да се каже. Но освен това е и резервният ни изход нагоре, при екстремални ситуации.

— Значи Ливай е отивала в подводницата?

— Да. Вероятно е успяла да стигне до нея, защото все още е тук.

— Прехвърлила е записите, натиснала е бутона „задръжане“ и е умряла на връщане.

— Да.

— Как е умряла? — запита Хари, вперил поглед в Барнс.

— Не сме сигурни — сви рамене Барнс.

— Тялото ѝ беше смляно — поясни Норман. — Приличаше на голяма гъба.

— Преди час, — рече Хари на Барнс, — ти нареди всички сензори да бъдат препрограмирани и включени наново. Каква беше причината?

— Появата на странен сигнал малко преди това.

— Какъв сигнал?

— За нещо навън. Нещо огромно.

— Но алармата не се включи — възрази Хари.

— Не. Защото то надвишаваше зададените в алармената инсталация параметри.

— Искаш да кажеш, че е било прекалено голямо, за да задейства алармата?

— Да. При първата фалшива тревога, всички параметри излязоха от зададените граници. Наложих се да бъдат препрограмирани така, че да не реагират на обекти с такива грамадни размери. Точно това направи Тина.

— А какво включи алармата одеде? — попита Хари. — Когато Бет и Норман бяха навън?

— Тина? — погледна я Барнс.

— Не зная какво е била причината. Някое морско животно, предполагам. Безшумно и с огромни размери.

— Колко голямо?

Тя поклати глава.

— Ако се съди по електронния отпечатък, доктор Адамс, с размери колкото нашата станция.

БОЙНА ТРЕВОГА

Бет постави внимателно кръглото бяло яйце на стъклото под микроскопа.

— Без никакво съмнение, — промърмори тя, след като примижа над окуляра, — това е морско безгръбначно. Най-интересно от всичко е слузното покритие — тя побутна яйцето с пинсети.

— И каква е то? — попита Норман.

— Лепкаво. На белтъчна основа.

— Не, говоря за яйцето.

— Още не зная — Бет продължи да се взира. Внезапно алармата отново зазвуча и замигаха червени светлини. Норман почувства, че се изпотява.

— Сигурно поредната фалшива тревога — успокой го Бет.

— Внимание, до всички — чу се гласът на Барнс от говорителите. — Да всички на борда. Бойна тревога.

— О, по дяволите — ядоса се Бет.

Тя се спусна ловко по стълбата, сякаш беше пожарникарска тръба, а отзад несръчно я следваше Норман. В комуникационната на цилиндър Г двамата завариха вече познатата сцена: всички се бяха скупчили пред компютъра и няколко капака бяха вдигнати. Червените светлини продължаваха да мигат, а сирената пищеше неуморно.

— Какво става? — извика Норман.

— Авария!

— Каква авария?

— Не можем да изключим проклетата аларма! — изкрещя Барнс. — Включи се, а сега не иска да се изключи! Тини...

— Опитвам се, сър!

Беше приклепнала зад компютъра и Норман виждаше само превития ѝ гръб.

— Изключи проклетата машина!

— Изключвам я, сър!

— Изключи я, не мога да чуя!

Да чуе какво? — зачуди се Норман, но в този момент в каютата влетя Хари и се блъсна в него.

— Божичко...

— Тревога! — крещеше объркано Барнс. — Тревога! Моряк Чен! Дай сонарно изображение!

Тина стоеше до него, спокойна както винаги, и следеше страничните монитори. После си нагласи слушалките.

Норман погледна сферата на един от мониторите. Сферата беше затворена.

Бет спря до илюминатора и се зае да разглежда белезникавия материал, който я покриваше плътно от другата страна. Барнс се мяташе като побъркан под червените лампи, крещеше и проклинаше всичко наоколо.

И тогава ненадейно тревожният сигнал замря и червените светлини угаснаха. Всички мълчаха. Флетчър се изправи и въздъхна.

— Мислех, че ще го поправиш... — заговори Хари.

— Шшшшт.

До ушите им достигна едва доловимото понг на сонарните импулси. Тина притисна слушалките с ръце и се намръщи съсредоточено.

Никой не помръдваше. Стояха замръзнали, с напрегнати изражения, заслушани в далечното ехо на сонара.

Барнс прошепна тихо на останалите:

— Сигналят дойде преди няколко минути. Отвън. Нещо много голямо.

— Не чувам нищо, сър — рече след малко Тина.

— Премини на пасивни.

— Слушам, сър. Преминавам на пасивни.

Тихият пукот на сонара изчезна. На негово място се появи слабо свистене. Тина усили говорителите.

— Хидрофони? — запита тихо Хари.

Барнс кимна.

— Полюсни стъклени трансдюсери — поясни той. — Най-добрите в света.

Всички напрегнаха слух, но не чуваха нищо освен свистенето. Норман си помисли, че прилича на изтрит запис, примесен от време на

време със слабо бълбукане на вода. Ако не беше така напрегнат, звукът сигурно щеше да му се дразнещ.

— Умно копеле — подхвърли Барнс. — Успя да ни заслепи, покри всички прозорци с лепило.

— Не лепило, а яйца — поправи го Бет.

— Добре де, важното е, че са покрити всички илюминатори на станцията.

Съскането продължаваше, без никаква промяна. Тина завъртя циферблата на хидрофона. Чу се тихо пращане, като от смачкан целофан.

— Какво е това? — запита Тед.

— Риба. Яде — поясни Бет.

Барнс кимна. Тина завъртя циферблата. Отново се разнесе съскащият звук. Напрежението в стаята спадна. Норман се почувства изморен и седна. До него се настани Хари. Норман забеляза, че Хари е по-скоро замислен, отколкото угрижен. В другия край на каютата, Тед стоеше до илюминатора и хапеше устни. Приличаше на уплашено хлапе.

Разнесе се тих електронен сигнал. Стрелките на индикаторите подскочиха.

— Имам позитивен на периферните термочувствителни датчици — обади се Тина.

— Посока? — запита Барнс.

— Източна. Приближава.

Последва остро металическо издрънчаване. После още едно.

— Какво е това?

— Мрежата. Блъснал се е в нея.

— Да се е блъснал? Звучи сякаш я разглобява.

Норман си спомни за мрежата. Беше изплетена от триинчови тръби.

— Някоя голяма риба? Акула — запита Бет.

Барнс поклати глава.

— По движението не прилича на акула. И е твърде голям.

— Позитивни топлинни от вътрешния периметър — обяви Тина.
— Приближава се.

— Премини на активни — нареди Барнс.

Познатото понг на сонара отекна в каютата.

— Делта е захваната — докладва Тина. — Сто ярда.

— Изображение.

— ССО включен, сър.

Последва цяла тирада от ритмични сонарни шумове: понг! понг!
понг! понг! След това кратка пауза и отново: понг! понг! понг! понг!

Норман завъртя неразбиращо глава. Флетчър се наведе над него и прошепна:

— ССО е сонар със спомагателни отвори, който създава детайлно изображение на базата на данни от няколко източника.

Норман усети, че от устата ѝ лъха на алкохол. Откъде ли го е взела? — помисли си той.

Понг! Понг! Понг! Понг!

— Начално изображение. Деветдесет ярда.

Понг! Понг! Понг! Понг!

— Има изображение.

Всички обърнаха глави към екрана. Норман забеляза някаква аморфна, изпъстрена с нишки капка. На нищо не му приличаше.

— Исусе — възкликна Барнс. — Вижте само колко е голям!

Понг! Понг! Понг! Понг!

— Осемдесет ярда.

Понг! Понг! Понг! Понг!

Появи се ново изображение. Сега вече капката беше с променена форма, а нишките сочеха в друга посока. Изображението беше по-контрастно по границите, но все още не приличаше на нищо. Просто голяма капка, покрита с нишки...

— Майчице! — вайкаше се Барнс. — Че той е най-малко трийсет, четирийсет фута!

— Не съм чувала за толкова голяма риба — отбеляза Бет.

— Кит тогава?

— Не е кит.

Норман забеляза, че челото на Хари е покрито с пот. Хари свали очилата и ги отри в комбинезона си. След това ги постави и внимателно ги нагласи. Очилата се плъзнаха надолу. Хари погледна Норман и се намръщи.

— Петдесет ярда — докладва Тина. — Приближава.

Понг! Понг! Понг! Понг!

— Трийсет ярда.

Понг! Понг! Понг! Понг!

— Трийсет ярда.

Понг! Понг! Понг! Понг!

— Спря на трийсет ярда, сър.

Понг! Понг! Понг! Понг!

— Все още е там.

— Изключи активните.

Отново, за кой ли път, съскането на хидрофона. Заедно с него далечно слабо потракване. Очите на Норман горяха. Пот се лееше по челото му. Той го изтри с опакото на ръкава си. Останалите също се потяха. Напрежението беше непоносимо. Норман погледна към монитора. Сферата си беше затворена.

Съскането на хидрофоните внезапно изчезна. Чуваше се едва доловимо подраскване, като че ли някой влачеше по дъното мрежа. После пак съскането.

— Искате ли отново да подам изображението? — прошепна Тина.

— Не — поклати глава Барнс.

Напрегнаха слух. Подраскване. Кратък миг тишина, последван от бълбукането на вода, този път силно и от близо.

— Майчице — възкликна Барнс. — Той е точно пред нас.

Последва приглушен удар по стената на станцията.

Екранът на компютъра внезапно блесна.

ТУК СЪМ.

Първият удар беше толкова неочакван, че ги подкоси. Всички се затъркаляха по пода. Около тях станцията скърцаше и стенеше заплашително. Норман с мъка се изправи на крака — забеляза, че челото на Флетчър кърви — и в този момент дойде вторият удар. Главата му се блъсна в нещо твърдо, последва остра болка, когато върху му се стовари Барнс, сипейки проклетия. Той притисна лицето на Норман, докато се опитваше са се изправи, двамата отново се стовариха на пода и до тях избухна с оглушителен трясък един монитор, сипейки наоколо искри.

Цялата станция се люлееше като небостъргач при земетресение. Сграбчваха каквото им попадне, за да се задържат. Но най-страшен от всичко беше оглушителният грохот — металическото стържене и скърцането на цилиндрите, които се тресяха на своите подпори.

Съществуващото разтърсваше цялата станция.

Барнс се беше добрал до другия край на каютата и посягаше към люшкащата се врата. Докато крещеше заповедите си, вратата го удари по ръката, но Норман не чуваше нищо, освен ужасяващия звук на огъващ се метал. Първа през вратата се промъкна Флетчър, последваха я Тина и Барнс. Дръжката беше оцапана в кръв.

Норман се огледа за Хари, в този миг към него се хвърли Бет и извика:

— Норман! Трябва да... — тялото ѝ се удари в неговото, двамата се претърколиха по мокета, прекатуриха една койка и накрая спряха в хладната стена на цилиндъра. Норман осъзна ужасен, че мокетът е подгизнал.

Станцията пропускаше.

Трябваше да предприеме нещо, изправи се на крака и в лицето го блъсна шуртящата от стената тъничка струя. Когато се огледа, забеляза, че вода струи от тавана и стените.

Всеки миг, каютата щеше да се разпадне.

Бет го сграбчи за раменете, придърпа го и изкрещя:

— Пропускаме! Божичко, пропускаме!

— Зная — кимна Норман и в този миг от говорителите се разнесе викът на Барнс:

— Позитивно налягане. Дайте позитивно налягане!

Норман зърна проснатия на пода Тед, миг преди да се препъне в него. Докато падаше, протегна ръце напред и главата му се блъсна в екрана, на който бе изписано с едри букви:

НЕ СЕ СТРАХУВАЙТЕ.

— Джери! — извика Тед. — Престани, Джери! Джери!

Внезапно отнякъде изникна Хари, облещи се на Тед и му кресна:

— Спести си дъха! Той ще ни убие!

— Той не разбира — викна в отговор Тед.

Дрънченето и скърцането на метал продължаваше без никаква пауза и Норман отново се затъркаля по пода. Опита се да сграбчи някоя ръкохватка, но ръцете му бяха мокри и се плъзгаха по желязото.

— Слушайте всички — извика по уредбата Барнс. — Чен и аз излизаме! Командването поема Флетчър!

— Не излизайте! — закрещя Хари. — Не излизайте навън!

— Отваряме люка — произнесе лаконично Барнс. — Тина, последвай ме.

— Ще загинете! — викаше Хари, когато поредният тласък го запрати върху Бет. Норман отново беше на пода и главата му се блъсна в една койка.

— Навън сме — произнесе Барнс.

И внезапно ударите замряха. Станцията не помръдваше. Те също. Макар отвсякъде да шуртеше вода, всички стояха неподвижно, вперили погледи в говорителите.

* * *

— Отделихме се от люка — докладва Барнс. — Добро самочувствие. Въръжение, Харпуни „Джей-9“, снабдени с експлозивни глави, от типа „Таглин-50“. Ще му покажем за какво ни бива на този копелдак.

Тишина.

— Вода... видимостта се влошава. Видимост под пет фута. Изглежда че... се вдига тинята от дъното... и е тъмно, много тъмно. Движим се пипнешком край станцията.

Тишина.

— Северната страна. Сега поемаме на изток. Тина?

Тишина.

— Тина?

— Зад вас, сър.

— Добре. Постави ръката си на бутилките — чудесно. Браво.

Тишина.

Вътре в цилиндъра, Тед въздъхна.

— Не смятам, че трябва да го убиват — прошепна той.

Едва ли ще успеят, помисли си Норман.

Никой не помръдваше. Всички слушаха напрегнато увеличеното от говорителите дишане на Барнс и Тина.

— Североизточният край... всичко е наред. Усещам силно течение, водата се раздвижва, водовъртеж... наблизко има нещо... Не мога да го видя... видимостта е под пет фута. Едва различавам

подпората, за която се държа. Но го чувствам. Той е голям. Наблизо е. Тина?

Тишина.

Остро изпукване от радиосмущение. Пак тишина.

— Тина? Тина?

Тишина.

— Изгубих Тина.

Пауза, този път по-дълга.

— Не знам какво е това... Тина, ако ме чуваш, стой където си, ще го ударя от тук... добре... съвсем близо е... усещам, че се движи... доста вода изтласква... истинско чудовище.

Отново тишина.

— Да можех да виждам по-ясно.

Тишина.

— Тина. Това ли...

Последва приглушен тътен, като от далечна експлозия. Всички се спогледаха изненадани, но в следващия миг станцията отново се залюля, стените заскърцаха и Норман, напълно неподготвен, се стовари върху металната врата. Притъмня му пред очите. Хари се блъсна в стената до него и очилата му тупнаха на гърдите на Норман. Норман посегна да му ги подаде, знаеше, че без тях Хари е напълно безпомощен, ала секунда по-късно над него се спусна черна пелена и той изгуби съзнание.

СЛЕД НАПАДЕНИЕТО

В лицето му блъскаше гореща струя, а ноздрите му се изпълваха с пара.

Изправен под душа, Норман оглеждаше замислено тялото си. Приличам на оцелял от самолетна катастрофа, рече си той. Като онези нещастници, дето се чудят как въобще са оживели.

Боляха го многобройните цицини по главата. Гърдите и корема му бяха охлузени, една дълга резка стигаше чак до корема. Масивно кръвонасядане покриваше лявото му бедро, ръката му беше подпухнала и го болеше.

Но всъщност, целият обкръжаващ го свят беше станал болезнен. Той изпъшка и вдигна лицето си срещу струята.

— Ей, — извика Хари. — Какво ще кажеш, да се сменим?

— Дадено.

Норман излезе изпод душа и Хари се шмугна под струята. Неговото тяло също бе покрито с драскотини и охлузвания. Норман погледна към Тед, излегнал се на близката койка. Тед си беше изкълчил и двете раменни стави и Бет изгуби половин час докато ги намести. Наложиха се да му инжектират морфин.

— Как си сега? — попита го Норман.

— Поносимо.

Лицето на Тед беше отпуснато, празно. Нямахме я познатата жизнерадост. Трябваше да преживее по-тежък удар, от изкълчените раменни стави, помисли си Норман. В много отношения той е само едно наивно дете и вероятно е бил потресен от факта, че извънземният разум може да проявява враждебност.

— Много ли боли? — запита го Норман.

— Нищо ми няма.

Норман бавно се отпусна на пейката и почувства пронизваща болка в гърба. На петдесет и три години съм, помисли си той. Трябва да се занимавам повече с голф. И да съм някъде другаде, а не тук. Той потръпна и нахлузи обувката на отеكلото си стъпало. Отнякъде

изникна спомена за босия крак на Ливай, мъртвешката плът и стъпалото, което го блъска в маската.

— Откриха ли Барнс? — попита Тед.

— Не съм чул — поклати глава Норман. — Не мисля.

Норман приключи с обличането и се отправи към цилиндър Г, като внимателно прескачаше локвите морска вода в коридора. Вътре в Г, мебелите бяха подгизнали, пултовете бяха мокри, а стените бяха покрити с капки от уретанова пяна, с която Флетчър бе напръскала цепнатините.

В средата на каютата стоеше Флетчър, с бутилка уретан в ръка.

— Развалихме гледката — отбеляза тя.

— Ще държи ли?

— Разбира се. Не мога да обещаая, обаче, че можем да понесем още една подобна атака.

— Ами електронните уреди? Работят ли?

— Не съм проверявала, но би трябвало с тях всичко да е наред. Всички прибори са водонепроницаеми.

Норман кимна.

— Някакви следи от капитан Барнс? — той погледна към окървавената дръжка.

— Не, сър. Никакви следи от капитана — Флетчър проследи погледа му. — Ей сега ще почистя, сър.

— Къде е Тина? — попита Норман.

— Почива. В цилиндър Д.

Норман кимна повторно.

— Там по-сухо ли е?

— Да — рече Флетчър. — Странно, нали? Никой нямаше в цилиндър Д по време на атаката и подът е свършено сух.

— Някаква вест от Джери?

— Никаква, сър.

Норман включи един от пултовете.

— Джери, там ли си?

Екранът остана пуст.

— Джери?

Почака малко, сетне изключи монитора.

— Погледни — рече Тина, придърпа чаршафа и откри левия си крак.

Раната изглеждаше далеч по-страшна, от първия миг, когато след като бяха чули писъка, изтичаха в цилиндър А и я изтеглиха през люка. Диагонално надолу по крака ѝ се спускаха няколко дълги кървави ивици, всяка от които в средата бе подпухнала и ливидна.

— Само за час се поду — обясняваше Тина.

Норман разгледа внимателно раната. По границите на подпухналите участъци се виждаха ситни отпечатъци като от зъби.

— Помниш ли какво усещаше в този момент? — попита той.

— Чувствах се ужасно — рече Тина. — Усещах нещо лепкаво, като от силно лепило, или нещо подобно. Последва силно парене. Много силно.

— А какво видях? Успях ли да разгледаш съществото?

— Само... нещо дълго и плоско, като шпатула. Приличаше на гигантско листо, приближи се и ме обгърна.

— Цвят?

— Кафеникав. Не видях точно.

Норман се замисли за миг.

— А капитан Барнс?

— По време на акцията, аз бях отделена от капитан Барнс, сър. Не знам какво се е случило с него, сър — Тина отвърещаше с официален тон, лицето ѝ беше като маска. Хайде стига съм настоявал, помисли си Норман. Дори и да е избягала, какво толкова.

— Бет видя ли раната, Тина?

— Да, сър, беше тук преди няколко минути.

— Добре. Сега си почивай.

— Сър?

— Да, Тина?

— Кой ще пише рапорта, сър?

— Не зная. Да не мислим сега за рапорти. По-добре да се съсредоточим върху непосредствените задачи.

— Да, сър.

Докато се приближаваше към лабораторията на Бет, Норман чу гласа на Тина от записа:

„Как мислиш, дали някога ще отворят това нещо?“

Бет отвърна: „Може би. Не зная“.

„Плаши ме“

Вътре в лабораторията, Бет беше приведена над екрана и следеше внимателно записа.

— Все още се занимаваш с това, а? — заговори Норман.

— А-ха.

На екрана, Бет дояде парчето сладкиш и рече:

„Не мисля, че има причина да се страхуваш“.

„Плаши ме неизвестното.“

„Така е — кимна Бет от екрана. — Но неизвестното не винаги е опасно или страшно. Най-често то е необяснимо.“

— Незабравими последни думи — промърмори Бет, докато се гледаше на екрана.

— За момента са прозвучали добре — отбеляза Норман. — Важното е, че я успокои.

На екрана, Бет каза на Тина:

„Страх ли те е от змии?“

„Не, змиите не ме плашат.“

„Аз пък не мога да ги търпя.“

Бет спря записа и се обърна към Норман.

— Струва ми се, че е било толкова отдавна.

— И аз това си помислих — рече Норман.

— Това значи ли, че живеем пълноценно?

— По-скоро, че се намираме в смъртна опасност. Защо толкова те интересува този запис?

— Защото просто няма какво друго да правя, а ако не се занимавам с нищо, ще почна да крещя, като в някоя от онези традиционни женски сцени. Веднъж си ме виждал да го правя, Норман.

— Наистина ли? Не си спомням.

— Благодаря ти — кимна тя.

Норман забеляза, че койката в ъгъла е покрита със смачкан чаршаф. Една от лампите бе монтирана над нея.

— Тук ли спиш вече?

— Да, тук ми е по-приятно. Горے, на върха на цилиндъра се чувствам като кралица на подводния свят — тя се усмихна. — Помниш ли, къщичките по дърветата, които строяхме като деца? Имал ли си някога подобна къщичка?

— Не — рече Норман. — Никога не съм имал.

— Аз също — рече Бет. — Но не знам защо, точно на такава ми прилича.

— Уютно е при теб, Бет.

— Да не мислиш, че ми е изхвъркнала чивията?

— Не. Само казах, че тук е уютно.

— Можеш да ми съобщиш, когато решиш, че съм се побъркала.

— Мисля, че с теб всичко е наред, Бет. Какво ще кажеш за Тина?

Видя ли раната ѝ?

— Да — намръщи се Бет. — Разгледах и тези — тя махна с ръка към разпилените по предметното стъкло яйца.

— Още яйца?

— Бяха полепнали по костюма на Тина, когато се върна. Раната ѝ има връзка с яйцата. А и миризмата, помниш ли на какво миришеше, когато я изтеглихме?

Норман си спомняше съвсем ясно. От Тина направо лъхаше на амоняк. Сякаш е била потопена в концентриран разтвор.

— Доколкото ми е известно, има само едно морско животно, което мирише на амоняк. *Architeuthis sanctipauli*.

— И кое е то?

— Подвид на гигантския калмар.

— Това, което ни атакува?

— Така смятам.

Тя обясни, че познанията за гигантския калмар са доста оскъдни, тъй като се базират на изучаване единствено на мъртви екземпляри, изхвърлени на брега и то в състояние на напреднало разложение, силно ухаещи на амоняк. В миналото, гигантският калмар се е смятал за митично морско чудовище, подобно на кракените^[1]. Първите научни съобщения се появили през 1861, след като френски военен кораб успял да изтегли на брега остатъци на умряло животно. Немалко убити китове носели белези от гигантски пипала, сигурно доказателство за титанични подводни битки. Китовете били единствените познати съперници на гигантските калмари — единствените достатъчно големи морски същества, за да бъдат такива съперници.

— В наши дни, — продължи лекцията си Бет, — сведения за гигантския калмар има от всички океани. Съществуват поне три ясно различими подвида. Огромни на ръст, тези морски чудовища могат да тежат до няколко тона. Главата им достига до двадесет фута обиколка,

с корона от осем пипала, всяко едно завършващо със смукала. В центъра на короната е разположена устата, снабдена с остър клюн, като този на папагалите, а челюстите са с дебелина до няколко инча.

— Разкъсаният костюм на Ливай?

— Да — кимна тя. — Клюнът е захванат в пръстен от мускули, за да се движи във всички посоки. А радулата — езикът на калмара — е груб и лепкав.

— Тина спомена нещо за огромно кафяво листо.

— Гигантският калмар притежава две особено дълги пипала, които достигат до четирийсет фута. Всяко едно от тях завършва с плоска „длан“, която наистина прилича на голямо листо. Именно с тази длан калмарът улавя своята жертва. Смукалата по повърхността на дланта са заобиколени с твърд хитинов пръстен, който би могъл да остави зъбоподобните отпечатъци по края на раната.

— И как ще се бием с подобно чудовище? — запита Норман.

— От теоретична гледна точка, — отвърна Бет, — въпреки огромния си ръст, калмарите не са особено силни.

— Остави теорията — махна с ръка Норман.

Тя кимна.

— Разбира се, никой не знае колко са силни всъщност, защото досега не е имало среща с жив екземпляр. Вероятно ние ще можем да се похвалим с подобна чест.

— Но може да бъде убит, нали?

— Предполагам, без особени трудности. Мозъкът на калмара е разположен зад окото, което е с дължина петнадесет инча и прилича на голяма чиния за салата. Ако зарядът бъде насочен приблизително в тази област, почти сигурно е, че нервната система на животното ще бъде засегната смъртоносно.

— Как мислиш, Барнс убил ли го е?

Тя сви рамене.

— Не зная.

— До колко екземпляри съжителстват в една и съща зона?

— Не зная.

— Ще видим ли и друг подобен?

— Не зная.

---

[1] морски чудовища в скандинавската митология — бел.прев. ↑

ПОСЕТИТЕЛЯТ

Норман се спусна надолу по стълбичката към комуникационния център, за да опита да се свърже с Джери. Но Джери не отговаряше. Норман поседя в креслото пред компютъра и неусетно задрема. Когато внезапно се събуди, той забеляза изненадан, че зад него стоеше спретнат черен моряк и наблюдаваше над главата му екрана.

— Как върви, сър? — поинтересува се морякът. Изглеждаше необичайно спокоен. Униформата му беше прилежно изгладена.

Норман почувства прилив на неизмеримо облекчение. Появата на този човек в станцията можеше да означава само едно — горе, на повърхността, корабите се бяха завърнали! Завърнали са се и са спуснали подводница, за да ги прибере! Всички ще бъдат спасени!

— Моряче, — заговори Норман, като стисна ръката му, — да знаеш само как се радвам да те видя.

— Благодаря ви, сър.

— Кога пристигнахте? — попита Норман.

— Току-що, сър.

— Другите знаят ли?

— Другите, сър?

— Да. Тук сме, останахме шестима. Съобщихте ли им за пристигането си?

— Не зная какво да ви отговоря, сър.

В държанието на моряка се долавяше известно безразличие, което Норман намери за доста странно. Новопристигналият оглеждаше вътрешността на станцията и за миг Норман успя да я види през неговия поглед — подгизналите мебели, разбитите пултове, покритите с пяна стени. Изглеждаше като терен на ожесточени битки.

— Доста неща преживяхме тук — обясни Норман.

— Виждам, сър.

— Трима загинаха.

— Съжалявам да го чуя, сър — отново същото безразличие. Неутралност. Какво всъщност си мислеше? Може би за предстоящия военен съд? Или нещо друго?

— Откъде сте? — запита Норман.

— Откъде съм, сър?

— От кой кораб.

— Ах. От „Морски стършел“, сър.

— Той над нас ли е?

— Да, сър, над нас е.

— Е, тогава да тръгваме — предложи Норман. — Съобщете на останалите, че сте тук.

— Да, сър.

Морякът излезе. Норман се изправи и извика:

— Е-хей! Спасени сме!

— Е, поне не е бил само халюцинация — рече Норман и посочи екрана. — Ето го, кипящ от живот, наскред монитора.

— Да. Там го има. Но къде се е дянал? — запита Бет. През последния час претърсиха основно цялата станция. И нито следа от черния моряк. Нямаше следа и от подводницата навън. Нито пък данни за кораби на повърхността. Пуснатият от тях балон успя да регистрира вятър със скорост шейсет възела и трийсет футови вълни — преди да се скъса кабела.

И така — откъде се беше взел посетителят? И къде беше изчезнал?

Флетчър поправяше пултовете. На монитора се появи цял пакет информация.

— Какво ще кажете за това? — попита тя. — Списъкът на корабите, намиращи се на действителна служба не включва съд на име „Морски стършел“.

— Какво, по дяволите, става тук? — ядоса се Норман.

— Сигурно е бил само една халюцинация — посочи Тед.

— Халюцинациите не могат да бъдат записани — поясни Хари.
— Освен това, аз също го видях.

— Видял си го? — попита Норман.

— Да. Тъкмо се събудих, сънувал бях, че ни спасяват и още си лежах в леглото, когато чух стъпки и той влезе в каютата.

— Говори ли с него?

— Да. Държеше се много странно. Сякаш не разбира къде е. Беше малко отегчен.

Норман кимна.

— Все едно, че нещо не е наред с него, нали?

— Да, нещо такава.

— Но откъде се е взел? — настояваше Бет.

— Има само едно обяснение — намеси се Тед. — Дошъл е от сферата. Или, бил е създаден от сферата. От Джери.

— И защо ще го прави Джери? За да ни шпионира?

Тед поклати глава.

— Доста мислих за това — рече той. — Струва ми се, че Джери притежава способността да създава разни неща. Животни. Не смятам, че самият Джери е гигантски калмар, по-скоро го е създал за да ни атакува. Не че самият Джери гори от желание да ни напада. Вероятно, веднъж създаден, калмарът се е нахвърлил върху станцията, взимайки я за своя естествен противник — кита. Така че, в края на краищата нападението е станало случайно.

Останалите го слушаха намръщено. За Норман, подобно обяснение беше прекалено тривиално.

— Смятам, че има и друга възможност — намеси се той. — Например, че Джери е враждебно настроен към нас.

— Не вярвам в това — възрази Тед. — Не вярвам Джери да е враждебно настроен.

— Във всеки случай, така се държи, Тед.

— Но аз не мисля, че той възнамерява да се държи враждебно.

— Не знам какво възнамерява, — зояви Флетчър, — но по-добре да не ни сполетява нова атака. Защото конструкцията просто няма да издържи. Нито пък подпорите. След първата атака, — поясни тя Флетчър, — се наложи да увеличи положителното налягане за да се справя с пробойните. С други думи, трябваше да повиша налягането на въздуха вътре в станцията, така че то да е по-голямо от натиска на водата отвън. С това нахлуването на вода беше преустановено, но станцията започна да губи въздух през цепнатините. За близо час ремонтни работи загубихме резервен въздух за шестнадесет часа. Опасявам се, че не разполагаме с достатъчно количество.

В каютата се възцари тишина. Всички се замислиха върху последствията от чутото.

— С цел да компенсирам загубата, — продължи Флетчър, — впоследствие постепенно снижих вътрешното налягане. Сега то е съвсем леко отрицателно и би трябвало всичко да е наред. Въздухът ще

ни стигне. Но само още една атака и крехкото равновесие ще се наруши безвъзвратно.

Макар и притеснен от чутото, Норман беше впечатлен от компетентността на Флетчър. Очевидно тя притежаваше умения, от които трябваше да се възползват.

— Тини, какво ще ни препоръчаш, в случай, че последва нова атака?

— Ами, в цилиндър Б имаме нещо, което се нарича ВВЗС.

— Какво означава това?

— Високо-волтова защитна система. Към стената на цилиндъра е прикрепена малка кутия, която подава електричество по нея, с цел да предотвращава електролитната корозия. Зарядът е слаб, затова не го усещате. Както и да е, до тази кутия е монтирана втора, зелена на цвят и тя е споменатата ВВЗС. Всъщност, касае се за нискоамперен повишаващ трансформатор, който е в състояние да подаде два милиона волта през стената на цилиндъра. Вероятно за чудовището това ще е доста неприятна изненада.

— Защо не сме го използвали досега? — запита Бет. — Защо Барнс не се възползва от него, когато ни атакуваха, а вместо това изложи на риск...

— ...защото зелената кутия си има свои проблеми — прекъсна я Флетчър. — Първо, познанията за нея са само теоретични. Доколкото ми е известно, никога досега не е била използвана при подводна работа.

— Да, но вероятно е преминала изпитания.

— Така е. И при всички тези изпитания, в станцията е възниквал пожар.

Отново пауза, докато останалите осмисляха информацията. Пръв заговори Норман.

— Голям пожар?

— Достатъчен да изгори инсталацията и вътрешната облицовка.

— И вътрешната облицовка!

— Ще загинем от измръзване само за няколко минути.

— Но как е възможно — чудеше се Бет. — Огънят има нужда от кислород, а тук съдържанието му е едва два процента.

— Така е, доктор Халпърн — кимна Флетчър. — Но действителното съдържание на кислород варира. Приблизително

четири пъти на час, кислородното съдържание се покачва за кратко до шестнадесет процента. Този процес е автоматизиран и не може да бъде преустановен. А колкото по-висока е концентрацията на кислород, толкова по-добре и по-бързо гори огънят. И тогава пожарът лесно излиза изпод контрол.

Норман огледа цилиндъра. Преброи на стените три пожарогасителя. Като се замисли за това, спомни си, че ги имаше навсякъде в станцията. Просто досега не беше им обръщал внимание.

— Дори да успеем да потушим пожара, — продължи Флетчър, — пораженията ще бъдат тежки. Вентилационната система не е предвидена за поемане на токсичните продукти от изгарянето.

— И какво ще правим?

— Ще го оставим като последна възможност — предложи Флетчър. — Така е според инструкцията.

Останалите се спогледаха и кимнаха.

— Добре — рече Норман. — Последна възможност.

— Да се надяваме, че друго нападение няма да има.

— Друго нападение... — всички се умълчаха. Внезапно индикаторите върху пулта на Тина оживяха и до ушите им стигнаха слаби пулсации.

— Имаме контакт на периферните сензори — обяви Тина със спокоен глас.

— Къде? — запита Флетчър.

— Северно. Приближава се.

И тогава на екрана се появиха думите:

АЗ ИДВАМ.

* * *

Изключиха всички светлини — вътрешните и външните. Норман надникна през илюминатора, опитвайки се да различи нещо в мрака. Доста отдавна бяха установили, че тъмнината на тази дълбочина не е абсолютна, водата на Тихия океан беше толкова чиста, че слънчевите лъчи достигаха дори на хиляда фута под повърхността. Сиянието им беше едва доловимо — Едмъндс го беше сравнила със звездна

светлина — но Норман знаеше, че на повърхността, човек може да различава обекти дори на звездна светлина.

Той засенчи с ръце светлината, идеща от пулта на Тина и зачака очите му да привикнат с мрака. Зад него, Тина и Флетчър следяха внимателно мониторите. Откъм хидрофона се чуваше слаб съскащ звук.

Всичко се повтаряше отново.

Застанал пред екрана на компютъра, Тед произнесе:

— Джери, чуваш ли ме? Джери, чуваш ли?

Но отговор нямаше.

Бет влезе в каютата тъкмо, когато Норман се бе отказал да гледа навън.

— Виждаш ли нещо?

— Все още не.

Зад тях се обади Тина:

— Осемдесет ярда и приближава... шейсет ярда... Да включи ли сонар?

— Никакъв сонар — рече Флетчър. — Нищо, с което да привлечем вниманието му.

— Тогава да спра и електронните прибори?

— Спри всичко.

Светлините на пулта угаснаха. Остана само червеното сияние на отоплителната инсталация над тях. Седяха в мрака и гледаха навън. Норман се мъчеше да си спомни, колко време продължаваше процеса на зрителна акомодация. Като че ли беше около три минути.

Най-сетне започна да различава отделни очертания — дългата сянка на мрежата и зад нея, отчетливият контур на перката на космическия кораб.

И още нещо.

Зеленикаво сияние в далечината. На самия хоризонт.

— Прилича на зелен изгрев — отбеляза Бет.

Сиянието се увеличи и се превърна в аморфно очертание със странични ивици. Напомня предишното изображение, помисли си Норман. Съвсем като него е. Но не можеше да различи отделни подробности.

— Това калмар ли е? — попита той.

— Да — кимна Бет.

— Не виждам...

— Защото го гледаш отпред. Тялото е обърнато към нас, пипалата са отзад и частично го припокриват. Затова изглежда така.

Калмарът продължаваше да расте. Нямахше съмнение, че се носи право към тях.

Тед заряза пулта и изтича при компютъра.

— Джери, чуваш ли ни? Джери?

— Всички електронни прибори са изключени, доктор Филдинг — уведоми го Флетчър.

— За Бога, трябва да говорим с него.

— Струва ми се, че това е безсмислено, сър.

Тялото на калмара беше леко луминисцентно, зеленото сияние нарастваше. Норман ясно различаваше тъмния вертикален гребен. Виждаха се и пипалата, които леко помръдваха. Очертанията на калмара ставаха все по резки. Движеше се леко встрани от тях.

— Заобикаля мрежата.

— Да — кимна Бет. — Калмарите са същества, надарени с интелигентност, могат да се учат от собствения си опит. Вероятно предишния път се е блъснал в мрежата и го помни добре.

Калмарът премина край перката на кораба и това им даде възможност да преценят размерите му. Голям е като къща, помисли си Норман. Чудовището зави плавно към тях. Норман почувства, как в душата му се заражда страх.

— Джери? Джери!

— Спести си дъха, Тед.

— Трийсет ярда — обяви Тина. — Приближава.

С приближаването, Норман имаше възможност да преброи крайниците му, забеляза изпънатите далеч зад тялото дълги пипала. Пипалата се поклащаха свободно във водата, докато тялото се движеше напред с ритмични мускулни контракции. Калмарът се задвижваше от реактивната струя вода, която изстрелваше зад себе си, без да използва пипалата.

— Двадесет ярда.

— Божичко, колко е голям — възкликна Хари.

— Знаете ли, — заговори Бет, — ние сме първите хора, в цялата история на човечеството, които наблюдават движението на гигантски калмар. Това трябва да е велик миг.

От хидрофоните се разнесе познатото бълбукане на вода. Калмарът идваше все по-близо.

— Десет ярда.

За кратко, огромното туловище се завъртя странично спрямо станцията и имаха възможност да го разгледат в профил — калмарът бе дълъг близо трийсет фута, с огромни немигащи очи, корона от израстъци, виещи се като гнездо от змии и две дълги пипала, всяко едно завършващо с плоско, подобно на листо образование.

Калмарът продължи да се извърта, докато пипалата му се насочиха право към станцията, а зад тях блесна раззинатата му паст, с остър клон и зеленикава маса от яки мускули.

— О, Господи...

Калмарът пое напред. Започва се, помисли си Норман. Започва се отново и този път няма да оцелеем.

С приглушен удар пипалата блъснаха стената на станцията.

— Джери! — изкрещя Тед. Гласът му беше писклив, променен до неузнаваемост от напрежението.

Калмарът спря. Тялото му отплува леко встрани и всички видяха големите му очи, вперени в тях.

— Джери! Послушай ме!

Калмарът сякаш се поколеба.

— Чува ни! — извика Тед, сграбчи фенерчето на стената и го насочи към илюминатора. След това натисна еднократно копчето.

Масивното тяло на калмара засия в зелено, после за миг почерня и отново издаде зеленикава светлина.

— Чува ни — потвърди Бет.

— Разбира се, че ни чува. Той е разумен — Тед мигна два пъти с фенерчето.

Калмарът отвърна с двукратно примигване.

— Как го прави? — попита Тед.

— Благодарение на един вид кожни клетки, наричани хроматофори — обясни Бет. — Участъците с тези клетки могат волево да се разтварят или закриват и така да се спира пътят на светлината.

Тед мигна трикратно.

Калмарът отвърна със същото.

— Колко бързо го прави — възхити се Норман.

— Да, бързичко.

— Той е интелигентен — повтори Тед. — Нали ви казвах? Интелигентен е и иска да поговорим.

Тед мигна дълго-късо-дълго.

Калмарът повтори комбинацията.

— Бебчето ми — рече Тед. — Не спирай да ми говориш, Джери.

Тед продължи с нова, по-сложна комбинация, калмарът отвърна, но междувременно се премести в ляво.

— Трябва да го занимавам непрестанно — говореше си Тед.

Той също се премести на следващия илюминатор и продължи да подава сигнали. Калмарът отвърщаше, но Норман забеляза, че целта му е друга.

— Какво прави той?

— Може би ни води...

— Защо?

Прехвърлиха се в цилиндър Б, където се намираще живото-обезпечаващата екипировка, но тук нямаше илюминатори. Тед продължи към А, където беше шлюза. Тук също нямаше илюминатори. Тед скочи долу и вдигна люка на пода, откривайки черната вода под тях.

— Внимавай, Тед.

— Казвам ви, че е разумен — настояваше Тед. Водата под краката му засия в зелено. — Ето го, идва. — Не виждаха калмара, само сиянието. Тед насочи светлината към водата и премигна.

В отговор познатото зеленикаво светване.

— Все още разговаряме — рече Тед. — И докато го карам да говори...

Със зашеметяваща бързина от водата изскочи пипало и се изви в дъга над отворения люк. Норман мярна за миг масивно блестящо стъбло, дебело колкото човешко тяло, край него слепешката просвистя сияещо, дълго пет фута листо и докато се навеждаше, забеляза как блъсва Бет и я събаря на пода. Тина закрещя ужасена. В ноздрите ги лъхна острият мирис на амоняк. Пипалото се изви назад към Норман. Той вдигна ръце да се защити, докосна слизеста, хладна плът, а гигантската ръка го завъртя и го блъсна в металния люк на шлюза. Съществуващото притежаваше необичайна сила.

— Навън, излизайте всички навън! — викаше Флетчър. Тед задраска нагоре по стълбата и почти бе стигнал вратата, когато листото

се завъртя и ненадейно го обвини, покривайки цялото му тяло. Тед изхриптя, опитвайки се отчаяно да се освободи. Очите му бяха изцъклени от ужас.

Норман понечи да се хвърли към него, но Хари го сграбчи.

— Остави го! Нищо не можеш да направиш!

Краката на Тед се отделиха от стълбата, тялото му се залюля в тясното помещение и се удари в насрещната стена. Главата му клюмна, от челото му бликна кръв и се стече надолу, към блестящото пипало. Ръцете му се люшкаха безжизнено, а металните стени на цилиндъра дрънчаха при всеки удар.

— Излизай! — крещеше Флетчър. — Всички вълн!

Край него се промуши Бет. Хари дръпна Норман и в този миг от водата се подаде и второто пипало, за да обгърне Тед в здрава хватка.

— Вълн от шлюза! Дявол да го вземе, всички вълн! — крещеше Флетчър. Един по един изпълзяха в цилиндър Б. Флетчър вдигна капака на зелената кутия, включи генератора и нагревателите премигнаха в мига, когато заряд от два милиона волта удари стените на станцията.

Реакцията беше мигновена. Подът се залюля под краката им от страхотен по сила удар и Норман бе готов да се закълне, че чува далечен писък, макар че нищо чудно това да бе само скърцане на метал. Пипалата се дръпнаха през разтворения люк. За миг над тъмната вода се мярна тялото на Тед, после се изгуби. Флетчър дръпна обратно ръчката на зелената кутия. Навсякъде в станцията виеха сирени, ярко мигаше аварийния пулт.

— Пожар! — извика Флетчър. — Пожар в цилиндър Д!

Флетчър им раздаде противогази, маската на Норман все се спускаше над очите му и му пречеше да гледа. Когато стигнаха цилиндър Г димът беше станал плътен. Всички кашляха, препъваха се и се блъскаха в пултовете.

— Наведете се — извика Тина и коленичи. Тя ги водеше, Флетчър бе останала в цилиндър Б.

Високо над тях, от вратата на цилиндър Г струеше червеникаво сияние. Тина сграбчи един пожарогасител и изчезна през вратата, Норман я последва. В първия миг му се стори, че целият цилиндър е обхванат от пламъци. Огнени езици се плъзгаха нагоре по стените, а под тавана се виеха черни димни кълбета. Горещината беше съвсем

осезаема. Тина завъртя пожарогасителя пред себе си, посипвайки всичко наоколо с бяла пяна. В светлината на пламъците Норман забеляза прикачен на стената пожарогасител, сграбчи го, но металът беше нетърпимо горещ и Норман го изпусна на пода.

— Пожар в Г — извика Флетчър по уредбата. — Пожар в Д.

Исусе, рече си Норман. Въпреки противогаза, той се закашля от лютивия дим. Вдигна падналия на пода пожарогасител и се зае да пръска наоколо. Пожарогасителят почти незабавно изстина. Тина му крещеше нещо, но не можеше да различи думите ѝ, сред грохота на пожара. Със съвместни усилия почти успяха да потушат пламъците, само едно петно от облицовката на стената край илюминатора продължаваше да тлее. Норман се завъртя и напръска горящия под краката му под.

Експлозията го завари неподготвен, от сътресението остра болка го прониза в ушите. През стената нахлува вода, в първия миг Норман помисли, че се е отворил пожарен кран, но после осъзна, един от илюминаторите се е пръснал, или е изгорял. Огледа се за Тина и забеляза, че водата я е съборила на пода. Тя скочи на крака, викна му нещо неразбрано, сетне се хвърли срещу шуртящата вода. Потокът я блъсна, събори я и я понесе назад. Главата ѝ се блъсна в насрещната стена с ужасна сила. За Норман нямаше никакво съмнение, че ударът е бил смъртоносен. Когато погледна към нея, видя тялото ѝ да плува безжизнено в бързо изпълващата се с вода каюта. Тилът ѝ бе разсечен от дълбока рана, през която прозираше червеникава мозъчна тъкан.

Норман се обърна и побягна. Водата вече достигаше долния праг на вратата, когато той я хлопна зад себе си и завъртя ръчката.

В цилиндър Г въздухът беше непрогледен, а димът по-гъст от преди. През него прозираха мътни червеникави отблясъци. Чуваше се съскане на пожарогасители. Къде бе забравил неговия? Сигурно го е захвърлил в Г. Опипа слепешката стените за друг пожарогасител. От гъстия дим се закашля. Очите го смъдяха, дробовете му горяха въпреки противогаза.

И изведнъж, сред оглушителен грохот на метал, ударите по стените се възобновиха и станцията се залюля под натиска на калмара. От говорителите се носеше гласът на Флетчър, но изменен до неузнаваемост. Металните стени кънтяха и се огъваха от яростните

удари. Ей сега ще умрем, помисли си Норман. Този път няма да ни се размине.

Пръстите му не можеха да открият закрепения на стената пожарогасител, после внезапно напипаха нещо, завъртяха го и докато се чудеше какво е то, през тялото му преминаха два милиона волта, Норман извика болезнено и политна назад.

ПОСЛЕДСТВИЯТА

Високо горе и малко встрани блестяха неоновите светлини. Норман седна, мръщейки се от болка и се огледа. Намираше се на пода на цилиндър Г. Наоколо се стелеше прозрачна димна пелена. Облицовката на стените беше опушена и прогоряла на няколко места.

Тук сигурно е имало пожар, помисли си той, като се оглеждаше изненадан. Кога ли се е случило това? И къде е бил той в този момент?

Норман внимателно се подпря на коляно, сетне се изправи. Погледна към цилиндър Д, но по някаква неизвестна причина вратата беше затворена. Помъчи се да завърти ръчката, но не поддаваше.

Наоколо нямаше никой. Къде бяха останалите? Изведнъж си спомни за Тед. Тед беше загинал. Гигантският калмар беше издърпал тялото му през люка. След това Флетчър им беше изкрещяла да се връщат и беше задействала зелената кутия...

Постепенно спомените се връщаха при него. Пожарът. В цилиндър Д беше избухнал пожар. Двамата с Тина се отправиха да го гасят. Спомни си, че влязоха в каютата, спомни си плъзгащите се по стените пламъци... нататък не беше сигурен какво се е случило.

Но къде са останалите?

За един ужасен миг си помисли, че е единственият оцелял, но след това чу някой да кашля в съседния цилиндър. Пое нататък. В цилиндър В нямаше никой и Норман се прехвърли в Б.

Флетчър не се виждаше никъде. Металните тръби бяха опръскани с кръв, обувката ѝ се въргаляше на пода. И това беше всичко.

Отново покашляне, зад тръбите.

— Флетчър?

— Ей сега...

Отзад се подаде Бет, цялата омазана.

— Слава Богу, виждам че си станал. Мисля, че успях да включа част от системите. Добре че във Флотата имат навика да лепят инструкции по стените. Както и да е, въздухът се поизчисти от дим и вече е годен за дишане — не е особено приятен, но се понася. Имаме

въздух, вода, топлина и хранване. Опитвам се да установя с какви запаси от кислород и електричество разполагаме.

— Къде е Флетчър?

— Никъде не можах да я намеря — Бет посочи обувката на пода и петната от кръв.

— Тина? — попита Норман. Започваше да се безпокои от мисълта, че двамата са затворени тук, без никаква помощ от страна на специализиран персонал.

— Тина беше с теб — рече Бет и се намръщи.

— Нещо не си спомням.

— Вероятно токовият удар те е хвърлил — обясни Бет. — И си получил ретроградна амнезия. Няма да можеш да си спомниш последните няколко минути преди шока. Аз също никъде не открих Тина, а според датчиците цилиндър Д е наводнен и изолиран. Ти беше с нея в Д. Не зная от какво се е наводнил.

— Ами Хари?

— И него го тресна здравата. Имате късмет, че амперажът не беше по-висок, иначе и двамата да сте изгорели. Както и да е, той лежи на пода в цилиндър В в безсъзнание, или спи. Няма да е зле ако го погледнеш. Не исках да рискувам, като го преместя и затова го оставих там.

— Той дойде ли на себе си? Говори ли с теб?

— Но, но дишаше съвсем спокойно. А и цветът му е нормален. Реших, че по-важно е първо да проверя живото-обезпечаващите системи — тя изтри мазното петно от бузата си. — Норман, останахме само трима.

— Искаш да кажеш, ти, аз и Хари?

— Точно така. Ти, аз и Хари.

Хари спеше безгрижно на пода между койките. Норман се наведе над него, вдигна единия клепац и освети зеницата. Зеницата се сви.

— Това едва ли е раят — промърмори Хари.

— Защо пък не? — попита Норман. Провери и другата зеница, реакцията беше същата.

— Защото ти си тук. В рая не пускат психолози — Хари се усмихна уморено.

— Можеш ли да раздвижиш пръстите си? Ръцете?

— Мога да движа всичко. Сам дойдох тук, от цилиндър В. Нищо ми няма.

Норман се изправи.

— Радвам се, че си добре, Хари — наистина го мислеше, беше се уплашил, че Хари е наранен тежко. От самото начало на експедицията разчитаха само на него. При всяко възникнало затруднение, Хари беше човекът, който пръв осмисляше ситуацията и стигаше до правилното решение. Дори в този момент, Норман с успокоение си помисли, че ако Бет не успее да се справи с живото-обезпечаващите системи, Хари ще може.

— Да, добре съм — Хари затвори очи и въздъхна. — Кои останахме?

— Бет. Аз. И ти.

— Майчице.

— Така е. Да ти помогна ли да станеш?

— Да, предпочитам койката. Ужасно съм уморен, Норман. Мога да спя цяла година.

Норман го подкрепи, докато се надигаше. Хари побърза да се отпусне на близката койка.

— Мога ли да поспя малко?

— Разбира се.

— Чудесно. Наистина съм изморен, Норман. Мога да спя цяла година.

— Да, вече го каза...

Нямаше смисъл да продължава. Хари вече хъркаше. Норман се наведе и издърпа нещо смачкано под възглавницата.

Беше бележникът на Тед Филдинг.

Норман внезапно се почувства смазан. Приседна на койката, стиснал бележника в ръка. Накрая намери сили и запрелиства страниците, изписани с разкрачения, жизнерадостен почерк на Тед. В скута му изпадна снимка. Норман я обърна. Беше снимка на яркочервен шевролет корвет. Почувства, че гърлото му се свива. Не знаеше, дали плаче за Тед, или за себе си, защото вече не се съмняваше, че един по един, всички ще загинат в тази метална гробница. Мъчно му беше и се страхуваше.

Бет седеше пред комуникационния пулт в цилиндър Г. Мониторите бяха включени да един.

— Добре са си свършили работата — рече тя. — Всичко е снабдено с подробни инструкции, а компютрите буквално гъмжат от помощни документи. Даже и идиот би се справил. Само един проблем има.

— Какъв е той?

— Кухнята беше в цилиндър Д, а той е наводнен. Нямаме никаква храна, Норман.

— Съвсем никаква?

— Така мисля.

— А вода?

— Вода колкото искаш, но нищо за ядене.

— Е, ще се справим и без храна. Колко още ще бъдем тук?

— Два дни.

— Ще се справим — кимна Норман, като си мислеше: Цели два дни, Божичко. Още два дни в това проклето място.

— Ако, разбира се, бурята отmine според предвижданията — добави Бет. — Опитвах се да разбера как да пуснем балон, за да проверим условията на повърхността. Тина използваше за целта някакъв специален код.

— Ще се правим — повтори Норман.

— Естествено. Ако се случи най-лошото, бихме могли да използваме храната на кораба. Там има колкото искаш.

— Не смяташ ли, че е рисковано да излизаме навън?

— Ще се наложи, — отвърна тя и огледа мониторите, — някъде през следващите три часа.

— Защо?

— Миниподводницата. Нали е снабдена с автоматичен брояч за отплуване и трябва някой от нас да натисне копчето.

— По дяволите, подводницата — рече Норман. — Да се маха.

— Е, не бързай чак толкова — упрекна го Бет. — Подводницата може да побере трима души.

— Искаш да кажеш, че бихме могли да се измъкнем с нея?

— Да. Точно това искам да кажа.

— Божичко — завъртя очи Норман. — Ами, да тръгваме, тогава.

— Има само две пречки — спря го Бет. Тя посочи мониторите. — Прочетох го в инструкцията. Първо, подводницата е нестабилна на повърхността. Ако горе има големи вълни, ще ни разлюлее както нищо

досега. Второто е, че като стигнем горе, трябва незабавно да се прехвърлим в декомпресионна камера. Не забравяй, че ни чакат деветдесет и шест часа декомпресия.

— И ако не го сторим? — попита Норман.

Защо просто да не излезем на повърхността, мислеше си той, да отворим люка, да видим небето и облаците и да дишаме нормален въздух.

— Трябва да се подложим на декомпресия — рече Бет. — В кръвта ти сега има разтворен хелий. Докато си в среда с високо налягане, всичко ще бъде наред. Но освободиш ли изведнъж това налягане, ще се получи същото, като с внезапно отваряне на газирана вода. Хелият ще се превърне в мехурчета, които ще задръстят кръвоносната ти система. Смъртта настъпва мигновено.

— О, не — рече Норман.

— Деветдесет и шест часа — натърти Бет. — Толкова е необходимо, за да изгониш хелия от кръвта.

— О, не.

Норман приближи илюминатора и погледна към ДС-7, където се намираше подводницата.

— Как мислиш, калмарът ще се върне ли?

— Попитай Джери.

— На кой екран се появяваше?

— На този — тя го включи. Екранът засвети.

— Джери? — произнесе Норман. — Там ли си?

Никакъв отговор.

Той написа:

ДЖЕРИ? ТАМ ЛИ СИ?

Отново никакъв отговор.

— Ще ти кажа нещо за Джери — заговори Бет. — Той не може да чете мисли. Когато последния път разговаряхме с него, аз непрестанно му пращах мислени послания, но той не отговаряше.

— И аз също — потвърди Норман. — Не само послания, но и образи. И никакъв отговор.

— Ако разговаряме, той отговаря, но не и когато мислим — продължаваше Бет. — Значи не е чак толкова могъщ. Държи се така, сякаш непрестанно ни чува.

— Права си — кимна Норман. — Но ето, че в момента не ни чува.

— Не. И по-рано опитвах.

— Чудя се, защо не ни отговаря.

— Нали каза, че бил емоционален. Може би се цупи за нещо.

Норман не смяташе така. Цупенето не беше присъщо на децата с властен характер. Те са отмъстителни и странни, но не не цупят.

— Между другото, — добави Бет, — това ще е интересно за теб — тя му посочи купчина с разпечатани листове. — Записите на всички разговори, които проведохме с него.

— Да, те могат да ни упътят — кимна Норман и запрелиства страниците, без особен ентузиазъм. Отново го беше налегнала умората.

— Е, поне ще има с какво да се заемеш.

— Така си е.

— Лично аз, — заяви Бет, — бих предпочела да се прехвърля на кораба.

— Защо?

— Не съм убедена, че сме изучили всичко там.

— До кораба пътят е дълъг — рече Норман.

— Зная. Но ако калмарът не се появи за известно време, смятам да опитам.

— Само за да се захванеш с нещо?

— Е, може и така да се каже — тя погледна часовника. — Норман, възнамерявам да поспя няколко часа. А след това ще теглим чоп, за да видим кой ще отскочи до подводницата.

— Съгласен.

— Изглеждаш ми подтиснат, Норман.

— Така се чувствам.

— Аз също — рече тя. — Това място е като гробница — сякаш сме живи погребани.

Бет изкатери стълбичката към нейната лаборатория, но изглежда че не беше заспала, защото след няколко минути се разнесе гласът на Тина, от видеозаписа.

„Как мислиш, дали някога ще отворят сферата?“

И отговорът на Бет:

„Може би. Не зная.“

„Плаши ме“.

Бръмченето на пренавиващия механизъм, после пауза и отново:

„Как мислиш, дали някога ще отворят сферата?“

„Може би. Не зная.“

„Плаши ме.“

Бет определено се вманиачаваше с този запис.

Норман погледна листовете в скута си, после вдигна очи към екрана и промърмори:

— Джери? Там ли си?

Джери не отговори.

ПОДВОДНИЦАТА

Тя внимателно го побутна по рамото. Норман отвори очи.

— Време е — рече Бет.

— Ясно — той се прозя. Боже, колко уморен бе, само. — Колко време ни остава?

— Половин час.

Бет се настани зад пулта и включи външните сензори.

— Знаеш ли как да работиш с тази машинария? — попита Норман. — Със сензорите?

— Справям се. Доста четох.

— Тогава до подводницата ще отида аз — заяви той. Уверен бе, че Бет няма да се съгласи, че ще настоява тя да поеме активната роля, но поне искаше да опита.

— Добре — кимна Бет. — Ти ще отидеш. Така е по-правилно.

Той едва прикри изненадата си.

— И аз така смятам.

— Някой трябва да наглежда сензорите — продължи Бет. — Ако калмарът се появи, незабавно ще те предупредя.

— Добре — кимна Норман. По дяволите, тя говори сериозно, мислеше си той. — Хари едва ли ще се справи с това — рече той.

— Не, Хари няма сили. А и все още спи. Нека да поспи.

— Нека — съгласи се Норман.

— Ще ти помогна да си сложиш костюма.

— О, да, забравих костюма — рече Норман. — Перката е счупена.

— Флетчър я поправи.

— Дано да се е справила добре.

— Да ида аз вместо теб — предложи Бет.

— Не, не. Ти си гледай приборите. Аз ще отида. Само стотина ярда, нищо работа. Няма и да се изпотя.

— Е, навън е чисто — рече Бет, като прегледа пулта.

— Ясно — кимна Норман.

* * *

Шлемът щракна на мястото си, Бет почука по прозорчето и с жестове го попита дали всичко е наред.

Норман кимна и тя отвори люка на пода. Той ѝ махна за сбогом и скочи в ледената вода. Изправи се на океанското дъно под люка, огледа се и почака, са да се увери, че перката на циркулатора работи нормално. След това се отдалечи от станцията.

Отвън блестяха съвсем малко светлини, Норман смътно различаваше тъничките струйки от мехури, които бликаха от многобройните пробойни.

— Как се чувстваш? — попита Бет в шлемофона.

— Добре. Знаеш ли, станцията пропуска.

— Нещата са далеч по-лоши — отвърна Бет. — Повярвай ми.

Норман стигна далечния край на станцията и огледа краткото разстояние, което го делеше от ДС-7.

— Как е при теб? Все още ли е чисто? — попита той.

— Все още е чисто.

Норман пое. Напрегна сили, но му се струваше, че движенията му са съвсем забавени. Задъха се и тихо прокле.

— Какво има?

— Не мога да вървя бързо. — Непрестанно поглеждаше на север, очаквайки всеки миг от там да се зададе зеленикавото сияние на приближаващия се калмар, но хоризонтът оставаше тъмен.

— Чудесно се справяш, Норман — похвали го Бет. — Все още е чисто.

— Намираще се на петдесетина ярда от станцията, беше изминал половината. ДС-7 се виждаше ясно, по-малка бе от тяхната станция и се състоеше от един единствен цилиндър, висок четирийсет фута и с множество илюминатори. До него беше преобърнатият хангар и миниподводницата.

— Почти стигна — произнесе Бет. — Чудесна работа.

Норман почувства замайване. Забави крачка. Различаваше съвсем ясно надписите, по стената на станцията. Имаше различни предупреждения и флотски маркировки.

— Хоризонтът е чист — докладва Бет. — Поздравления. Почти успя.

Навлече в пространството под ДС-7 и погледна нагоре. Люкът беше затворен. Завъртя ръчката и я бутна нагоре. Вътрешността не се виждаше ясно, тъй като светлините бяха изключени. Но все пак трябваше да надникне. Възможно бе да открие някакво оръжие, нещо, което да му е от полза.

— Първо подводницата — обади се Бет. — Остават ти само десет минути за натискане на бутона.

— Разбрано.

Норман пое към подводницата. Спря се между двете витла и прочете името: „Подводна звезда III“. Беше оцветена в жълто, също като онази, с която се бяха спуснали, но формата ѝ бе малко по-различно. Норман забеляза от едната страна ръкохватки, покатери се и проникна във въздушния джоб, затворен под преобърнатия хангар. Носа на подводницата завършваше с прозрачно изпъкнало стъкло за пилота и зад него бе разположен люка. Норман дръпна ръчката, вдигна люка и се спусна вътре.

— В подводницата съм.

Никакъв отговор от Бет. Вероятно не можеше да го чуе, зад дебелия метални стени. Норман се огледа, а от костюма му се стичаше вода. Но какво да направи, да си изтрие краката? Усмихна се при тази мисъл. Забеляза, че записите бяха подредени в задния отсек. Тук имаше съвсем достатъчно място за трима души. Но Бет беше права, подводницата беше натъпкана с прибори и инструменти, някои от тях с доста остри ръбове. Ако ги залюшка горе, преживяването няма да е от приятните.

Къде ли е бутонът за задържане? Плъзна поглед по контролния пулт и забеляза само един светещ клавиш, с надпис: „задържане“. Натисна го.

Червената светлина спря да мига. Вместо нея блесна мъничък, кехлибарен екран, с надпис:

Броячът пренастроен — 12:00:00

Броячът пое в обратна посока. Май успех, рече си той. Екранът угасна.

Норман огледа наново пулта, като се питаше: В случай на необходимост, ще мога ли да управлявам подводницата? Настани се в

пилотското кресло и втренчи поглед в многобройните датчици, копчета и индикатори по пулта. Не се виждаше никакво кормилно устройство — колело, или ръчка. Как, по дяволите, се управляваше това нещо?

На екрана блесна:

ПОДВОДНА ЗВЕЗДА III — КОМАНДЕН МОДУЛ

Нуждаете ли се от помощ?

Да Не Прекъсни

Да, помисли си той. Имам нужда от помощ. Той огледа пулта за бутон с надпис „да“, но такъв нямаше. Накрая се сети и натисна маркерът „да“ на самия екран.

ПОДВОДНА ЗВЕЗДА III — СПИСЪК НА
ОПЕРАЦИИТЕ

Потапяне Изплаване

Скачване Изключване

Монитор Прекъсване

Той натисна „изплаване“. На екрана се появи ново изображение, с различни индикатори. Една от секциите мигаше непрестанно. Под маркера беше изписано:

ПОДВОДНА ЗВЕЗДА III — ИНСТРУКЦИИ ЗА
ИЗПЛАВАНЕ

1. Поставете баласта на: „вкл.“

Продължете към следващото Прекъсване

Значи така се управлява, помисли си Норман. С помощта на детайлни инструкции, записани в компютъра. Стъпка по стъпка. Остава ти само да ги следваш. Можеше да се справи.

Подводницата се залюля на възетата, от появилото се течение.

Норман натисна „прекъсване“ и екранът угасна. Отново се появи броячът:

Брояч пренастроен — 11:53:00

Времето за него продължаваше да тече обратно. Наистина ли съм прекарал цели седем минути тук, зачуди се Норман. Подводницата отново се люшна. Време беше да си върви.

Изкачи се по стълбичката и затвори люка. Сетне се спусна край подводницата, докато краката му опряха в дъното. В мига, когато излезе зад металната стена, шлемофоните изпращяха:

— ...ваш ли ме? Норман, чуваш ли ме? Отговаряй, за Бога!

Гласът беше на Хари.

— Чувам те — рече Норман.

— Норман, дявол да го вземе...

В този момент Норман видя зеленото сияние и разбра защо се е люшкала подводницата. Гигантският калмар беше само на десет ярда от него, пипалата му вече се протягаха към Норман, вдигайки тиня от дъното.

— ...Норман, ще кажеш ли...

Нямаше време за мислене. Норман направи три крачки, скочи и се промуши през отворения люк на ДС-7.

Норман завъртя люка, но широкото като огромен лист смукало вече се пъхаше в отвора. Притисна го с металния люк, ала пипалото отказа да се дръпне назад. Беше невероятно силно и мускулесто, гърчеше се, а смукалата се отваряха и затваряха като мънички устни. Норман налегна с цялата си тежест върху люка, опитвайки се да избута обратно пипалото. Противно на очакванията му люкът отскочи навътре с трясък, Норман се люшна назад, а пипалото се завъртя вътре в помещението. Лъхна го отвратителната миризма на амоняк.

Втурна се нагоре по стълбата. В този момент, през люка се появи и второто пипало. Двете покрити със слуз ръце се завъртяха в змиевиден танц под него, опипвайки стената. Норман стигна до един илюминатор, надзърна навън и видя масивното тяло на чудовището, с огромни, кръгли, немигащи очи. Той продължи да се катери нагоре, подалеч от пипалата. Цилиндърът бе натъпкан с разнообразна екипировка, навсякъде се въргаляха кашони, кутии и контейнери. На повечето от тях имаше предупредителни надписи: „ОПАСНО! ПУШЕНЕТО ЗАБРАНЕНО! ЕЛЕКТРОННИ ЕКСПЛОЗИВИ —

ТЕВАК“. Ако се съди по количеството на кашоните с подобни надписи, намираше се в малък склад за експлозиви.

Пипалата продължаваха да го следват. В някаква отделена, логическа част на ума му мина мисълта: Цилиндърът е дълъг четирийсет фута, а пипалата поне петдесет. Скоро няма да има къде да се скрия.

Норман се спъна, удари си коляното, но продължи. Чуваше ясно шляпането на пипалата в стената зад него.

Оръжие, помисли си той. Трябва да намеря някакво оръжие.

Стигна до миниатюрната кухня, с метална маса и окачени тигани и черпаци. Дръпна едно от чекмеджетата и трескаво затършува за нож. Намери само малка отварачка и я запрати ядно на пода. Пипалата бяха съвсем близо. В следващия миг го подкосиха, той се строполи, а шлема му се блъсна в пода. Норман скочи на крака, залитна край пипалото и продължи нататък в цилиндъра.

Намираше се в комуникационния отсек — наоколо се виждаха компютри, радиостанция и няколко монитора. Пипалата отново бяха зад него и се виеха като кошмарни лиани. Очите му горяха от амониевите пари.

Отсреща се виждаха няколко койки и зад тях стена. Нямаше къде да се скрие. Не се виждаше и никакво оръжие.

Пипалата стигнаха тавана на цилиндъра, блъснаха се в стената и извиха обратно. След миг ще го сграбчат. Той дръпна матрака на близката койка и го изправи пред себе си. Пипалата се мятаха бясно край него. Успя да избегне едното.

И изведнъж с остър плясък второто се уви около краката му и матрака и го притисна в хладната си, лигава хватка. Норман се почувства като в бавно затягащо се менгеме, дузина смукала разкъсаха дрехите му и се впиха в кожата. Той изстена от болка и ужас. Второто пипало се изви назад, за да го обхване заедно с първото. Изход нямаше.

О, Боже, помисли си той.

Пипалата се отделиха от стената и го повдигнаха във въздуха, в средата на цилиндъра. Край, рече си Норман, но в следващия миг почувства, че тялото му се плъзва надолу край матрака, измъква се от страшната хватка и полита. Сграбчи отчаяно по-близкото пипало, плъзна се по огромното, лъхащо на зло стъбло и се стовари на пода

близо до кухнята, а главата му се блъсна болезнено в металната маса. После се претърколи.

Високо над него, двете пипала се гърчиха и притискаха все по-силно смачкания матрак. Дали калмарът имаше представа за случилото се и за това, че Норман се е освободил?

Той се огледа отчаяно. Оръжие, оръжие. Това е военна станция. Трябваше да има някакво оръжие наблизко.

Пипалата разкъсаха матрака. В цилиндъра се посипа дъжд от бяла перушина. Двете пипала се разтвориха и остатъците от матрака полетяха надолу. Сетне пипалата отново подеха зловеция си танц из цилиндъра.

Гърсеха него.

Той знае, помисли си Норман. Знае, че съм се измъкнал и че съм някъде наблизко. И сега ме преследва.

Но как е разбрал?

Норман се свря под масата, когато едно от огромните пипала проникна в кухнята и се плъзна по стената, събаряйки окачените прибори. Той се притисна назад и опря гръб в масивна саксия, с някакво растение, а пипалото се спусна на пода и се зае да рови сред разхвърляните съдове. Норман блъсна саксията напред, пипалото сграбчи растението, с лекота го изтръгна от корените и го завъртя във въздуха.

Това бе напълно достатъчно, за да може Норман да изпълзи встрани.

Оръжие, повтаряше си той. Трябва ми оръжие.

Погледна надолу, където бяха паднали остатъците от матрака и забеляза, че покрай стената са подредени някакви сребристи тръби. Харпуни! Беше ги пропуснал на идване. Острието на всеки един от харпуните завършваше с приплесната топка, като на ръчна граната. Експлозивни наконечници? Той се спусна към тях.

Съвсем близо зад него се плъзгаха пипалата. Но по какъв начин калмарът разбираше къде се намира? В този миг мина покрай един илюминатор, зърна огромното око навън и си помисли: Божичко, ами че той ме вижда.

Трябва да се крия от илюминаторите.

Мислите му се гонеха в безпорядък. Всичко ставаше прекалено бързо. Норман пропълзя край сандъците с експлозивни и се изтърколи в

шлюзовия отсек.

Пипалата се извиваха надолу в цилиндъра, право към него. Той дръпна първия попаднал му харпун. Беше прикачен за стената с каучукова скоба. Норман задраска по нея с пръсти. Пипалата бяха все по-близо. Дръпна скобата, но тя не поддаде. Какво, по дяволите, ставаше?

Пипалата бяха съвсем близо. Спускаха се бързо към него.

Изведнъж се досети, че скобите са монтирани така, за да възпрепятстват случайно изпадане, трябваше да изтегли харпуна встрани, а не напред. Дръпна го рязко и скобата отскочи. Харпунът остана в ръката му. Завъртя се обратно и пипалото го подкоси. Норман полетя назад, а широкото плоско листо се разтвори над него, обви шлема му и всичко потъна в мрак. И тогава натисна спусъка.

Страшна болка прониза гърдите и корема му. За един ужасяващ миг Норман помисли, че се е прострелял. Но малко след това пое дъх и осъзна, че го е блъснала взривната вълна, гърдите го боляха, но пипалото го беше пуснало.

Все още не можеше да вижда. Дръпна листоподобната длан от лицето си и тя тупна на пода, сгърчена, откъсната от пипалото. Стените на станцията бяха изпръскани с кръв. Едно от пипалата все още се гърчеше, другото се въргаляше безжизнено и окървавено на пода. Само след миг и двете се плъзнаха надолу и изчезнаха в черната вода под люка.

Норман изтича при илюминатора. Калмарът се отдалечаваше от станцията, а зеленото сияние постепенно отслабваше. Беше успял! Беше го победил.

Беше успял.

— Колко донесе? — попита Хари, докато оглеждаше един от харпуните.

— Пет — рече Норман. — Толкова успях да донеса.

— И свърши работа? — Хари опипа приплеснатия връх.

— Още как. Направо го разкъса.

— Видях, че калмарът си тръгва — рече Хари. — И си помислих, че си направил нещо подобно.

— Къде е Бет?

— Не зная. Няма го и костюмът ѝ. Предполагам, че е отишла на кораба.

— Отишла е на кораба?

— Когато се събудих, нея я нямаше. Предположих, че ти си в другата станция и опитах да се свържа с теб, но нищо не се получаваше. Сигурно металните стени са блокирали връзката.

— Бет е излязла? — учуди се Норман. Почувства как в него се надига гняв. Бет трябваше да остане при пулта и да следи сензорите, докато той е навън. А вместо това беше отишла на кораба.

— Костюмът ѝ го няма — повтори Хари.

— Кучка такава! — извика Норман. Усещаше че кипи от ярост, истинска, неконтролируема ярост. Ритна пулта.

— По-внимателно — предупреди го Хари.

— По дяволите!

— Спокойно, — рече Хари, — Норман, успокой се вече.

— Какво, по дяволите, си мисли, че прави тя?

— Стига, Норман, седни — Хари го поведе към креслото. — Всички сме уморени.

— Че как няма да сме уморени, да го вземат мътните!

— Спокойно, Норман, спокойно... Не забравяй, че имаш кръвно.

— Нищо ми няма на кръвното!

— Е, не съвсем — рече Хари. — Лицето ти е червено.

— Как можа да ме зареже навън и да тръгне за кораба?

— И което е по-лошо, да излезе сама.

— Значи, тя не е следила сензорите — повтори Норман. Изведнъж осъзна, защо е толкова разгневен — ядосан бе, защото го беше страх. В момент на огромна опасност, Бет го беше изоставила. Останали бяха само тримата и зависеха един от друг. А сега излизаше, че на Бет не може да се разчита и това го плашеше.

— Ей, чувате ли ме? — разнесе се гласът ѝ от говорителите. — Някой чува ли ме?

Норман посегна към микрофона, но Хари му го дръпна.

— Аз ще се оправя — рече той. — Да, Бет, чуваме те.

— Намирам се в кораба — гласът ѝ пращеше в уредбата. — Открих още едно помещение, отзад, при спалните помещения. Много е интересно.

Било много интересно, помисли си Норман. Божичко, много интересно! Той издърпа микрофона от Хари.

— Бет, какво, по дяволите, правиш там?

— О, здравей, Норман. Виждам, че си се върнал без проблеми.

— Почти.

— Да не би да си имал неприятности? — не изглеждаше никак загрижена.

— Да, имах.

— Добре ли си? Звучиш малко ядосано.

— Оставаше да не съм ядосан. Бет, защо излезе, докато бях там?

— Хари каза, че ще поеме поста вместо мен.

— Хари какво? — Норман погледна към Хари. Хари поклати отрицателно глава.

— Хари каза, че ще поеме пулта. И че аз мога да отида на кораба. И тъй като калмара не се виждаше никакъв, реших, че моментът е подходящ.

Норман прикри с шепа микрофона.

— Не си спомням такова нещо — рече Хари.

— Ти говори ли с нея?

— Не помня, да съм говорил.

— Попитай го, Норман — обади се Бет. — Той ще ти каже.

— Той твърди, че не ти е казал нищо подобно.

— Е, в такъв случай, съвсем се е смахнал — отвърна Бет. — А ти какво си мислиш, че ще те зарежа докато си навън, това ли, за Бога? — настъпи пауза. — Никога не бих го сторила, Норман.

— Кълна се — обърна се Хари към Норман. — Въобще не съм разговарял с Бет. Нито думичка не сме разменяли. Повтарям ти, когато се събудих, тя беше излязла. Нямаше никой в станцията. Ако питаш мен, тя от самото начало е възнамерявала да отиде на кораба.

Норман си спомни, колко бързо се бе съгласила Бет с предложението му, именно той да посети подводницата и колко изненадан бе останал тогава. Може би, в края на краищата, Хари беше прав. Нищо чудно Бет наистина да е планирала предварително всичко.

— Знаеш ли какво си мисля? — рече Хари. — Мисля, че Бет наистина е мръднала.

— Разбрахте ли се вече, момчета? — обади се по уредбата Бет.

— Мисля че да, Бет — отвърна Хари.

— Добре — рече Бет. — Защото аз направих едно откритие в кораба.

— И какво е то?

— Намерих екипажа.

— Дошли сте и двамата — посрещна ги Бет. Седеше на контролния пулт.

— Да — кимна Норман като я разглеждаше внимателно. На пръв поглед изглеждаше съвсем нормално. Дори по-добре от всякога. Пosing силна, целеустремена. Наистина е красива, помисли си той. — Хари смята, че калмарът повече няма да се върне.

— Калмарът е бил навън?

Норман накратко й предаде подробностите от нападението.

— Божичко, Норман, съжалявам. Ако имах и най-малка представа за това, никога не бих излязла.

Съвсем не прилича на мръднала, помисли си Норман. Изглежда искрено съжаляваше за случилото се.

— Както и да е, — продължи той, — успях да го нараня и Хари е уверен, че повече няма да посмее да се върне.

— И тъй като не можахме да решим кой да остане, — добави Хари, — тръгнахме и двамата.

— Добре, насам — поведе ги Бет. Минаха покрай спалните помещения и просторната кухня. Норман се спря пред кухнята. Спря се и Хари.

— Гладен съм — рече Хари.

— Хапни нещо — посъветва го Бет. — Аз опитах това-онова. Има някакви шоколади, пълнени с ядки, които са направо страхотни — тя издърпа едно чекмедже, извади отвътре увити във фолио пръчки и им ги подаде. Норман разкъса фолиото и отдолу се показва нещо, което наистина приличаше на шоколад.

— Има ли нещо за пиене?

— Естествено — Бет дръпна вратата на хладилника. — Диетична кола?

— Шегуваш ли се...

— Вярно, консервата е с различна форма и опасявам се, е малко топла, но все пак това си е чиста диетична кола.

— Започвам да купувам акции от компанията — рече Хари. — Сега вече знаем със сигурност, че и след петдесет години ще ги има — той прочете надписа. — Утвърдена за напитка на експедицията „Стар Вояджър“.

— Да, стигнали са далеч — съгласи се Бет.

Хари завъртя кутията. От другата страна пишеше на японски.

— Какво ли означава това?

— Означава, да не бързаш с купуването на акции — поклати глава Бет.

Норман отпи глътка кола, опитвайки се да прикрие безпокойството си. Кухненският отсек изглеждаше леко променен, от последния път, когато бяха тук. Не беше съвсем сигурен, предишния път само бе надникнал, но притежаваше доста добра зрителна памет и жена му често се шегуваше, че може да се оправя в кухнята и със затворени очи.

— Знаеш ли, — рече той, — не си спомням преди да е имало хладилник.

— Аз пък въобще не забелязах — каза Бет.

— В интерес на истината, — продължи Норман, — цялото помещение ми изглежда променено. По-голямо е и някак... различно.

— Защото си гладен — ухили се Хари.

— Може би — съгласи се Норман. Нищо чудно Хари да беше прав. Спомни си, че през шейсетте години бяха проведени серия опити върху визуалното възприятие, които демонстрираха, че наблюдаваните субекти интерпретират едни и същи диапозитиви съобразно техните

предразположения. Гладните хора, виждаха във всички диапозитиви храна.

Но все пак, помещението наистина изглеждаше променено. Например, не помнеше вратата към кухнята да е била в ляво, както беше сега. По-скоро беше разположена в средата на стената, която разделяше кухнята от спалните помещения.

— Насам — поведе ги отново Бет. — Всъщност, всичко започна от хладилника. Едно е да складираш храна на изпитателен кораб, който ще бъде отправен автоматично към някоя черна дупка. Но да зареждаш хладилника — кому е нужно това? Едва в този момент си помислих, че на кораба може да има екипаж.

Влязоха в къс тунел със стъклени стени. Над главите им грееха приглушени синкави светлини.

— Ултравиолетово облъчване — поясни Бет. — Не зная с каква цел.

— Дезинфекция?

— Може би.

— Или са искали да си поддържат тена — предположи Хари. — И да трупат повечко витамин Д.

Излязоха в просторна стая, която не приличаше на нищо, което Норман беше виждал досега. Подът блестеше със същото ултравиолетово сияние, както коридора. В стените бяха монтирани широки стъклени тръби. Вътре във всяка тръба се виждаше сребрист матрак. Всички тръби бяха празни.

— Ето там — рече им Бет. Надникнаха през стената на посочената стъклена тръба. Голата жена вътре някога сигурно е била необичайно красива. Все още можеха да се различат чертите на лицето ѝ. Кожата ѝ беше потъмняла и набръчкана, а тялото ѝ сгърчено.

— Мумификация? — попита Хари.

Бет кимна.

— Доколкото мога да преценя. Не съм отваряла капака, опасявам се от инфекция.

— За какво е служила тази стая? — запита Хари и се огледа.

— Вероятно това е нещо като хибернационна камера. Всяка една от тръбите е свързана с живото-обезпечаваща система — електричество, вентилация, отоплителна инсталация — всичко е в съседното отделение.

— Двадесет тръби — преброи на глас Хари.

— И двадесет спални помещения — рече Норман.

— Но къде са всички?

Бет поклати глава.

— Не зная.

— Нима само тази жена е останала?

— Така изглежда. Не открих и следа от другите.

— Чудя се, от какво ли са измрели — рече Хари.

— Ходи ли при сферата? — обърна се Норман към Бет.

— Не. Защо?

— Само питам.

— Чудиш се, дали екипажът не е загинал след като са прибрали сферата?

— Нещо такова.

— Не смятам, че сферата е опасна, или агресивна по какъвто и да било начин — рече Бет. — Възможно е членовете на екипажа да са загинали при аварийна ситуация, възникнала по време на полета. Тази жена, например, е така добре запазена, че започвам да се питам, дали не е била облъчена с голяма доза радиация. Известно е, че около черните дупки има огромно по сила радиационно поле.

— Мислиш, че екипажът е загинал по време на преминаването през черната дупка, а сферата е била прибрана автоматично на борда на кораба?

— Възможно е.

— Била е доста красива — рече Хари, който надзърташе през стъклото. — Божичко, вестникарите ще се побъркат от тази история. Гола, мумифицирана секси мацка от бъдещето. Очаквайте нашия репортаж.

— Доста е височка — отбеляза Норман. — Трябва да е над шест фута.

— Космическата амазонка — примлясна Хари. — С големи цици.

— Хайде стига — срязва го Бет.

— Какво има — да не се обиди се по женска линия? — учуди се Хари.

— Коментарите ви са абсолютно излишни.

— Знаеш ли, Бет, — погледна я Хари, — ами тя прилича на теб.

Бет сбърчи вежди.

— Сериозно. Разглеждала ли си я?

— Не ставай смешен.

Норман доближи тръбата и погледна през стената, като засенчи с ръка отраженията на ултравиолетовите лампи. Мумифицираната жена наистина приличаше на Бет, в това нямаше ни най-малко съмнение.

— Той е прав — кимна Норман.

— Може би това си ти, от бъдещето — предположи Хари.

— Не, тази жена е едва на двадесет.

— Може да ти е внучка.

— Изключено — рече Бет.

— Знае ли човек — мърмореше си Хари. — Дженифер прилича ли на теб?

— Никак. Сега е в онази възраст, когато не прилича и на жена. Аз също, между впрочем.

Норман беше поразен от убеждението, с което Бет отричаше всякаква прилика с мумифицираната жена.

— Бет, — заговори той, — какво според теб се е случило тук? И защо само тази жена е останала?

— Мисля, че тя е била много важна за експедицията — отвърна Бет. — Може би е била командир, или заместник-командир. Останалите са били мъже. Направили са някоя глупост — не зная точно, нещо, което тя ги е предупреждавала да не правят — и в резултат са измрели всичките. Тя единствена е останала жива. И е насочила кораба към Земята. Но с нея се е случило нещо... нещо непоправимо и тя е умряла.

— И какво е то?

— Не зная. Нещо ужасно.

Невероятно, помисли си Норман. За първи път му хрумна, че това помещение — дори целият кораб — прилича на един огромен тест на Роршах. Или по-скоро на ТСА. Тестът за свободно асоцииране беше вид психологическо изследване, в основата на което лежаха от серия неясни по характер рисунки. Субектите трябваше да обяснят, какво според тях се случва на тези рисунки. Естествено, тъй като рисунките нямаха никакво съдържание, разказите бяха изцяло плод на въображението на изследваните субекти. Тези разкази даваха

значително повече информация за субектите, отколкото за използваните рисунки.

Ето че и Бет им бе разкрила своите фантазии за новооткритото помещение — за жената, която командвала експедицията, за мъжете, които отказали да я слушат, за това как те умрели, а тя единствена оцеляла.

Но в този разказ нямаше нищо за кораба. Единствената информация, касаеше самата Бет.

— Разбрах — кимна Хари. — Искаш да кажеш, че на връщане тя е сбъркала и корабът се е пренесъл в миналото. Типично за една жена-шофьорка.

— С всичко ли трябва да си правиш майтап?

— А ти всичко ли взимаш на сериозно?

— Това тук е сериозно — натърти Бет.

— Мога да ти разкажа друга история — заяде се Хари. — Тази жена е объркала всичко. Трябвало е да свърши нещо важно, тя е забравила или пък е допуснала грешка. И затова се е подложила на хибернация. В резултат от грешката ѝ другите са загинали, а тя не могла да се събуди от хибернацията.

— Сигурна съм, че тази история ти харесва повече — сръза го Бет. — Напълно съвпада с твоето надменно негърско отношение към жените.

— По-спокойно — обади се Норман.

— Ти негодуваш срещу надмощие на жената — рече Бет.

— Какво надмощие? Вдигането на тежести ли наричаш надмощие? Това е най-обикновена физическа сила — и тя произхожда от чувството за слабост, а не от някакво надмощие.

— Ах, ти, дребна, мършава невестулка — нахвърли се върху него Бет.

— И какво ще правиш сега, ще ме набиеш ли? — ухили се Хари. — Това ли е представата ти за надмощие?

— Знам какво е надмощие — заяви Бет, като го гледаше втренчено.

— Хайде стига вече — намеси се Норман. — Да не навлизаме в подробности.

— А ти как смяташ? — обърна се Хари към Норман. — Имаш ли някаква история, свързана с това място?

— Не — поклати глава Норман. — Нямам.

— О, моля те — настояваше Хари. — Обзалагам се, че имаш.

— Нямам — повтори Норман. — Освен това, нямам намерение да посреднича между вас двамата. Трябва да се държим един за друг. Докато сме тук, долу, трябва да работим като група.

— Хари е този, който внася разкол — сърдеше се Бет. — От самото начало на експедицията, той се заяжда с всички. И тези негови противни дребнави коментари...

— Какви противни дребнави коментари? — попита Хари.

— Много добре знаеш за какво говоря — натърти Бет.

Норман си тръгна.

— Къде отиваш?

— Публиката ви изоставя.

— Защо?

— Защото ми омръзнахте и двамата.

— О-хо — възкликна Бет. — Мистър Хладнокръвният психолог реши, че сме му омръзнали?

— Точно така — отвърна Норман и продължи през стъкления тунел, без да поглежда назад.

— И къде ще се скриеш, за да приключиш с преценката си за нас, а? — извика по дире му Бет.

Норман продължи без да спира.

— На теб говоря! Не си тръгвай, когато ти говоря, Норман!

Норман излезе в кухненския отсек и се огледа за още шоколадови пръчки. Отново беше огладнял, а и искаше да се поразее от сцената, на която бе присъствал. Трябваше да признае, че беше доста объркан от развоя на събитията. Най-сетне откри една пръчка, обели фолиото и отхапа.

Объркан, но не и изненадан. Още на времето, по време на провежданите изследвания за групова динамика, той бе стигнал до извода, че „трима са вече много“. При ситуации, свързани с високо напрежение, тричленните групи се оказваха най-нестабилни. Ако не съществуваха ясно определени отговорности, в групата непрестанно се сформираха променящи се съюзи, двама срещу един. Ето че и сега се случваше.

Норман приключи с шоколада и започна втори. Колко ли още ще трябва да останат тук, долу? Най-малко тридесет и шест часа. Огледа

костюма си, надявайки се да открие джоб, където да прибере още няколко шоколада, но полиестерният комбинезон нямаше никакви джобове.

Все още навъсени, в кухненския отсек влязоха Бет и Хари.

— Някой да иска шоколад? — попита, дъвчейки, Норман.

— Искаме да ти се извиним — поде Бет.

— За какво?

— За това, че се държахме като деца — добави Хари.

— Чувствам се засрамена — продължаваше Бет. — Чувствам се ужасно, задето се изпуснах по този начин, чувствам се като пълен идиот... — Бет клатеше глава, вперила виновно поглед в пода.

Интересно, помисли си Норман, с каква невероятна скорост преминава от състояние на агресивна самоувереност към смирение и склонност да вине себе си. Без никакъв промеждутък.

— Няма какво да говорим — рече Норман. — Всички сме изморени.

— Чувствам се направо ужасно — настояваше Бет. — Ужасно, наистина. Сякаш съм ви излъгала и двамата. Въобще не ми е тук мястото. Не заслужавам да съм член на вашата група.

— Бет, — прекъсна я Норман, — изяж един шоколад и престани да се самосъжбяваш.

— Да, — съгласи се Хари, — повече ми харесваше разгневена.

— Гади ми се от тези шоколади — завъртя глава Бет. — Изядох единадесет, преди вие да дойдете.

— Хапни още един, — предложи ѝ Хари, — да станат дузина. и да се връщаме в станцията.

Докато пресичаха океанското дъно на път за станцията, тримата се оглеждаха напрегнато, в очакване отнякъде да се зададе калмарът. Норман беше донякъде успокоен от факта, че са въоръжени. Имаше и още нещо, някаква вътрешна увереност, произхождаща от последната среща с чудовището.

— Държиш харпуна, сякаш наистина си готов да го използваш — забеляза Бет.

— Така си е — през целия си живот, Норман се беше възприемал за научен работник, университетски преподавател и никога не бе гледал на себе си, като на човек на действието. Освен при редките игри

на голф. А сега, докато държеше харпуна пред себе си, той неочаквано бе открил, че усещането му допада.

Право на пътя им се издигаше малка гора от корали. Наложих да ги заобиколят. На височина коралите достигаха четири-пет фута, с пурпурни и синкави листа, които грееха с отразена светлина. Норман беше абсолютно сигурен, че тези корали ги нямаше, когато пристигнаха за пръв път в станцията.

А сега имаше не само корали, но и многобройни пасажи от едри риби. Повечето от тях, бяха черни, с червени ивици по гърба. Бет каза, че това били риби-хирурзи, типични за този район на Тихия океан.

Всичко се променя, мислеше си Норман. Всичко около нас непрестанно се мени. Но не беше съвсем сигурен. Можеше да разчита единствено на паметта си, тук долу. Твърде много фактори объркваха възприятията му — сгъстената атмосфера, раните, които бе получил и непрестанното напрежение и страх, сред които бе принуден да съществува.

Вниманието му бе привлечено от нещо бяло. Той насочи светлината надолу и видя гърчеща се белезникава лента, с дълга, тънка опашка и черни ивици. Отначало я взе за змиорка. След това зърна плоската глава и устата.

— Чакай малко — спря го Бет.

— Какво има?

— Морска змия.

— Опасна ли е?

— Не винаги.

— Отровна? — попита Хари.

— Много.

Змията се виеше ниско над дъното, очевидно търсеше храна. Не им обръщаше никакво внимание и Норман я проследи с поглед, любувайки се на грациозните ѝ движения.

— Тръпки ме побиват — рече Бет.

— Знаеш ли от какъв вид е? — попита Норман.

— Прилича ми на Белчърва — рече замислено Бет. — Всички тихоокеански морски змии са отровни, но най-отровни са Белчървите. Според някои изследователи, те са въобще най-отровните земноводни, познати на планетата. Отровата им е стотици пъти по-силна от тази на кралската кобра или на черната тигрова змия.

— Значи, ухапе ли те...

— Две минути, максимум.

Проследиха змията, докато се изгуби сред коралите.

— Обикновено, морските змии не са агресивни — отбеляза Бет.
— Някои водолази дори ги докосват, играят с тях. Аз никога не бих го сторила. Божичко. Змии.

— Защо им е необходима толкова силна отрова? За да неутрализират жертвата си?

— Знаеш ли, — заговори Бет, — странно, но най-отровните същества на света са водните обитатели. Отровата на сухоземните животни въобще не може да се сравни с тяхната по сила. Ала дори сред тях, най-страшна отрова притежава земноводно — това е жабата *Bufo marinus*. В морето има отровни риби, като рибата-балон, които в Япония са деликатеси, има и отровни морски звезди — като звездния конус, *Alverdis lotensis*. Веднъж, когато бях с една гемия край Гуам, някаква жена извади от водата звезден конус. Тази морска звезда е необичайно красива, но жената не знаеше, че трябва да се пази от острия ѝ шип. Звездата внезапно извади отровното си жило и го забодде в дланта на жената. Нещастницата измина само три крачки, преди да се строполи в конвулсии и след час бе мъртва. Има и отровни растения, отровни гъби и отровни корали. И, разбира се, змии. Дори тези с най-слаба отрова са смъртоносни за човека.

— Много мило — рече Хари.

— Не бива да забравяме, че животът в океана е възникнал много преди този на сушата. Някъде преди около три милиарда години. Тук средствата за защита и нападение са далеч по-усъвършенствани — обитателите на океана са разполагали с много повече време.

— Искаш да кажеш, че след няколко милиарда години и на сушата ще се срещат ужасно отровни животни?

— Ако доживеем до тогава.

— Хайде да се връщаме в станцията — предложи Хари.

Бяха съвсем близо. Вече различаваха ясно ручейчетата от мехури, които бликаха от пробойните.

— Тече като решето — отбеляза Хари.

— Въздух имаме достатъчно.

— Все пак ще проверя.

— Заповядай — отвърна Бет. — аз вече го направих.

Норман реши, че започва поредния спор, но Бет и Хари замълчаха. Стигнаха до люка и се покатериха в ДС-8.

ПУЛТЪТ

— Джери?

Норман впери поглед, но екрана оставаше пуст, виждаше се само мигащият сигнал на курсора.

— Джери, чуваш ли ме?

Никакъв отговор.

— Чудя се, защо не ни отговаряш, Джери — продължаваше Норман.

— Отново твоите психологически номера? — попита Бет. Тъкмо проверяваше сигналите от външните сензори и преглеждаше таблиците. — Ако питаш мен, по-добре да се заемеш с Хари.

— Какво искаш да кажеш?

— Че не е редно Хари да се бърника в живот-ообезпечаващата система. Според мен, той е психически нестабилен.

— Нестабилен?

— Това е пак един от твоите номера, нали? Да повтаряш последната дума на всяко изречение. Така караш събеседника си да говори.

— Да говори? — рече Норман и се ухили.

— Добре де, може и да съм малко притеснена — продължи Бет. Но, сериозно, Норман, преди да тръгна за кораба, в каютата дойде Хари и каза, че ще поеме наблюдението. Обясних му, че ти си в подводницата и че трябва да внимава, да не изникне от някъде калмарът. Казах му и че искам да отида до кораба. А той ми рече, добре, тръгвай. И аз тръгнах. Сега пък твърди, че не помнел нищо. Това не ти ли се струва странно?

— Странно? — рече Норман.

— Хайде стига, дръж се сериозно.

— Сериозно? — продължаваше Норман.

— Да не се опитваш, да избегнеш този разговор? Забелязах как умело се измъкваш, когато някой разговор не ти е интересен. Непрестанно ни развличаш с разни странични темички и се опитваш

да ни отвлечеш вниманието от проблемите. Но мисля, че трябва да се вслушаш в думите ми, Норман. Защото проблемът с Хари е важен.

— Слушам те внимателно, Бет.

— И?

— Не съм присъствал на вашата среща и не знам какво да ти кажа. За мен в държанието на Хари не се забелязва никаква промяна, той си е същият — арогантен, заядлив и много, много интелигентен.

— И не смяташ, че е мръднал?

— Не повече от останалите.

— Божичко! Какво да сторя, за да те убедя? Помня, че съм разговаряла с един човек, а той го отрича. Това според теб нормално ли е? Нима смяташ, че можеш да се довериш на такъв човек?

— Бет. Аз не бях там.

— Искаш да кажеш, че причината може и да е у мен.

— Аз не бях там.

— Значи смяташ, че аз съм мръднала, а не той? Твърдя, че е имало разговор, а с никого не съм разговаряла.

— Бет.

— Норман, послушай ме. Нещо не е наред с Хари, а ти въобще не му обръщаш внимание.

В коридора се чува стъпки.

— Отивам в лабораторията — заяви Бет. — Помисли върху онова, което ти казах.

Тя се изкачи по стълбата и в този миг влезе Хари.

— Знаеш ли какво? Бет се е справила чудесно с животно-обезпечаващата система. Всичко изглежда нормално. Разполагаме със запаси от въздух за петдесет и два часа, при настоящия темп на консумация. Това би трябвало да ни стигне. Разговаряш с Джери?

— Какво? — стресна се Норман.

Хари посочи екрана, където пишеше:

ЗДРАВЕЙ НОРМАН.

— Не знам кога се е появил. Одеве го нямаше.

— Е, сега вече е тук — рече Хари.

ЗДРАВЕЙ ХАРИ.

— Как си, Джери? — попита Хари.

**БЛАГОДАРЯ ДОБРЕ. А ВИЕ КАК СТЕ? С ГОЛЯМО
НЕТЪРПЕНИЕ ОЧАКВАХ ДА РАЗГОВАРЯМ ОТНОВО С ВАС. КЪДЕ**

Е КОНТРОЛНОТО СЪЩЕСТВО ХАРАЛД БАРНС?

— Не знаеш ли?

НЕ ДОЛАВЯМ ВЕЧЕ ПРИСЪСТВИЕТО МУ.

— Ами той... си отиде.

РАЗБИРАМ. НЕ БЕШЕ ОСОБЕНО ДРУЖЕЛЮБЕН. НЕ МУ БЕШЕ ПРИЯТНО ДА РАЗГОВАРЯ С МЕН.

Какво иска да ни каже, помисли си Норман. Че го е премахнал защото Барнс не бил особено дружелюбен?

— Джери, — заговори Норман, — какво се случи с контролното същество?

ТОЙ НЕ БЕШЕ ДРУЖЕЛЮБЕН. АЗ НЕ ГО ХАРЕСВАХ.

— Да, но какво стана с него?

СЕГА ГО НЯМА.

— А другите същества?

И ДРУГИТЕ СЪЩЕСТВА. ТЕ СЪЩО НЕ ОБИЧАХА ДА РАЗГОВАРЯТ С МЕН.

— Как мислиш, това значи ли, че той ги е премахнал? — попита Хари.

НЕ МИ БЕШЕ ПРИЯТНО ДА РАЗГОВАРЯМ С ТЯХ.

— Значи той е премахнал хората от Флотата? — запитва Хари.

Не само тях, помисли си Норман. Той премахна и Тед, а Тед се опитваше да общува с него. Или с калмара. Дали гигантският калмар бе свързан с Джери? Как да го попита?

— Джери...

ДА НОРМАН. ТУК СЪМ.

— Хайде да поговорим.

ДОБРЕ. ОБИЧАМ ДА ГОВОРЯ.

— Разкажи ни за калмара, Джери.

СЪЩЕСТВОТО КАЛМАР Е ТВОРЕНИЕ.

— Откъде се взе?

ХАРЕСВА ЛИ ВИ? МОГА ДА ГО СЪТВОРЯ ОТНОВО.

— Не, не, моля те, не го прави — побърза да отвърне Норман.

НЕ ВИ ЛИ ХАРЕСВА?

— Не, не. Харесва ни, Джери.

ВЯРНО ЛИ Е?

— Да, така е. Харесва ни. Наистина.

ДОБРЕ. РАДВАМ СЕ, ЧЕ ВИ ХАРЕСВА. ТО Е МНОГО ВПЕЧАТЛЯВАЩО СЪЩЕСТВО С ГРАМАДЕН РЪСТ.

— Да, така е — кимна Норман и изтри потта от челото си. Боже, помисли си той, това е като да разговаряш с дете, което държи заредена пушка.

ТРУДНО МИ Е ДА СЪТВОРЯ ТОЛКОВА ГОЛЯМО СЪЩЕСТВО. РАДВАМ СЕ ЧЕ ВИ ХАРЕСВА.

— Много впечатляващо — съгласи се Норман. — Но не бива да го създаваш отново.

ИСКАТЕ ДА СЪЗДАМ НОВО ТВОРЕНИЕ?

— Не, Джери. Засега не искаме нищо, благодаря ти.

ЗА МЕН Е ЩАСТИЕ ДА СЪТВОРЯВАМ.

— Да, сигурен съм в това.

ПРИЯТНО МИ Е ДА СЪТВОРЯВАМ ЗА ТЕБ НОРМАН. А СЪЩО И ЗА ХАРИ.

— Благодаря ти, Джери.

АЗ СЪЩО МНОГО ХАРЕСВАМ ВАШИТЕ ТВОРЕНИЯ.

— Нашите творения? — Норман погледна към Хари. Очевидно Джери смяташе, че хората в станцията са сътворили нещо в отговор. Джери гледаше на това, като на някаква размяна.

ДА АЗ СЪЩО МНОГО ХАРЕСВАМ ВАШИТЕ ТВОРЕНИЯ.

— Разкажи ни за нашите творения, Джери — предложи Норман.

ТЕЗИ ТВОРЕНИЯ СА МАЛКИ И НЕ СЕ ПРОСТИРАТ ОТВЪД ВАШИТЕ СЪЩЕСТВА НО ЗА МЕН ТЕ СА НОВИ. И ТЕ МЕ ПРАВЯТ ЩАСТЛИВ.

— За какво говори той? — попита Хари.

ЗА ТВОИТЕ ТВОРЕНИЯ ХАРИ.

— Какви творения, за Бога?

— Не се ядосвай — предупреди го Норман. — Запази спокойствие.

МНОГО МИ ХАРЕСВА ТОВА ТВОРЕНИЕ ХАРИ. СЪЗДАЙ ОЩЕ ЕДНО.

А може би той възприема чувствата ни, мислеше си Норман. И ги окачествява като творения? Не, в това няма никаква логика. Джери не може да чете мислите им, вече го провериха. Да не провери ли отново? Джери, помисли си той, чуваш ли ме?

ХАРЕСВАМ ХАРИ. НЕГОВИТЕ ТВОРЕНИЯ СА ЧЕРВЕНИ. ТЕ СА МНОГО ДУХОВИТИ.

— Духовити?

ДУХОВИТИ = НАДАРЕНИ С ДУХ?

— Разбирам — кимна Хари. — Той смята, че сме много смешни.

СМЕШНИ = НАДАРЕНИ СЪС СМЯХ?

— Не съвсем — отвърна Норман. — Нашите същества са създали концепцията за... — той се поколеба. Как да обясни, какво означава „смешно“? Какво всъщност е шегата? — Нашите същества са създали концепцията за ситуация, която предизвиква смущение, и ние наричаме подобна ситуация смехотворна.

СМЕХО ТВОРНА?

— Не. Една дума — Норман я повтори буква по буква.

РАЗБИРАМ. ВАШИТЕ ТВОРЕНИЯ СА СМЕХОТВОРНИ. СЪЩЕСТВОТО КАЛМАР СЪЗДАДЕ МНОГО СМЕХОТВОРНИ ТВОРЕНИЯ ОТ ВАС.

— Ние не мислим така — рече Хари.

АЗ МИСЛЯ ТАКА.

Е, това вече обяснява всичко, мислеше си Норман, седнал зад пулта. По някакъв начин трябваше да обяснят на Джери за сериозните последствия от неговите действия.

— Джери, — поде Норман, — твоите творения нанасят нашите същества. Някои от тях вече ги няма.

ДА ЗНАЯ.

— Ако продължаваш да ги създаваш...

ДА АЗ ОБИЧАМ ДА СЪЗДАВАМ. ЗА ВАС ТОВА Е СМЕХОТВОРНО.

— ...тогава съвсем скоро всички наши същества ще си отидат. И няма да има кой да разговаря с теб.

НЕ ИСКАМ ТОВА ДА СЕ СЛУЧИ.

— Зная. Но много същества вече си отидоха.

ВЪРНЕТЕ ГИ ОБРАТНО.

— Не можем да го направим. Те си отидоха завинаги.

ЗАЩО?

— Не можем да ги върнем обратно.

ЗАЩО?

Съвсем като дете е, мислеше си Норман. Кажи на едно дете, че не можеш да направиш това, което иска, че не можеш повече да си играеш с него и то ще откаже да го приеме.

— Нямаме тази сила, Джери. Силата да ги върнем.

ИСКАМ ВЕДНАГА ДА ВЪРНЕТЕ ДРУГИТЕ СЪЩЕСТВА.

— Той си мисли, че не искаме да играем с него — подхвърли Хари.

ВЪРНЕТЕ ОБРАТНО СЪЩЕСТВОТО ТЕД.

— Не можем, Джери — рече Норман. — Ако имахме тази възможност, щяхме да го сторим.

АЗ ХАРЕСВАМ СЪЩЕСТВОТО ТЕД. ТОЙ Е МНОГО СМЕХОТВОРЕН.

— Да — кимна Норман. — Тед много те харесваше. И се опитваше да разговаря с теб.

ДА АЗ СЪЩО МНОГО ХАРЕСВАХ НЕГОВОТО ТВОРЕНИЕ. ВЪРНЕТЕ ОБРАТНО ТЕД.

— Не можем.

Настъпи продължителна пауза.

ОБИДИХ ЛИ ВИ?

— Не, ни най-малко.

НИЕ СМЕ ПРИЯТЕЛИ НОРМАН И ХАРИ.

— Да, така е.

ТОГАВА ВЪРНЕТЕ ОБРАТНО СЪЩЕСТВАТА.

— Той просто отказва да разбере — рече Хари. — Джери, за Бога, не можем да го направим!

ТИ СИ МНОГО СМЕХОТВОРЕН ХАРИ. НАПРАВИ ГО ОТНОВО.

Той определено възприема по-силните емоционални реакции като творения, помисли си Норман. Може би това е неговата представа за игра — да предизвика отсрещната страна и след това да се забавлява с нейния отговор? Нищо чудно нашите реакции, при появата на гигантския калмар, да са му доставяли истинска наслада. Значи това била представата му за игра.

ХАРИ НАПРАВИ ГО ОТНОВО. ХАРИ НАПРАВИ ГО ОТНОВО.

— Ей, човече — ядоса се Хари. — Я ме остави на мира!

БЛАГОДАРЯ ТИ. МНОГО МИ ХАРЕСА. И БЕШЕ ЧЕРВЕНО. А СЕГА МОЛЯ ВИ ВЪРНЕТЕ ОБРАТНО СЪЩЕСТВАТА КОИТО СИ

ОТИДОХА.

На Норман му хрумна едно идея.

— Джери, — заговори той, — щом толкова искаш да се върнат обратно, защо ти не ги върнеш?

НЕ МИ Е ПРИЯТНО ДА ГО ПРАВЯ.

— Но можеш, стига да поискаш.

МОГА ДА ПРАВЯ КАКВОТО ПОИСКАМ.

— Да, знам че можеш. Тогава защо не върнеш съществата, които толкова искаш да видиш?

НЕ. ТОВА МЕ ПРАВИ НЕЩАСТЕН.

— Защо? — попита Хари.

ЕЙ ЧОВЕЧЕ. Я МЕ ОСТАВИ МЕ НА МИРА!

— Не се обиждай, Джери — побърза да вметне Норман.

Никакъв отговор от екрана.

— Джери?

Отново нямаше отговор.

— Пак си отиде — рече Хари и поклати глава. — Един Господ знае какво ще направи следващия път това копеле.

ЗАДЪЛБОЧЕНИ АНАЛИЗИ

Норман се изкачи в лабораторията, за да види с какво се занимава Бет, но тя бе заспала, свита на кълбо в койката си. Беше много хубава в съня си. Странно, че след всички преживяни премеждия, лицето ѝ бе запазило свежия си вид. Изчезнали бяха и суровите оттенъци в чертите ѝ. Носът ѝ вече не изглеждаше така заострен, линията на устните беше по-мека, чувствена. Норман плъзна поглед по голите ѝ ръце, с изпъкнали вени. Мускулите имаха нежни, женствени очертания.

Кой знае, помисли си той. След толкова часове, прекарани тук, кой би могъл да бъде сигурен в нещо. Той се спусна обратно по стълбичката и се отправи към своята койка. Хари вече се беше изтегнал и хъркаше шумно.

Норман реши да си вземе още един душ. Когато пристъпи под течащата вода, той се натъкна на поредното странно откритие.

Раните, които доскоро покриваха тялото му, бяха изчезнали.

По-точно, почти бяха изчезнали, виждаха се само синините от натъртванията. Останалото беше зараснало за часове. Той раздвижи мускули, за да установи, че вече не усещаше и предишната болка. Какво ставаше? За миг си помисли, че това е сън, или кошмар, но после се досети за истинската причина — изкуствената атмосфера. Раните и ожулванията заздравяваха далеч по-бързо в среда с високо атмосферно налягане. И в това нямаше нищо мистериозно. Просто лечебен физичен ефект.

Той се подсуши с единствената що-годе суха кърпа, след това се върна при койката. Хари продължаваше да хърка, чуваше се отдалеч.

Норман се изтегна по гръб, заслушан в тихото бръмчене на отоплителната инсталация. Хрумна му нещо, изправи се и дръпна ларингофона на Хари от основата на шията му. Хъркането изведнъж утихна до едва доловимо, тъничко писукане.

Така е по-добре, помисли си Норман. Излегна се на влажната възглавница и почти мигновено заспа. Събуди се със странното

чувство, че са изминали само няколко секунди — само дето беше ободрен. Протегна се, прозя се и скочи от койката.

Хари продължаваше да спи. Норман намести обратно ларингофона и каютата се огласи от мощно хъркане. Той се прехвърли в цилиндър Г, където беше контролният пулт. На екрана продължаваха да светят думите:

ЕЙ ЧОВЕЧЕ. Я МЕ ОСТАВИ МЕ НА МИРА!

— Джери? — рече Норман. — Чуваш ли ме, Джери?

Екранът не отговори. Джери не го чуваше. Норман погледна към струпаните от другата страна разпечатки. Трябва накрая да ги прегледам, рече си той. Имаше нещо с Джери, което не му даваше мира. Норман не можеше да определи какво точно, но дори ако допуснеше, че едно извънземно може да се държи като разглезено дете, в поведението на Джери не се наблюдаваше никаква логика. Всичко си противоречеше. Включително и последното послание.

ЕЙ ЧОВЕЧЕ. Я МЕ ОСТАВИ НА МИРА.

Уличен език? Или само имитира Хари? Във всеки случай, това не беше обичайния тон от посланията на Джери. Стилът му се характеризираше с граматически неточности и мъгляви разговори за същества, или съзнание. Но от време на време, Джери ставаше доста приказлив. Норман се захвана да преглежда записите.

ОТНОВО ЩЕ БЪДЕМ С ВАС СЛЕД КРАТКА ПАУЗА, В КОЯТО ЩЕ ЧУЕТЕ РЕКЛАМА НА НАШИЯ СПОНСОР.

Ето един типичен пример. Откъде се беше взело това послание? Приличаше на онзи телевизионен водещ — как се казваше — Джони Карсън? Тогава, защо през цялото време Джери не говореше като Джони Карсън? На какво се дължеше тази внезапна промяна?

Освен това, съществуваше и проблемът с гигантския калмар. Ако Джери наистина се забавлява като ги плаши, ако му беше приятно да разклаща клетката и да гледа как скачат в нея, тогава защо му трябваше да използва за целта този калмар? Как му беше хрумнала подобна идея? И защо само калмар? Джери очевидно обичаше да създава най-различни неща. Защо тогава следващия път да не създаде гигантска бяла акула или нещо друго? Това нямаше ли да е още по-голямо предизвикателство за неговите способности?

Ами случая с Тед? Тед играеше с Джери в момента, когато беше убит. Ако Джери наистина толкова много обичаше да си играе, защо

тогава трябваше да го убива? В това също нямаше никакъв смисъл.

Или имаше?

Норман въздъхна. Бедата беше в това, че разсъжденията му се базираха изцяло на предположения. Първото от тях бе, че пришествието е надарен с логически процеси, близки до неговите. Но това можеше да не е вярно. Например, Джери можеше да функционира при значително по-висок темп на метаболитните процеси и следователно да притежава различно усещане за време. Децата се забавляват с една играчка само докато им е интересна, след това я заменят с друга. Тези дълги и мъчителни за Норман часове, за Джери може би са само секунди? Поиграл си е с калмара и след това го е захвърлил.

За децата е характерно и това, че нямат ясна представа за ценностите. Ако Джери не знае какво е това смърт, тогава не би се поколебал да убие Тед, защото за него смъртта на Тед ще е временно явление, „смехотворна“ проява от страна на Тед. Може въобще да не осъзнава, че чупи своята играчка.

И също така, Джери не лъжеше, като се хвалеше, че е способен на най-разнообразни творения. Ако, разбира се, предположим, че скаридите, медузите и коралите, а сега и морската змия, са негови творения. Такива ли бяха? Или са естествена част от заобикалящата ги среда. Как биха могли да го определят?

Ами морякът, спомни си Норман. Да, вярно, морякът. Откъде се беше взел? Дали и той беше едно от творенията на Джери? В състояние ли е Джери да сътворява и своите приятели в играта? В такъв случай той наистина не би се поколебал да ги премахва.

Едно е сигурно, мислеше си Норман. Джери не изпитва угризения от факта, че убива. Той просто иска да си играе и не познава силата си.

Имаше и още нещо. Той прегледа ситно напечатаните листове, чувствайки инстинктивно, някаква прикрита, невидима за окото свързваща структура. Нещо, до което не можеше да се добере, някаква връзка, която не съумяваше да направи.

И докато се бореше с различни предположения, непрестанно го тревожеше един единствен въпрос: Защо калмар? Защо точно калмар?

Разбира се, досети се той. Говореха за гигантски калмар по време на вечерята. Джери трябва да ги е подслушал. И е сметнал, че

калмарът е подходяща провокация за игра. Ако е така, не беше сбъркал.

Норман обърна още една страница и стигна до първото послание, разшифровано от Хари.

ЗДРАВЕЙТЕ. КАК СТЕ? АЗ СЪМ ДОБРЕ. КАК СЕ КАЗВАТЕ. АЗ СЕ КАЗВАМ ДЖЕРИ.

Ето нещо подходящо за начало. Норман си спомни, че Хари бе положил огромни усилия докато дешифрира това послание. Ако се беше провалил, никога нямаше да се свържат с Джери.

Норман огледа клавиатурата пред него. Какво бе казал Хари? Че клавиатурата е спираловидна — Ж е едно, Ф е две и така нататък. Умно го е измислил. Норман не би се досетил и след милион години. Той се зае да дешифрира буквите от първото послание.

00032125252632 032629 301321 04261037 18 3016
06180 82132 29033005 1822 04261013 0830162137 1604
08301621 1822 0
33013130432

Я да видим... 00 обозначава началото на изречението, така каза Хари. После идва 03, което е 3. След това 21, отговарящо на Д, после Р... А... така...

ЗДРАВЕЙТЕ.

Да, всичко съвпада. Той продължи с дешифровката. 03269 е КАК...

КАК СТЕ?

До тук добре. Норман почувства известно удоволствие, почти сякаш той бе инициаторът на първото дешифриране. Сега 18, това е АЗ...

АЗ СЪМ ДОБРЕ.

Вече се движеше доста по-бързо.

КАК СЕ КАЗВАТЕ?

Така, сега 1604. АЗ... АЗ СЕ КАЗВАМ... но тук Норман се натъкна на неочаквана грешка. Възможно ли бе? Норман продължи, натъкна се на втора грешка, изписа цялото послание наново и се втренчи в него.

АЗ СЕ КАЗВАМ ХАРИ.

— Боже мили! — възкликна той.

Провери всичко отново, нямаше и съмнение за грешка.
Посланието беше съвсем ясно.

ЗДРАВЕЙТЕ. КАК СТЕ? АЗ СЪМ ДОБРЕ. КАК СЕ КАЗВАТЕ.
АЗ СЕ КАЗВАМ ХАРИ.

СИЛАТА

СЯНКАТА

Бет седеше присвила крака в койката си и разглеждаше посланието, което Норман ѝ бе подал.

— О, Божичко — рече тя. Вдигна ръка и отхвърли назад черните си коси. — Възможно ли е?

— Всичко съвпада — заговори Норман. — Само помисли. Кога се появи първото послание? След като Хари излезе от сферата. И кога видяхме калмара и останалите морски животни? Пак след като Хари излезе от сферата.

— Да, но...

— В началото калмарите бяха съвсем малки, а когато решихме да ги ядем се появиха и скариди. Тъкмо за вечеря? Защо? Защото Хари не обичал калмари.

Бет мълчеше замислено.

— И кой като малък се е страхувал от гигантския калмар в „Двадесет хиляди левги под водата“?

— Хари — каза Бет. — Помня, че го каза.

Норман продължи задъхано.

— И кога се появяваше Джери на екрана? Винаги в присъствието на Хари. Само тогава. Кога ни отговаряше? Когато в каютата беше Хари, за да чува какво питаме. А защо Джери не може да чете мисли? Защото Хари не може да чете мисли. Помниш ли, как Барнс все настояваше да научи всички имена, а Хари се съпротивляваше. Защо? Защото се страхуваше, че на екрана ще бъде изписано „Хари“, а не „Джери“.

— И морякът...

— Точно така. Черният моряк. Който се появява тъкмо когато Хари сънува, че сме спасени. Появява се някакъв черен моряк и обявява, че идва да ни спаси.

— А какво мислиш за гигантския калмар? — попита го Бет.

— Знаеш ли, тъкмо в разгара на атаката Хари си удари главата и изгуби съзнание. И в същия миг калмарът изчезна. Върна се едва, когато Хари дойде на себе си и ти каза, че ще поеме поста.

— Божичко — поклати глава Бет.

— Да — кимна Норман. — Много неща се обясняват.

Тя помълча малко, загледана в посланието.

— Но как го прави?

— Съмнявам се, че е съзнателно — Норман помисли за малко. —

Да предположим, рече той, — че нещо се е случило с Хари, докато е бил вътре в сферата — придобил е някаква нова сила.

— Каква например?

— Силата да създава разни неща, само като си помисли за тях. Силата да превръща мислите си в реалност.

Бет сбърчи чело.

— Да превръща мислите си в реалност...

— Не е толкова странно — увери я той. — Помисли само: ако си скулптор, първо ти хрумва някоя идея, а след това ѝ придаваш форма от камък, или дърво, превръщаш я в реалност. Но първа е идеята, а изпълнението е след това, с някои допълнителни усилия, за да се изобрази реалността, която да отразява първоначалната мисъл. Така е създаден и нашия свят. Представяме си нещо, а след това се опитваме да го направим. В едни случаи този процес е подсъзнателен — като онзи, който се върнал неочаквано къщи за обед и заварил жена си с друг. Не го е планирал съзнателно. Просто се е случило от само себе си.

— Или жената, която хванала мъжа си с друга в леглото — рече Бет.

— Да, съгласен съм. Въпросът е в това, че непрестанно спомагаме да се случат разни неща, без да мислим за тях. Когато говоря с теб, не обмислям всяка дума. Просто искам да ти кажа нещо и то се получава.

— Да...

— Иначе казано, в състояние сме да създадем сложни структури като изречението, без съзнателно усилие. Но не можем да изваяме сложна скулптура, без да я обмислим предварително. Освен идеята, мисълта, тук е необходимо и още нещо.

— Така е — съгласи се Бет.

— Но не и при Хари. Хари е една стъпка по-напред. Не му се налага да извайва статуята. Просто измисля нещо и то се случва от само себе си. Той сътворява разни неща.

— Хари си представя страховит калмар и внезапно страховитият калмар е зад прозореца?

— Точно така. А когато изгуби съзнание, калмарът изчезва.

— И с тази сила се е сдобил в сферата?

— Да.

— Но защо го прави? — запита го Бет. — Нима се опитва да ни убие?

Норман поклати глава.

— Не. Мисля, че го прави подсъзнателно.

— Какво искаш да кажеш?

— Знаеш ли, — заговори Норман, — доста идеи нахвърляхме за причината, поради която е била създадена тази извънземна сфера. Тед смяташе, че е нещо като трофей, или послание — виждаше я като подарък. Хари мислеше, че вътре има нещо скрито — за него тя бе само опаковка. Чудя се, дали сферата не е мина.

— Искаш да кажеш, експлозив?

— Не точно — по-скоро вид защита, или тест. Някоя могъща цивилизация е разпиляла сред звездите подобни съоръжения та всички разумни същества, които се натъкнат на тях, да влязат в допир със силата на сферата. А после всичко, за което си помислиш, излиза наяве. Ако мислите ти са добронамерени, получаваш за вечеря вкусни скариди. Ако, напротив, са зли — ето ти чудовища, които се опитват да те убият. Все един процес, само че с различен знак.

— Значи, както сухопътната мина избухва, когато я настъпиш, така и сферата унищожава онези хора, които имат зли намерения?

— Ако не са в състояние да контролират своето съзнание. Защото в противен случай, сферата не би имала особено въздействие върху теб. Щом умееш да се владееш, сферата те премахва.

— Но как да контролираш своите лоши намерения? — попита Бет, внезапно възбудена. — Как да кажеш на някой: „Не мисли за гигантски калмар“? В мига, когато произнесеш тези думи той автоматично ще си помисли за калмар.

— Има възможност да контролираш мислите си — рече Норман.

— Може би, за някой йога, или нещо подобно.

— Не, за всички — възрази Норман. — Човек може да се огражда от нежелани мисли. Също както се отказва от пушенето. Или както си променя впечатленията. Все чрез контрол на мислите.

— Все още не мога да разбера защо го прави Хари.

— Помниш ли, твоя беше идеята, че сферата може да удря под пояса? — рече Норман. — Също както вирусът на СПИН ни удря право в имунната защита? Там, където най-малко сме подготвени. Защото всички ние вярваме, че можем да си мислим каквото искаме, при това без никакви последствия. Но ето, че сега мисълта внезапно се превръща в реална заплаха, която може да ни нарани както нищо преди. Нашите мисли придобиват реални измерения, те творят — каква чудесна идея — само че, този процес на сътворение обхваща всички наши мисли, както добрите, така и лошите. А ние просто не сме подготвени да ги контролираме. Никога преди не се е налагало да го вършим.

— Когато бях малка, — заговори Бет, — често се гневях на мама, а после, след като се разболя от рак, винях себе си...

— Да — кимна Норман. — Типично детско разсъждение. Всички деца вярват, че мислите им притежават определена сила. Но ние търпеливо ги учим, че това не е вярно. Разбира се, от край време съществува и друга представа за силата на мисълта. Библията, например, повелява, да не пожелаваш жената на ближния си, което ние интерпретираме като забрана върху изневяратата. Но не това се има пред вид. Библията по-скоро налага забрана върху самия мисловен акт на пожелаване.

— А Хари?

— Разбираш ли нещо от психологията на Юнг?

— Тия дрънканици винаги са ми се стрували лишени от смисъл.

— Е, сега вече те имат смисъл — натърти Норман. После се зае да обяснява: — Юнг се отделил от Фройд още в началото на века и развил свое собствено течение в психологията. Той предполагал, че човешката натура притежава подлежаща структура, в която намирали отражение нашите митове и архетипи. Освен това, смятал, че душата на всеки човек има своя тъмна страна, която наричал „сянка“. В тази сянка се съдържали всички отхвърлени страни на личността — омразата, садизма, ей такива неща. Юнг смятал, че хората са длъжни да се запознаят със своята тъмна половина. Но много малко от тях го правели. Всички ние предпочитаме да се мислим за добронамерени и за напълно лишени от желаниа за убийства, мъчения и жестокости.

— Да...

— Та според Юнг, ако не опознаеш своята сенчеста половина, тя ще властва над теб.

— Значи, ние виждаме сенчестата половина на Хари?

— В известен смисъл. Хари гори от желание, да ни се представя за мистър Арогантния-Всезнайко.

— Няма съмнение.

— Но ако наистина се бои да е тук, в тази станция — а и кой не се бои? — то той не смее да признае страха си. Признава или не, този страх е налице. Именно той подхранва неговата сянка и ѝ предоставя възможност да създава реална заплаха, която да оправдава страха.

— И калмарът се е появил за да оправдае страха му?

— Нещо подобно.

— Не зная — поклати глава Бет. Тя се облегна назад и вдигна очи нагоре. Приличаше на дизайнерски модел — елегантна, красива и силна. — Норман, аз съм само един зоолог. Искам да докосвам нещата, за да съм уверена, че са реални. Всички тези теории и творения, те просто... Те са толкова... психологични...

— Светът на мисълта е също толкова реален и следва същите сурови правила, както и светът на обкръжаващата ни реалност — произнесе Норман.

— Сигурна съм, че си прав, но... — тя сви рамене. — Това просто не ме удовлетворява.

— Знаеш всичко, което се случи откакто пристигнахме тук. Кажете ми, има ли друга хипотеза, която да обяснява събитията?

— Няма — призна Бет. — Мисля през цялото време, но нищо не ми идва на ум — тя сгъна листа и сведе глава. — Знаеш ли, Норман, трябва да призная, че си извършил серия от брилянтни разсъждения. Наистина брилянтни. Сега вече те виждам в съвършено различна светлина.

Норман се усмихна щастливо. През по-голямата част от пребиваването си тук, в станцията, се бе чувствал като пето колело, като излишен член на групата. А ето че сега някой признаваше сътрудничеството му и това го правеше щастлив.

— Благодаря ти, Бет.

Тя го погледна с големите си, влажни очи.

— Ти си много привлекателен мъж, Норман. Не мисля, че съм го забелязвала досега — тя докосна несъзнателно с ръка изпъкналата си

гръд под комбинезона. От натиска на дланта, под еластичната тъкан се очерта зърното. Внезапно Бет се изправи, прегърна го и притисна тялото си в неговото. — Трябва да се държим заедно — рече тя. — Трябва да сме близо един до друг.

— Да, ще бъдем.

— Защото, ако това, което твърдиш е вярно, тогава Хари е много опасен човек.

— Да.

— Мисълта за това колко опасен може да бъде той направо ме ужасява.

— Да.

— Какво ще правим с него?

— Ей, приятелчета — извика им Хари, който в този момент се появи на стълбата. — Това някакво интимно тържество ли е? Мога ли да се присъединя?

— Разбира се — кимна Норман. — Качвай се, Хари — той внимателно отмести Бет.

— Прекъснах ли нещо? — попита Хари.

— Не, не.

— Не искам да се бъркам в ничий сексуален живот.

— О, Хари — рече Бет. Тя седна на близката койка и се отстри от Норман.

— Е, и двамата изглеждахте вече готови да предприемете нещо.

— Така ли? — попита Норман.

— Да, най-вече Бет. Мисля, че с всеки преживян ден тук тя става все по-красива.

— И аз го забелязах — съгласи се усмихнато Норман.

— Не се и съмнявам. Една влюбена жена. Щастливец си ти — Хари се обърна към Бет. — Защо ме гледаш така?

— Не те гледам — отвърна Бет.

— Гледаш ме, гледаш ме.

— Хари, въобще не те гледам.

— Мога да позная, когато някой ме гледа по-особено, за Бога!

— Хари... — поде Норман.

— Искам само да знам защо и двамата сте се опулили в мен. Гледате ме, като че ли съм престъпник или нещо такова.

— Ставаш параноичен, Хари.

— Прегръщате се тук, шепнете си...
— Не сме си шепнели.
— Шепнете си — Хари огледа стаята. — Значи така, двама бели срещу един черен, а?
— Стига, Хари...
— Не съм такъв глупак. Вие двамата замисляхте нещо. Ясно го виждам.
— Хари, — рече Норман, — нищо не сме замисляли.
В този миг, от комуникационния пулт се разнесе остър настоятелен звън. Тримата се спогледаха и се втурнаха надолу.
На екрана една след друга се появяваха групи от по три букви.

CQX VDX MOP LKI

— Това Джери ли е? — попита Норман.
— Не мисля — отвърна Хари. — Едва ли ще се върне обратно към код.
— Мислиш че е код?
— Определено смятам така.
— Защо излиза толкова бавно? — запита Бет. Буквите се появяваха през няколко секунди в ритмично темпо.
— Не зная — рече Хари.
— Откъде идва?
Хари сви вежди.
— И това не зная. Но скоростта на предаване е много интересна характеристика. Скоростта е необичайно ниска. Интересно.
Норман и Бет замълчаха и го оставиха да мисли на спокойствие. Как ли ще се оправяме без него, мислеше си Норман. Имаме нужда от помощта му. Той е едновременно най-мощният ум тук долу и най-страшната опасност. Въпреки всичко не можем без него.

CQX VDX MOP LKI XXC VRW TGK PIU YQA

— Интересно — повтори Хари. — Буквите се появяват на интервали от по осем секунди. Мисля, че вече знаем със сигурност откъде идва посланието. Уисконсин.

— Уисконсин? — Норман не можеше да бъде по-изненадан.

— Да. Предавателят на ВМФ. Все още не знам, дали е предназначено за нас, но идва от Уисконсин.

— Как разбра?

— Защото това е единственото място на света, откъдето би могло да идва — рече Хари. — Чувал ли си нещо за СНЧВ? Не? Е, затова става дума. Както знаеш, радиовълните не срещат никакво съпротивление, когато пътуват през атмосферата. Но не можеш да прашаш радиовълни през водната повърхност. Водата е среда с голямо съпротивление, следователно дори извънредно мощен сигнал ще измине съвсем кратко разстояние.

— Така...

— Но прониквателната способност е функция на дължината на вълната. Обичайно, дължината на радиовълната е къса, понякога достига до няколко хиляди, или милиона малки вълни в един инч. Има обаче и друга възможност, да се използват СНЧВ — свръх ниско-честотни вълни, които са дълги — отделна вълна може да достигне до двадесет фута. Веднъж генерирани, подобни вълни могат да достигнат на огромно разстояние, на хиляди мили и ще проникнат без никакво затруднение във водата. Единственият проблем е, че тъй като тези вълни са с ниска честота, те пътуват бавно. Ето защо получаваме по една буква на пет секунди. ВМФ трябва да поддържа непрекъснатата връзка със своите подводници, затова в Уисконсин беше изграден предавател за СНЧВ. От там получаваме този сигнал.

— А кодът?

— Кодът е от компресионен тип — три-буквените съчетания отговарят на определени предварително смислови послания. Така се спестява от дължината на сигнала. В противен случай, ако се изпрати директен текст, посланието ще продължи часове.

CQX VDX MOP LKI XXC VRW TGK PIU YQA IYT
EEQ FVC ZNB TMK EXE MMN OPW GEW

Тук посланието свърши.

— Това е, изглежда — рече Хари.

— И как ще го разшифроваме? — попита Бет.

— Ако наистина съобщението идва от ВМФ, тогава няма да успеем — отвърна Хари.

— Тук някъде може да има кодова таблица — предложи Бет.

— Почакай малко — прекъсна го Хари.

Екранът премигна и вместо зашифрования сигнал се появи съобщение в открит текст.

2340 ЧАСА 7–07 ГЛКОМ ТИХВМФ ДО БАРНС ДС-8

— Адресирано е до Барнс — рече Хари. Всички следяха напрегнато превода на съобщението.

СПАСИТЕЛЕН ОТРЯД МОРСКИ СЪДОВЕ ПРИБЛИЖАВА
НАНДИ И ВИПАТИ КЪМ ВАШЕ МЕСТОНАХОЖДЕНИЕ ПРИБЛ
1600 ЧАСА 7–08 ИЗТЕГЛЯНЕ НА ПОВЪРХНОСТТА НАСТРОЙКА
АВТОМАТИЧНА УСПЕХ СПАЛДИНГ КРАЙ.

— Това означава ли, каквото си мисля че означава? — попита Бет.

— Точно това — кимна Хари. — Кавалерията идва на помощ.

— Дявол да го вземе! — Бет плесна с ръце.

— Бурята вероятно е утихнала. Изпратили са няколко кораба, които ще са тук, след не повече от шестнадесет часа.

— А какво означава „настройка автоматична“?

Отговорът дойде незабавно. Всички монитори в станцията се включиха едновременно. В горния десен ъгъл на всеки един се появи миниатюрен часовник с цифрите 16:20:00. Числата се завъртяха обратно.

— Автоматично отброяване на времето.

— Може би съществува някаква инструкция за подготовка на станцията, преди да я напуснем? — предположи Бет.

Норман не откъсваше поглед от брояча. Спомни си, че също такъв брояч имаше в миниподводницата.

— А какво ще правим с подводницата? — запити той.

— Мисля, че трябва да я задържим с нас — рече Бет. Тя погледна часовника си. — Имаме още четири часа, преди да се налага поредната пренастройка.

— Доста време.

— Да.

Но Норман се питаше, дали ще могат да оцелеят през тези шестнадесет часа.

— Е, новината е чудесна! — възкликна Хари. — Вие двамата защо сте така смачкани?

— Чудя се, дали ще изкараме — призна си Норман.

— Че защо да не изкараме? — учуди се Хари.

— Защото Джери може да направи нещо преди това — обясни Бет. Норман внезапно почувства раздразнение към нея. Нима не осъзнаваше, че по този начин би могла да внуши идеята на Хари?

— Не бихме могли да издържим повторна атака срещу станцията — приключи тя.

Млъквай, Бет, гневеше се мислено Норман. Не разбираш ли, че това е опасно.

— Атака срещу станцията ли? — попита Хари.

— Хари, — побърза да се намеси Норман, — мисля, че трябва да поговориш още веднъж с Джери.

— Наистина ли? Защо?

— Искам да проверя, дали не можеш да го вразумиш.

— Не зная дали ще мога — сви рамене Хари. — Да го вразумя.

— Все пак да опитаме — рече Норман и погледна към Бет. — Заслужава си.

Норман знаеше, че всъщност няма да разговаря с никакъв Джери. Ще говори с част от Хари. Подсъзнателна част, сенчестата половина. Как да постъпи? Кой от познанията си да използва?

Седеше пред екрана и си мислеше: Какво всъщност знам за Хари? Израсъл е във Филаделфия, бил е слабо физически, но необичайно надарено умствено хлапе, болезнено срамежливо, затворено в себе си и презирано от приятелите и семейството заради своя интелект. Какво му беше признал веднъж — че докато навлизал в тайните на математиката, другите деца се вълнували единствено как да забиват топката в коша. Дори и сега Хари ненавиждаше всякакви спортни игри. Детството му беше преминало под печата на презрението и омразата и когато най-сетне бе получил признание за таланта си, то бе дошло твърде късно. Белегът щеше да остане завинаги. Нищо не би могло да прогони маската на арогантен самохвалко.

ТУК СЪМ. НЕ СЕ СТРАХУВАЙТЕ.

— Джери.

ДА НОРМАН.

— Имам една молба.

СЛУШАМ ТЕ.

— Джери, много от нашите същества си отидоха и станцията е повредена.

ЗНАЯ. ДА ЧУЯ МОЛБАТА.

— Ще бъдеш ли така добър, да не сътворяваш повече?

НЕ.

— Защо?

НЕ ИСКАМ ДА СПРА.

Е, помисли си Норман, поне бързо стигнахме до същината на нещата. Без да губим време.

— Джери, зная, че дълго време си бил изолиран, столетия наред и че си се чувствал много самотен. Чувствал си, че никой не мисли за теб. Боляло те е, че никой не желае да играе с теб, че никой не е споделял твоите интереси.

ДА ТОВА Е ВЯРНО.

— И ето че сега ти можеш да сътворяваш и това ти е приятно. Обичаш да ни показваш какво можеш, да ни правиш впечатление.

ВЯРНО Е.

— За да ти обръщаме повече внимание.

ДА. ОБИЧАМ ДА МИ ОБРЪЩАТ ВНИМАНИЕ.

— Така е. Ние наистина ти обръщаме внимание.

ДА ЗНАЯ.

— Но твоите творения ни причиняват вреда, Джери.

НЕ МЕ ИНТЕРЕСУВА.

— И ни изненадват.

РАДВАМ СЕ.

— Джери, ние сме изненадани, защото ти играеш с нас.

НЕ ОБИЧАМ ДА ИГРАЯ. НЕ ОБИЧАМ ИГРИТЕ.

— Да, Джери, за теб това е игра. Това е вид спорт.

НЕ, НЕ Е.

— Така е — настояваше Норман. — Това е тъпа спортна игра.

Застанал непосредствено зад Норман, Хари попита:

— Необходимо ли е да му противоречиш по този начин? Ще го ядосаш. Според мен, Джери не обича да му противоречат.

Не се съмнявам, че не обичаш, помисли си Норман. Но вместо това отвърна:

— Знаеш ли, мисля, че е крайно време да съобщя на Джери истината за неговото поведение. Всъщност, това което върши не е никак интересно.

ТАКА ЛИ? НЕ Е ИНТЕРЕСНО?

— Никак. Джери, ти си разглезен и невъзпитан.

КАК СМЕЕШ ДА МИ ГОВОРИШ ПО ТОЗИ НАЧИН?

— Да. Защото се държиш глупаво.

— Майчице — извика Хари. — Внимавай с него.

МНОГО ЛЕСНО ЩЕ ТЕ НАКАРАМ ДА СЪЖАЛЯВАШ ЗА ДУМИТЕ СИ, НОРМАН.

Норман не пропусна да отбележи, че в процеса на разговора Джери бе запазил безпогрешен речник и синтаксис. Изчезнали бяха всички преструвки за наивитет и извънземно мислене. Самият Норман също се чувстваше по-уверен и силен. Вече знаеше с кого разговаря. Не с някакъв пришълец. И вече не се налагаше да опипва в мрака. Разговаряше с детската половина на друго човешко същество.

ПРИТЕЖАВАМ ПОВЕЧЕ СИЛА ОТКОЛКОТО МОЖЕШ ДА СИ ПРЕДСТАВИШ.

— Знам, че имаш сила, Джери — продължи Норман. — Но какво от това?

Зад него, Хари не можеше да стои на едно място.

— Норман, за Бога, ще ни погубиш всички.

ПОСЛУШАЙ ХАРИ. ТОЙ Е УМЕН.

— Не, Джери — рече Норман. — Хари не е умен. Той е просто уплашен.

ХАРИ НЕ Е УПЛАШЕН. НИ НАЙ-МАЛКО.

Норман реши да подмине това изявление.

— Сега говоря с теб, Джери. Само с теб. Ти си този, който играе с нас.

ИГРИТЕ СА ГЛУПАВО НЕЩО.

— Тогава, спри, Джери. Престани с твоите творения.

МОГА ДА СПРА КОГАТО АЗ ПОИСКАМ.

— Не съм съвсем сигурен, че можеш, Джери.

ДА. МОГА.

— Докажи го. Спри играта с творенията.

Настъпи продължителна пауза. Всички чакаха напрегнато.

НОРМАН ТВОИТЕ ОПИТИ ЗА МАНИПУЛИРАНЕ СА ДЕТИНСКИ И НАИВНИ. НЕ МИ Е ИНТЕРЕСНО ДА РАЗГОВАРЯМ ПОВЕЧЕ С ТЕБ. ЩЕ ПРАВЯ КАКВОТО СИ ИСКАМ И ЩЕ СЪТВОРЯВАМ КАКВОТО МИ ХРУМНЕ.

— Но нашата станция не би могла да издържи на още едно творение, Джери.

НЕ МЕ ИНТЕРЕСУВА.

— Ако я нападнеш отново, Хари може да загине.

— Не само аз, но и останалите, за Бога — намеси се Хари.

НЕ МЕ ИНТЕРЕСУВА НОРМАН.

— Защо искаш да ни убиеш, Джери?

ПЪРВО ВИЕ ВЪОБЩЕ НЕ БИВА ДА СТЕ ТУК ДОЛУ. МЯСТОТО ВИ НЕ Е ТУК. ВИЕ СТЕ НАХАЛНИ СЪЩЕСТВА, КОИТО СИ ПЪХАТ НОСА НАВСЯКЪДЕ, ПРЕДПРИЕЛИ СТЕ ОГРОМЕН И БЕЗСМИСЛЕН РИСК И СЕГА ТРЯБВА ДА СИ ПЛАТИТЕ. ВИЕ СТЕ БЕЗЧУВСТВЕНИ И ЗЛИ СЪЗДАНИЯ НЕСПОСОБНИ НА ВЗАИМНА ОБИЧ.

— Това не е вярно, Джери.

НЕ МИ ПРОТИВОРЕЧИ ОТНОВО, НОРМАН.

— Съжалявам, но според мен безчувствен и зъл си ти, Джери. Ти не се интересуваш от болката, която ни причиняваш. Не ние. Ти.

СТИГА.

— Той вече няма да разговаря с теб — рече Хари. — Наистина го ядоса, Норман.

И в този момент на екрана блесна надписът:

ЩЕ ВИ ИЗБИЯ ВСИЧКИ.

Норман почувства, че е плувнал в пот. Изтри чело и обърна гръб на думите от екрана.

— Според мен, не те бива да разговаряш с него — рече Бет. — Въобщо не успя да го вразумиш.

— Не биваше да го ядосваш — добави Хари. В гласа му се долови молба. — Защо го разгневи, Норман?

— Трябваше да му кажа истината.

— Държа се отвратително с него и сега той е ядосан.

— Какво значение дали е ядосан или не — намеси се Бет. — Предишния път, когато ни нападна, Хари не беше ядосан.

— Искаш да кажеш, Джери — поправи я Норман. — Джери ни нападна.

— Да, така е, Джери.

— Доста груба грешка, Бет — подхвърли Хари.

— Прав си, Хари. Съжалявам.

Имаше нещо странно в начина, по който Хари я гледаше. Хари не пропуска и най-малката дреболия, помисли си Норман и няма да ни остави на мира.

— Не зная как си могла да сбъркаш така — продължаваше Хари.

— Съжалявам. Грешка на езика. Глупаво беше от моя страна.

— Не бих казал.

— Наистина съжалявам — настояваше Бет.

— Няма значение — отказа се Хари.

В държанието му вече се долавяше известно безразличие, гласът му звучеше равнодушно. Ой-ой, рече си Норман.

Хари се прозя и протегна ръце.

— Знаете ли, — каза им той, — изведнъж се почувствах страшно изморен. Мисля, че е време да подремнем.

И той се отправи към койките.

1600 ЧАСА

— Трябва да предприемем нещо — настояваше Бет. — Не можем да го разубедим.

— Права си — съгласи се Норман. — Не можем.

Бет почука на екрана, където все още стояха последните думи:

ЩЕ ВИ ИЗБИЯ ВСИЧКИ.

— Как мислиш, дали ще го стори?

— Да.

Бет се изправи, стиснала юмруци.

— Значи или той, или ние.

— И аз така смятам.

Заклучението увисна във въздуха между тях, неизказано.

— Този негов процес на творене, — поде Бет, — според теб, трябва ли да е в безсъзнание, за да бъде преустановен?

— Да.

— Или мъртъв.

— Да — кимна Норман. Всичко изглеждаше толкова нереално. Намираше се на хиляда фута под повърхността на океана и замисляше убийството на друго човешко същество. Какво ли още щеше да му поднесе съдбата? Ала друг изход просто нямаше.

— Мразя мисълта, че трябва да го убия — рече Бет.

— Аз също.

— Искам да кажа, дори не знам откъде се започва.

— Може би няма да се наложи да го убием — предположи Норман.

— Докато той не започне пръв — добави Бет. После поклати глава. — О, по дяволите, Норман, кого лъжем? Тази черупка няма да издържи повторна атака. Трябва да го убием. Не смея дори да си го помисля.

— Аз също — съгласи се Норман.

— Можем да използваме един от харпуните с експлозивни глави. Ще се постарая да прилича на нещастен случай. А после остава само да чакаме, докато дойдат военните и ни измъкнат от тук.

— Не искам да го правим.

— И аз — рече Бет. — Но какво ни остава?

— Не е необходимо да го убиваме — разсъждаваше Норман. — Достатъчно ще е, да бъде в безсъзнание — той стана, отвори аптекката и започна да разглежда подредените вътре лекарства.

— Мислиш ли, че там ще намериш нещо подходящо? — попита Бет.

— Може би. Някакъв анестетик. Не зная.

— Ще свърши ли работа?

— Всичко, което може да предизвика безсъзнание, ще ни свърши работа. Така поне смятам.

— Дано да си прав, — отвърна Бет, — защото ако започне да сънува и от съня му се появят разни чудовища, с нас е свършено.

— Няма опасност. Анестезията води до дълбоко безсъзнателно състояние, което се характеризира с липса на съновидения — Норман продължаваше да чете етикетите на различните медикаменти. — Знаеш ли за какво служат тези лекарства?

— Не, — поклати глава Бет, — но в компютъра има подробно описание. Прочети ми имената и аз ще ги намеря в справочника.

— Дифенил парален.

Бет натисна няколко клавиша и прегледа появилия се на екрана текст.

— Това е... като че ли... против изгаряне.

— Ефедрин хидрохлорид.

— Това пък... — тя плъзна пръст по екрана, — май е за морска болест.

— Валдомет.

— За язва.

— Синтаг.

— Синтетичен аналог на опиума. Бързодействащ.

— Предизвиква ли безсъзнателно състояние? — попита Норман.

— Не, ако се съди по описанието. Пък и продължителността на действие е само няколко минути.

— Таразин.

— Транквилизатор. Води до сънливост.

— Добре — той остави шишето встрани.

— Има и халюцинаторен ефект.

— Не ни трябва — Норман пъхна обратно шишето. Само това им липсваше. — Риордан?

— Антихистаминов препарат. При ухапвания.

— Оксаламин?

— Антибиотик.

— Хлорамфеникол?

— Също антибиотик.

— По дяволите — почти не оставаха лекарства. Парасолутрин?

— Сопорифично средство.

— Какво означава това?

— Приспивателно...

— Нещо като хапче за сън?

— Не съвсем, тук пише, че може да се използва в комбинация с парацин трихлорид за обща анестезия.

— Парацин трихлорид... да... има го.

Бет продължи да чете от екрана.

— Двадесет милилитра парасолутрин, примесени с шест милилитра парацин и приложени вътремускулно предизвикват състояние на дълбок сън, подходящо за хирургични процедури... не са наблюдавани нежелани въздействия върху циркулаторната система... събуждането обикновено е трудно... REM^[1]-активността е подтисната...

— Колко време продължава ефектът?

— Три до шест часа.

— И с каква скорост настъпва действието?

Тя сбърчи вежди.

— Не пише. След като бъде постигната необходимата дълбочина на анестезия, възможно е извършването дори на средни по тежест хирургически манипулации... не, не пише с каква скорост настъпва.

— Проклятие — рече Норман.

— Вероятно уводът е бърз — предположи Бет.

— Ами ако не е? Ако са необходими двадесетина минути? Ще можем ли да се преборим с него? И с това, което създава?

Тя поклати глава.

— Само това е информацията.

Накрая се спряха на смес от парасолутрин, парацин, дулцинеа и синтаг — опиатът. Норман напълни една по-голяма спринцовка с

разтвор от ампулите. Получи се конска доза.

— Дали няма да го убие? — попита Бет.

— Не зная. Имаме ли друг избор?

— Не — поклати глава Бет. — Трябва да го направим. Досега поставяла ли си инжекция?

— Никога — отвърна Норман. — А ти?

— Само на опитни животни.

— Къде да я забия?

— В рамото — посъветва го Бет. — Докато спи.

Норман вдигна спринцовката към светлината и пръсна няколко капки от сместа.

— Готов съм — заяви той.

— Най-добре и аз да дойда с теб — предложи Бет. — Ако се наложи, ще го държа.

— Не — отвърна Норман. — Ако не спи и види, че влизаме двамата, това ще събуди подозренията му. Той знае, че ти не спиш с нас на койките.

— Ами ако започне да буйства?

— Мисля, че ще се справя.

— Добре, Норман. Както кажеш.

* * *

Светлините в коридора на цилиндър В грееха неестествено ярко. Норман чуваше стъпките си по мокета, както и тихото бръмчене на въздушните помпи и отоплителната инсталация. Усещаше и тежестта на стиснатата в ръката му спринцовка. Спря се пред вратата на спалното помещение.

От двете ѝ страни стояха на пост жени, облечени във флотски униформи. Когато Норман приближи, те застанаха мирно.

— Свободно — рече им усмихнато Норман.

Жените отказаха да се подчинят.

— Съжаляваме, сър! Но имаме стриктна заповед!

— Разбирам — кимна Норман. — Е, продължавайте службата — той понечи да ги подмине и да влезе в спалното.

— Извинявайте, доктор Джонсън!

Жените му препречиха пътя.

— Какво има? — попита ги той с невинен изглед.

— Влизането забранено за всички членове на групата, сър!

— Но аз искам да си легна.

— Много съжаляваме, доктор Джонсън! Никой не бива да тревожи доктор Адамс докато спи, сър!

— Няма да тревожа доктор Адамс.

— Съжаляваме, доктор Джонсън! Бихте ли ни показали, какво държите в ръката си, сър?

— В ръката си?

— Да, има нещо в ръката ви, сър.

Започваше да се дразни от техния механичен, подобен на картечна стрелба, маниер на разговор. Огледа ги внимателно. Под прилежно изгладените униформи изпъкваха яки мускули. Съмняваше се, че ще успее да си пробие път със сила. Зад открянатата врата забеляза Хари, изтегнат в койката, шумно хъркащ. Моментът бе извънредно подходящ да му постави инжекцията.

— Доктор Джонсън, бихте ли ни показали, какво държите в ръката си?

— Не, проклет да съм, но не искам.

— Много добре, сър!

Норман се обърна и пое обратно към цилиндър Г.

* * *

— Видях всичко — посрещна го Бет и кимна към мониторите.

Норман проследи погледа ѝ и зърна двете жени в коридора. На съседния монитор се виждаше сферата.

— Сферата се е променила! — извика Норман.

Плетеницата от бразди върху повърхността на сферата определено се бе променила, сега вече покриваше значително по-голяма площ и изображението бе станало още по-сложно. Норман бе абсолютно уверен, че е настъпила промяна.

— Мисля, че си прав — съгласи се Бет.

— Кога се е случило?

— Можем да прегледаме записа — предложи тя. — Но първо да се погрижим за онези двете.

— Как? — попита Норман.

— Много просто — рече Бет и стисна юмруци. — В цилиндър Б има пет харпуна с експлозивни глави. Ще донеса два от тях, а след това ще направим пазачите на пух и прах. През това време ти скачаш вътре и боцваш Хари.

Хладнокръвието, с което разкриваше плана си би му се сторило смразяващо, ако не беше толкова красива. Чертите ѝ бяха по-нежни от всякога. Сякаш само за часове осанката ѝ бе станала още по-елегантна и привлекателна.

— Харпуните са в Б? — учуди се Норман.

— Разбира се. Виж на монитора — тя превключи изображението. — По дяволите.

В цилиндър Б нямаше никакви харпуни.

— Мисля, че онова копеле е взело всички предпазни мерки — рече Норман. — Добрият стар Хари.

Бет го погледна замислено.

— Норман, добре ли се чувстваш?

— Разбира се, защо?

— До аптечката има огледало. Иди се погледни.

Той застана до аптечката и се погледна в монтираното на стената огледало. Това, което видя, направо го потресе. Не очакваше гледката да е особено приятна, отдавна бе привикнал с торбичките под очите, а и не беше се бръснал от няколко дни.

Но лицето, което го гледаше отсреща, бе съвсем измършавяло, измъчено, с гъста черна брада. Под зачервените му очи се очертаваха големи тъмни кръгове. Косата му бе сплъстена и мазна, прилепнала за челото. Имаше нещо заплашително във вида му.

— Изглеждам като доктор Джекил — рече той. — или, по-скоро, мистър Хайд^[2].

— Да. Така е.

— А ти ставаш все по-хубава — продължи Норман. — Нищо чудно, аз бях този, който се държа зле с Джери. Затова и придобивам все по-зъл вид.

— Мислиш, че Хари го прави?

— Така предполагам — кимна Норман. И добави мислено: Надявам се.

— Чувстваш ли се променен, Норман?

— Не, същия съм си. Само дето изглеждам ужасно.

— Да. Страшничко е да те гледа човек.

— Сигурно си права.

— Наистина ли се чувстваш добре?

— Бет...

— Добре — махна с ръка Бет. Тя се обърна и погледна мониторите. — Имам още една идея. Двамата се прехвърляме в цилиндър А, поставяме си костюмите, връщаме се в Б и изключваме подаването на въздух в цялата станция. Докато Хари изгуби съзнание. Пазачите му ще изчезнат, а ние отиваме при него и му поставяме инжекцията. Какво мислиш?

— Заслужава си да опитаме.

Норман остави спринцовката. Двамата забързаха към цилиндър А.

Когато минаваха по коридора на В, пазачите отново застанаха мирно.

— Доктор Халпърн, сър!

— Доктор Джонсън, сър!

— Продължавайте, момичета — отвърна им Бет.

— Да, сър? Може ли да попитаме, къде отивате, сър?

— Рутинна обиколка — отвърна Бет.

— Много добре, сър!

Позволиха им да минат. Влязоха в цилиндър Б, сред бъркотията от кабели и машинарии. Норман ги разглеждаше разтревожено, нищо не разбираше от механика и нямаше никакво желание да се ровичка в живото-обезпечаващата система. Но друг изход нямаха.

В цилиндър А бяха останали само три водолазни костюма. Норман посегна към неговия.

— Знаеш ли какво правиш? — попита той.

— Да — кимна Бет. — Довери ми се.

Тя мушна крака в костюма и вдигна ципа нагоре.

В този миг, цялата станция се огласи от воя на алармите и навсякъде замигаха червените лампи. Без никой да му каже, Норман вече знаеше, че са активирани периферните сензори.

Започваше поредната атака.

---

[1] REM — Rapid eye movement — движение на очите по време на сън и съновидение — бел. прев. ↑

[2] „Странный случай с доктор Джекил и мистър Хайд“ — роман от Робърт Луис Стивънсън, третиращ раздвоението на личността — бел. прев. ↑

15 ЧАСА И 20 МИНУТИ

Втурнаха се обратно през обиколния коридор, свързващ директно цилиндрите Б и Г. Когато минаваха край вратата на спалното, Норман забеляза, че постовите са изчезнали. В цилиндър Г, алармената инсталация свиреше оглушително и екраните на периферните сензори мигаха в червено. Норман погледна към монитора.

ИДВАМ.

Бет плъзна поглед по индикаторите.

— Активирани са вътрешните топлинни датчици. Наистина идва.

Първо почувстваха глух удар, Норман се извърна и погледна към илюминатора. Огромният зелен калмар беше вече отвън, обвил с пипала основата на станцията. Смукалата на едно от пипалата се притискаха плътно към стъклото на илюминатора.

ТУК СЪМ.

— Харииии! — извика Бет.

Последва нов удар и агонизиращо скърцане на метал.

Хари нахлу в каютата.

— Какво има?

— Знаеш, какво има, Хари! — викна му Бет.

— Не, не знам, какво има?

— Калмарът, Хари.

— О, Божичко, не — изпъшка Хари.

Станцията се залюля неудържимо. Светлините в стаята угаснаха и отново светнаха. Но този път мигаха само червените лампи на аварийното осветление.

— Норман обърна глава.

— Спри го, Хари.

— За какво говориш? — запита объркано Хари.

— Знаеш, за какво говоря.

— Не зная!

— Да, Хари, знаеш. Това си ти, Хари — настояваше Норман. — Ти го правиш.

— Не, грешиш. Не съм аз! Кълна се, не съм аз!

— Да, Хари — продължаваше Норман, — И ако не престанеш, всички ще загинем.

Станцията се залюля отново. Един от нагревателите на тавана избухна и ги посипа с парчета стъкло и дребни искри.

— Хайде, Хари...

— Не, не!

— Нямаме много време. Знаеш, че е твое дело.

— Станцията няма да издържи дълго, Норман — намеси се Бет.

— Не мога да съм аз!

— Да, Хари. Повярвай ми.

Още докато говореше, Норман се огледа за спринцовката. Беше я оставил някъде в каютата, но сега всичко бе покрито с разпилени листа, на пода се въргаляха счупени монитори, цареше пълен хаос...

Станцията се разтърси отново, в съседния цилиндър избухна страхотен взрив. Засвириха още няколко алармени звънци, последвани от дълбоки и мощни вибрации, които Норман разпозна незабавно — някъде в станцията, с огромна сила нахлуваше вода.

— Пробойна във В! — извика Бет, която не отделяше поглед от екраните. Тя изтича в коридора. Тежката желязна врата на каютата се затвори с металическо издрънчаване. Стаята се изпълни със солена мъгла.

Норман блъсна Хари в стената.

— Хари! Отвори си очите и го спри!

— Не може да съм аз, не може да съм аз — повтаряше Хари.

Още един удар, двамата се люшнаха.

— Не може да съм аз! — проплака Хари. — Това няма нищо общо с мен!

В този миг Хари изпищя, тялото му се сгърчи болезнено и Норман забеляза, че Бет измъква от рамото му окървавената игла на спринцовката.

— Какво правите? — изхриптя Хари, но очите му вече се затваряха. Той се залюля от следващия удар и падна на колене. — Не — прошепна Хари. — Не...

Тялото му се отпусна напред и главата му се блъсна в пода. В същия миг скърцането на метал утихна. Алармите замряха. Настъпи смразяваща тишина, само някъде вътре в станцията бълбукаше вода.

Бет притичваше от монитор на монитор.

— Вътрешните — нула. Периферните — нула. Навсякъде нула. Чудесно! Нямаме сигнали!

Норман надникна през илюминатора. Океанското дъно беше пусто.

— Доклад за нанесените поражения! — извика Бет. — Главното захранване — изключено! Цилиндър Е — затворен! Цилиндър В — затворен! Цилиндър Б...

Норман се извърна и я погледна. Ако е затворен и Б, тогава достъпът им до системите е преустановен и неминуемо ще загинат. — Цилиндър Б в изправност — прошепна тя и отпусна рамене. — Справихме се, Норман.

Норман приседна на мокета, почувствал внезапно неимоверна тежест на плещите си.

Всичко свърши. Кризата отмина. Може би щяха да се спасят. Норман почувства, че тялото му се отпуска.

Всичко свърши.

12 ЧАСА И 30 МИНУТИ

Кръвта спря да шурти от счупения нос на Хари и дишането му постепенно се успокои. Норман вдигна кутията с лед от подпухналото му лице и намали капката, в интравенозната система, включена в ръката на Хари. Бет бе успяла да постави системата едва след няколко неуспешни опита. Вливаха непрестанно от анестетичната смес. Дъхът на Хари бе неприятен, като от развалена консерва. Иначе беше наред. В пълно безсъзнание.

Радиоуредбата изпука.

— При подводницата съм — докладва Бет. — Качвам се на борда.

Норман погледна през илюминатора към ДС-7 и видя, че Бет се намира под хангара с миниподводницата. Скоро, за последен път щеше да натисне бутона за задържане. Норман отново се обърна към Хари.

Не откриха в компютъра никаква информация за това, как да държат Хари в безсъзнание следващите дванадесет часа, но така или иначе, трябваше да го сторят. Хари или щеше да издържи, или не.

И ние също, помисли си Норман. Той погледна брояча на монитора. Показваше 12.30 и продължаваше да отброява назад. Норман нагласи одеялото на Хари и се върна при пулта.

Сферата си беше на място, макар и с променени бразди. Преживяното в последните часове го бе накарало да забрави напълно разсъжденията си за това откъде се е взела и с каква цел е създадена. Не, последното може би вече не беше тайна за тях. Как я нарече Бет? Мисловен ензим. Ензимът е вещество, което спомага да се извърши химическа реакция, без да взима участие в нея. В тялото на човек, подобни химически реакции протичат непрестанно, въпреки че телесната температура е твърде ниска, за да вървят гладко. Ето защо са необходими ензимите, те ускоряват химичните процеси. Те правят възможен живота. А Бет бе нарекла сферата мисловен ензим.

Много умно, рече си Норман. Бива си я тая жена. В последните събития, нейната природна импулсивност се бе оказала съвсем на място. След като бяха приспали Хари, Бет изглеждаше все така хубава,

но Норман с облекчение установи, че неговите собствени черти са се върнали към своята нормална пухкавост. Докато гледаше сферата на монитора, зърна добре познатото си отражение.

Тази сфера.

Норман се зачуди, дали някога ще разберат какво точно е станало вътре. Хари разказваше нещо за светлини, подобни на светулки. И за някаква пяна. Да, пяната. Странен шум привлече вниманието на Норман към илюминатора.

Подводницата се движеше.

Освободена от прикрепващите я въжета, жълтата миниподводница се носеше над дъното, а светлините ѝ блестяха. Норман удари клавиша на уредбата.

— Бет? Бет!

— Тук съм, Норман.

— Какво правиш?

— Успокой се, Норман.

— Какво правиш в подводницата, Бет?

— Само една предпазна мярка, Норман.

— Отиваш ли си?

Тя се изсмя в отговор. Безгрижен, лек смях.

— Не, Норман. Само се успокой.

— Каж ми какво правиш.

— Тайна.

— Стига, Бет.

Само това ми липсваше, помисли си той. Бет се е побъркала. Спомни си отново за нейната импулсивност, на която само преди минута се бе възхищавал. Сега вече не му бе до възхищение.

— Ще говорим по-късно — отрязва Бет.

Подводницата застана в профил и той забеляза червени сандъци в механичните ѝ ръце. Не можеше да разчете надписите от такова разстояние, но сандъците му се сториха смътно познати. Междувременно подводницата заобиколи перката на космическия кораб и се спусна на дъното, където постави първия сандък. Миниподводницата се издигна отново, сред облак от тиня и мътилка и измина около стотина ярда. Спря повторно, освободи втория сандък, а сетне продължи, заобикаляйки кораба в кръг.

— Бет.

Никакъв отговор. Норман впи поглед в сандъците. Със сигурност имаше някакъв надпис, но не можеше да различи и една буква.

Подводницата бе затворила кръга и сега се носеше право към ДС-8. Светлините ѝ бяха насочени към него. С приближаването се включиха сензорните аларми и отново замигаха червените предупредителни индикатори. Мразя ги тези аларми, помисли си Норман и огледа нервно пулта. Как, по дяволите, се изключват? Той вдигна очи към Хари, но Хари продължаваше да е в безсъзнание.

— Бет? Чуваш ли ме? Изключи проклетите аларми.

— Натисни F8.

F8 ли, това пък какво е? Норман огледа клавиатурата и накрая забеляза поредица от клавиши, маркирани от F1 до F20. Натисна F8 и алармите замлъкнаха. Подводницата беше съвсем наблизо, светлините ѝ блестяха право в илюминатора. Можеше да различи Бет съвсем ясно, седнала под прозрачния похлупак, в предния отсек. В следващия миг подводницата се спусна надолу и изчезна от погледа му.

Норман изтича до илюминатора и погледна след нея. „Подводна звезда III“ лежеше на дъното, а механичните ѝ ръце разполагаха наоколо още сандъци. Сега вече успя да прочете надписа.

ВНИМАНИЕ! ПУШЕНЕТО ЗАБРАНЕНО! ЕКСПЛОЗИВИ ТЕВАК!

— Бет? Какво, по дяволите, правиш?

— По-късно, Норман.

Той се вслуша в гласа ѝ. Изглеждаше му съвсем нормален. Не, рече си Норман, нищо ѝ няма. Звучи напълно уверено. Сигурен съм, че ѝ няма нищо.

Но не беше съвсем сигурен.

Подводницата отново пое, светлините ѝ бяха леко приглушени от мътилката, която вдигаха витлата. Облак черна вода закри илюминатора и нищо повече не се виждаше.

— Бет?

— Всичко е наред, Норман. Връщам се след минутка.

Когато мътилката отново се утаи на дъното, Норман видя, че подводницата се е насочила към ДС-7. След около минута тя спря под хангара. Появи се Бет и я привърза с въжетата.

1100 ЧАСА

— Всичко е много просто — рече Бет.

— Експлозивни? — той посочи екрана. — Тук пише, че теваковата смес представлява най-мощният конвенционален експлозив, познат досега. Защо, по дяволите, ги разполагаш около станцията?

— Норман, успокой се — Бет постави ръка на рамото му. Докосването ѝ го изпълваше с увереност. Той се поотпусна и усети близостта на тялото ѝ.

— Първо трябваше да го обсъдим.

— Норман, не мога да рискувам. Нямам право.

— Но Хари е в безсъзнание.

— Може да се събуди.

— Няма да се събуди, Бет.

— Не мога да рискувам — повтори тя. — Сега вече сме готови. Ако от сферата се появи нещо, можем да взривим целия кораб. Заобиколих го от всякъде с експлозивни.

— Но защо и станцията?

— Защита.

— Каква защита е това?

— Повярвай ми, така е.

— Бет, опасно е да държим експлозивни в такава непосредствена близост.

— Не се безпокой, Норман, не съм поставила детонатори. Дори в експлозивите около кораба. Ще трябва да изляза и да ги монтирам ръчно — тя прегледа мониторите. — Реших обаче, преди това да поспя. Не си ли уморен?

— Не — рече Норман.

— Доста време не си спал, Норман.

— Не съм уморен.

Тя го погледна с любопитство.

— Аз ще наглеждам Хари, ако това те безпокои.

— Просто не съм уморен, Бет.

— Добре, — кимна тя, — твоя воля. — Бет вдигна ръка и отхвърли черните си коси назад. — Аз обаче съм като изстискана. Ще подремна няколко часа — тя се отправи по стълбата, нагоре към нейната лаборатория, после се спря и го погледна. — Искаш ли да дойдеш при мен?

— Какво? — каза Норман.

Тя се усмихна и го погледна с прям, уверен поглед.

— Чу какво казах, Норман.

— Може би по-късно, Бет.

— Добре. Както искаш.

Бет продължи нагоре, а тялото ѝ се извиваше гъвкаво в плътно прилепналия комбинезон. Изглеждаше много привлекателна в него. Трябваше да го признае. Биваше си я.

В другия край на стаята, Хари похъркваше ритмично. Норман намести кутията с лед и се замисли за Бет. Чу стъпките ѝ горе в лабораторията.

— Ей, Норман?

— Да... — той застана в основата на стълбата и погледна нагоре.

— Долу има ли други такива? Трябва ми чист — нещо тупна в краката му. Беше комбинезонът ѝ.

— Да. Мисля че видях складирани в Б.

— Ще ми донесеш ли, Норман?

— Разбира се.

Норман се упъти към Б, чувствайки как в него се надига тревога. Какво ставаше? Всъщност, трябваше да признае, че разбира съвсем добре какво става. Но защо точно сега? Бет несъмнено беше жена, притежаваща огромна привлекателност. С мъжете обикновено се държеше уверено, енергично, прямо и дори гневно. Съблазняването, обаче, не беше типично за нея.

А ето, че сега го прави, рече си той, докато търсваше в мъничкия склад за комбинезон. Върна се обратно в цилиндър Г и се изкачи по стълбата. Посрещна го странна, синкава светлина.

— Бет?

— Тук съм, Норман.

Той се изкачи и откри, че Бет се е излегла по гръб, съвсем гола, а над нея грееше реотанът на кварцовата лампа. На очите си бе поставила тъмни очила. Тя изви тялото си към него.

— Донесе ли комбинезона?

— Да — рече Норман.

— Благодаря ти. Остави го тук, до креслото.

— Добре — той праметна комбинезона през облегалката.

Бет се отпусна назад под светлината на кварцовата лампа и въздъхна.

— Реших, че няма да е зле, ако се заредя с малко витамин Д.

— Да...

— И на теб няма да ти се отрази зле.

— А, сигурно.

Странно, но не помнеше преди да е виждал кварцова лампа в лабораторията. Всъщност, като че ли въобще нямаше подобна лампа в цялата станция. Беше прекарал доста време тук, но не помнеше подобно нещо. Норман понечи да се спусне по стълбата.

Стълбата също изглеждаше променена. Излята бе от някакъв черен шлифован метал, какъвто виждаше за пръв път. Това беше съвсем друга стълба.

— Норм?

— Само минутка, Бет.

Той изтича при пулта и натисна няколко клавиша. Смътно си спомняше, че в компютъра има такъв файл, нещо за параметрите на станцията. Накрая го намери:

ДЪЛБОЧИННА   СТАНЦИЯ   —   8
КОНСТРУКЦИОННИ ПАРАМЕТРИ:

5.024А Цилиндър А

5.024Б Цилиндър Б

5.024В Цилиндър В

5.024Г Цилиндър Г

5.024Д Цилиндър Д

Изберете едно:

Той избра цилиндър Г и на екрана се появи ново изображение. Норман посочи файла с чертежите. След това се зае да ги прелиства, страница по страница. Най-сетне откри подробния чертеж на биологичната лаборатория, на върха на цилиндър Г.

На чертежа съвсем ясно се различаваше масивна кварцова лампа, монтирана в задната част на лабораторията и то по такъв начин, че да се прибира към стената. Била е там през цялото време, но той не я е забелязал. Имаше още много подробности, които не бе забелязал — като, например, аварийния изход на извития като купол таван на лабораторията, втората сгъваема койка до входа, или черната шлифована стълба.

Паникьосал съм се, помисли си Норман. И това няма нищо общо с разни кварцови лампи и архитектурни чертежи. Няма нищо общо дори със секса. Паниката идва от там, че единственият човек освен мен на борда е Бет, а Бет се държи така, сякаш не е на себе си.

В ъгъла на екрана, мъничкият електронен часовник продължаваше да отброява времето назад и секундите се сменяха с агонизираща мудност. Още дванадесет часа, рече си Норман. Трябва да издържа само дванадесет часа и всичко ще бъде наред.

Беше гладен, но знаеше, че няма никаква храна. Беше и уморен, но нямаше къде да си легне. Както Д, така и цилиндър В бяха наводнени, а нямаше никакво желание да се качва горе, при Бет. Накрая се изтегна на пода, до койката на Хари. Беше студено и влажно. Дълго време сънят не го спхождаше.

0900 ЧАСА

Събуди се от ужасен грохот, а подът под краката му се тресеше. Претърколи се и скочи на крака, изпълнен с тревога. Бет вече беше при мониторите.

— Какво има? — извика той.

— Какво да има? — попита Бет.

Изглеждаше необичайно спокойна. Дори му се усмихна. Норман се огледа. Алармата не беше включена, не мигаха и аварийните светлини.

— Не зная... помислих... няма значение — той махна с ръка.

— Помисли си, че ни нападат, така ли — рече тя.

Той кимна.

— И защо ще си мислиш подобно нещо, Норман?

Бет отново го гледаше със странен поглед. Открито, хладно, с любопитство. Нямаше и следа от предишната съблазнителност. Очевидно, по един или друг начин бе събудил вечната ѝ подозрителност към мъжете.

— Нали Хари все още е в безсъзнание? Тогава, защо си мислиш, че ще ни атакуват?

— Не зная. Сигурно съм сънувал.

Бет сви рамене.

— Може и да си доловил вибрациите от стъпките ми по пода — рече тя. — Както и да е, радвам се, че си решил да поспиш.

Отново този любопитен поглед. Сякаш нещо с него не беше наред.

— Не си спал достатъчно, Норман.

— И ти също.

— Аз говоря за теб.

— Може и да си права — трябваше да признае, че се чувстваше ободрен, след няколкото часа прекарани в сън. Усмихна ѝ се. — Ти ли излапа сладкишите?

— Няма никакви сладкиши, Норман.

— Зная.

— Тогава, защо ме питаш — видът ѝ бе съвсем сериозен.

— О, това беше само една шега, Бет.

— Аха.

— Просто шега. Нали разбираш, хумористично отражение на нашето положение.

— Разбирам — тя отново се обърна към мониторите. — Между другото, откри ли нещо за балона?

— Какъв балон?

— Балона с датчиците. Помниш ли, че говорихме за него?

Той поклати глава. Не помнеше.

— Преди да тръгна към подводницата, попитах те за кодовете, с които се изпраща балон към повърхността и ти обеща да погледнеш в компютъра.

— Обещал съм?

— Да, Норман. Обеща.

Замисли се. Спомняше си добре, как двамата с Бет вдигнаха отпуснатото тяло на Хари, поставиха го в койката, как Норман изтри кръвта от носа му, а Бет се опитваше да включи венозна система, доколкото ѝ позволяваше опитът с лабораторните животни. Бет дори се беше пошегувала, че се надява Хари да извади по-голям късмет от нейните животинчета, които обикновено измирали. След това Бет предложи да отиде до подводницата, а Норман остана при Хари. Ето това си спомняше. Нямахше нищо за никакви балони.

— Налага се — продължаваше Бет. — Защото в съобщението се казва, че трябва да потвърдим получаването му, а единствения начин е като изпратим балон на повърхността. Двамата с теб решихме, че щом бурята отминава, този път може и да не скъсаме свързващия кабел. Остана само да разберем как се пуска балона. Ти каза, че ще потърсиш командите.

— Наистина не помня — отвърна той. — Съжалявам.

— Норман, трябва да работим заедно в тези последни няколко часа — укори го Бет.

— Съгласен съм. Права си.

— Как се чувстваш сега?

— Добре. Съвсем добре.

— Слава Богу. Дръж се, Норман. остават само няколко часа.

Тя го прегърна нежно, но когато го пусна, в очите ѝ блестеше предишната хладна светлина.

След около час, най-сетне разбраха как се освобождава балонът. Макаратата се завъртя с металическо щракане и кабелът последва поелия към повърхността балон. След това настъпи продължителна пауза.

— Какво става? — попита Норман.

— Намираме се на хиляда фута дълбочина — успокой го Бет. — Балонът не може да се качи изведнъж.

Не след дълго на екрана постъпиха първите съобщения от повърхността. Вълните достигаха височина шест фута. Барометърът отбелязваше налягане 20.9. Датчиците регистрираха слънчева светлина.

— Новините са добри — рече Бет. — Горے всичко е наред.

Норман гледаше екрана и си мислеше за слънчевата светлина. Никога преди не беше жадувал толкова за слънцето. Странно, как може да ти липсва нещо, което си приемал за съвсем естествено. Струваше му се, че ще изпита неописуемо удоволствие дори само като го види. Не можеше да си представи по-голяма радост от тази, наоколо да има слънчева светлина, облаци и небе.

— За какво си мислиш?

— Мисля си, че нямам търпение да се изкача горе.

— Аз също — рече Бет. — Малко остава.

ПОНГ! ПОНГ! ПОНГ! ПОНГ!

Норман проверяваше как е Хари, когато се появиха първите сигнали.

— Какво става, Бет? — извика той и скочи.

Понг! Понг! Понг! Понг!

— Успокой се — отвърна от пулта Бет. — Опитвам се да разбера как се работи с това нещо.

Понг! Понг! Понг! Понг!

— С кое нещо?

— Страничния сонар. Сонарът със спомагателни отворстия. Не знам дори защо го наричат по този начин. Какво според теб означават тези „спомагателни отворстия“?

Понг! Понг! Понг! Понг!

— Нямам представа — сви рамене Норман. — Изключи го, моля те — звукът го изнервяше.

— Маркиран е като ССО, което означава сонар със спомагателни отвърстия, но освен това има и надпис странично сканиране. Пълна бъркотия.

— Бет, изключи го!

Понг! Понг! Понг! Понг!

— Добре де, добре — съгласи се Бет.

— Защо въобще ти трябва да знаеш как работи? — попита раздразнено Норман.

— За всеки случай.

— За какъв случай, за Бога? Нали сама каза, че Хари е в безсъзнание. Няма да има повече нападения.

— Успокой се, Норман — рече Бет. — Исках само да съм готова, нищо повече.

07 ЧАСА И 20 МИНУТИ

Не можеше да я разубеди. Бет настояваше да излезе навън и да постави детонатори на експлозивите около кораба. Беше като идея-фикс.

— Но защо, Бет? — повтаряше Норман.

— Защото след като го направя ще се чувствам по-спокойна — отвърщаше неизменно тя и накрая Норман се отказа.

Сега вече виждаше фигурката ѝ в далечината и едва доловимия блясък идещ от шлема, докато се придвижваше от един сандък към следващия. Отваряше ги един по един и изваждаше отвътре големи жълти конуси, досущ като онези, които използваша работниците по магистралите. Конусите бяха свързани помежду си и след поставянето на детонаторите, червените лампи върху тях започваха да мигат.

Сега вече целият кораб бе опасан в мигащи червени светлини. Норман чувстваше нарастващо безпокойство.

На тръгване ѝ беше казал:

— Бет, нали няма да свържеш експлозивите край станцията.

— Не, Норман, няма.

— Обещай ми.

— Казах ти, няма. Щом толкова те тревожи, няма да го направя.

— Наистина ме тревожи.

— Добре, добре.

След като приключи с експлозивите около кораба, Бет се отправи на север, където бяха складирани останалите неотворени сандъци.

Норман погледна към Хари, който хъркаше шумно, но все още беше в безсъзнание. Направи няколко нервни крачки из цилиндър Г и се върна при мониторите.

Екранът премигна.

ИДВАМ.

О, Боже, помисли си той. Но как е възможно? Не, не може да бъде. Хари все още е в безсъзнание.

ИДВАМ ЗА ТЕБ.

— Бет!

— Да, Норман — чу гласа ѝ от говорителите.

— Махай се от там.

НЕ СЕ СТРАХУВАЙ.

— Какво има, Норман? — попита тя.

— Появи се нещо на екрана.

— Провери Хари. Сигурно се пробужда.

— Не се пробужда. Връщай се, Бет.

ИДВАМ СЕГА.

— Добре де, Норман. Тръгвам си.

— Побързай, Бет.

Нямаше смисъл да го казва, вече виждаше трепкащата светлина от скафандъра ѝ. Беше на около стотина ярда от станцията. Норман огледа хоризонта за зеленикавото сияние. Не се виждаше никъде.

Бет дишаше задъхано.

— Усещам нещо, Норман. Чувствам водата... някакво течение... силно...

На екрана блесна:

ЩЕ ТЕ УБИЯ.

— Нищо ли не виждаш от там? — попита Бет.

— Не, абсолютно нищо — Бет беше съвсем сама отвън, на тинестото дъно. Единствено светлината от скафандъра ѝ привличаше вниманието му.

— Чувствам го, Норман. Близо е. Боже мили! Какво става с алармите?

— Нищо, Бет.

— Божичко — дишаше на пресекулки, докато тичаше към станцията. Макар да беше в отлична форма, бързо губеше сили в изкуствената дихателна среда. Няма да издържи дълго, помисли си Норман. Бет съвсем забави крачка, а лампата на шлема ѝ се залюля.

— Норман?

— Да, Бет. Тук съм.

— Норман, не зная дали ще успея.

— Ще успееш, Бет. Не бързай толкова.

— Тук е. Усещам го.

— Не виждам нищо, Бет.

Норман чу остър, потракващ звук. В първия миг си помисли, че е радиосмущение, но после осъзна, че тракат зъбите на Бет. От

натоварването би трябвало тялото ѝ да се затопля, но вместо това ѝ беше студено. Не можеше да разбере по каква причина.

— ...студено, Норман.

— По-бавно, Бет.

— Не мога... да говоря... близо е...

Въпреки завладелия я страх, Бет забави крачка. Вече беше навлязла в осветения район около станцията, на около десетина ярда от люка и Норман виждаше как пристъпва мъчително напред.

Едва сега започна да различава нещо, което се извиваше в мътния водовъртеж зад нея, в мрака отвъд светлините. Приличаше на издигащо се от тинестото дъно торнадо. Не можеше да различи какво се крие в облака, но усещаше огромната му сила.

— Близо... Нор...

Бет се препъна и падна. Мътният водовъртеж я приближаваше.

ЩЕ ТЕ УБИЯ СЕГА.

Бет скочи на крака, погледна назад и зърна надвесилия се над нея облак. Норман, ням свидетел на тази сцена, почувства как в него се надига ужас, затаен още от най-ранно детство, онзи ужас, който бе подхранвал кошмарите му.

— Нормаааааннн...

И тогава Норман се втурна, без да знае какво точно смята да направи, но подтикван от ужасното видение, изпълнен с едничката мисъл, че трябва да стори нещо за Бет, трябва да предприеме ответна реакция, блъсна вратата на цилиндър А, огледа се за водолазния костюм, но нямаше никакво време, а черната вода в краката му се плискаше, той зърна за миг ръкавицата на Бет, махаща отчаяно, беше точно под него и само тя бе останала и без да мисли повече Норман се хвърли в мътната вода и потъна надолу.

Водата беше толкова студена, че Норман едва съдържа болезнения вик, напирал в гърдите му. Тялото му се вцепени и в продължение на няколко мъчителни секунди беше напълно парализирано. Водата около него се люшкеше и блъскаше като огромна вълна, тялото му се понесе безпомощно встрани и главата му се блъсна в дъното на станцията. Нищо не можеше да различи.

Размаха ръце, опитвайки се да открие Бет. Дробовете му горяха. Водата го завъртя в кръг, сетне го преобърна.

Докосна я, после я изгуби. Водата продължаваше да го върти.

Втория път я сграбчи за ръката. Пръстите му бяха съвсем безчувствени, мисълта му течеше съвсем бавно. Дръпна я. Над него блесна кръг светлина. Люкът. Норман ритна с крака, но имаше чувството, че не се помръдва. Светлината не се приближаваше.

Ритна отново с крака, теглейки след себе си отпуснатото тяло на Бет. Може би беше мъртва. Гърдите му се раздираха от болка. Най-ужасната болка, която някога е изпитвал. Мъчеше се да заглуши тази болка, да се пребори с течението и да достигне светлината, това бе едничката му мисъл, да се добере, на всяка цена, до осветения кръг горе, до светлината, светлината...

Светлината.

Всичко се сливаше пред очите му. Тялото на Бет, отпуснато на металния под до люка. Окървавеното му коляно, стичащите се във водата капки кръв. Треперещите ръце на Бет, които се вдигат нагоре към шлема, дърпат го, опитват се до го отворят. Трепереха и неговите ръце. Водата в люка се блъскаше яростно, преливаше над ръба. Светлини в очите му. И непоносима болка. Под него — ръждив метал. Студен. Като въздуха. Светлините се разляха. Избледняха. Настъпи мрак.

Усещането за топлина беше изключително приятно. Ушите му се изпълваха с оглушително съскане. Погледна нагоре и видя Бет, беше свалила костюма и нагласяваше реотана на тавана. Норман затвори очи. Успяхме, помисли си той. Все още сме заедно. Справихме се. Успяхме.

Отпусна се.

Кожата му беше настръхнала, сякаш нещо пълзеше по нея. От студа е, помисли си Норман. Усещането не беше никак приятно. Също и съскането, което ту намаляваше, ту се усиливаше.

Нещо се плъзна по тялото му, нагоре към шията, докато лежеше проснат на пода. Норман отвори очи и зърна пред себе си блестяща сребриста лента, с мънички, подобни на бисери очи и стрелкащ се език. Приличаше на змия.

Морска змия.

Той замръзна. Погледна надолу, като извъртя очи.

Тялото му беше покрито с морски змии.

Те се гърчеха върху него, обвиваха краката му, плъзгаха се към слабините му и нагоре към гърдите. Бяха най-малко дузина. Норман

почувства хладно докосване по челото. Затвори очи и потръпна от ням ужас, докато змията бавно пропълзля през лицето му, докосна устните и продължи.

Заслушан в зловещото съскане, Норман си спомни за разказа на Бет и затова колко отровни са морските змии. Бет, помисли си той, къде си?

Не смееше да мръдне. Усещаше как хлъзгавите тела обвиват врата му и се пъхат между пръстите на ръцете. Не искаше да отваря очи. Гадеше му се.

Божичко, рече си той. Ще повърна.

Змиите се гушеха под мишниците, свиваха се в слабините му. Тялото му се обля в хладна пот. Едвам сподавяше гаденето.

Бет, повтаряше мислено Норман. Не смееше да отвори уста. Бет...

Заслуша се в съскането и когато почувства, че повече не издържа, отвори очи и се загледа в гърчещата се, белезникава плът върху него. В стрелкащите се червени езичета. Отново затвори очи.

— Не мърдай, Норман.

Това беше Бет. Долавяше ясно напрежението в гласа ѝ. Погледна нагоре, но различаваше само сянката ѝ.

— О, Божичко, — рече Бет, — колко е часът?

По дяволите времето, рече си Норман, кой го интересува колко е часа? В този момент, му се струваше съвсем безсмислено.

— Трябва да разбере колко е часът — повтори Бет. Стъпките ѝ се отдалечиха. — Сега ще видя...

Тя си беше тръгнала, беше го изоставила!

Змиите се виеха край ушите му, под брадата, минаваха покрай ноздрите, с влажните си, хладни тела.

Ненадейно Бет се появи до него и вдигна капака на тежкия метален люк. Норман отвори очи и видя, че се е надвесила над него, загребва змиите в шепи и ги хвърля през отвора във водата. Змиите се гърчеха в ръцете ѝ, извиваха се около китките ѝ, но тя продължаваше, без да им обръща внимание. Някои от влечугите падаха на пода и запълзваха обратно. Но тялото му беше вече почистено от тях. Една последна змия се плъзна нагоре между краката му, Бет я сграбчи за опашката и преди още Норман да успее да я предупреди, я запрати назад през рамо.

— Божичко, внимавай...

— Можеш да ставаш, Норман.

Той скочи трескаво, наведе се и повърна.

0700 ЧАСА

Болката в главата му беше убийствена, неистова. Светлините в станцията блестяха нетърпимо ярко. И му беше студено. Бет го беше увила с одеяло, а след това го беше преместила в цилиндър Г, непосредствено до нагревателя, но въпреки всичко му беше студено. Погледна я, докато му превързваше коляното.

— Как е? — рече той.

— Не е добре — отвърна Бет. — Обелено е до кост. Но ще се справиш. Остават само няколко часа.

— Да, аз... оох!

— Извинявай. Почти свърших — Бет се придържаше към инструкциите за първа помощ от компютъра. За да отвлече вниманието си от болката, Норман втренчи поглед в екрана.

ВТОРОСТЕПЕННИ МЕДИЦИНСКИ УСЛОЖНЕНИЯ (БЕЗ ОПАСНОСТ ЗА ЖИВОТА):

- 7.113 Травма
- 7.115 Микросън
- 7.118 Хелиев тремор
- 7.119 Отит
- 7.121 Кожни интоксикации
- 7.143 Синовиална болка

Изберете едно:

— Точно от това се нуждая — отбеляза Норман. — Малко микросън. Или още по-добре, да е някой сериозен макросън.

— Да, аз също.

Изведнъж му хрумна нещо.

— Бет, помниш ли, като изгребваше змиите от мен? Какво спомена тогава за времето?

— Морските змии са диурнални — обясни Бет. — Много отровни змии са алтернативно агресивни и пасивни на дванадесет

часов цикъл, свързан с деня и нощта. Обикновено са пасивни през деня и тогава можеш да ги докосваш, без да се опасяваш, че ще те ухапят. Опитвах се да определя в кой от двата цикъла са морските змии и стигнах до извода, че са в своя пасивен период.

— И как успя?

— Просто, защото ти беше още жив.

— Знаеш ли, когато напълни шепите си със змии, заприлича ми на Медуза.

— Коя е тя, някоя рок звезда?

— Не, митична фигура.

— Онази, дето избила децата си? — попита го Бет, като му хвърли поглед, изпълнен с подозрение. Бет, винаги готова за прикрити обиди.

— Не, бъркаш я с Медея. Медуза е митична жена, с глава пълна със змии, погледнела ли някой мъж, мигом го превръщала в камък. Накрая, Персей я убил, като се прицелил в отражението ѝ върху своя полиран щит.

— Съжالياвам, Норман. Не е по моята специалност.

Странно, мислеше си Норман, било е време, когато всеки уважаващ себе си образован човек е познавал добре митологията. Митовете тогава са представлявали нещо като общо познание на човечеството и са служели за карта на общочовешкото съзнание.

А ето, че сега, образовани хора, от типа на Бет, нямат и най-малка представа от митове. Сякаш хората са решили, че вече не се нуждаят от тази карта на общочовешкото съзнание. Сякаш тази карта се е променила до неузнаваемост. Наистина ли се е променила? Той потрепери.

— Все още ли ти е студено, Норман?

— Да. Но най-лошо от от всичко е главоболието.

— Загубил си много течности. Ще потърся нещо за пиене — тя се отправи към аптечката на стената.

— Знаеш ли, — продължаваше Бет, — това, което направи, беше страшно. Да скочиш, дори без водолазен костюм. Водата отвън е само няколко градуса над нулата. Много смела постъпка. Глупава, но смела — тя се усмихна. — Ти ми спаси живота, Норман.

— Нямах време да мисля — отвърна Норман. — Просто го направих.

И Норман ѝ разказа, че когато я съгледал навън, с надвисналия над нея облак от тиня, почувствал в него да се надига някакъв детински ужас, нещо потънало и отдавна забравено.

— И знаеш ли какво беше то? — рече той. — Спомних си за циклона в „Магьосникът от Оз“. Като бях малък, този циклон ми беше изкарал акъла. Страхувах се, че и сега ще се повтори.

А може би, мислеше си Норман, това са нашите нови митове. Дороти, Тото, Лошата магьосница^[1], капитан Немо и неговият гигантски калмар...

— Е, както и да е, — махна с ръка Бет, — важното е, че ми спаси живота. Благодаря ти.

— Винаги съм насреща — ухили се Норман. — Само, не го прави отново.

— Няма, обещавам.

Тя му поднесе мъничка пластмасова чашка. Течността вътре бе гъста като сироп и сладка.

— Какво е това?

— Изотоничен глюкозен разтвор. Изпий го.

Норман отпи повторно, но течността бе неприятно сладникава. На монитора, в другия край на стаята продължаваха да светят буквите **ЩЕ ТЕ УБИЯ СЕГА**. Норман извърна очи към Хари, който продължаваше да лежи в безсъзнание, а системата, включена в ръката му капеше равномерно.

Хари беше прекарал в безсъзнание цялата случка.

Едва сега Норман започна да осъзнава този факт. Крайно време беше за някои изводи. Не му се искаше, но нямаше как.

— Бет, — заговори той, — защо според теб, се случи всичко това?

— Всичко кое?

— Ами посланията на екрана и така нататък. Атаката на поредното творение.

Бет го погледна с познатия, равнодушен израз.

— А ти как смяташ, Норман?

— Че не е Хари.

— Не. Не е.

— Тогава, каква е причината? — настояваше Норман. Той се изправи и придърпа нагоре одеялото. Лекичко сви нараненото си

коляно и се намръщи от болка. Все пак, можеше да го движи. Норман закуцука към илюминатора и надзърна навън. В далечината се виждаше веригата от блестящи червени светлини на детонаторите, поставени от Бет. Така и не можа да разбере, защо го беше направила. От известно време Бет се държеше наистина странно. Норман сведе очи към основата на станцията.

И тук, под самия илюминатор, също блестяха червени светлини. Тя беше поставила детонатори и в експлозивите около станцията.

— Бет, какво си направила?

— Какво?

— Свързала си експлозивите около ДС-8.

— Да, Норман — рече тя. Стоеше неподвижно и го разглеждаше напълно спокойно.

— Бет, обеща да не го правиш.

— Зная. Трябваше.

— С какво са свързани? Къде е копчето, Бет?

— Няма копче. Снабдени са с автоматични вибраторни сензори.

— Искаш да кажеш, че ще се взривят автоматично?

— Да, Норман.

— Бет, това е лудост. Някой продължава да ни изпраща творения.

Кой го прави, Бет?

Тя се усмихна мързеливо, по котешки, сякаш се наслаждаваше на тайната.

— Наистина ли не знаеш?

Знаеше, разбира се. И от тази мисъл потрепери.

— Ти създаваш творенията, Бет.

— Не, Норман — отвърна уверено тя. — Не го правя аз. Ти го правиш.

---

[1] персонажи от „Магьосникът от Оз“ — бел. прев. ↑

6 ЧАСА И 40 МИНУТИ

Спомняше си, преди много години, съвсем в началото на неговата кариера, Норман беше изпратен на работа в щатската болница в Борего. Трябваше да установи наличните подобрения в състоянието на някакъв пациент. Касаеше се за около тридесет годишен мъж, много приятен и образован. Двамата с Норман си поговориха за най-различни неща — хидравличната трансмисия при олдсмобила, къде са най-хубавите плажове за сърфинг, обсъдиха претенденската кампания на Едлай Стивънсън, дори си побъбриха за теорията на Фройд. Събеседникът му беше много очарователен, макар че пушеше непрестанно и очевидно беше леко напрегнат. На тръгване, Норман го запита защо е изпратен в болница.

Оказа се, че мъжът не си спомня съвсем точно. Наистина съжаляваше за това. Норман продължаваше да настоява и тогава мъжът стана раздражителен и изгуби малко от първоначалния си чар. Накрая в държанието му се долавяше арогантност и дори открита заплаха, мъжът блъсна с юмрук по масата и настоя Норман да смени темата.

Едва тогава Норман осъзна кой седи насреща му: Алън Уйтиър, който още като юноша беше убил майка си и сестра си в техния фургон в Палм Дизърт, след това беше застрелял шестима на бензиностанцията и още трима на паркинга пред близкия супер, преди да се предаде на полицията, хленчещ, истеричен, изпълнен с вина и съжаление. Уйтиър беше настанен в щатската болница преди десетина години и през изминалия период на няколко пъти беше нападал и ранявал санитарите.

И тъкмо този човек Норман беше успял да ядоса, та сега той блъскаше по масата и удряше стола в стената. Норман нямаше почти никакъв опит и не знаеше как да се справи с положението. Помъчи се да избяга от стаята, но вратата беше заключена. Винаги постъпваха така, когато се касаеше за агресивни пациенти. През това време Уйтиър вдигна масата, запрати я в стената и закричи към Норман. Норман преживя няколко секунди в ужасяваща паника, след това

вратата се разтвори, вътре нахлуха трима яки санитарни, сграбчиха Уитиър и го отведоха, а той все така се дърпаше и крещеше яростно.

Когато се съвзе, Норман откри своя ръководител и настоя да узнае, защо го бяха измамили по този начин. Измамили ли? Да, настояваше Норман, измамили. Но нали предварително знаехте името на пациента? — поинтересува се ръководителят. То нищо ли не ви говореше? Норман си призна, че не беше обърнал внимание. Е, друг път си отваряйте очите, го беше посъветвал неговият ръководител. Трябва винаги да сте нащрек в подобно място. Твърде опасно е.

И сега, докато разглеждаше Бет, той си помисли: Трябваше да си отваряш очите, Норман. И винаги да си нащрек. Защото, оказа се, че си имаш работа с душевноболен човек, а ти дори не го подозираше.

— Виждам, че не ми вярваш — продължаваше Бет, все така спокойна. — Ти онемя ли?

— Не — промърмори Норман.

— Нима забрави прословутата си логика?

— Не — поклати глава Норман, като си мислеше: Не аз, а ти си смахнатата тук.

— Добре — рече Бет. — Спомняш ли си, като ми разказваше за Хари? Как всички доказателства сочели него за виновен?

— Да. Помня.

— Тогава, ти ме попита дали имам друго обяснение, а аз отвърнах, че нямам. Но има обяснение, Норман. Просто, ти беше пропуснал някои важни неща още в самото начало. Като например появата на медузите. Защо точно медузи? Та нали твоето малко братче е било опарено от медуза, Норман, и след това ти си се чувствал виновен? И кога Джери започва да говори? Когато ти си там, Норман. А кога спря атаката на калмара? Когато ти изгуби съзнание, Норман. Не Хари, а ти.

Гласът ѝ беше спокоен, уверен. Опитваше се да се съсредоточи над думите ѝ. Дали не беше права?

— Отдръпни се назад. Погледни отдалеч — продължаваше Бет. — Ти си психолог, изпратен долу, с група специалисти по точни науки. Няма работа тук за теб — сам го призна. Всъщност, нали и друг път ти се е случвало, да се чувстваш професионално пренебрегнат? Това подтискаше ли те? Не помниш ли, веднъж дори ми призна, че този период е бил най-трагичният в твоя живот?

— Да, но...

— Когато започнат да се случват странни неща, проблемът не е от компетенцията на точните науки. Проблемът обикновено е психологически. Камъкът пада в твоята градина, Норман, в твоята професионална среда. И изведнъж ти стана център на вниманието, нали?

Не, отвърна мислено той. Не може да е истина.

— Когато Джери започна да общува с нас, кой пръв забеляза, че е надарен с чувства? Кой настояваше да обръщаме повече внимание на емоционалната му страна? Никой от нас не се интересува от чувства. Барнс все питаше за оръжия, Тед плямпаше за наука, а Хари искаше да си играе неговите логически игрички. Само ти единствен. И кой манипулираше Джери — или по-точно не успя да го манипулира? Ти, Норман. Все ти.

— Не може да бъде — рече Норман. В главата му цареше бъркотия. Отчаяно се опитваше да открие някакво противоречие в доводите ѝ и накрая успя.

— Не мога да съм аз защото... защото не съм влизал в сферата.

— Не, влизал си — отвърна Бет. — Просто не си спомняш.

Чувстваше се разнебитен, смазан и съкрушен. Не успяваше да намери никаква опора, а ударите валяха един сред друг.

— Също както не помниш за това, че те помолих да откриеш кодовете за пускането на балона — продължи с мек глас Бет. — И за това, че Барнс те разпитваше за концентрацията на хелий в цилиндър Д.

За каква концентрация в цилиндър Д? — зачуди се Норман. И кога ли пък Барнс ме е питал?

— Много неща не си спомняш, Норман.

— Кога съм влизал в сферата? — попита Норман.

— Преди първото нападение. След като Хари излезе.

— Но аз бях заспал! В моята койка!

— Не, Норман. Не беше. Защото Флетчър отиде да те потърси, а теб те нямаше. Не можахме да те открием цели два часа, а след това се появи неочаквано, прозявайки се.

— Не ти вярвам — заяви той.

— Знам, че няма да ми повярваш. Предпочиташ да се занимаваш с проблемите на другите. И си много хитър. Страшно те бива да

манипулираш хората, Норман. Спомняш ли си онези тестове, в които си участвал на времето? Когато си качвал нищо неподозиращи нещастници в самолет, а след това си им съобщавал, че пилотът е получил сърдечен удар? Плашил си ги до смърт. Доста безчувствена манипулация, Норман.

Когато тук, в станцията, започнаха да се случват всички тези неща, ти се нуждаеше от чудовище. Отпърво набеди Хари. Но не Хари беше чудовището, Норман. Ти, ти си чудовището. Ето защо се промени видът ти, затова толкова погрозня. Защото чудовището си ти.

— Но посланието? Там се казваше: „Името ми е Хари“.

— Да, така е. Но както сам предположи, причинителят на всичко това се е опасявал неговото истинско име да не излезе на екрана.

— Хари — повтаряше Норман. — Името беше Хари.

— А ти как се казваш?

— Норман Джонсън.

— Трите имена.

Той се поколеба. Устните му отказваха да се подчинят. Главата му беше празна.

— Аз ще ти кажа — рече Бет. — Сама проверих. Името ти е Норман Харисън Джонсън.

Не, мислеше си той. Не, не, не. Не може да е права.

— Знам, трудно ти е да го приемеш — продължаваше Бет с тих, настоятелен, хипнотизиращ глас. — Разбирам те. Но помисли сам и ще осъзнаеш, че си искал да стигнем до там. Ти искаше аз да се досетя за това, Норман. Не помниш ли, че преди малко сам ми спомена за „Магьосника от Оз“? Макар и подсъзнателно, ти ми помогна да стигна до този извод. Спокоен ли си все още?

— Разбира се, че съм спокоен.

— Добре. Запази спокойствие, Норман. Да помислим логично. Ще ми сътрудничиш ли?

— Какво си намислила?

— Да те приспя, Норман. Като Хари.

Той поклати глава.

— Само за няколко часа, Норман.

Тя го погледна очаквателно, после внезапно взе някакво решение и се хвърли към него. В ръката ѝ блесна игла, поставена върху

спринцовка. Норман отскочи назад. Иглата се заби в одеялото, Норман го запокити и побягна нагоре по стълбите.

— Норман! Върни се обратно!

Той продължи. Извърна се за миг и видя, че Бет го следва със спринцовката. Ритна към нея с крак, после се прехвърли в лабораторията и хлопна люка.

— Норман!

Бет блъскаше отдолу. Норман отпусна тяло върху люка, уверен, че никога не ще успее да го повдигне. Бет продължи да удря.

— Норман Джонсън, отвори незабавно люка!

— Не, Бет. Съжалявам.

Норман се замисли. Какво би могла да му стори? Нищо, по всяка вероятност. Тук беше в пълна безопасност. Докато се намираще в лабораторията, Бет беше безсилна.

В този миг, металната ръчка в средата на люка се завъртя. От другата страна, Бет затягаше дръжката.

Беше го заключила вътре.

0600 ЧАСА

В лабораторията светеше една единствена лампа — тази над дисекционната маса, до която в стъкленици бяха подредени многобройни образци — калмари, скариди, яйца от калмари. Норман замислено плъзна ръка по стъклениците. Включи лабораторния монитор, натисна няколко копчета и откри Бет, седнала на долния етаж, във видеозалата. Зад нея се виждаше Хари, все още в безсъзнание.

— Норман, чуваш ли ме?

— Да, Бет. Чувам те — отвърна той.

— Държиш се безотговорно. Ти си заплаха за цялата експедиция.

Истина ли беше? Не, не смяташе, че е заплаха за цялата експедиция. Поне не му се струваше да е така. Но колко пъти, в професионалната си кариера, се бе сблъсквал с хора, които отказваха да приемат обективната действителност. Спомни си най-баналния пример — в университета имаше един професор, който ужасно се боеше да се качва в асансьор. Но въпреки това, продължаваше да твърди, че се изкачва по стълбите защото така си поддържал формата. Готов беше да търчи нагоре петнадесет етажа, или да откаже някоя среща, само защото била някъде на високо в сградата. Променяше целия си живот, понеже отказваше да се изправи в лице с този единствен проблем. Така и живя с него до края, докато умря от сърдечен удар. Не беше само той, в главата му се блъскаха поне още дузина подобни истории. Сякаш в човека беше заложена специална програма, която му пречеше да надзърта в себе си. Нима си е мислил, че той самият е имунизиран срещу подобни грешки? Спомни си за един нашумял случай от преди три години, когато един от асистентите в Института по психология се беше застрелял, пъхайки дулото на пистолета в устата си на връх първи май. Заглавията във вестниците бяха нещо от рода на: "ПРОФЕСОР ПСИХАР СИ ТЕГЛИЛ КУРШУМА. Колегите му изразяват учудване, твърдят че покойният „бил щастлив“.

Всъщност, тогава деканът на факултета доста се накара на Норман, тъй като самоубилият се бе един от близките му приятели. Но истината беше, че въпреки професионалния опит и добрите намерения, много неща от личния живот на приятелите, роднините и дори собствените ти деца завинаги щяха да останат в тайна.

Но още по-голямо беше невежеството, което човек проявяваше към себе си. Самоосъзнаването и себепознанието открай време бяха сред най-трудно достъпните умения. Малко бяха онези, които ги овладяваха. Може би никой.

— Норман, чуваш ли ме?

— Да, Бет.

— Мисля, че ти си добър човек.

Норман не отговори. Просто я следеше на монитора.

— Струва ми се, че ти си почтен и че вярваш в истината. Знам, за теб този момент е особено труден. Опитваш се, може би подсъзнателно, да намериш друго обяснение, да стовариш вината другиму. Но вярвам, че ще можеш да го направиш, Норман. Хари не успя, но ти ще се справиш. Сигурна съм, че ще признаеш трудната истина — че докато си в съзнание, експедицията е изложена на опасност.

Норман чувстваше убеждението в гласа ѝ, скритата сила. Докато Бет говореше, имаше усещането, че го обгръща в някакво топло, успокояващо наметало. Започна да вижда събитията в друга светлина. Тя беше толкова спокойна, уверена, сигурно е права. Мислите ѝ са подплатени с такава невероятна сила...

— Бет, а ти беше ли в сферата?

— Не, Норман. Просто умът ти продължава да търси някакво друго обяснение. Никога не съм влизала в сферата. Но ти си бил там.

Да си признае честно, не си спомняше подобно нещо. Нямахте и следа от спомен. От друга страна, помнеше добре часовете след като Хари излезе от сферата. Защо е забравил всичко, ако е бил вътре? Защо е подтиснал тази част от спомените си?

— Ти си психолог, Норман — продължаваше Бет. — Но само ти, единствен от нас, отказваш да признаеш, че имаш сенчеста страна. За теб е въпрос на професионална чест да вярваш в собственото си душевно здраве. Нищо чудно, че отказваш да го признаеш.

Не, той не мислеше така. Но как да реши проблема? Как да разбере права ли е, или не? Умът му отказваше да работи. Болеше го ожуленото коляно. Поне в едно нямаше съмнение — че коляното наистина съществува.

Обективна проверка.

Ето как ще се реши всичко, рече си Норман. Чрез обективна проверка. Съществува ли реално доказателство, че Норман е влизал в сферата? Та нали всичко, което става в пределите на станцията се записва? Ако Норман наистина е влизал в сферата, макар и преди много часове, някъде сред архивите трябва да има запис за това как слиза при шлюза и си слага костюма, а после поема към кораба. Бет би могла да му покаже този запис. Къде ли е той?

В подводницата, разбира се.

Отдавна е бил отнесен в подводницата. Самият Норман го е отнесъл, при онова драматично посещение.

Край на надеждата за обективни доказателства.

— Норман, предай се. Моля те. Заради всички нас.

Може би тя е права, мина му мисълта. Изглеждаше толкова уверена в себе си. Ако Норман отбягваше истината, ако наистина излагаше на риск изхода на експедицията, тогава най-добре би било да се предаде и да ѝ позволи да го приспи. Би ли могъл да ѝ се довери? Налагаше се. Нямаше друг избор.

Причината трябва да е в мен, помисли си той. Тази мисъл му се стори направо ужасна — и това, само по себе си, събуди подозренията му. Съпротивляваше ѝ се с всички сили, което не беше добър признак. В никакъв случай.

— Норман?

— Добре, Бет.

— Ще го направиш ли?

— Не ме притискай. Дай ми минутка, моля те.

— Разбира се, Норман. Разбира се.

Той погледна към видеокасетофона, до монитора. Спомни си, как Бет бе използвала същия този касетофон за да повтаря отново и отново онзи миг, в който сферата се беше отворила. Касетката беше поставена на лавицата до видеокасетофона. Взе я, пхна я в касетофона и го включи. Защо ли въобще се интересуваше? Само си губеше времето.

Екранът светна и той зачака да се появи познатото изображение — Бет, седнала с гръб към монитора, похапваща от сладкиша. Но това беше съвсем друг запис — директно изображение на сферата. Блестяща, безжизнена повърхност.

Почака няколко секунди, но нищо не се случи. Сферата оставаше неподвижна, както винаги. Полирана, безупречна, застинала. Нямаше нищо за гледане.

— Норман, ако отключа, ще слезеш ли долу?

— Да, Бет.

Той въздъхна и се отпусна в креслото. Колко време ще трябва да пролежи в безсъзнание? Най-малко шест часа. Нищо страшно. Така или иначе, Бет беше права, трябваше да се предаде.

— Норман, защо гледаш този запис?

Той се огледа изненадано. Нима в лабораторията имаше камера, която ѝ позволяваше да го наблюдава? Ах, да, ето я, на тавана, встрани от горния люк.

— Защо гледаш този запис, Норман?

— Беше тук.

— Кой ти каза да го гледаш?

— Никой — отвърна Норман. — Просто беше тук.

— Спри го, Норман. Спри го веднага.

Гласът ѝ вече не звучеше така спокойно.

— Какво има, Бет?

— Спри проклетия запис, Норман!

Тъкмо да я попита отново за причината, когато на монитора се появи Бет и застана до сферата. Бет затвори очи и стисна юмруци. Сложната плетеница от бразди в единия край бавно се разтвори, откривайки зад себе си непрогледен мрак. Бет направи няколко крачки и пристъпи в сферата.

Вратата на сферата се затвори зад нея.

— Проклети мъже — произнесе ядно Бет. — Всичките сте еднакви, за нищо не ви бива.

— Ти ме излъга, Бет.

— Защо ти трябваше да гледаш записа? Молих те да не го гледаш. Това ще ти донесе само неприятности, Норман — вече не беше ядосана, по-скоро гласът ѝ звучеше умолително, през сълзи. Очевидно,

Бет беше склонна към чести емоционални промени. Нестабилна и непредсказуема.

Но станцията беше под нейна власт.

— Бет.

— Съжалявам, Норман. Повече не мога да ти имам доверие.

— Бет.

— Изключвам връзката, Норман. Повече няма да раз...

— Бет, почакай...

— ...говарям с теб. Вече знам колко си опасен. Видях какво направи с Хари. Как изопачи всички факти, за да го изкараш виновен. О, да, Хари наистина беше виновен, докато ти не влезе вътре. А сега искаш да стовариш всичко върху бедната Бет, нали? Е, нека да ти кажа нещо, Норман. Няма да успееш, защото ще те изключат. Вече не чувам твоя тих, внушаващ гласец. Не мога да стана жертва на манипулациите ти. Така че, спести си дъха, Норман.

Той изключи записа. На монитора се появи отново Бет, седнала пред пулта в долната каюта.

— Бет? — повика я той.

Тя не отговори, а продължи да натиска различни копчета и тихичко да си мърмори.

— Знаеш ли, Норман, ти си едно копеле. Чувстваш се толкова пропаднал, че искаш всички останали да са като теб.

Всъщност, тя говори за себе си, помисли си той.

— Страшно те бива по подсъзнанието, нали? Подсъзнанието това, подсъзнанието онова. Божичко, писна ми от теб. Твоето подсъзнание иска да ни избие всички, само защото ти гориш от желание да си теглиш ножа, но смяташ, че и останалите трябва да ти правят компания.

Мина му смразяваща мисъл. Там долу седеше Бет, изгубила контрол, изпълнена с ненавист към всичко и най-вече към себе си. И именно тя бе влязла в сферата, а сега използваше придобитата вътре сила, но заедно с това бе играчка и на собственото си, непостоянно настроение. Бет се виждаше като жертва, която се бори с неумолимата съдба и винаги накрая губи. Тя беше жертва на мъжете, жертва на обстоятелствата, на всичко, което я обкръжаваше, на реалността. Гледаше на всяка своя крачка в живота, като на провал. На всичко отгоре, помисли си Норман, Бет минира участъка около станцията.

— Няма да ти позволя да го сториш, Норман. Ще те спра преди да ни избиеш до край.

Всичко, което казваше, беше като огледално отражение на истината.

Тя беше успяла да открие как се отваря сферата и бе отишла тайно на кораба, защото винаги я е привличала силата, която така не ѝ достигаше. Но Бет не беше подготвена да овладее подобна сила, веднъж сдобила се с нея. Продължаваше да гледа на себе си като на жертва и затова трябваше по някакъв начин да откаже тази сила и да заеме предишното си подчинено положение.

С Хари беше съвсем различно. Хари отричаше страховете си и именно затова се появяваха тези страшни създания. Бет отричаше своята сила и затова творенията ѝ бяха неясни, неконтролируеми, изпълнени с могъщество.

Хари беше математик, живеещ в осъзнатия свят на абстракции, равенства и умозаклучения. Той се страхуваше от конкретни обекти, като гигантския калмар. За разлика от него, Бет беше зооложка, тя общуваше ежедневно с най-различни създания на природата. Но се боеше от абстракциите. От силата, която не можеше да види или докосне. От безформената, абстрактна мощ, която я преследваше.

И за да се защити, тя бе минирала периметъра на станцията с експлозиви. Каква безсмислена защита, рече си Норман.

Освен, ако тайно в теб не тлее желанието за самоубийство.

Остана потресен от тази внезапно хрумнала му мисъл.

— Няма да се измъкнеш, Норман. Няма да ти позволя. Не и аз.

Тя продължаваше да блъска клавишите на пулта. Какво ли беше намислила? Какво би могла да му стори? Трябваше да помисли.

Внезапно, светлините в лабораторията угаснаха. След миг заглъхна и отоплителната инсталация, а червените реотани избледняха.

Беше изключила тока.

Колко ли ще издържи без отопление? Вдигна одеялата от койката и се уви в тях. Колко би могъл да издържи без топлина? Едва ли шест часа, помисли си той.

— Съжалявам, Норман. Но ти разбираш в какво положение се намирам. Докато си в съзнание, аз съм в опасност.

Може би ще издържа час, рече си Норман. Поне един час.

— Съжалявам, Норман. Длъжна бях да постъпя така.

Разнесе се тихо съскане. Миниатюрният индикатор на гърдите му замига предупредително. Норман погледна към него. Дори в мрака, можеше да различи, че лампичката е посивяла. Веднага се досети какво се е случило.

Бет беше спряла притока на въздух.

5 ЧАСА И 35 МИНУТИ

Свит в мрака, заслушан в тревожния сигнал на датчика и съскането на изтичащия въздух. Налягането спадаше драстично, ушите му пукаха, сякаш излиташе със самолет.

Направи нещо, повтаряше си той с нарастваща паника.

Но нямаше какво да се направи. Беше затворен в горната каюта на цилиндър Г. Нямаше изход навън. Бет контролираше всички прибори в станцията. Изключила бе токозахранването в неговата каюта, след това топлината и накрая подаването на въздух. Норман беше в капан.

Налягането продължи да спада и херметично затворените стъкленици с морски образци започнаха да избухват една след друга, обсипвайки каютата със стъклени шрапнели. Норман се сви под одеялата, усещайки сипеците се върху него парчета. Все по-трудно му беше да диша. В началото си помисли, че е от напрежението, но после си спомни за разреждения въздух. Скоро щеше да изгуби съзнание.

Направи нещо.

Дишаше болезнено, на пресекулки.

Направи нещо.

Но единственото, за което можеше да мисли, беше затрудненото дишане. Имаше нужда от повече въздух, от кислород. Изведнъж се сети за аптечката на стената. Дали нямаше и бутилка с кислород? Не беше сигурен. Вече не си спомняше... В мига, когато се изправи, избухна поредната стъкленица и той отскочи назад.

Гърдите го боляха, задъхваше се. Пред очите му се въртяха черни кръгове.

Пое пипнешком в мрака, покрай стената. Пръстите му опряха в някакъв цилиндър. Кислород? Не, твърде широк е, вероятно това е пожарогасителят. Къде е проклетата аптечка? Ръцете му продължиха да опипват стената. Къде?

Докосна някаква метална кутия. Дръпна вратичката и бръкна вътре.

Нови кръгове пред очите. Не му оставаше много време.

Пръстите му опипаха стъклени шишета, ампули, превързочни пакети. Кислородна бутилка нямаше. Проклятие! Шишетата се разлетяха по пода, последвани от нещо масивно и тежко. Наведе се, опипа наоколо, едно остро стъкло се заби в пръста му, но Норман не обърна внимание на болката. Ръката му стисна хладния метален цилиндър. Бутилката беше миниатюрна, не по-голяма от дланта му. В единия край завършваше с клапа...

Това беше контейнер със спрей. Норман го захвърли гневно. Кислород. Нуждаеше се от кислород!

До койката, припомни си той. Нямаше ли резервни бутилки с кислород до койките във всяка каюта? Приведе се към леглото на Бет, опипа стената, в близост до възглавницата. Не може да няма кислород някъде тук. Виеше му се свят. Вече не можеше да разсъждава ясно.

Кислород нямаше.

Естествено, досети се Норман. Тази койка не е била предназначена за спане, едва ли ще монтират тук кислородна бутилка. По дяволите всичко!

И в този миг ръката му докосна прикрепения за стената метален цилиндър. В горния край имаше нещо меко. Меко...

Кислородна маска.

Норман побърза да притисне маската до лицето си. Опипа бутилката и завъртя крана. Разнесе се пронизително съскане, студеният кислород го блъсна в устата. Почти изведнъж главата му се проясни. Кислород! Какво по-хубаво от него!

Норман опипа бутилката, опитвайки се да прецени размерите ѝ. Бутилката беше предназначена за спешни случаи, едва ли съдържаше повече от няколкостотин милилитра. За колко време ще стигне? Не много, рече си той. Може би няколко минути. Решението беше временно.

Направи нещо.

Нищо не му идваше на ум. Положението изглеждаше напълно безизходно. Беше затворен в каютата.

И тогава си спомни един от своите преподаватели, дебелия стар доктор Темкин.

„Нито едно положение не е напълно безизходно — обичаше да повтаря той. — Винаги може да се направи нещо. Винаги.“

Не винаги, рече си Норман. Ето сега например. Пък и Темкин имаше пред вид лечението на пациентите, а не бягството от някое затворено помещение. Що се отнася до последния случай Темкин нямаше никакъв опит. Нито пък Норман.

От кислорода главата му се завъртя. Или може би запасите се изчерпваха? Пред очите му се изнизаха старите му преподаватели. Това било значи, да видиш в предсмъртния миг целия си живот, мислеше Норман. Ето я мисис Джеферсън, дето все го убеждаваше да зареже психологията и да стане адвокат. Старият Джо Лампър, който повтаряше през смях: „Всичко опира до половото влечение. Повярвайте ми. Секса е в основата на всичко“. А ето и доктор Стейн, с неговите любими съвети: „Няма такова понятие като противопоставящ се пациент. Покажете ми някой противопоставящ се пациент и аз ще ви посоча един противопоставящ се психотерапевт. Щом нямате никакъв прогрес при директния подход към пациента, в такъв случай опитайте нещо друго, каквото и да е. Важното е да се опитвате.“

Направи нещо. Стейн беше защитник на налудничавите идеи. Не успееш ли отначало с пациента, опитай нещо смахнато. Облечи се като клоун, сритай го отзад, напръскай го с воден пистолет, направи каквото ти хрумне, но направи нещо.

Лесно ни е било тогава, помисли си Норман. Да можеше да види как Стейн би се справил сега с неговото положение. Какво ли щеше да предприеме напереният доктор Стейн?

Отвори вратата. Не мога, заключена е.

Говори с нея. Не мога, не иска да ме чуе.

Включи кислорода. Не мога, да контролира системите.

Потърси помощ вътре в стаята. Не мога, тук нищо не би могло да ми помогне.

Тогава излез. Не мога, защото...

Чакай, чакай. Това не беше съвсем вярно. Можеше да излезе навън, ако разбие илюминатора, или отвори люка на тавана. Но къде ще иде? Не разполага с водолазен костюм. Водата е ледено студена. Само след няколко секунди ще умре от преохладане. Значи навън го чака сигурна смърт. А още преди каютата да се изпълни с вода тялото му ще замръзне. И тук изхода е същия.

В мислите си видя Стейн да вдига въпросително вежди и да се усмихва с познатата, загадъчна усмивка. И какво от това? Така или

иначе ще умреш. Какво имаш да губиш?

Планът постепенно започна да се оформя в главата му. Ако отвори люка на покрива би могъл да излезе от станцията. Попадне ли веднъж отвън, ще се прокрадне до цилиндър А и ще проникне през шлюза. Там ще си постави костюма и всичко ще бъде наред.

Ако успее да стигне до шлюза. Колко ли време ще му отнеме това? Трийсет секунди? Минута? Може ли да задържи дъха си толкова дълго? Би ли могъл да издържи на студа?

Така или иначе ще умреш.

Глупак, рече си гневно той, та нали в ръката си държиш кислородна бутилка. Ако не се мотаеш, ще имаш достатъчно за да стигнеш до там. Тръгвай веднага.

Не, обади се друг глас в него, има и още нещо, нещо което забравям...

Тръгвай!

Без повече колебания, Норман се изкатери по стълбата, до люка на тавана. Задържа дъх, напрегна мускули и завъртя ръчката. Люкът се откряна.

— Норман, Норман, какво правиш? Норман! — чу той вика на Бет и в същия миг всичко се изгуби под рева на могъщия потоп, който се изливаше върху него, изпълвайки стаята.

Едва в мига, когато се озова отвън, Норман осъзна грешката си. Нуждаеше се от тежести. Тялото му, изпълнено с въздух, теглеше към повърхността. Пое последен дъх, захвърли бутилката и отчаяно се вкопчи в студените тръби по външната повърхност на станцията. Знаеше, че изплъзне ли пръсти, нищо няма да спре изплуването му на повърхността. А там тялото му ще гръмне като балон.

Сграбчил тръбите, той се притегли надолу и затърси следващата ръкохватка. Беше нещо като изкачване на стръмна планина, само че наопаки, защото изпуснеше ли се, щеше да падне нагоре и да умре. Пръстите му бяха изтръпнали и безчувствени. Тялото му се беше сковано от студ, движенията му бяха забавени. Дробовете му горяха.

Оставаше му още съвсем малко.

Стигна до дъното, плъзна се под цилиндър Г, изтегли се нагоре и се огледа за входа на шлюза. Не се виждаше! Входният люк беше изчезнал! И тогава видя, че се намира под цилиндър Б. Премести се под А и напипа люка. Люкът на входния шлюз беше затворен. Дръпна

ръчката. Не поддаваше и сантиметър. Натисна с всички сила, но ръчката не помръдваше.

Беше заключен навън.

Завладя го страх. Тялото му се беше вцепенило от студа, знаеше, че след няколко секунди ще изгуби съзнание. Трябва да отвори този проклет люк. Заблъска металния капак с юмруци, натисна отново ръчката, но единственото, което чувстваше, бяха изтръпналите му пръсти.

И тогава ръчката се завъртя. Люкът се отвори. Може би е натиснал някой скрит авариен бутон или...

Той се показва над водата, пое въздух и отново потъна. Подаде се повторно, но не успя да се задържи на входа на цилиндъра. Тялото му беше изтръпнало, мускулите отказваха да се подчинят.

Трябва да го направиш, повтаряше си Норман. Ще успееш. Пръстите му се забиха в гладката метална повърхност, плъзнаха се и се вкопчиха отново. Само едно дръпване, молеше се той. Едно едничко. Притегли тялото си над ръба, отпусна гърди, после бавно се завъртя. Нищо не чувстваше, освен вледеняващ студ. Помъчи се да вдигне крака, но се подхлъзна и падна обратно във водата.

НЕ!

Изтегли се отново, с последни сили — над ръба, притиснат към пода, а сетне се завъртя, вдигна единия крак, запази равновесие, премести го, беше напълно безчувствен, и в следващия миг тялото му се претърколи на пода, далеч от леденостудената вода.

Целият трепереше. Опита се да се изправи, но падна. Тялото му се тресеше така неудържимо, че не можеше да запази равновесие.

В другия край на шлюзовото отделение висеше неговия водолазен костюм. Виждаше съвсем ясно надписа „Норман“ върху шлема. Запълзя натам като трепереше ужасно. Опита се да се изправи, но не успя. Обувките бяха точно пред него. Протегна ръка, но пръстите му отказваха да се подчинят. Хрумна му да захапе костюма и да се притегли нагоре, но зъбите му тракаха неудържимо.

Говорителите в каютата изпращяха.

— Норман! Знаем какво си намислил!

След минутка Бет ще бъде тук. Трябва незабавно да облече костюма. Отново протегна ръце, но треперенето не беше намаляло. Зърна една металическа карабина, която се полюшваше на колана на

костюма. Вкопчи пръсти в нея, стисна я, колкото можеше и я дръпна. Успя да се изправи, напъха единия крак в костюма, сетне втория.

— Норман!

Протегна ръка към шлема. Дръпна го от куката, неволно го блъсна в стената, успя да запази равновесие и го постави. Завъртя металната халка и чу познатото щракване на ключалката.

Въпреки всичко продължаваше да му е студено. Защо не се затопляше костюма? Захранването, спомни си той. Превключвателят е отзад, в раницата. Норман опря гръб в раницата, пъхна ръце в презрамките и се залюля под тежестта на бутилките. Сега да пъхне шланга... протегна ръка назад... опипа го... стисна го здраво и го закачи за клапата на костюма...

Клапата изщрака.

Перката се завъртя с тихо бръмчене.

Остра болка прониза цялото му тяло. Електрическите нагреватели се затопляха и измръзналата му кожа реагираше болезнено. Имаше чувството, че го пробождат хиляди карфици. Бет продължаваше да говори — чуваше я в шлемофоните — но не можеше да различи отделните думи. Отпусна се тромаво на пода и задиша тежко.

Но вече беше изпълнен с увереност, че ще се справи. Мислите му се проясняваха, треперенето също отслабваше. Беше измръзнал, но не до степен, да бъде засегната централната нервна система. Възстановяваше се и то бързо.

Шлемофоните изпукаха.

— Няма да ти позволя да ме спипаш, Норман!

Изправи се бавно, вдигна колана с тежестите и закопча катарамата.

— Норман!

Не отговори. Чувстваше се съвсем затоплен.

— Норман! Заобиколена съм от експлозиви! Ако посмееш да ме доближиш, ще те взривя на парченца! Ще умреш, Норман! Никога няма да ме спипаш!

Но Норман нямаше никакво намерение да се приближава към Бет. Планът му бе съвсем различен. Подаде въздух от бутилките и налягането в костюма постепенно се изравни.

Стъпи на ръба и се спусна във водата.

0500 ЧАСА

Сферата блестеше огряна от ярка светлина. Норман зърна отражението си в гладката ѝ повърхност. Заобиколи я отстрани, а отражението му се изкриви гротескно.

Спря пред вратата.

Прилича на паст, помисли си той. Сякаш отсреща е застинало някое примитивно чудовище, готово да ме погълне. Застанал пред сферата, пред странното произведение създадено от чужд, непознат разум, Норман почувства как предишната му решимост се стопява. Изведнъж го завладя страх. Вече не вярваше, че ще издържи това изпитание.

Не ставай глупав, рече си той. Хари успя. И Бет също. И двамата оцеляха.

Огледа внимателно брадзите, сякаш търсеше в тях успокоение. Сега вече не виждаше нищо особено в тях.

Добре, рече си накрая. Ще го направя. Стигнал съм до тук, връщане няма. Да не губя повече време.

Хайде, отваряй се.

Но сферата отказваше да се отвори. Нищо в нея не се променяше — все същото безукорно, блестящо кълбо.

С каква цел е била създадена? Как му се искаше да узнае.

Спомни си отново за доктор Стейн. Кой беше любимият цитат на Стейн? „Да разбираш, значи да се забавяш излишно“. Стейн ужасно се ядосваше, когато стажантите започваха да философстват излишно за пациентите и техните проблеми. В такъв случай ги прекъсваше и заявяваше гневно: „Кой го интересуват вашите разсъждения? Кой го е грижа дали наистина в този случай разбираме психодинамиката? Нима се опитваме да разберем как плуваме, или просто скачаме във водата и заплуваме? Само онези, които се страхуват от водата, търсят начин да разберат плуването. Останалите се хвърлят и се намокрят.“

Добре де, рече си Норман. Ей сегичка ще се намокря.

Обърна се с лице към сферата и си помисли: „Отвори се“.

Сферата не се отвори.

— Отваряй — нареди ѝ той гласно.

Отново никакъв отговор.

Естествено, знаеше, че няма да е толкова лесно. Нали Тед бе опитвал часове наред. За разлика от него, Хари и Бет бяха проникнали без да произнесат и една дума. Направили бяха нещо мислено.

Норман затвори очи, съсредоточи се и повтори настоятелно: Отвори се.

Погледна сферата. Вратата беше затворена.

Готов съм да се отвориш, повтаряше си той. Готов съм вече.

Нищо не се случи. Сферата оставаше затворена.

Норман не беше обмислил възможността сферата да остане затворена. В края на краищата, преди него двама бяха успели. Как го бяха сторили?

Първи бе успял Хари, с неговия логичен ум. Но дори той бе открил начина едва след като бе прегледал записа на Бет. Значи в този запис се криеше ключа към загадката.

Бет също бе прегледала многократно записа, докато открие търсения способ. В този запис имаше нещо...

Жалко че не разполагам със записа, рече си Норман. Но беше го гледал няколко пъти, значи би могъл да го реконструира в паметта си. Как започваше? В спомените му изплуваха първите образи: Бет и Тина разговарят. Бет яде сладкиш. После Тина споменава нещо за съхраняването на записите в подводницата. Бет отвърща. Тина излиза от кадър, но гласът ѝ се чува: „Как мислиш, дали някога ще отворят сферата?“

Бет казва: „Може би. Не зная.“

И тогава сферата се отваря.

Защо?

„Как мислиш, дали някога ще отворят сферата?“ — бе попитала Тина. Докато е отговаряла на този въпрос, Бет вероятно си е представила сферата отворена, видяла е този образ в мислите си...

Стаята ненадейно се изпълни с нисък, разтърсващ грохот.

Сферата беше отворена, вратата зееше, просторна и черна.

Ето, това е, помисли си той. Представяш си, че нещо се случва и то става. Което означава, че ако си представи вратата затворена...

Отново познатия грохот. Вратата се затвори.

... или че се отваря...

Сферата се отвори наново.

— По-добре да не подлагам късмета си на изпитание — произнесе гласно Норман. Вратата продължаваше да зее. Надникна вътре, но видя само дълбок, непрогледен мрак. Сега или никога, рече си той.

И пристъпи вътре.

Зад него, сферата се затвори.

В началото беше тъмно, сетне очите му привикнаха и той забеляза светулките. Бяха като танцуваща, блестяща пяна, милиони светещи точки, които се виеха около него.

Какво ли е това? — помисли си той. Приличаше на пяна и нищо друго. Нямаше видима структура, нито очертани граници. Беше като люшкащ се океан, като проблясващи пенливи вълни. От него се излъчваше безмерна красота и спокойствие. Вътре в сферата беше уютно.

Раздвижи ръце, протегна ги към пяната, а тя се завъртя. изведнъж забеляза, че ръцете му са станали прозрачни, през тях се виждаше светещата пяна. Сведе поглед към тялото си. Краката, торсът, през всичко прозираше пяната. Тялото му се беше сляло с нея. И това усещане беше изключително приятно.

Не чувстваше никаква тежест. Издигна се бавно нагоре и полетя в безкрайния океан от пяна. Сви ръце на тила и продължи да се носи. Беше щастлив. Можеше да остане тук завинаги.

Постепенно, сред обкръжаващия го океан долови нечие присъствие.

— Има ли някой тук? — попита той.

Аз съм тук.

Почти подскочи, толкова неочакван и силен беше гласът. После се зачуди, дали наистина е чул нещо.

— Каза ли нещо?

Не.

Но как общуваме? — зачуди се той.

Както всичко общува с всичко останало.

И как по-точно?

Защо питаш като вече знаеш отговора.

Но аз не знам отговора.

Пяната продължаваше да се поклаща нежно около него, но известно време нямаше никакъв отговор. Зачуди се, дали отново не е останал сам.

Тук ли си?

Да.

Мислех че си си отишъл.

Няма къде да отида.

Да не искаш да кажеш, че си затворен в сферата?

Не.

Ще ми отговориш ли на един въпрос? Кой си ти?

Аз не съм кой.

Ти Бог ли си?

Бог е дума.

Искам да кажа, по-висше същество, или съзнание?

По-висше от какво?

По-висше от мен, предполагам.

А ти колко високо стоиш?

Доста ниско. Поне така мисля.

Е, това си е твой проблем.

Яхнал поток от пяна, той бе завладян от опасението, че Богът му се подиграва. Помисли си: Шегуваш ли се с мен?

Защо питаш след като вече знаеш отговора.

С Бог ли разговарям?

Въобще не разговарям.

Приемаш думите ми твърде буквално. Да не би да е, защото идеш от друга планета?

Не.

От друга планета ли си?

Не.

Да не си от друга цивилизация?

Не.

А откъде си?

Защо питаш след като вече знаеш отговора.

При други обстоятелства, мислеше си той, щях да се ядосам от този непрестанно повтарящ се отговор. Но сега не изпитваше нищо. Не беше способен на никакви изводи.

И все пак, тази сфера идва от друга цивилизация.

Да.

И може би от друго време.

Да.

А ти не си ли част от сферата?

Сега съм.

И откъде си тогава?

Защо питаш след като вече знаеш отговора.

Пяната лекичко се плисна и го залюля нежно.

Тук ли си още?

Да. Няма къде да ида.

Опасявам се, че не разбирам много от религия. Аз съм психолог. Интересувам се от процесите на мислене при хората. По време на подготовката не съм се занимавал с религиозни въпроси.

А, разбирам.

Психологията няма почти нищо общо с религията.

Разбира се.

Значи си съгласен?

Съгласен съм с теб.

Това звучи успокояващо.

Не виждам защо.

Кой си ти?

Кой наистина?

Той се залюля в пяната, изпълнен с усещането за абсолютно спокойствие, независимо от донякъде объркания разговор.

Има нещо, което ме притеснява, помисли си той.

Кажете ми.

Може би факта, че ми напомняш на Джери.

Това трябваше да се очаква.

Но Джери всъщност беше Хари.

Да.

И ти ли си Хари?

Не. Разбира се, че не.

Кой си ти?

Аз не съм кой.

Тогава защо ми напомняш за Джери, или за Хари?

Защото произлизаме от едно и също място.

Не разбирам.

Кого виждаш, когато погледнеш в огледалото?

Виждам себе си.

Точно така.

Това ли искаш да кажеш?

Зависи от теб.

Не разбирам.

Това, което виждаш, зависи само от теб.

Това го знам. Всички го знаят. Това е психологически триуизъм, клише.

Ясно.

Ти чужд разум ли си?

Ти чужд разум ли си?

Трудно ми е да разговарям с теб. Ще ми дадеш ли силата?

Коя сила?

Силата, от която даде на Хари и Бет. Силата да създаваш с въображението си. Ще ми я дадеш ли?

Не.

Защо не?

Защото вече я притежаваш.

Не чувствам нищо подобно.

Зная.

Тогава защо казваш, че притежавам силата?

А как влезе вътре?

Представих си, че вратата се отваря.

Да.

Пяната отново го залюля, той почака разговорът да продължи, но отговор нямаше, само изпълнена с покой безвременност и усещане за сънливост.

Измина известно време, преди да си помисли: Прощавай, но бих те помолил да ми обясниш всичко и да престанеш да разговаряш с гатанки.

На вашата планета живее едно същество, което наричате мечка. Това е огромно на ръст животно, понякога по-едро и от теб, умно е и е надарено с изобретателност и мозъкът му е по-голям от твоя. Но мечката се различава в нещо много съществено от теб. Тя не притежава уменията, което ти наричаш въображение. Не може да си представя зрителни изображения, различни от обкръжаващата я

реалност. Не е в състояние да възстановява картини от миналото, или да надзърта в бъдещето. Именно тази особена дарба, да си представяте, издига човешкия род над останалите животни. Нищо друго. Нито маймунския ви произход, нито умението да боравите с различни предмети, нито езика, насилническата ви природа, грижата ви за малките и умението да изграждате социални групи. Защото всички изброени характеристики се срещат и при другите животни. Величието ви се крие във вашето въображение.

Умението да си представяте лежи в основата на вашата интелигентност. Вие мислите, че то е само полезна придобивка, по пътя към решаване на проблемите, към създаването на нещо необходимо. Но тъкмо въображението е което създава всичко около вас.

Въображението е безценна дарба на вашия род, но то крие в себе си и опасност, защото вие не сте в състояние да го владеете. Представяте си различни красиви неща, но също така си представяте и ужасни неща и не носите никаква отговорност при избора. Твърдите, че във вас се крият както силите на доброто, така и на злото, ангелът и дяволът, но истината е, че във вас има само едно нещо — способността да си представяте.

Надявам се, че хареса моята малка реч, която възнамерявам да изнеса при следващата среща на Американската Асоциация на Психолозите и Социалните Работници, която ще се проведе през месец март в Хюстън. Предчувствам, че речта ми ще бъде посрещната с голям интерес.

Какво? — подскочи той.

А ти с кого си мислеше, че разговаряш? С Господ Бог?

Кой е тогава?

Ти, разбира се.

Но ти си нещо различно от мен, нещо отделено. Ти не си аз.

Да, така е. Защото съм рожба на твоето въображение.

Разкажи ми още.

Няма още.

Челото му лежеше на хладната метална повърхност. Претърколи се встрани и опря поглед в полираната повърхност на сферата. Браздите край вратата отново се бяха променили.

Норман се изправи. Беше изпълнен със странно спокойствие и душевен мир, сякаш бе спал продължително време. И бе сънувал нещо много красиво. Помнеше съвсем ясно всичко.

Пое по коридора, обратно към мостика, а от там се насочи към залата с ултравиолетовата светлина и тръбите по стените.

Стъклените тръби бяха изпълнени. Всички членове на екипажа се бяха завърнали.

Първа беше Бет, помисли си той, и тя върна обратно жената — като предупреждение. Сега беше дошъл редът на Норман и стаята се беше изпълнила.

Не е лошо, рече си той.

Огледа бавно стаята, след това нареди мислено: Идете си, един по един.

Един по един, членовете на екипажа изчезнаха от стъклените тръби и накрая остана само той.

Върнете се, един по един.

Членовете на екипажа послушно започнаха да се материализират в тръбите.

Всички бяха мъже.

Жените се бяха превърнали в мъже.

Всички да са жени.

И те всички се превърнаха в жени.

Силата беше в него.

0200 ЧАСА

— Норман.

Гласът на Бет отекна в стените на пустия космически кораб.

— Къде си, Норман? Знам, че си някъде там. Чувствам те, Норман.

Норман влезе в кухнята, мина покрай масата с празните кутии от кола, сетне бутна масивната врата и излезе на мостика. Лицето на Бет го гледаше от всички екрани на пулта, повторено поне дузина пъти.

— Норман. Знам къде си бил досега. Бил си в сферата. Така ли е, Норман?

Той притисна с длан пулта, надявайки се да изключи екраните. Нищо не се получи, изображенията продължаваха да го гледат.

— Норман. Отговаряй, Норман.

Заобиколи пулта и се отправи към шлюзовия отсек.

— Нищо няма да спечелиш, Норман. Сега аз командвам. Чуваш ли ме, Норман?

Норман спря в шлюза, затвори шлема и пое от сухия, хладен въздух на бутилките. Заслуша се в собственото си дишане.

— Норман — продължаваше Бет в шлемофоните. — Защо не отговаряш, Норман? Страхуваш ли се, Норман?

Това непрестанно повтаряне на името му го подразни. Натисна бутона и отвори шлюза. Отдолу нахлу черна вода и започна бързо да се покачва.

— А, ето те, Норман. Сега вече те виждам — и тя избухна в остър, писклив смях.

Норман се завъртя и забеляза камерата, монтирана горе на стената. Блъсна я с ръка.

— И това няма да ти помогне, Норман.

Приведе се, излезе през шлюзовия отвор и застана пред кораба. От двете му страни се простираха светещите куполи на теваковите експлозивни. Приличаха на осветителни тела на летище, но подредени от налудничав инженер.

— Норман? Защо мълчиш, Норман?

Гласът ѝ беше трескав, изпълнен с безпокойство. Трябваше час по-скоро да я лиши от властта ѝ над експлозивите, да прекъсне връзката ѝ с тях. Стига да може.

Изключете се, помисли си той. Нека всички детонатори се изключат.

И в този миг мигащите червени лампи угаснаха.

Не е лошо, помисли си той, изпълнен с възторг.

След секунда сигналните лампи блеснаха отново.

— Не можеш да го сториш, Норман — рече Бет и се изсмя. — Не и с мен. Ще те победя.

Знаеше, че е права. Това беше изпитание на сила, чийто залог бяха експлозивите. Но този спор можеше да остане нерешен. Не това бе начинът. Налагаше се да измисли нещо друго.

Направи няколко крачки към и спря пред най-близкия експлозив. Конусът се оказа доста по-голям, отколкото си бе представял, висок бе четири фута, а най-отгоре мигаше червената лампа.

— Виждам те, Норман. Виждам какво правиш.

Върху сивкавата повърхност на конуса имаше печатен текст. Норман се приведе и го зачете. Лицевото му стъкло бе леко замътено, но все пак успя да различи отделните букви.

ОПАСНОСТ — ТЕВАКОВИ ЕКСПЛОЗИВИ

ВМФ — ЗА СТРОИТЕЛНО/ДЕМОНТАЖНИ
НУЖДИ

ЗА ПРЕКЪСВАНЕ НА ДЕТОНАТОРНИЯ РЕЖИМ
20:00

ПРОВЕРИ В НАРЪЧНИК НА ВМФ/ТОМ В/512-А
ДА СЕ ПОЛЗВА САМО ОТ СПЕЦИАЛИЗИРАН
ПЕРСОНАЛ

ОПАСНОСТ — ТЕВАКОВИ ЕКСПЛОЗИВИ

Отдолу пишеше още нещо, но с толкова ситни букви, че Норман не успя да го разчете.

— Норман! Какво си намислил с моите експлозиви, Норман?

Норман не отговори. Разглеждаше внимателно входния и изходния кабели, в долния край на конуса. Единият се проточваше по дъното към следващия конус, където също се виждаха два кабела.

— Махни се от там, Норман. Изнервяш ме.

Входен и изходен кабел.

Бет беше свързала експлозивите последователно, като крушки за коледна елха! Достатъчно е да откъсне един единствен кабел и ще разкачи цялата система. Той се пресегна и стисна изходящия кабел с ръкавица.

— Норман! Не пипай кабела, Норман!

— Успокой се, Бет.

Пръстите му се склупчиха около гъвкавия проводник. Усещаше хлъзгавото пластмасово покритие.

— Норман, ако издърпаш този кабел ще взривиш експлозивите. Кълна се — всичко ще гръмне, Норман, ти, аз и Хари ще отидем по дяволите.

Не му се вярваше да е истина. Бет лъжеше. Изгубила бе контрол, в нея се криеше заплахата и отново го мамеше.

Норман дръпна с ръка. Чувстваше течащото по кабела напрежение.

— Не го прави, Норман...

Кабелът в ръката му бе съвсем опънат.

— Сега ще те изключат, Бет.

— За Бога, Норман! Защо не ми вярваш? Ще ни избиеш всички!

Той се поколеба. Възможно ли бе да казва истината? Какво разбираше тя от детонатори и експлозиви? Норман огледа сивкавия конус, който стигаше до пояса му. Ще почувства ли нещо, ако вземе че експлодира? Поне мъничко?

— По дяволите — произнесе гласно той.

И след това издърпа кабела от конуса.

Воят на сирената вътре в шлема беше толкова пронизителен, че той подскочи. В горния край на лицевото стъкло имаше миниатюрен дисплей с течни флуиди, на който мигаше предупредителния надпис „опасност“.

— О, Норман. Проклет да си. Видя ли какво направи.

Едвам различаваше гласа ѝ над тревожния сигнал на алармата. По цялото протежение на кораба трескаво мигаха червени светлини. Норман се напрегна, очаквайки всеки миг да бъде пометен от експлозия.

Но в този момент воят беше прекъснат от дълбок, басов мъжки глас, който произнесе:

— МОЛЯ ЗА ВНИМАНИЕ. МОЛЯ ЗА ВНИМАНИЕ. СТРОИТЕЛНИЯТ ПЕРСОНАЛ НЕЗАБАВНО ДА НАПУСНЕ ЗОНАТА НА ВЗРИВА. ЕКСПЛОЗИВИТЕ СА АКТИВИРАНИ. ЗАПОЧВАМ ОТБРОЯВАНЕТО. ДВАЙСЕТ МИНУТИ.

На конуса блеснаха яркочервените цифри 20:00. След това се смениха от 19:59...19:58...

Същото изображение се появи и на миниатюрния дисплей върху лицевото стъкло на шлема.

Необходимите му бяха няколко секунди, за да осъзнае какво всъщност става. Втрещен в мигация конус, той прочете отново надписа:

ВМФ — ЗА СТРОИТЕЛНО/ДЕМОНТАЖНИ
НУЖДИ

Разбира се! Теваковите експлозиви не бяха оръжие, предназначени бяха за строителни и демонтажни работи. Ето защо бяха снабдени с вградени броячи, с програмиран двадесет минутен предохранителен период, за да успеят всички работници да напуснат опасната зона.

Остават ми двадесет минути, помисли си той. Предостатъчно време.

Норман се обърна и пое решително към ДС-7 и миниподводницата.

01 ЧАС И 40 МИНУТИ

Крачеше равномерно, без да бърза излишно. Не чувстваше никаква тревога. Дишането му беше съвсем спокойно. Чувстваше се удобно в затопления костюм. Всички системи работеха гладко.

Време беше да си тръгва.

— Норман, моля те...

Ето, че Бет вече го молеше. Поредната, необоснована смяна на настроението. Норман не ѝ обърна внимание. Продължи напред към подводницата. Гласът от записа прогърмя повторно:

— МОЛЯ ЗА ВНИМАНИЕ. СТРОИТЕЛНИЯТ ПЕРСОНАЛ ДА НАПУСНЕ ЗОНАТА НА ВЗРИВА. ОСТАВАТ ДЕВЕТНАДЕСЕТ МИНУТИ.

Норман почувства, че е изпълнен със сила и решимост. Нямаше и капчица колебание. Знаеше съвсем ясно, какво трябва да направи.

Да спаси себе си.

— Не мога да повярвам, че го правиш, Норман. Не мога да повярвам, че ще ни изоставиш.

Ще трябва да повярваш, помисли си в отговор той. А нима имаше друг изход? Бет беше извън контрол и твърде опасна. Късно бе да я спасява — подобна мисъл му се струваше най-малкото налудничава. В Бет тлееше желанието за самоубийство. Веднъж вече беше направила опит да го премахне и почти бе успяла.

Що се отнася до Хари, той беше прекарал повече от тринадесет часа дълбоко упоен. Вероятно клинически вече е мъртъв, настъпила е мозъчна смърт. Нямаше никакъв смисъл Норман да остава повече тук. Нищо не го задържаше.

Подводницата беше съвсем близо. Виждаше прикрепващите въжета и жълтеникавия ѝ корпус.

— Норман, моля те... имам нужда от теб.

Съжалявам, помисли си той. Смятам да се махна от тук.

Плъзна се под сдвоените витла, покрай корпуса, с изписаното название „Подводна звезда III“. Изкачи се по стълбата и се озова в хангара.

— Норман...

Намираше се извън обсега на радиовръзката. Сега вече беше свободен. Отвори люка и се спусна в подводницата. Завъртя шлема и го откачи.

— МОЛЯ ЗА ВНИМАНИЕ. ОСТАВАТ ОСЕМНАДЕСЕТ МИНУТИ.

Норман се настани в пилотското кресло и огледа приборите. Няколко индикатора премигваха, точно срещу него беше изписано:

ПОДВОДНА ЗВЕЗДА III — КОМАНДЕН МОДУЛ
Нуждаете ли се от помощ?
Да Не Прекъсни

Той натисна „да“. Изчака, докато се появи следващото послание.

Жалко за Хари и Бет, мъчно му беше, че трябва да ги изостави. Но и двамата, по свой начин, бяха пропуснали шанса да узнаят повече за своята същност и по такъв начин се бяха превърнали в лесна плячка на сферата и нейната сила. Типичен пример за класическа научна грешка, за „триумфа“ на рационалното над ирационалното. Всички учени отказваха да приемат своята ирационална половина, да признаят нейната важност. Занимаваха се единствено с рационалното. Обръщаха внимание само на онова, което ги интересуваше, в което виждаха някакъв смисъл, а другото, което дори Айнщайн наричаше „твърде лично“ просто забравяха.

Твърде лично, помисли си със съжаление Норман. Колко хора бяха загинали заради това „твърде лично“.

ПОДВОДНА ЗВЕЗДА III — СПИСЪК НА
ОПЕРАЦИИТЕ
Потапяне Изплаване
Скачване Изключване
Монитор Прекъсване

Норман натисна „изплаване“. На екрана се появи схема на пулта за управление, с една мигаща точка. Норман зачака по-нататъшни инструкции.

Така си е, мислеше си той, всички учени отказват да признаят значимостта на ирационалното. Но това не значи, че то мигом престава да съществува. Ирационалното не атрофира, ако не бъде използвано. Напротив, оставена без надзор, ирационалната страна на човека набира мощ и сила.

И колкото и да се оплакваш, това не ще ти помогне. Всички тези жални гласове, за вроденото у човека насилие, за разрушителните сили, които го владеят, са само признак на безпомощност. Не така трябва да се борим с ирационалната страна. Хленчът не е нищо друго, освен официално признаване на нейната победа.

Екранът се промени отново:

ПОДВОДНА ЗВЕЗДА III — ИНСТРУКЦИИ ЗА ИЗПЛУВАНЕ

1. Поставете баласта на: „Вкл.“

Продължете към следващото Прекъсване

Норман натисна бутона на пулта, с който се включваха помпите на водния баласт и зачака нови инструкции.

В края на краищата, как гледаха учените на своите изследвания? Повтаряха неизменно и в един глас — изследванията не могат да бъдат прекратени. Ако ние не построим бомбата, някой друг ще го стори. Ала ето че не след дълго бомбата се озоваваше в ръцете на други хора, които на свой ред заявяваха: ако ние не използваме бомбата, някой друг ще го стори.

В този момент, учените запяваха нова песен. Другите, те са ужасни, безотговорни и ирационални. Ние, учените, не сме от тяхната порода. Проблемът е в другите.

Ала истината беше, че отговорността започва с всяка отделна личност и изборът, който тя прави. Защото всяка личност има право на избор.

Ето защо, мислеше си Норман, нищо повече не мога да сторя за Хари и Бет.

Трябваше да спаси само себе си.
Генераторите поеха с тихо бръмчене. На екрана блесна:

ПОДВОДНА ЗВЕЗДА III — ПИЛОТИРАЩИ
ПРИБОРИ АКТИВИРАНИ

Тръгваме, рече си Норман и постави ръце върху пулта. Чувстваше, че подводницата е под негов контрол.

— МОЛЯ ЗА ВНИМАНИЕ. ОСТАВАТ СЕДЕМНАДЕСЕТ МИНУТИ.

Витлата се завъртяха, отдолу се надигна тинеста мътилка и в следния миг подводницата се плъзна под хангара. Управлението беше почти като на автомобил. Нищо особено.

Завъртя бавно носа в кръг и го насочи към ДС-8. Намираще се на двадесет фута над дъното, достатъчно високо, за да не заоре някое витло в тинята.

Оставаха още седемнадесет минути. При максимален темп на изкачване 6.6 фута в секунда — той приключи набързо и без особено затруднение с изчисленията — ще достигне повърхността след две и половина минути.

Имаше предостатъчно време.

Доближи подводницата до ДС-8. Външните светлини на станцията светеха в бледожълто. Електрическото напрежение очевидно спаднаше. Можеше ясно да различи пораженията по цилиндрите — сребристи струйки от мехури се издигаха над А и Б, корпусът на Г беше хлътнал от удар, а в стената на Д зееше огромна дупка. Станцията беше полуразрушена, умираща.

Защо я бе доближил? Втренчи неволно поглед към илюминаторите и в този миг разбра, че подсъзнателно се надява да зърне Хари, или Бет — за последен път. Искаше да види Хари, в безсъзнание, лишен от реакции. Искаше да види Бет, изправена до прозореца, размахваща гневно юмрук към него. Търсеше потвърждение за намерението си да ги изостави.

Ала виждаше единствено бледата жълтеникава светлина вътре в станцията. Почувства се разочарован.

— Норман.

— Да, Бет.

Странно, но му беше приятно да разговаря с нея. Беше поставил ръцете си върху пулта за управление, готов да подаде команда за изплаване. Вече нищо не би могла да му стори.

— Норман, ти наистина си едно мръсно копеле.

— Ти се опита да ме убиеш, Бет.

— Не исках да те убия. Нямах друг избор, Норман.

— Да, добре. Аз също. Нямам друг избор — той почувства нарастваща увереност. Поне един от тях трябва да оцелее. По-добре от нищо.

— И просто ще ни изоставиш?

— Точно така, Бет.

Ръката му се премести над възходящия потенциометър. Нагласи го на 6.6 фута. Беше напълно готов да поеме нагоре.

— Значи ще избягаш, така ли? — в гласа ѝ прозвуча съжаление.

— Точно така, Бет.

— Ти, дете през цялото време ни опяваше как трябвало да се държим заедно тук долу?

— Съжалявам, Бет.

— Сигурно много те е страх, Норман.

— Въобще не ме е страх.

Наистина, беше по-уверен и силен от когато и да било, разглеждаше пулта и променяше необходимите показатели. От много дни насам не се бе чувствал толкова добре.

— Норман — рече тя. — Моля те, помогни ни. Моля те.

Думите ѝ проникнаха дълбоко в него, пробуждайки позабравени чувства — състрадание, професионална гордост, обикновено човешко милосърдие. За миг Норман изпита объркване, разколебани бяха силата и увереността му. Но после разтърси глава и се стегна. Тялото му отново се изпълни с предишната мощ.

— Съжалявам, Бет. Прекалено късно е вече.

Той натисна „изплаване“, помпите подеха с рев изхвърлянето на баласта, а „Подводна звезда III“ се залюля. Станцията се плъзна надолу и Норман пое към повърхността, на хиляда фута над него.

Черна вода, никакво усещане за движение, освен данните от индикаторите на пулта. Норман се зае да преразглежда събитията от

последните дни, сякаш вече се приготвяше за среща с експертите от Флотата. Правилно ли бе постъпил, като остави другите долу?

Несъмнено да. Сферата беше извънземен обект, който даряваше човек със силата да материализира своите мисли. Дотук добре, само че, оказваше се, че в мислите си, хората винаги са раздвоени. Сякаш притежават два различни мозъка. Единият, съзнателният, подлежи на контрол и не представлява никакъв проблем. Но подсъзнателният, необуздан и забравен, се оказваше опасен и разрушителен, когато неговите творения излизаха на бял свят.

Нещастieto при хора от типа на Хари и Бет беше, че като личности те бяха крайно неуравновесени. Техните съзнателни мозъци бяха претрупани с работа, но те не си бяха направили труда да изследват своето подсъзнание. Именно по това Норман се отличаваше от тях. Като психолог, той бе добре запознат с процесите в подсъзнанието. Там за него нямаше тайни.

Ето защо Хари и Бет сътворяваха чудовища, но не и Норман. Норман познаваше своето подсъзнание. И там не го дебнеха никакви чудовища.

Не, грешиш.

Норман се стресна от тази неочаквана мисъл. Ами ако наистина грешеше? Замисли се и накрая реши, че е постъпил правилно. Бет и Хари представляваха заплаха с онова, което техните мозъци бяха в състояние да създадат. При Норман беше друго. Норман познаваше добре себе си, за разлика от тях.

Страховете, които ще бъдат пробудени при подобна среща са непознати за нас и не могат да бъдат прогнозирани предварително. Най-вероятната последица от контакта ще е чувството на неописуем ужас.

Отново си припомни този откъс от неговия собствен доклад. Защо ли се сецаше тъкмо сега? Изминали бяха много години, откакто го бе написал.

При подобни екстремни обстоятелства способността за вземане на решения е силно ограничена.

И въпреки това, Норман не беше уплашен. Ни най-малко. Изпитваше увереност и сила. Имаше готов план, който скоро щеше да изпълни успешно. Защо му трябваше да си спомня за оня доклад? По онова време направо се беше изстискал докато го напише, гърчеше се

над всяко изречение... защо се връщаше към него точно сега? Имаше нещо, което го притесняваше.

— МОЛЯ ЗА ВНИМАНИЕ. ОСТАВАТ ШЕСТНАДЕСЕТ МИНУТИ.

Норман прегледа индикаторите пред него. Намираше се на дълбочина деветстотин фута и се издигаше бързо. Връщане назад нямаше.

Защо въобще трябва да мисли за връщане назад?

Откъде му хрумна тази мисъл?

Докато се носеше нагоре в непрогледния мрак, той усещаше нарастващо раздвоение, някаква почти шизофренична вътрешна разслоеност. Нещо не беше наред, чувстваше го. Нещо беше пропуснато.

Какво би могъл да пропусне? Нищо, помисли си той, защото за разлика от Бет и Хари, аз съхраних ясно съзнание и напълно осъзнавам всичко, което става вътре в мен.

Само че Норман вече не вярваше в това твърдение. Пълното самоосъзнаване макар и добре позната философска категория, реално не можеше да бъде постигнато. Съзнанието е като камък, вдигащ вълни по гладката повърхност на подсъзнанието. Колкото и да се разширява съзнанието, под него винаги ще има дълбок слой от подсъзнание. Винаги ще има още нещо, недосегаемо, отвъд хоризонта. Дори за най-добрите специалисти сред психолозите.

Стейн, старият професор, казваше: „Никой не може да се отърве от сянката си“.

И какво правеше сега сянката на Норман? Какво ставаше в неговото подсъзнание, в забранената част на неговия ум?

Нищо. Продължавай нагоре.

Той се намести обезпокоен в креслото. Така му се искаше час по-скоро да е на повърхността, изпълнен бе с такова убеждение...

Мразя Бет. Мразя и Хари. Мразя да се тревожа за тези хора, да се грижа за тях. Не искам повече да се грижа за тях. Не съм отговорен за тях. Искам да спася само себе си. Мразя ги. Мразя ги.

Спря потресен. Потресен от своите мисли, от злобата в тях.

Трябва да се върна, рече си той.

Ако се върна, ще умра.

Но с всеки изминат миг, нещо ново набираше сили в него. Бет беше права — именно Норман беше говорил за това, че трябва да се държат заедно, да работят рамо до рамо. Как можа да ги изостави? Не, не можеше. Това би било в разрез с всичко, в което някога е вярвал, всичко важно и човешко.

Трябваше да се върне.

Страхувам се да се върна.

Най-сетне, рече си той. Ето го. Страх, толкова силен, че отрича собственото си съществуване, страх, който го кара да оправдае изоставянето на другите.

Той натисна пулта и спря изплуването. Когато пое надолу, ръцете му трепереха.

1 ЧАС И 30 МИНУТИ

Подводницата се спусна плавно на дъното, в близост до станцията. Норман се прехвърли в шлюза и наводни отсека. След минута вече крачеше по тинестото дъно към станцията. Със странна, празнична светлина мигаха наоколо конусите на теваковите експлозиви.

— МОЛЯ ЗА ВНИМАНИЕ. ОСТАВАТ ЧЕТИРИНАЙСЕТ МИНУТИ.

Замисли се колко време ще му е необходимо. Една минута, за да влезе вътре. Пет, може би шест минути, докато се облекат Бет и Хари в костюмите. Още четири минути, докато се върнат на борда на подводницата. Три, или четири минути изплаване.

Планът висеше на косъм.

Заобиколи масивните опори, под самата станция.

— Върна се значи, Норман — прошепна Бет в шлемофона.

— Да, Бет.

— Слава Богу — отвърна тя. Сетне заплака. Норман беше под цилиндър А, риданията ѝ отекваха вътре в шлема. Напипа входния люк и завъртя ръчката. Беше заключена.

— Бет, отвори люка.

Продължаваше да плаче. Не му отговори.

— Бет, чуваш ли ме? Отвори люка.

Тя плачеше като дете, хлипаше истерично.

— Норман — заговори Бет. — Моля те, помогни ми. Моля те.

— Опитвам се да ти помогна, Бет. Отвори люка.

— Не мога.

— Какво искаш да кажеш с това „не мога“?

— Това с нищо няма да ми помогне.

— Бет — рече Норман. — Хайде стига...

— Не мога да го направя, Норман.

— Разбира се, че можеш. Отвори люка, Бет.

— Не биваше да се връщаш, Норман.

Сега не беше време за подобни разговори.

— Бет, стегни се. Отвори люка.

— Не, Норман, не мога.

И тя отново избухна в плач.

Опита всички люкове, един по един. Цилиндър Б — заключен. Цилиндър В — заключен. Цилиндър Г — заключен.

Стоеше до цилиндър Д, наводнен по време на атаката. В стената на корпуса зееше широка дупка. Беше достатъчно голяма, за да проникне през нея, но ръбовете ѝ бяха заострени и ако се разкъса костюмът...

Не, поклати глава Норман. Твърде рисковано е. Премести се под цилиндъра и огледа за входен люк. Намери го и завъртя ръчката. Люкът се отвори без никакво затруднение, масивният метален капак издрънча във вътрешната стена.

— Норман? Ти ли си?

Изтегли се нагоре, в цилиндър Д. Беше задъхан от напрежение. Дръпна обратно люка и го затвори. После спря за миг и си пое дъх.

— МОЛЯ ЗА ВНИМАНИЕ. ОСТАВАТ ДВАНАДЕСЕТ МИНУТИ.

Майчице! Само толкова?

Нещо бяло мина покрай лицевото му стъкло. Сграбчи го, но осъзна, че е пакет с царевични пръчици. Пакетът се разпадна в ръцете му и пръчиците се пръснаха наоколо като жълтеникав сняг.

Намираше се в кухнята. На отсрещната стена имаше друг люк, водещ към цилиндър Г. Цилиндър Г не беше наводнен, което означаваше, че по някакъв начин ще трябва да херметизира цилиндър Д.

Точно над него имаше беше входа за дневната, с огромния отвор в стената. Изкатери се и се огледа. Трябваше му газ, някакъв контейнер. В дневната беше сумрачно, през процепа проникваше отразена светлина отвън. На пода се полюшваха възглавници и дюшеци. Нещо го докосна отзад. Норман се завъртя и мярна тъмни коси, спускащи се над нечие лице. Косите се разтвориха и Норман откри, че част от лицето липсва — беше разкъсано при аварията.

Тина.

Норман потрепери и отблъсна тялото ѝ. После направи няколко крачки встрани.

— МОЛЯ ЗА ВНИМАНИЕ. ОСТАВАТ ЕДИНАДЕСЕТ МИНУТИ.

Колко бързо тече времето, помисли си той. Едва ли щеше да успее. Отдавна трябваше да е вътре в станцията.

Наоколо не се виждаха никакви контейнери. Спусна се обратно в кухнята и затвори люка над себе си. Огледа печката, котлоните. Дръпна вратичката на фурната и отвътре бликна огромен мехур. Въздух, останал отпреди аварията.

Чакай, чакай, рече си Норман. Отвътре продължаваха да бликат мехури.

В плътна струя.

Какво бе споменал Барнс, нещо за готвене под налягане? Способът, доколкото си спомняше, беше малко странен. Използваха ли газ? Да, но им трябваше и повечко кислород. Това означава...

Норман дръпна печката с все сила, изпръхтя от напрежение и тогава ги забеляза. Плоска бутилка с пропан и два сини, големи газови контейнера.

Кислород.

Завъртя трескаво вентилите, ръкавиците му се плъзнаха по гладката повърхност. Отвътре бликна газ. Мехурите се вдигнаха към тавана, където спряха започнаха да се уголемяват.

Норман развинти и втората бутилка. Нивото на водата се спускаше бързо, стигна до пояс, след това до колене. Накрая спря. Двата контейнера бяха празни. Но и това ниво бе съвсем достатъчно.

— МОЛЯ ЗА ВНИМАНИЕ. ОСТАВАТ ДЕСЕТ МИНУТИ.

Норман завъртя ръчката към цилиндър Г, бутна масивната врата и влезе в станцията.

Вътре цареше сумрак. Стените бяха покрити със странни, зеленикави водорасли.

На близката койка лежеше Хари, в безсъзнание, с включена в ръката система. Норман издърпа иглата и от раната бликна тъмна кръв. Сграбчи Хари за раменете и го разтърси, опитвайки се да го събуди.

Клепачите на Хари трепнаха, но други реакции нямаше. Норман го вдигна, намести го на рамо и направи няколко крачки.

— Норман, не биваше да идваш — проплака Бет от говорителите.

— Бет, къде си?

На мониторите премигна:
ДЕТОНАЦИЯ СЛЕД 09:32

Броячът продължаваше да се върти. Числата се сменяха с главоломна скорост.

— Вземи Хари и тръгвай, Норман. Вървете и двамата. Мен оставете.

— Кажете ми къде си, Бет.

Насочи се към коридора за цилиндър В. Никъде не я виждаше. Отпуснат безжизнено на рамото му, Хари затрудняваше минаването през тесните врати.

— Това няма да помогне с нищо, Норман.

— Стига, Бет...

— Знаем, че съм лоша, Норман. Но нищо не може да се направи.

— Бет... — чуваше гласа ѝ в шлемофоните, но нямаше никаква възможност да определи къде е. Не можеше да рискува и да свали шлема. Не сега.

— Заслужавам да умра, Норман.

— Престани, Бет.

— МОЛЯ ЗА ВНИМАНИЕ. ОСТАВАТ ДЕВЕТ МИНУТИ.

Появи се нов тревожен сигнал, който постепенно се усилваше и ставаше все по-настойчив.

Намираще се в цилиндър Б, сред плетеница от кабели и тръби. Доскоро чист и спретнат, сега цилиндърът бе покрит с познатите вече лепкави, зеленикави водорасли. Тук-там се виждаха купчини от мъхести нишки. Цилиндър Б беше заприличал на блато в джунглата.

— Бет...

Тя не отговори. Трябва да е някъде тук, помисли си Норман. Цилиндър Б от самото начало беше любимото място на Бет, от тук можеше да бъде контролирана цялата станция. Норман спусна Хари на пода и го опря на стената. Но стенаха беше хлъзгава, Хари се свлече в страни и главата му се блъсна в пода. Хари се закашля и отвори очи.

— Майчице! Норман?

Норман вдигна ръка и даде знак на Хари да мълчи.

— Бет? — извика Норман.

Никакъв отговор. Норман се промъкна между покритите със слуз тръби.

— Бет?

— Остави ме на мира, Норман.
— Не мога да го направя, Бет. Ще взема и теб.
— Не. Аз оставам тук, Норман.
— Бет, — повика я той, — нямаме време за това.
— Оставам, Норман. Заслужавам да остана.

Най-сетне я видя.

Беше се свила в дъното, сред тръбите и плачеше като дете. В ръцете си стискаше един от харпуните с експлозивни глави. Погледна го разплакано.

— О, Норман — рече тя. — Искаше да ни изоставиш...

— Съжалявам. Сгреших.

Той закрачи към нея, с протегнати ръце. Бет размаха отчаяно харпуна.

— Не, ти беше прав. искам да си тръгнеш веднага.

На монитора над главата ѝ, цифрите се сменяха неумолимо:
08:27... 08:26...

Мога да го променя, помисли си Норман. Искам броячът да спре.
Но цифрите продължаваха да се сменят.

— Не можеш да ме надвиеш, Норман — обади се от ъгъла Бет.
Очите ѝ пламтяха с яростна енергия.

— Виждам сам.

— Остава съвсем малко време, Норман. Тръгвай.

Тя вдигна харпуна и го насочи към него. За миг Норман се зачуди над абсурдността на ситуацията. Беше се върнал, за да спаси някой, който не искаше да бъде спасен. Какво да стори сега? Бет беше притисната в ъгъла, недостижима, отказваща протегнатата за помощ ръка. А и времето едва щеше да стигне за да се измъкнат двамата с Хари...

Хари, спомни си той. Къде е Хари сега?

Искам Хари да ми помогне.

Не вярваше, че времето щеше да стигне, оставаха по-малко от осем минути...

— Върнах се за теб, Бет.

— Махай се — рече тя. — Отивай си, Норман.

— Но, Бет...

— Не, Норман! Говоря сериозно! Защо не си тръгваш? — в погледа ѝ блесна подозрение, тя се огледа и в този миг зад нея се

изправи Хари, замахнал с масивната щанга. Чу се приглушен удар и Бет се свлече на пода.

— Убих ли я? — попита Хари.

Отвърна му дълбок, мъжки глас:

— МОЛЯ ЗА ВНИМАНИЕ. ОСТАВАТ ОСЕМ МИНУТИ.

Норман впери поглед във въртящия се обратно брояч. Спри. Спри незабавно.

Но когато погледна, броячът продължаваше да се върти. Не спираше и тревожният алармен сигнал. Може би той му пречеше да се съсредоточи? Направи повторен опит.

Спри. Нека броенето да бъде преустановено. Да спре броенето.

— Зарежи тая работа — посъветва го Хари. — Няма да стане.

— Трябва да стане — настояваше Норман.

— Не — отвърна Хари. — Защото тя не е напълно в безсъзнание.

Бет изпъшка, просната в краката им. Размърда се.

— Все още е в състояние да го контролира — разбра Норман. — Много е силна.

— Не можем ли да я упоим?

Норман поклати глава. Нямаха достатъчно време, за да приготвят разтвора. А и можеше да не успеят, само ще изгубят ценни минути...

— Да я халосам ли отново? — попита Хари. — По-силно? Да й видя сметката?

— Не — каза Норман.

— Но убийството е единствения начин...

— Не — повтори Норман, като си мислеше: Нима убихме теб, когато имахме тази възможност?

— Щом отказваш да я убием, трябва да се примириш, че не ще можем да направим нищо с брояча — рече Хари. — Така че, най-добре да се махаме от тук.

Затичаха се към шлюза.

— Колко време ни остава? — попита Хари. Намираха се в шлюзовия отсек на цилиндър А и се опитваха да надянат костюма на Бет. Тя пъшкеше болезнено, от челото ѝ се стичаше кръв. Бореше се с тях, с което затрудняваше допълнително задачата им.

— Божичко, Бет... Норман, колко време ни остава?

— Седем минути и половина. Може и по-малко.

Пъхнаха краката ѝ, после ръцете и трескаво задърпаха ципа. Включиха подаването на кислород. След това Норман помогна на Хари да си облече костюма.

— МОЛЯ ЗА ВНИМАНИЕ. ОСТАВАТ СЕДЕМ МИНУТИ.

— А колко ще ни отнеме за да стигнем до повърхността? — попита Хари.

— Две минути и половина. След като влезем в подводницата.

— Страхотно — изпъшка Хари.

— Да вървим — Норман спусна шлема на Хари.

Хари се спусна във водата, обърна се и пое отпуснатото тяло на Бет. С бутилките и костюма беше ужасно тежка.

— Хайде, Норман!

Норман скочи във водата.

Когато стигнаха подводницата, Норман пръв се хвана за люка, но от тежестта му незакотвената подводница се залюля. Опрял крака в дъното, Хари понечи да избута Бет нагоре, но тялото ѝ се преви, Норман направи отчаян опит да я подхване, подхлъзна се и се смъкна в тинята.

— МОЛЯ ЗА ВНИМАНИЕ. ОСТАВАТ ШЕСТ МИНУТИ.

— Норман, побързай. Шест минути!

— Чух, по дяволите!

Норман се изправи и се изкатери обратно върху подводницата, но костюмът му беше покрит с тиня, а ръкавиците се хлъзгаха. Хари броеше задъхано:

— ...пет и двайсет и девет... пет и двайсет и осем... пет и двайсет и седем...

Норман сграбчи Бет за ръката, но тя отново му се изплъзна.

— По дяволите, Норман! Не можеш ли да я задържиш?

— Опитвам се!

— Ето. Дръж я.

— МОЛЯ ЗА ВНИМАНИЕ. ОСТАВАТ ПЕТ МИНУТИ.

Тревожният сигнал на алармата беше станал пронизителен, непоносим. Трябваше да крещат, за да се чуват.

— Хари, подай ми я...

— Ами хвани я де...

— Изплъзна се...

— Чакай...

Най-сетне Норман успя да докопа шланга на Бет, точно над мястото, където влизаше в шлема. Мина му през ум, че може да го изтръгне, но реши че ще трябва да рискува. Стисна го здраво и издърпа Бет, докато я положи върху корпуса на подводницата. След това внимателно я спусна през люка.

— ...четири и двайсет и девет... четири и двайсет и осем...

Норман с мъка съхраняваше равновесие. Кракът на Бет се заклеци в люка. Направи няколко безуспешни опита да я пъкне вътре. Но всеки път, когато се навеждаше към заклещения крак, подводницата се накланяше заплашително.

— ...четири и шестнайсет... четири и петнайсет...

— Престани да броиш и направи нещо!

Хари опря гръб в корпуса на подводницата и се опита да я стабилизира. Норман отново се протегна, изправи прегънатото коляно на Бет и тялото ѝ се плъзна в люка. Норман скочи след нея. Шлюза бе предназначен за един човек, но Бет беше в безсъзнание и не би могла да задейства механизма.

Налагаше се да го направи той.

— МОЛЯ ЗА ВНИМАНИЕ. ОСТАВАТ ЧЕТИРИ МИНУТИ.

Двамата бяха плътно притиснати в тесния шлюз, гърди в гърди и шлемът на Бет се удряше в неговия. С невероятно усилие Норман се извъртя и дръпна люка над тях. Отвори до край крана на компресирания въздух, нивото на водата започна бързо да спада, а тялото на Бет натеза и се отпусна върху него.

Норман протегна ръка към вътрешния люк. Не можеше да достигне ръчката, пречеше му Бет. Помъчи се да я дръпне встрани, но помещението беше тясно и телата им почти се бяха заклецили. Бет беше като мъртво тегло, всички опити да я премести бяха напразни.

Корпусът на подводницата отново се залюля — Хари се катереше по стълбата.

— Какво, по дяволите, правите там вътре?

— Хари, за Бога, млъкни!

— Добре де, защо се бавиш?

Най-сетне ръката му сграбчи дръжката. Завъртя я, но люкът не поддаде. Разбира се, люкът се отваряше навътре! Не можеше да го отвори, докато двамата с Бет са вътре. Тялото ѝ блокираше движението на вратата.

— Хари, закъсахме...

— Майчице мила... три минути и трийсет.

Норман почувства, че се облива в пот. Наистина бяха закъсали здравата.

— Хари, ще трябва да ти я подам обратно за да вляза вътре.

— Божичко, Норман...

Норман наводни шлюза и наново отвори горния люк. Хари едва пазеше равновесие върху подводницата. Той сграбчи Бет за шланга и я изтегли.

Норман понечи да затвори люка.

— Хари, моля те изкарай й краката.

— Опитвам се да запазя равновесие.

— Не виждаш ли, че краката й запречат... — Норман се пресегна гневно и бутна краката на Бет нагоре. Люкът се спусна с металическо издрънчаване. Бликнаха мощни струи въздух. Шлюзовият отсек беше херметизиран.

— МОЛЯ ЗА ВНИМАНИЕ. ОСТАВАТ ДВЕ МИНУТИ.

Най-сетне в подводницата. Всички прибори светеха в зелено. Норман отвори вътрешния люк.

— Норман?

— Опитай се да я спуснеш. Колкото се може по-бързо.

Нямаше съмнение, че положението им е критично. Трийсет секунди, за да вкарат Бет и още трийсет за Хари. Общо една минута...

— Вътре е. Подай въздух.

Норман завъртя крана и изтласка водата.

— Как успя да я напъхаш толкова бързо, Хари?

— По най-естествения начин, — отвърна Хари, — за проникване в тесни пространства.

И преди още Норман да попита какъв е начинът, люкът се отвори и той откри, че Хари е напъхал Бет с главата надолу. Сграбчи я за раменете, изтегли я на пода, след това затвори наново люка. Миг по-късно Хари вече беше пуснал въздуха.

Хари придърпа люка зад себе си.

— Господи, — изпъшка той, — минута и четирийсет. Знаеш ли как се управлява това нещо?

— Да.

Норман седна в креслото и постави ръка на пулта.

Отзад се разнесе бръмченето на витлата. Подводницата се разтърси и се отдели от дъното.

— Минута и трийсет секунди. Колко, казваш, ще ни е необходимо, за да стигнем повърхността?

— Две и трийсет — рече Норман. Протегна ръка към възходящия потенциометър и го завъртя докрай.

С оглушителен писък въздухът бликна в контейнерите с воден баласт. Подводницата изправи нос и пое нагоре с главозамайваща скорост.

— Това ли е най-бързото, на което е способна?

— Да.

— Божичко.

— Успокой се, Хари.

Долу под тях се виждаше станцията, осветена от външните прожектори. От нея до кораба се простираше линия от мигащите лампи на експлозивите. Издигнаха се покрай перката на космическия кораб, подминаха я и потънаха в непрогледен мрак.

— Една минута и двацет.

— Деветстотин фута — каза Норман. Почти не усещаха движение, само променящите се параметри на индикаторите даваха да се разбере, че изплават нагоре.

— Не е достатъчно бързо — заяви Хари. — Там долу има ужасно много експлозив.

Достатъчно бързо е, поправи го мислено Норман.

— Ударната вълна ще ни сплеска като рибна консерва — продължи Хари и поклати глава.

Ударната вълна няма да ни засегне.

Осемстотин фута.

— Четирийсет секунди — обяви Хари. — Няма да успеем.

— Ще успеем.

Намираха се на дълбочина седемстотин фута и продължаваха да се изкачват бързо нагоре. Водата около тях имаше леко сивкав оттенък, очевидно отделни слънчеви лъчи проникваха дотук.

— Трийсет секунди — обяви Хари. — Къде сме? Двацет и девет... и осем...

— Шестотин и двацет фута — рече Норман. — Шестотин и десет.

Двамата погледнаха надолу към станцията. Далеч под тях едва се различаваше бледото сияние на външните светлини.

Бет се закашля.

— Свърши се — изпъшка Хари. — От самото начало си знаех, че няма да успеем.

— Ще успеем — натърти Норман.

— Десет секунди — рече Хари. — Девет... осем... пригответи се!

Норман притегли Бет към гърдите си.

Експлозията блъсна миниатюрната подводница, праметна я като играчка, обърна я наопаки, сетне я изправи и я понесе на гребена на ударната вълна.

— Майчице! — извика Хари, но те продължаваха да се изкачват и всичко беше наред. — Успяхме!

— Двеста фута — обяви Норман. Водата навън беше бледосиня. Той плъзна ръка по пулта и забави изплаването. Носеха се прекалено бързо.

Хари крещеше и блъскаше Норман по гърба.

— Успяхме! Дявол да го вземе, кучи сине, успяхме! Живи сме! Направо да не повярваш! Живи сме!

Норман с мъка следеше приборите през насълзените си очи.

И тогава през стъклото нахлу ярка слънчева светлина, а пред очите им се ширна гладката океанска повърхност, синьо небе и пухкави облаци.

— Виждаш ли? — извика Хари. Крещеше право в ухото на Норман. — Виждаш ли? Един чудесен слънчев ден!

00 ЧАСА И 00 МИНУТИ

Норман се пробуди и впери очи в тъничкия слънчев лъч, който проникваше през единствения люк и огряваше химическата тоалетна в ъгъла на декомпресионната камера. Изтегнат на койката той огледа вътрешността на камерата — хоризонтален цилиндър, дълъг не повече от петдесет фута, оборудван с койки, метална маса и столове в средата и тоалетна зад малкия параван. Хари похъркваше на горната койка. На другия край спеше Бет, прикрила лицето си с ръце. Някъде отдалеч се чуваха приглушени викове.

Норман се прозя и спусна крака от койката. Болеше го цялото тяло, но иначе всичко беше наред. Приблужи се до огрения в слънчеви лъчи илюминатор и надникна навън, като присвиваше очи от яркото тихоокеанско слънце.

Пред него се простираше задната палуба на „Джон Хоуз“ — снежнобялата хеликоптерна площадка, тежките метални възета, корпусът на подводния робот. Няколко души спускаха втория робот зад палубата, като си крещяха неразбрано, псуваха и махаха с ръце. Норман едва различаваше гласовете им зад плътните дебели стъкла.

Непосредствено зад декомпресионната камера, едър мускулест мъжага търкаляше по палубата масивна зелена бутилка с надпис „Кислород“. Още дузина подобни бутилки бяха подредени наблизко. Тримата лаборанти от медицинската група, отговаряща за декомпресията, играеха на карти.

Загледан през триинчовото стъкло, Норман имаше чувството, че е надникнал в някакъв миниатюрен свят, с който няма нищо общо, нещо като терариум, заселен с интересни и екзотични екземпляри. Този нов свят му беше чужд, също като черното океанско дъно, когато за пръв път го бе съгледал през прозореца на станцията.

Норман разглеждаше увлечените в играта на карти лаборанти, наблюдаваше ги как се смеят и жестикулират, докато играта се разгаря. Никой от тях не погледна дори за миг към декомпресионната камера. Норман не разбираше тези млади хора. Не трябваше ли да проверяват как протича декомпресията? Изглеждаха му така неопитни и незрели.

Съсредоточени в играта, те сякаш не подозираха съществуването на огромната метална камера до тях и бяха безразлични към съдбата на тримата оцелели вътре — с други думи, не се вълнуваха нито от изхода на експедицията, нито от новините, които тримата биха могли да носят на повърхността. Не, тези жизнерадостни картоиграчи не даваха и пет пари за експедицията. Или, може би, те не знаеха какво се крие зад нея.

Норман се обърна и седна на масата. Коленете го боляха, кожата над пристегнатите превръзки беше подпухнала. Беше го превързал някакъв военен лекар докато ги пренасяха от подводницата в камерата. От „Подводна звезда III“ се бяха прехвърлили на херметичен водолазен звънец, а от там ги преместиха в голямата декомпресионна камера на борда на кораба, която тук наричаха БДК — Бордова Декомпресионна Камера. Трябваше да прекарат четири дни в нея. Норман нямаше ясна представа колко време се намират тук. Почти веднага след прехвърлянето и тримата бяха заспали, а в камерата нямаше инсталиран часовник. Циферблатът на неговия ръчен часовник беше разбит, макар да не си спомняше кога се е случило това.

Някой бе надраскал върху плота на масата „ВМФ вони“. Норман плъзна пръст по браздите и си спомни за онези, другите бразди — върху повърхността на сферата. Но сега той, Бет и Хари се намираха в ръцете на военните.

И какво ще им кажем? — помисли си той.

— И какво ще им кажем сега? — попита Бет.

Изминали бяха няколко часа, Бет и Хари се бяха събудили и сега тримата седяха около надрасканата маса. Никой от тях не беше проявил желание да разговаря с екипажа отвън. Сякаш, помисли си Норман, и тримата споделяха някакво негласно желание, да останат колкото се може по-дълго в изолация.

— Според мен — всичко — заяви Хари.

— Не мисля, че е необходимо — възрази Норман. Беше изненадан от своята решимост, от твърдостта, с която го бе заявил.

— Съгласна съм — кимна Бет. — Не съм сигурна, че светът е готов за сферата. Аз, във всеки случай, не бях.

Тя погледна умолително Норман. Той постави ръка на рамото ѝ.

— Така е — съгласи се Хари. — Но погледнете нещата от гледната точка на военните. Финансирани са широкомащабна и скъпа експедиция, шест човека са загинали и са разрушени две подводни

станции. Военните ще искат отговори и ще настояват за това, докато ги получат.

— Можем да откажем да отговаряме — рече Бет.

— Това нищо няма да промени — възрази Хари. — Не забравяй, всички записи са в тях.

— Да, вярно, записите — досети се Норман. Съвсем беше забравил, че в подводницата бяха складирани всички записи. Документиран бе всеки един миг от живота им в подводната станция. Гигантският калмар, смъртните случаи, сферата. Всичко бе записано.

— Трябваше да ги унищожим — обади се Бет.

— Може би наистина трябваше — съгласи се Хари. — но вече е късно. Не можем да попречим на военните да получат отговорите, на които толкова много държат.

Норман въздъхна. Хари беше прав. На този етап, нямаше никакъв начин да скрият нещо от случилото се или да попречат на военните да узнаят за силата, която притежава сферата. За тях тази сила би изглеждала като абсолютното оръжие — като способността, да надвиеш врага с помощта на собственото си въображение. Сферата беше страшна заплаха и тримата не можеха да направят нищо срещу нея. Освен ако...

— Мисля, че има един начин да им попречим да узнаят всичко — заяви Норман.

— Как? — попита Хари.

— Все още притежаваме силата, нали?

— Мисля че да.

— И тази сила, — продължи Норман, — се изразява в способността да постигнеш каквото пожелаеш, само като си помислиш за него.

— Да...

— Тогава, можем да попречим на военните да узнаят. Просто ще решим да забравим всичко, което се случи.

Хари се намръщи.

— Ето един интересен въпрос — имаме ли достатъчно сила, за да забравим силата?

— Смятам, че трябва да забравим — съгласи се Бет. — Тази сфера е опасно нещо.

Тримата потънаха в мълчание, замислени над вероятните последствия, когато забравят за сферата. Защото сторят ли го, не само щяха да попречат на военните да научат за сферата, но и щяха да изтрият всяко познание за нея — дори тяхното собствено. Сферата щеше да изчезне от човешкото съзнание, сякаш не е съществувала никога. Щеше да изчезне и при това — завинаги.

— Трудно решение — съгласи се Хари. — В края на краищата, нима преживяхме всичко, само за да го забравим...

— Правим го, заради всичко, което преживяхме, Хари — рече Бет. — Хайде да си признаем — и тримата се провалихме.

Норман забеляза, че Бет вече не говори с предишната агресивност.

— Страхувам се, че си права — кимна Норман. — Сферата е била създадена, за да подлага на изпитание всяко разумно същество, с което се среща. И ние се провалихме на този изпит.

— Значи мислиш, че за това е била създадена сферата? — попита Хари. — Аз не смятам така.

— А за какво? — поинтересува се Норман.

— Ами... — поде замислено Хари. — Да погледнем на всичко от друг ъгъл. Представи си, че си разумна бактерия, която се носи из космоса, а после среща нашите комуникационни сателити, обикалящи около Земята. Ще си помислиш: Я какъв странен, чужд обект, ще взема да го изследвам. Вътре ще откриеш доста интересни неща и не малко загадъчни. Накрая ще се напъхаш в горивната камера и водородът ще те убие. И последната ти мисъл ще бъде: Този чужд обект очевидно е бил създаден за да подлага на изпитание бактериалния разум и да ни убива, ако в нещо сбъркаме.

Естествено, от гледна точка на бактерията всичко е ясно. Но не и що се отнася до съществата, създали сателита. Защото от наша гледна точка, комуникационният сателит няма нищо общо с разумните бактерии. Ние дори не знаме, дали те съществуват. Всичко, което искаме е да ретранслираме определен сигнал и за целта сме създали някакво устройство със съвсем конкретно предназначение.

— Искаш да кажеш, че сферата може би не е нито послание, нито трофей или клопка?

— Точно така — кимна Хари. — Сферата може да няма нищо общо с издирването на други форми на живот, или с проверката на

степената на разумност. А промените, които предизвиква в нас да са само странично явление.

— Но защо, тогава е била създадена подобна машина? — запита Норман.

— Точно този въпрос би си задала и разумната бактерия относно комуникационния сателит — защо е създадена подобна машина?

— Погледнато така — намеси се Бет — може да не е машина. Сферата може да е форма на живот. Живо същество.

— Възможно — кимна Хари.

— Ако наистина е така, — продължи Бет, — не трябва ли да я съхраним жива?

— Ние не знаем дали наистина е жива.

Норман се облегна на стола.

— Всички тези предположения, — заговори той, — са много интересни. Но мисля, че най-сетне стигнахме до главния въпрос. Ние не знаем нищо за сферата. Ако питате мен, дори не бива да я наричаме сферата. Най-добре ще е да ѝ казваме просто „сфера“. Защото не знаем какво представлява. Не знаем откъде е дошла. Не знаем жива ли е, или мъртва. Не знаем как е попаднала в космическия кораб. Не знаем нищо за нея, освен онова, което можем да си представим — а то ни говори повече за самите нас, отколкото за нея.

— Вярно — съгласи се Хари.

— Защото тя е нещо като огледало — добави Норман.

— Като стана дума, сетих се за още една възможност — прекъсна го Хари. — Сферата може да не е извънземна. Може да е създадена от хората.

Норман го погледна изненадан. Хари продължи:

— Помислете сами. Космически кораб от нашето бъдеще прониква през черна дупка в друга вселена, или в друга част на нашата вселена. Нямаме и най-малката представа, какво би могло да последва. Но да предположим, че е настъпило изкривяване на времето. Да предположим, че корабът, поел на път през 2043 година, е пътешествал хиляди и хиляди години. Нима не е възможно, членовете на екипажа да са създали сферата по време на това пътуване?

— Не ми се струва много вероятно — рече Бет.

— Все пак, помисли малко, Бет — отвърна Хари. Норман забеляза, че в държанието му липсваше предишната арогантност. Сега

вече сме заедно в тази история, помисли си Норман, и ще се държим така до края. Докато се намираха на станцията, между тях непрестанно имаше търкания, но сега отношенията им бяха гладки, действията прекрасно координирани. Бяха се превърнали в група.

— Въпросът с прогнозирането на бъдещето винаги е стоял на дневен ред — обясняваше междувременно Хари. — Всъщност, хората открай време са живели с измамната мисъл, че могат да надзъртат в бъдещето. Леонардо да Винчи се опитал да създаде хеликоптер преди петстотин години, а Жул Верн предсказал появата на подводницата. Изхождайки от тези примери, ние вярваме че бъдещето е предсказуемо, но тази представа е погрешна. Защото нито Леонардо да Винчи, нито Жул Верн са били в състояние да си представят например компютъра. Самата концепция за компютъра изисква твърде много познания, сами по себе си немислими за онези времена. Това е информация от коренно различен вид, която, ако щете, е възникнала от нищото, но значително по-късно.

В същото положение се намираме и ние тримата сега. Как бихме могли да предположим, че хора от бъдещето ще отправят космически кораби към черните дупки, след като до преди няколко десетилетия дори не подозирахме за съществуването на черни дупки. Във всеки случай, няма съмнение, че не можем да си представим, какво ще постигне човечеството след хиляди години.

— Ако приемем, че сферата е дело на хората.

— Да. Ако го приемем.

— Ами ако не е? Ако е създаване на чужда цивилизация? Имаме ли, тогава, право да изтрием всички човешки знания за сферата?

— Не зная — Хари поклати глава. — Но решим ли, да я забравим...

— И то ще стане — довърши Норман.

Бет беше втренчила поглед в масата.

— Де да можеше да попитаме някого — рече накрая тя.

— Няма кого да попитаме — възрази Норман.

— Но ще можем ли наистина да я забравим? — рече Бет. — Ще успеем ли?

Настъпи продължително мълчание.

— Да — кимна накрая Хари. — Без съмнение. Мисля, че вече разполагаме с доказателства, че ние ще забравим за нея. И това решава

онзи логически въпрос, който не ми даваше мира от самото начало, от първото проникване в космическия кораб. Защото на кораба липсваше нещо много важно.

— Да? И какво?

— Каквито и да било признаци, че създателите на кораба вече са знаели, че пътуването през черните дупки е възможно.

— Не мога да разбера — каза Норман.

— Помисли де — рече Хари. — Ние тримата вече сме видели космически кораб, който е бил в черна дупка. Дори сме го разглеждали. Значи знаем, че подобно пътешествие е напълно възможно.

— Да...

— И въпреки това, след петдесетина години, човечеството ще се захване да строи подобен кораб, при това съвсем експериментално, дори неуверено, очевидно без да знае, че подобен кораб вече е бил открит, при това още преди половин век. На кораба няма никакви данни, че строителите му са знаели за неговото съществуване в миналото.

— Може би това е типичен парадокс на времето — рече Бет. — Нали знаете, човек не би могъл да се върне назад във времето и да срещне себе си...

Хари поклати глава.

— Не мисля, че става дума за парадокс. Уверен съм, че всички познания за кораба ще бъдат изгубени.

— Значи смяташ, че ние ще го забравим?

— Да — кимна Хари. — Да си призная, това е най-доброто решение. Докато се намирахме долу, почти бях сигурен, че никой от нас не ще се измъкне жив. Това беше единственото възможно обяснение. Затова исках да си направя завещание.

— Но ако решим да забравим...

— Именно — рече Хари. — Решим ли да забравим, изходът ще е същият.

— Познанието ще бъде изгубено завинаги — продължи Норман. Все още се колебаеше. Сега, когато вече бяха взели решението, нямаше никакво желание да продължи. Плъзна ръка по масата и я притисна с длан, сякаш тя можеше да му даде желанието отговор.

В известен смисъл, мислеше си той, спомените са всичко, от което сме съставени. Съзнанието ни е изградено от спомени, животът ни се върти около тези спомени, културата ни се гради на обща основа от взаимно споделяни спомени, които наричаме история или наука. А ето че сега трябва да се разделим с един от тези спомени, да забравим едно познание и да предадем миналото...

— Не е лесно — рече Хари, сякаш прочел мислите му.

— Да — съгласи се Норман. — Не е лесно.

Всъщност, беше толкова затруднен, че се зачуди, дали не е обладан от усещане, първично като сексуалното желание. Просто не можеше да се раздели с това знание. Информацията му се струваше толкова важна, последствията така непредсказуеми... цялото му същество се бунтуваше против тази мисъл.

— Добре — рече Хари. — Време е да започваме.

— Спомних си за Тед — обади се Бет. — За Барнс и останалите. Ние сме единствените, които знаят как загинаха те. За какво си дадоха живота. И ако забравим...

— Когато забравим — поправи я Норман.

— Права е — намеси се Хари. — ако забравим, как ще обясним тези подробности. Как ще вържем всички свободни краища?

— Не мисля, че това ще е проблем — възрази Норман. — Подсъзнанието е надарено с невероятна съзидателна мощ, както вече имахме възможността да се уверим. То ще се заеме с подробностите. Също както има грижата за това да се обличаме сутрин. Когато се обличаме, не обмисляме всяко движение, как да си сложим колана, ризата и така нататък. Просто вземаме общо решение за това, как искаме да изглеждаме и след това го изпълняваме.

— Така да е — кимна Хари. — Хайде тогава да вземем общото решение, защото и тримата притежаваме силата и ако си представим различни версии, ще настъпи объркване.

— Добре — съгласи се Норман. — Да решим заедно какво се е случило. Защо сме дошли тук?

— Мисля, че заради някаква самолетна катастрофа.

— Да, така беше.

— И така, да предположим, че наистина е имало самолетна катастрофа.

— Чудесно. И какво е станало?

— Военните са изпратили долу група, която да разследва причините за катастрофата, а след това е възникнал проблем...

— Чакай малко, какъв проблем?

— Калмарът?

— Не. По-добре да е авария.

— Нещо във връзка с бурята?

— Повреда в живото-обезпечаващата система по време на бурята?

— Да, добре. Повреда в живото-обезпечаващата система по време на бурята.

— И в резултат са загинали няколко души?

— Чакай, да не бързаме толкова. Каква е била повредата?

— Имало е пробойна в станцията — предложи Бет, — и нахлупата морска вода е разбила газовите контейнери в цилиндър Б, от които се е отделил отровен газ.

— Възможно ли е това да се случи? — попита Норман.

— Да, напълно.

— И в резултат от аварията са загинали няколко души.

— Ясно.

— Но ние сме оцелели.

— Така е.

— Защо? — попита Норман.

— Намирали сме се в другата подводна станция?

Норман поклати глава.

— Другата станция също е разрушена.

— Може би тя е била разрушена по-късно, от експлозивите?

— Твърде сложно е — възрази Норман. — Да се придържаме към по-прости обяснения. Станала е авария, настъпила е внезапно и неочаквано. Вследствие на отделения отровен газ, по-голямата част от екипажа е загинал, но ние сме оцелели защото...

— Сме били в подводницата?

— Да — кимна Норман. — По време на аварията сме се намирали на борда на подводницата и затова сме се спасили.

— А защо сме били в подводницата?

— Прехвърляли сме записите, според инструкцията.

— А записите? — спомни си хари. — Те какво ще показват?

— Записите ще потвърдят нашата история — увери го Норман.
— Всичко ще бъде приведено в съответствие с тази версия, включително спомените на хората от ВМФ, което ни изпратиха долу, а и ние също няма да помним нищо друго, освен тази история.

— И вече няма да притежаваме силата? — попита Бет.

— Не — отвърна Норман. — Никога вече.

— Добре — съгласи се Хари.

Бет имаше замислен вид. Тя прехапа устни и накрая кимна:

— Съгласна.

Норман пое дълбоко, после ги погледна и двамата.

— Готови ли сме да забравим за сферата и за това, че сме притежавали сила, която ни е помагала да постигаме всичко, каквото пожелаем?

Те кимнаха.

Бет се завъртя неспокойно на стола.

— Но как точно ще го направим?

— Просто ще го направим — рече Норман. — Затвори очи и си кажи, че искаш да забравиш.

— Сигурен ли си, че трябва да постъпим точно така? — попита го Бет. Все още изглеждаше нервна, възбудена. — Съвсем сигурен?

— Да, Бет. Трябва... да се разделим със силата.

— Да го сторим заедно — предложи тя. — Едновременно.

— Добре — съгласи се Хари. — Ще броя до три.

Затвори очи.

— Едно...

Хората винаги забравят рано или късно, че притежават сила, помисли си със затворени очи Норман.

— Две...

Норман се съсредоточи. Пред очите му отново се появи сферата, блестяща като звезда, гладка, полирана и той си помисли: Искан да забравя, че някога съм виждал сферата.

И сферата изчезна от неговия мислен взор.

— Три — произнесе Хари.

— Какво три? — попита Норман. Сърбяха го очите. Разтърка ги с пръсти и ги отвори. От другата страна на масата седяха Бет и Хари. Намираха се в декомпресионната камера. Изглеждаха уморени и подтиснати. Нищо чудно, като се има пред вид какво бяха преживели.

— Какво три? — повтори Норман.

— Нищо — отвърна Хари. — Мислех си на глас. Само тримата останахме.

Бет въздъхна. Норман забеляза, че очите ѝ са насълзени. Тя порови в джоба, извади хартиена кърпичка и си издуха носа.

— Не бива да се вините за случилото се — заговори им Норман. — Всичко стана случайно. Нищо не можеше да се направи.

— Зная — кимна Хари. — Но докато сме били в подводницата, те всички са се задушили... непрестанно чувам виковете им... Божичко, как ми се иска да не беше се случвало.

Настъпи тишина. Бет отново си издуха носа.

— Не можем да променим станалото — поде Норман. — Не ни остава нищо друго, освен да го приемем.

— Зная — рече Бет.

— Имам доста богат опит с психотравмата при катастрофа — увери ги Норман. — Трябва да престанете да вините себе си за аварията. Каквото станало — станало. Едни са загинали, а други, сред които и ние, са оцелели. Никой не е виновен. Тези неща се случват непрестанно.

— Зная — кимаше Хари. — Но от това не ми става по-леко.

— Приеми, че животът е такъв — рече Норман. — Повтаряй си тази мисъл — той се изправи. Трябва да хапнем нещо, помисли си Норман. Не помнеше кога са яли за последен път. — Ще поискам храна.

— Не съм гладна — обади се Бет.

— Зная, но все пак трябва да ядем.

Норман застана до илюминатора. Лаборантите отвън го забелязаха незабавно и включиха уредбата.

— Желаете ли нещо, доктор Джонсън?

— Да — отвърна Норман. — Искаме нещо за ядене.

По лицата на хората отвън беше изписано съчувствие. Очевидно всички разбираха добре какво са преживяли тримата оцелели.

— Доктор Джонсън? Готови ли сте да разговаряте за случилото се?

— Да разговаряме?

— Да, сър. Експерти от разузнаването прегледаха видеозаписите и искат да ви зададат няколко въпроса.

— За какво? — попита Норман, без особен интерес.

— Когато ви премествахме в декомпресионната камера, доктор Адамс спомена нещо за гигантски калмар.

— Така ли?

— Да, сър. Само че, на записите няма нищо свързано с калмар.

— Не си спомням никакъв калмар — рече озадачен Норман. Той се обърна към Хари. — Да си споменава нещо за калмар, Хари?

Хари се намръщи.

— Калмар ли? Не мисля.

Норман погледна навън.

— Какво, по-точно, показват тези видеозаписи?

— Ами, всъщност, записите свършват в момента, когато на станцията изтича отровния газ... нали знаете, аварията...

— Да — кимна Норман. — Спомням си за аварията.

— Всъщност, благодарение на записите, вече имаме известна представа за станалото. По всичко изглежда, че в стената на станцията се е появила пробойна, водата е засегнала газовите контейнери и в изкуствено поддържаната атмосфера са настъпили драстични промени.

— Ясно.

— Станало е внезапно, сър.

— Да — кимна Джонсън. — Така беше.

— Значи, готови сте да разговаряте?

— Да. Така мисля.

Норман обърна гръб на илюминатора. Бръкна с ръце в джобове и напипа някаква хартийка. Извади я и я разтвори учуден.

Беше снимка на яркочервен шевролет корвет. Интересно, как беше попаднала тази снимка в него. Може би колата е принадлежала на предишния притежател на комбинезона? Нищо чудно да е бил някой от загиналите членове на групата.

Норман потрепери, смачка снимката и я запрати в кошчето. Не искаше нищо да му напомня за преживяното. И без това още живееше под впечатленията от катастрофата. Знаеше, че няма да я забрави до края на живота си.

Погледна към Бет и Хари. И двамата имаха изтощен вид. Бет беше зареяла поглед в тавана, потънала в собствените си, нерадостни мисли. Ала лицето ѝ беше ведро, въпреки трагедията и Норман си помисли, че тя е по-хубава от всякога.

— Знаеш ли, Бет — рече ѝ той. — Изглеждаш чудесно.
Бет сякаш не го чу, но после обърна бавно към него глава.
— О, благодаря ти, Норман — промърмори тя.
И се усмихна.

Източник: <http://sfbg.us>

Издание:

СФЕРА. 1994. Изд. Бард, София. Биб. Избрана световна фантастика, No.12. Превод: [от англ.] Юлиан СТОЙНОВ [Sphere, Michael CRICHTON]. Предговор: Кутията на Пандора, Юлиан СТОЙНОВ — с.5–7. Художник: Петър ХРИСТОВ. Формат: 84/108/32. Печатни коли: 26. С меки и твърди корици и с подв. Страници: 416. Цена: 63.00 лв. — без подвър.; 73.00 лв. — с подвързия. ISBN: 1473.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.